

Παραδοτέο Β':

«Ενδιάμεση έκθεση αξιολόγησης»

στο πλαίσιο του έργου με τίτλο:

«Μελέτη αξιολόγησης της λειτουργίας των δομών
υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας στα ΠΕΠ και
στο ΕΠ ΜΔΤ»

Εκπόνηση:

CMT Prooptiki
CONSULTING MANAGEMENT TRAINING

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Επικαιροποίηση Απρίλιος 2019

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ

(άρθρο 8 Ν.1599/1986)

Η ακρίβεια των στοιχείων που υποβάλλονται με αυτή τη δήλωση μπορεί να ελεγχθεί με βάση το αρχείο άλλων υπηρεσιών (άρθρο 8 παρ. 4 Ν. 1599/1986)

ΠΡΟΣ ⁽¹⁾ :	Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Τομεακών ΕΠ του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Ε.Π. «Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα»								
Ο – Η Όνομα:	Γεώργιος			Επώνυμο:	Μπραουδάκης				
Όνομα και Επώνυμο Πατέρα:	Εμμανουήλ Μπραουδάκης								
Όνομα και Επώνυμο Μητέρας:	Βασιλική Μπραουδάκη								
Ημερομηνία γέννησης ⁽²⁾ :	Δεκαεπτά Ιανουαρίου χίλια εννιακόσια πενήντα εννέα (17/01/1959)								
Τόπος Γέννησης:	Βρύσσες Αποκόρωνα Χανίων								
Αριθμός Δελτίου Ταυτότητας:	Τ145725			Τηλ:	2107298192				
Τόπος Κατοικίας:	Ζωγράφου Αττικής		Οδός:	Ναπ. Ζέρβα		Αριθ:	54	ΤΚ:	15772
Αρ. Τηλεομοιοτύπου (Fax):	2107298197		Δ/ση Ηλεκτρ. Ταχυδρομείου (Email):				gm@cmtprooptiki.gr		

Με ατομική μου ευθύνη και γνωρίζοντας τις κυρώσεις (3, που προβλέπονται από τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 22 του Ν. 1599/1986, ως Διαχειριστής και Νόμιμος Εκπρόσωπος της εταιρίας «**CMΤ ΠΡΟΟΤΠΙΚΗ Ε.Π.Ε.**» με έδρα στην **Αθήνα**, οδός **Σπύρου Μερκούρη 38**, και η οποία είναι ανάδοχος του έργου με τίτλο «**Μελέτη αξιολόγησης της λειτουργίας των δομών υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας στα ΠΕΠ και στο ΕΠ ΜΔΤ**», δηλώνω υπεύθυνα και εν γνώσει των συνεπειών του νόμου ότι το αναθεωρημένο παραδοτέο «**Α: Μεθοδολογία του έργου της αξιολόγησης**» αποτελεί πρωτότυπο έργο και δεν έχουν χρησιμοποιηθεί άλλες πηγές πέρα από αυτές στις οποίες γίνεται αναφορά. Όπου υπάρχει αναπαραγωγή δεδομένων πινάκων και παραθεμάτων, αυτό δηλώνεται ρητά.

Ημερομηνία: **15-4-2019**

Ο δηλών

(Υπογραφή)

(1) Αναγράφεται από τον ενδιαφερόμενο πολίτη ή Αρχή ή η Υπηρεσία του δημόσιου τομέα, που απευθύνεται η αίτηση.

(2) Αναγράφεται ολογράφως.

(3) «Όποιος εν γνώσει του δηλώνει ψευδή γεγονότα ή αρνείται ή αποκρύπτει τα αληθινά με έγγραφη υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών. Εάν ο υπαίτιος αυτών των πράξεων σκόπευε να προσπορίσει στον εαυτόν του ή σε άλλον περιουσιακό όφελος βλάπτοντας τρίτον ή σκόπευε να βλάψει άλλον, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι 10 ετών.

Περιεχόμενα

Πρόλογος	5
Επιτελική Σύνοψη	6
Executive Summary.....	8
1 Εισαγωγή	10
1.1 Περιβάλλον και στοιχεία υλοποίησης της δράσης	10
1.2 Αντικείμενο και στόχος του Παραδοτέου	12
1.3 Μεθοδολογία υλοποίησης Έργου	13
1.3.1 Παρουσίαση αξιολογικών ερωτημάτων Έργου	14
2 Βιβλιογραφική ανασκόπηση του φαινομένου της ενδοοικογενειακής βίας.....	24
2.1 Η έμφυλη βία.....	24
2.1.1 Ορισμός και χαρακτηριστικά της έμφυλης βίας	25
2.1.2 Ανασκόπηση ερευνητικών δεδομένων	27
2.2 Βασικές θεωρίες για την βία	30
2.2.1 Πολιτικές και νομικό πλαίσιο για την έμφυλη βία.....	31
2.2.2 Ελληνική Νομοθεσία περί της αρχής ισότητας των φύλων και την έμφυλη βία....	35
2.2.3 Οι επιπτώσεις της έμφυλης βίας στις γυναίκες και σε ειδικούς πληθυσμούς	39
2.2.4 Συμπεράσματα θεωρητικής ανασκόπησης	42
3 Παρουσίαση και ανάλυση αποτελεσμάτων ανά αξιολογικό ερώτημα	45
3.1 Το κριτήριο της Συνάφειας και της Καταλληλότητας - Αξιολόγηση των διαδικασιών σχεδιασμού των δράσεων.....	45
3.2 Το Κριτήριο της Αποτελεσματικότητας - Αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των δράσεων ως προς τον ωφελούμενο πληθυσμό	53
3.3 Το Κριτήριο της Αποδοτικότητας - Αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των δράσεων ως προς τους στόχους των επιμέρους Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.....	127
3.4 Το Κριτήριο των Επιπτώσεων - Αξιολόγηση των επιπτώσεων των δράσεων	142
4 Αποτίμηση της πορείας υλοποίησης του έργου	144
4.1 Παρουσίαση της προόδου και των εργασιών έως την υποβολή του παραδοτέου Β144	
4.2 Συνολικά συμπεράσματα της ενδιάμεσης έκθεσης.....	144
4.3 Παρουσίαση προβλημάτων που αντιμετώπισε η ομάδα έργου.....	146
Παράθεση των βιβλιογραφικών πηγών που ανασκοπήθηκαν	147

Λίστα συντομεύσεων

ΓΓΙΦ	Γενικά Γραμματία Ισότητας Των Φύλων
ΕΕΤΑΑ	Ελληνική Εταιρία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης
ΕΚΚΑ	Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης
ΕΚΤ	Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
ΕΠ ΜΔΤ	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Μεταρρύθμιση Δημοσίου Τομέα 2014-2020»
ΕΠΠΕ	Επιτροπή Παρακολούθησης –Παραλαβής Έργου
ΕΣΠΑ	Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης
ΕΥΣΕΚΤ	Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Συντονισμού Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου
ΚΕΘΙ	Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας
ΟΔΕ	Ομάδα Διοίκησης Έργου
ΠΕΠ	Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων
Π.Ο.Υ	Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας
ΥΠΕΣΔΑ	Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης

Πρόλογος

Η Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού και Παρακολούθησης Δράσεων Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου ανέθεσε, μετά από διαγωνιστική διαδικασία, στην εταιρεία CMT ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ ΕΠΕ την υλοποίηση του έργου «Μελέτη αξιολόγησης της λειτουργίας των δομών υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας στα ΠΕΠ και στο ΕΠ ΜΔΤ» κατόπιν της υπ' αριθμ. 99932/25-09-2018 (ΑΔΑ:ΨΧΦΦ465ΧΙ8-ΔΧΗ) απόφασης ανάθεσης έργου.

Αντικείμενο του έργου αποτελεί η ενδιάμεση μελέτη αξιολόγησης της λειτουργίας του Δικτύου Δομών υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας και πολλαπλών διακρίσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020, η οποία περιλαμβάνεται στους όρους των σχετικών προσκλήσεων των ΠΕΠ του ΕΣΠΑ 2014-2020. Η εξεταζόμενη περίοδος αφορά στην τρέχουσα προγραμματική περίοδο και ορίζεται η περίοδος από 1/12/2015 έως 31/12/2018. Στόχος της αξιολόγησης είναι η βελτίωση του παραγόμενου έργου.

Η ενδιάμεση μελέτη αξιολόγησης αφορά στην λειτουργία του ολοκληρωμένου πιλοτικού πανελλαδικού Δικτύου 61 δομών υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας/πολλαπλών διακρίσεων, το οποίο συγχρηματοδοτήθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος (Ε.Π.) «Διοικητική Μεταρρύθμιση 2007-2013» και των ΠΕΠ και περιλαμβάνει 21 ξενώνες φιλοξενίας (19 ξενώνες φιλοξενίας επιμέρους Δήμων και 2 του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικής Αλληλεγγύης) σε τοπικό επίπεδο, 39 Συμβουλευτικά Κέντρα σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο (25 Συμβουλευτικά Κέντρα επιμέρους Δήμων και 14 της ΓΓΠΦ) και την Τηλεφωνική Γραμμή SOS 15900 η οποία είναι 24ωρης υποστήριξης πανελλαδικής εμβέλειας.

Η συνέχιση και η αναβάθμιση της λειτουργίας των 61 δομών του δικτύου υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας/πολλαπλών διακρίσεων περιλαμβάνονται στο θεματικό στόχο 9 «Προώθηση της κοινωνικής ένταξης, καταπολέμησης της φτώχειας και κάθε μορφής διακρίσεων» των 13 Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (ΠΕΠ) 2014-2020 καθώς και στο θεματικό στόχο 11 «Ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας των δημοσίων αρχών και των ενδιαφερόμενων μερών και της αποτελεσματικότητας της δημόσιας διοίκησης» του Ε.Π. «Μεταρρύθμιση Δημοσίου Τομέα 2014-2020» που αφορά και στην λειτουργία της Τηλεφωνικής Γραμμής SOS 15900.

Το παρόν έγγραφο αποτελεί το Παραδοτέο Β «Ενδιάμεση Έκθεση Αξιολόγησης» και συγκεντρώνει τα ευρήματα της αξιολόγησης έως τις 15/4/2019. Περιέχει:

1. Επιτελική σύνοψη (στην ελληνική και αγγλική γλώσσα).
2. Εισαγωγή: Στόχος, αντικείμενο και μεθοδολογία υλοποίησης παραδοτέου.
3. Παρουσίαση και πρώτη ανάλυση των αποτελεσμάτων και συμπερασμάτων της βιβλιογραφικής επισκόπησης, της έρευνας γραφείου και της ποιοτικής έρευνας αναφορικά με τα αξιολογικά ερωτήματα του έργου.
4. Παρουσίαση της προόδου και των εργασιών έως την υποβολή του παραδοτέου Β και προβλημάτων που αντιμετώπισε η ομάδα έργου.

Επιτελική Σύνοψη

Αντικείμενο του παρόντος αξιολογητικού έργου είναι η ενδιάμεση αξιολόγηση των δομών υποστήριξης γυναικών, η οποία αφορά στο ενδιάμεσο διάστημα λειτουργίας τους κατά την τρέχουσα προγραμματική (1/12/2015-31/12/2018) με στόχο τη βελτίωση του παραγόμενου έργου.

Η αξιολόγηση του δικτύου των δομών υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας/πολλαπλών διακρίσεων, περιλαμβάνει:

1. την **αξιολόγηση των διαδικασιών σχεδιασμού και υλοποίησης** των παρεμβάσεων του δικτύου δομών υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας που υλοποιείται κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020 και αποτελείται από 61 δομές υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας και περιλαμβάνει: 21 Ξενώνες Φιλοξενίας, 39 Συμβουλευτικά Κέντρα και την Τηλεφωνική Γραμμή SOS 15900.
2. την **αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των δράσεων** ως προς τους στόχους των επιμέρους Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, τον ωφελούμενο πληθυσμό και το δίκτυο δομών υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας.
3. την **αξιολόγηση των Οριζόντιων Παρεμβάσεων** εθνικής εμβέλειας περιλαμβάνονται οι δράσεις συντονισμού, η Τηλεφωνική Γραμμή SOS 15900, το Ενιαίο Σύστημα Ποιότητας Παροχής Υπηρεσιών, το οποίο συμπεριλαμβάνει το σύνολο του υποστηρικτικού υλικού των δομών (εγχειρίδια, κανονισμοί λειτουργίας κ.λπ.) και τη λειτουργία της Βάση Δεδομένων της ΕΕΤΑΑ, την επιμόρφωση των στελεχών, τις δράσεις δημοσιότητας .

Όπως αναδεικνύει η βιβλιογραφική έρευνα, σήμερα είναι κοινός τόπος ότι η έμφυλη βία είναι ένα παγκόσμιο φαινόμενο που εμφανίζεται σε όλες τις κουλτούρες. Το φαινόμενο είναι αποτέλεσμα της αλληλεπίδρασης πολιτισμικών παραγόντων, οι οποίοι επηρεάζουν τελικά την κοινωνική συμπεριφορά. Επίσης, η μελέτη της βιβλιογραφίας για την ενδοοικογενειακή βία, μας οδηγεί στο συμπέρασμα ότι μια πολυπαραγοντική ανάλυση της βίας αποτελεί μια ολοκληρωμένη προσέγγιση του θέματος.

Η έρευνα πεδίου που διεξάγει η ομάδα έργου είναι σε πλήρη εξέλιξη. Έχουν γίνει ορισμένες συνεντεύξεις και έχουν σε μεγάλο βαθμό προγραμματιστεί οι υπόλοιπες. Η ποσοτική έρευνα δεν έχει ξεκινήσει καθώς δεν έχει ολοκληρωθεί η συζήτηση πάνω στα ερωτηματολόγια.

Έχουν αναλυθεί στοιχεία του ΟΠΣ και κάποια πρώτα στοιχεία της ΒΔ της ΕΕΤΑΑ. Έχει αναδειχθεί μία σοβαρή απόκλιση μεταξύ των αριθμών των ωφελούμενων από τις δύο πηγές στοιχείων. Η ομάδα έργου θα διερευνήσει την απόκλιση.

Από την κατάθεση της επικαιροποιημένης έκδοσης του Παραδοτέου Α (τέλη Φεβρουαρίου 2019) έως σήμερα (15/4/2019) έχουν γίνει τα ακόλουθα:

- Συναντήσεις με την ΕΠΠΕ για την ολοκλήρωση των οδηγιών συνέντευξης.
- Ολοκλήρωση των οδηγιών συνέντευξης και των ερωτηματολογίων της ποσοτικής έρευνας.

- Έναρξη των συνεντεύξεων. Έχουμε συναντήσει τους υπευθύνους του ΚΕΘΙ και τα στελέχη της Μονάδας Β της ΕΥΣΕΚΤ.
- Επικοινωνία με συνεντευξιζόμενους για την υλοποίηση των υπόλοιπων συνεντεύξεων.
- Συζητήσεις για την ολοκλήρωση των ερωτηματολογίων της ποσοτικής έρευνας.
- Ανάλυση στοιχείων ΟΠΣ.
- Παραλαβή των στοιχείων της ΒΔ της ΕΕΤΑΑ (12/4/2019).

Σε αυτήν την φάση είναι περιορισμένα τα συμπεράσματα που προκύπτουν από την ανάλυση των δεδομένων της έρευνας καθώς ένα μεγάλο μέρος της ποιοτικής έρευνας βρίσκεται ακόμα σε εξέλιξη, ενώ είναι σε αναμονή η εκκίνηση της ποσοτικής. Τα έως τώρα ευρήματα παρατίθενται αναλυτικώς στο Κεφ. 3 της παρούσης έκθεσης.

Executive Summary

The subject of this evaluation is the mid-term evaluation of the support structures for women, which concerns the work implemented during the current programming period (1/12/2015-31/12/2018) aiming to improve the project.

The evaluation of the network of support structures for women victims of violence / multiple discrimination includes:

1. evaluating the procedures for designing and implementing the interventions of the network of Support Structures for Women Victims of Violence implemented during the 2014-2020 programming period and consisting of 61 support structures for women victims of violence and includes: 21 Shelters/Refuges, 39 Counseling Centers and the Telephone Line SOS 15900.
2. the evaluation of the results of the actions in terms of the objectives of the individual Operational Programs, the beneficiary population and the network of support structures for women victims of violence.
3. the evaluation of horizontal national interventions includes coordination actions, the SOS 15900 telephone line, the Unified System of Quality of Service, which includes all the supporting material of the structures (textbooks, operating regulations, etc.) and the operation the EETAA Database, staff training, publicity actions.

As the bibliographic research shows, it is now commonplace that gender-based violence is a global phenomenon that occurs in all cultures and concerns all dogmas. The phenomenon is the result of the interaction of cultural factors, which ultimately affect social behavior. Also, the study of bibliography on domestic violence leads us to the conclusion that a multifactorial analysis of violence is an integrated approach to the issue.

The field research carried out by the project team is on-going. Some interviews have taken place and the others have been extensively planned. Quantitative research has not begun as the discussion on the questionnaires has not been completed.

Elements provided by the MIS have been analyzed and some first elements of the EETAA's data base. There has been a significant deviation between the numbers of the two data sources. The project team will investigate the discrepancy.

Since the submission of the updated version of Deliverable A (end of February 2019) until today (23/3/2019) the following have been done:

- Meetings with the members of the Receiving Committee to complete the interview guides.
- Completion of interview guides and questionnaires.
- Launching of qualitative field research. We met the KETHI executives and the staff of Unit B of EYSEKT.
- Communicate with interviewees for the implementation of the remaining interviews.
- Discussions on the completion of quantitative survey questionnaires.
- Analysis of MIS data.
- Receipt of data from the data base of the EETAA (15/4/2019).

At this stage the conclusions from the analysis of the survey data are limited, because a large part of the qualitative research has not been completed and the quantitative one has not started. There findings of the bibliographic review are included along with some data from the interviews so far, which are however considered to be subjective (KETHI interviews).

1 Εισαγωγή

1.1 Περιβάλλον και στοιχεία υλοποίησης της δράσης

Στο πλαίσιο του έργου της ΓΓΙΦ «Λειτουργία δομών και υπηρεσιών της δημόσιας διοίκησης για την καταπολέμηση της βίας» για την Προγραμματική Περίοδο που διανύουμε, προβλέφθηκε η διεύρυνση της ομάδας των ωφελούμενων γυναικών ώστε να συμπεριλαμβάνονται και γυναίκες που υφίστανται πολλαπλές διακρίσεις με ιδιαίτερη έμφαση σε γυναίκες πρόσφυγες θύματα ή εν δυνάμει θύματα βίας και τα παιδιά τους λόγω και της μεγάλης προσφυγικής κρίσης που αντιμετωπίζει η χώρα μας.

Για τον καλύτερο συντονισμό έχει υπογραφεί Πρωτόκολλο Συνεργασίας μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων φορέων που δρουν στο πεδίο του προσφυγικού (ΓΓΙΦ, ΓΓ Υποδοχής, ΓΓ Δημόσιας Υγείας κ.ά.) και εντοπίζουν περιπτώσεις γυναικών προσφύγων στις οποίες μπορούν να παρασχεθούν οι υπηρεσίες του πανελλαδικού δικτύου δομών των Συμβουλευτικών Κέντρων και των Ξενώνων Φιλοξενίας.

Στο πλαίσιο αυτό, το ΕΚΤ συνεχίζει να συγχρηματοδοτεί, κατά την τρέχουσα προγραμματική περίοδο, το εν λόγω Δίκτυο, με στόχο τη συνέχιση και την αναβάθμιση της λειτουργίας των 61 δομών, μέσω της παροχής βελτιωμένων /διευρυμένων υπηρεσιών υποστήριξης των γυναικών θυμάτων βίας.

Παράλληλα χρηματοδοτεί τις απαραίτητες Οριζόντιες ενέργειες, προκειμένου οι δομές του Δικτύου να ακολουθούν κοινό μοντέλο και προδιαγραφές λειτουργίας, όπως αυτές αποτυπώνονται στα επιμέρους εργαλεία, εγχειρίδια, έγγραφα, κ.τ.λ., του Ενιαίου Συστήματος Ποιότητας Παροχής Υπηρεσιών, και να τηρούν τις υποχρεώσεις και τις αρμοδιότητες που απορρέουν από την Προγραμματική Συμφωνία που έχουν υπογράψει με την ΓΓΙΦ και το ΚΕΘΙ.

Αναλυτικότερα, οι δράσεις που συγχρηματοδοτούνται κατά την τρέχουσα προγραμματική περίοδο από είναι οι εξής:

Συμβουλευτικά Κέντρα υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας και Ξενώνες Φιλοξενίας γυναικών θυμάτων βίας

Περιλαμβάνει τη συνέχιση της λειτουργίας για 3 έτη, από την ημερομηνία έναρξης υλοποίησής τους:

- των 14 Συμβουλευτικών Κέντρων σε περιφερειακό επίπεδο με δικαιούχο το ΚΕΘΙ,
- των 25 Συμβουλευτικών Κέντρων σε τοπικό επίπεδο, με δικαιούχο τον εκάστοτε Δήμο,
- των 19 Ξενώνων Φιλοξενίας σε τοπικό επίπεδο, με δικαιούχο τον εκάστοτε Δήμο, και
- των 2 Ξενώνων Φιλοξενίας του ΕΚΚΑ στην Αττική και Θεσσαλονίκη, με δικαιούχο το ΕΚΚΑ.

Οι σχετικές Πράξεις έχουν ενταχθεί στα 13 ΠΕΠ, ανάλογα με τη γεωγραφική περιοχή της δομής, και ειδικότερα στην Επενδυτική Προτεραιότητα 9.iii. «Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση της ισότητας των ευκαιριών» (εκτός του ΠΕΠ ΑΜΘ και Κρήτης, στα οποία έχουν ενταχθεί στις Ε.Π. 9.i. και 9.iv, αντίστοιχα).

Οι Πράξεις υλοποιούνται με ίδια μέσα του εκάστοτε φορέα υλοποίησης και με ομοιογενή τρόπο στο σύνολο της χώρας, κατόπιν σχετικών υποδειγμάτων προσκλήσεων, τα οποία εκπονήθηκαν από την ΕΥΣΕΚΤ σε συνεργασία με την Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ του ΥΠΕΣΔΑ, καθώς και με τη συνεχή εποπτεία και παρακολούθηση της ΓΓΙΦ.

Σύμφωνα με το νέο θεσμικό πλαίσιο η ενίσχυση του μοντέλου λειτουργίας των δομών και η αναβάθμιση/βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών προκύπτει από τα ακόλουθα:

- την παροχή υπηρεσιών εργασιακής συμβουλευτικής και πληροφόρησης
- την παροχή όλων των παραπάνω υπηρεσιών μετά από επικαιροποιημένη εκπαίδευση του προσωπικού
- τη διεύρυνση της ομάδας στόχου και σε γυναίκες που υφίστανται πολλαπλές διακρίσεις (π.χ. μετανάστριες, πρόσφυγες, μονογονείς, ΑμΕΑ, κ.λπ.)
- τη διασφάλιση ενός «Ενιαίου Συστήματος Ποιότητας Παροχής Υπηρεσιών» μέσω της εκπόνησης/επικαιροποίησης εγχειρίδιων, εργαλείων συμβουλευτικής καθώς και διοικητικών εγγράφων και εγγράφων τυποποίησης της λειτουργίας των δομών (π.χ. κανονισμός λειτουργίας, κώδικας δεοντολογίας κ.λπ.) που απαιτούνται για τη βελτίωση της λειτουργίας των Συμβουλευτικών Κέντρων.
- την παρακολούθηση της πορείας της ωφελούμενης γυναίκας όχι μόνο καθ' όλη τη διάρκεια παροχής υποστηρικτικής υπηρεσίας αλλά και μετά από αυτήν (follow up).

Το Δίκτυο των Δομών οφείλει να παρέχει το σύνολο των προαναφερθέντων υπηρεσιών και η κάθε ωφελούμενη γυναίκα δύναται να ωφεληθεί σύμφωνα με τις ανάγκες της.

Ωφελούμενες των Πράξεων είναι οι γυναίκες που έχουν υποστεί και υφίστανται βία σε όλες τις μορφές ή/και πολλαπλές διακρίσεις (π.χ. μετανάστριες, πρόσφυγες, μονογονείς, ΑμΕΑ, άνεργες κ.λπ.) καθώς και τα παιδιά τους, στην περίπτωση των Ξενώνων Φιλοξενίας.

Οριζόντιες Παρεμβάσεις εθνικής εμβέλειας

Η ΓΓΙΦ ως αρμόδιος φορέας σε συνεργασία με το ΚΕΘΙ σχεδίασε τις απαραίτητες οριζόντιες δράσεις εθνικής εμβέλειας που ενσωματώνονται στην Πράξη «Οριζόντιες Παρεμβάσεις εθνικής εμβέλειας», η οποία έχει ενταχθεί στην Επενδυτική Προτεραιότητα 11.ι. «Επένδυση στη θεσμική ικανότητα και στην αποτελεσματικότητα των δημοσίων διοικήσεων και υπηρεσιών σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο εν όψει των μεταρρυθμίσεων, καλύτερη κανονιστική ρύθμιση και χρηστή διακυβέρνηση» του Ε.Π. ΜΔΤ 2014-2020 και αφορούν:

- Την επίβλεψη/παρακολούθηση και συντονισμό των Δομών του Δικτύου για την πρόληψη και την καταπολέμηση της έμφυλης βίας.
- Την επικαιροποίηση ή/και εκπόνηση εργαλείων και διοικητικών/τυποποιητικών εγγράφων λειτουργίας των δομών.
- Την συνέχιση της λειτουργίας της Τηλεφωνικής Γραμμής S.O.S. 15900 πανελλαδικής εμβέλειας.
- Το σχεδιασμό και την ανάπτυξη δράσεων δημοσιότητας σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο.

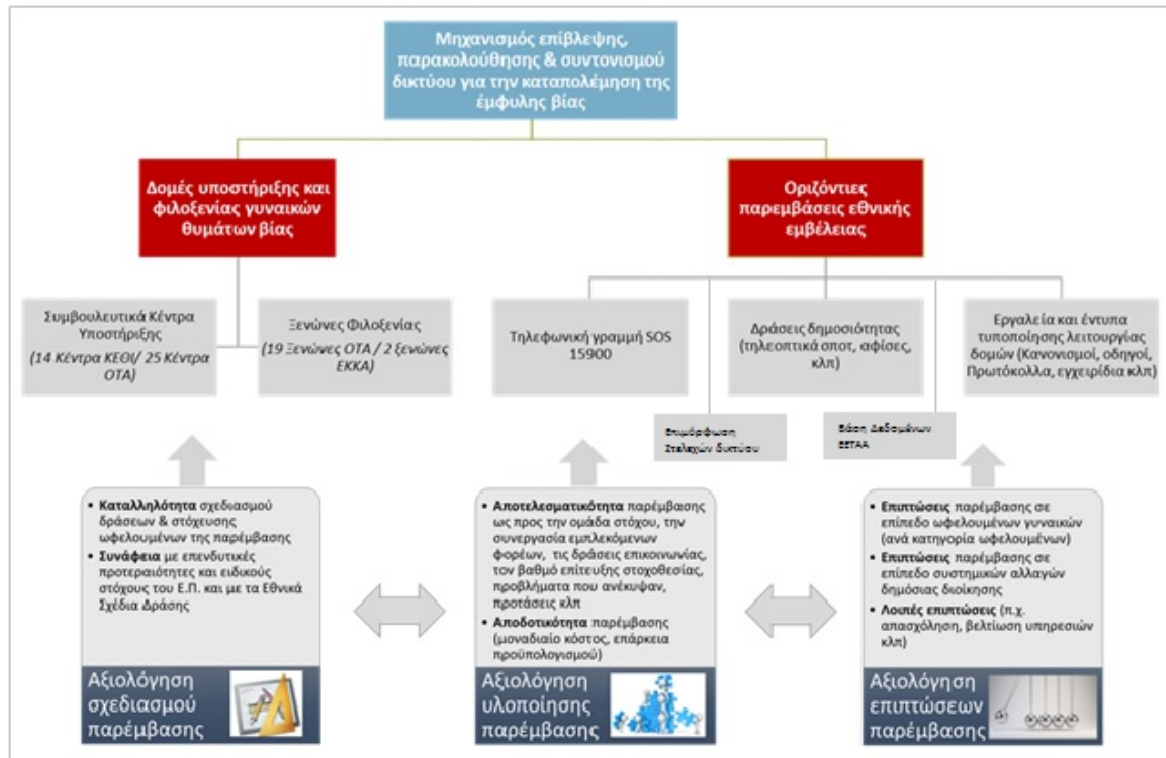
- ii. την ρεαλιστικότητα του εκτιμώμενου προϋπολογισμού υλοποίησης των παρεμβάσεων
 - iii. την εκτίμηση του κόστους-οφέλους των σχετικών παρεμβάσεων
4. την αξιολόγηση των **επιπτώσεων** που έχουν οι δράσεις του δικτύου δομών υποστήριξης.

1.3 Μεθοδολογία υλοποίησης Έργου

Όπως παρουσιάστηκε αναλυτικά στο πρώτο Παραδοτέο Α («Μεθοδολογία του έργου της αξιολόγησης»), η αξιολόγησης του δικτύου των δομών υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας/πολλαπλών διακρίσεων, διακρίνεται σε τρεις (3) ενότητες εργασιών:

- 4. στην **αξιολόγηση των διαδικασιών σχεδιασμού και υλοποίησης** των παρεμβάσεων του δικτύου δομών υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας που υλοποιείται κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020 και αποτελείται από 61 δομές υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας και περιλαμβάνει: 21 Ξενώνες Φιλοξενίας, 39 Συμβουλευτικά Κέντρα και την Τηλεφωνική Γραμμή SOS 15900. Σκοπός της αξιολόγησης αυτής είναι να συνθέσει μια ακριβή και ολοκληρωμένη εικόνα για την υλοποίηση των παρεμβάσεων, εξετάζοντας τη συνάφεια, καταλληλότητα και σχετικότητα των παρεμβάσεων, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες, το περιβάλλον εφαρμογής των επιμέρους παρεμβάσεων και πως αυτό επέδρασε στον σχεδιασμό και την υλοποίησή τους με τη συγκέντρωση ποιοτικών και ποσοτικών δεδομένων.
- 5. στην **αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των δράσεων** ως προς τους στόχους των επιμέρους Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, τον ωφελούμενο πληθυσμό και το δίκτυο δομών υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας. Σκοπός της αξιολόγησης είναι η συγκέντρωση ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων για την κάλυψη των αξιολογητικών ερωτημάτων του έργου που σχετίζονται με την αποτελεσματικότητα, αποδοτικότητα, αποτελέσματα και επιπτώσεις των δράσεων σε ωφελούμενους και δομές.
- 6. Στην **αξιολόγηση των Οριζόντιων Παρεμβάσεων** εθνικής εμβέλειας περιλαμβάνονται οι δράσεις συντονισμού, η Τηλεφωνική Γραμμή SOS 15900, το Ενιαίο Σύστημα Ποιότητας Παροχής Υπηρεσιών, το οποίο συμπεριλαμβάνει το σύνολο του υποστηρικτικού υλικού των δομών (εγχειρίδια, κανονισμοί λειτουργίας κ.λπ.) και τη λειτουργία της Βάση Δεδομένων της ΕΕΤΑΑ, η επιμόρφωση των στελεχών, οι δράσεις δημοσιότητας.

Το μεθοδολογικό πλαίσιο του Συμβούλου για την προσέγγιση των ανωτέρω ενοτήτων εργασίας παρουσιάζεται στο σχήμα που ακολουθεί:

1.3.1 Παρουσίαση αξιολογικών ερωτημάτων Έργου

Για την αξιολόγηση της λειτουργίας των δομών υποστήριξης, κατά την τρέχουσα προγραμματική περίοδο, έχουν διαμορφωθεί τα ακόλουθα κριτήρια αξιολόγησης, σύμφωνα με την πρόσκληση:

- **Συνάφεια και καταλληλότητα**
- **Αποτελεσματικότητα**
- **Αποδοτικότητα**
- **Επιπτώσεις**

Βάσει των παραπάνω κριτηρίων και των ειδικών απαιτήσεων του παρόντος έργου, έχουν διαμορφωθεί μία σειρά αξιολογικών ερωτημάτων, τα οποία θα αποτυπώνουν με ποσοτικό και ποιοτικό τρόπο, τα αξιολογικά ευρήματα. Η σύνθεση αυτών των αξιολογικών ερωτημάτων παρουσιάζεται αναλυτικά στον πίνακα που ακολουθεί, ανά εξεταζόμενο κριτήριο:

Πίνακας 1: Κριτήρια και αξιολογικά ερωτήματα του αξιολογητικού έργου

Κριτήριο	Γενικά Αξιολογικά Ερωτήματα / Δείκτες	Ειδικά Αξιολογικά Ερωτήματα
Συνάφεια και καταλληλότητα	- Σε ποιο βαθμό ο σχεδιασμός της παρέμβασης ήταν κατάλληλος να αντιμετωπίσει τις ανάγκες των ωφελούμενων γυναικών;	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ποια είναι η συσχέτιση των δράσεων με τη στοχοθεσία των Πράξεων, των Ε.Π. και τις Εθνικές Στρατηγικές ✓ Ποιος ο βαθμός ικανοποίησης των ωφελούμενων από τις παρεχόμενες υπηρεσίες; Καλύπτονται οι ανάγκες των επωφελούμενων γυναικών; ✓ Υπήρξαν αστοχίες, προβλήματα και ελλείψεις, και ποια είναι τα αίτια τους; ✓ Πόσο κατάλληλος ήταν ο επανασχεδιασμός για την αντιμετώπιση των αναγκών των γυναικών; ✓ Έχουν επιλεγεί οι κατάλληλες κατηγορίες ωφελουμένων; ✓ Απουσιάζουν κάποιες κατηγορίες ωφελουμένων;
Αποτελεσματικότητα	- Σε ποιο βαθμό εκτιμάται ότι επιτυγχάνεται ο στόχος που έχει τεθεί (Ειδικοί Στόχοι και δείκτες εκροών-αποτελέσματος των Ε.Π.) για την βελτίωση της ποιότητας και τη διεύρυνση των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τις ωφελούμενες γυναίκες από τις δομές υποστήριξης;	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Σε ποιον βαθμό έχουν επιτευχθεί οι ποιοτικοί και ποσοτικοί στόχοι των δράσεων, στη βάση των αρχικά τεθέντων στόχων; ✓ Που εντοπίζονται σημαντικές αποκλίσεις των πραγματοποιηθέντων σε σχέση με τους αρχικούς ποιοτικούς και ποσοτικούς στόχους και ποιες είναι οι βασικές αιτίες; ✓ Ποια είναι η πρόοδος επιπέδου των τιμών επίτευξης των δεικτών εκροών των επιμέρους τύπων πράξεων (ξενώνες, συμβουλευτικά κέντρα) ✓ Κατά πόσο προσφέρθηκαν βελτιωμένες - διευρυμένες υπηρεσίες σε κάθε ΠΕΠ; ✓ Ποια είναι η συμβολή των υποστηρικτικών και οριζόντιων δράσεων εθνικής εμβέλειας στην λειτουργία των ξενώνων και των συμβουλευτικών κέντρων και την διαδικασία παραπομπής από την γραμμή SOS 15900 στα συμβουλευτικά κέντρα; ✓ Πόσο αποτελεσματικός είναι κάθε τύπος δομής ως προς την επίτευξη των στόχων, τη δυνατότητα παροχής υπηρεσιών προς τις ωφελούμενες; ✓ Πόσο υποβοήθησε το προσωπικό η βάση στην παροχή των υπηρεσιών;
	- Υλοποιείται η παρέμβαση σύμφωνα με τον σχεδιασμό και αν όχι ποιοι εκτιμάται ότι είναι οι λόγοι;	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ποια είναι τα δυνατά και αδύνατα σημεία της υλοποίησης των δράσεων των δομών του δικτύου; ✓ Πώς αξιολογείται το επίπεδο συνεργασίας όλων των εμπλεκόμενων μερών; ✓ Υπήρξαν προβλήματα κατά την υλοποίηση της δράσης και πώς αντιμετωπίστηκαν; ✓ Ωφελήθηκαν οι ομάδες στόχου σύμφωνα με τον αρχικό σχεδιασμό; ✓ Οι υπηρεσίες λειτούργησαν σύμφωνα με τις προδιαγραφές των Πράξεων και του κανονιστικού πλαισίου; Ποιες υπηρεσίες λειτούργησαν αποτελεσματικότερα;

Κριτήριο	Γενικά Αξιολογικά Ερωτήματα / Δείκτες	Ειδικά Αξιολογικά Ερωτήματα
		<ul style="list-style-type: none"> ✓ Πόσο αποτελεσματική ήταν η δικτύωση των δομών με εξωτερικούς φορείς αλλά και μεταξύ τους; ✓ Πόσο αποτελεσματικές είναι οι διαδικασίες διάχυσης και δημοσιότητας; ✓ Πόσο αποτελεσματικές είναι οι διαδικασίες follow-up μετά το τέλος της παροχής υπηρεσιών στις επωφελούμενες;
Αποδοτικότητα	- Σε ποιο βαθμό η παρέμβαση υλοποιείται κατά τρόπο αποτελεσματικό σε σχέση με το κόστος; Οι επιθυμητές εκροές επιτεύχθηκαν με το λιγότερο κόστος;	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Σε ποιο βαθμό ο διαθέσιμος προϋπολογισμός ήταν ρεαλιστικός; ✓ Πώς αξιολογείται η συμβολή της δράσης ως προς την βιωσιμότητα των δομών;
Επιπτώσεις	- Πως η λειτουργία δομών υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας με χρηματοδότηση από το ΕΚΤ συμβάλλει στην επίτευξη των Ειδικών Στόχων των ΕΠ/ΠΕΠ που εντάσσεται («βελτίωση των παρεχομένων υπηρεσιών») και των αντίστοιχων δεικτών αποτελέσματος;	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ποιος ο βαθμός συμβολής των δράσεων σε σχέση με τους Ειδικούς Στόχους και τα αναμενόμενα αποτελέσματα των αντίστοιχων επενδυτικών προτεραιοτήτων; ✓ Ποιος ο βαθμός ικανοποίησής τους από την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών; ✓ Πώς αξιολογείται ο βαθμός ικανοποίησης των υπό διερεύνηση ομάδων από την υλοποίηση της δράσης; ✓ Υπήρχαν διαφοροποιήσεις στην επίδραση των δράσεων μεταξύ κατηγοριών ωφελούμενων γυναικών;
Αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των πράξεων σε σχέση με τους στόχους των ΕΠ	Δείκτες	
<i>Βαθμός επίτευξης των Εκροών</i>	Οι δείκτες θα υπολογιστούν βάσει των δεικτών εκροών των ισχυουσών Τεχνικών Δελτίων/ Αποφάσεων Ένταξης των ενταγμένων Πράξεων (πραγματοποιηθείσα τιμή ΟΠΣ / τιμή στόχου)	
<i>Βαθμός επίτευξης των Αποτελεσμάτων</i>	Οι δείκτες θα υπολογιστούν βάσει των δεικτών αποτελεσμάτων των ισχυουσών Τεχνικών Δελτίων/ Αποφάσεων Ένταξης των ενταγμένων Πράξεων (πραγματοποιηθείσα τιμή ΟΠΣ / τιμή στόχου)	
<i>Απορροφητικότητα</i>	Ο δείκτης θα υπολογιστεί βάσει των καταχωρημένων στο ΟΠΣ δαπανών (τιμολογηθέντων και πιστοποιημένων) για κάθε MIS ενταγμένης Πράξης, λαμβάνοντας υπόψη τον αντίστοιχο επιλέξιμο προϋπολογισμό σύμφωνα με τις <u>ισχύουσες</u> Αποφάσεις Ένταξης των υπό εξέταση Πράξεων	
<i>Αποδοτικότητα</i>	Ο δείκτης θα υπολογιστεί για κάθε MIS των εξεταζόμενων Πράξεων, λαμβάνοντας υπόψη την πρόοδο υλοποίησης του φυσικού αντικειμένου, όπως αυτή θα αποτυπωθεί μέσω ενός κεντρικού δείκτη αποτελεσμάτων και την πρόοδο υλοποίησης του οικονομικού αντικειμένου, όπως αυτή θα υπολογιστεί βάσει των καταχωρημένων στο ΟΠΣ δαπανών (τιμολογηθέντων και πιστοποιημένων) για κάθε MIS ενταγμένης Πράξης.	

Ο σχεδιασμός της μεθοδολογίας της αξιολόγησης, περιλαμβάνει τη διερεύνηση και συλλογή των απαραίτητων στοιχείων (δευτερογενών και πρωτογενών) από αντίστοιχες πηγές, προσαρμοσμένων στους ιδιαίτερους στόχους και ανάγκες του παρόντος έργου και στις ειδικές απαιτήσεις που προκύπτουν από τα κριτήρια και τα αντίστοιχα αξιολογικά ερωτήματα που αναφέρθηκαν στην προηγούμενη ενότητα.

Ειδικότερα, πρόκειται για έναν συνδυασμό μεθόδων έρευνας γραφείου (desk research), βιβλιογραφικής επισκόπησης και ποιοτικών και ποσοτικών ερευνών που προγραμματίζεται να διενεργηθούν, προκειμένου να συγκεντρωθούν τα απαραίτητα στοιχεία που θα μπορέσουν να απαντήσουν με επάρκεια και αξιοπιστία στα επιμέρους ερωτήματα που τέθηκαν.

Τα ευρήματα από την βιβλιογραφική επισκόπηση παρατίθενται σε επόμενο κεφάλαιο του παρόντος παραδοτέου.

Παράλληλα με τη συλλογή δευτερογενών δεδομένων που πραγματοποιήθηκε, διεξάγεται μια σειρά πρωτογενών ποιοτικών και ποσοτικών ερευνών. Αυτές οι έρευνες, τη στιγμή της κατάθεσης του παρόντος παραδοτέου βρίσκονται σε πλήρη εξέλιξη και σε επόμενη παράγραφο του παρόντος αναφέρεται με λεπτομέρεια η πορεία υλοποίησης της. Για να επιτευχθεί η συγκέντρωση όλων των απαιτούμενων δεδομένων θα εφαρμοστούν παράλληλες διαδικασίες και τεχνικές συλλογής πρωτογενών στοιχείων στις επιμέρους ομάδες στόχου, με μεθοδολογικά εργαλεία όπως:

- Μεθοδολογίες Ανάλυσης Ενδιαφερομένων / Εμπλεκόμενων μερών (stakeholder analysis)
- Μεθοδολογίες Άντλησης Στοιχείων:
 - Οδηγοί συζήτησης
 - Ερωτηματολόγια
 - Συνεντεύξεις
 - Επιτόπιες επισκέψεις

Επίσης θα γίνει ανάλυση με βάση τα στοιχεία της Βάσης Δεδομένων της ΕΕΤΑΑ και από στοιχεία του ΟΠΣ.

Για την διεξαγωγή της αξιολόγησης, η αξιολογική ομάδα συλλέγει όλα τα απαραίτητα δεδομένα για την εκπόνηση δεικτών και την απάντηση των αξιολογικών ερωτημάτων. Τα στοιχεία αυτά αφορούν τόσο σε διαθέσιμα δευτερογενή στοιχεία από διάφορες πηγές, όσο και σε πρωτογενή με τη διεξαγωγή ειδικών ερευνών. Στο πλαίσιο του έργου προβλέπεται η διεξαγωγή των ακόλουθων ερευνών:

Ποιοτικές έρευνες:

- ποιοτικές προσωπικές συνεντεύξεις σε βάθος (in-depth interviews) σε εκπροσώπους των φορέων σχεδιασμού και υλοποίησης των υπό αξιολόγηση δράσεων (Επιτροπές παρακολούθησης των ΕΠ, ΔΑ των ΕΠ/ΠΕΠ. ΕΥΣΕΚΤ, ΓΓΙΦ, Επιτελικές Δομές, ΥΠ. ΕΣ κλπ.)
- ποιοτικές ατομικές συνεντεύξεις σε βάθος, με τη χρήση οδηγού συζήτησης στα στελέχη της Τηλεφωνικής Γραμμής SOS 15900

- ποιοτικές ομαδικές συζητήσεις με τη μέθοδο των ομαδικά εστιασμένων συνεντεύξεων (focus group) με τη συμμετοχή ειδικών εμπειρογνομόνων, σχετικών με το αντικείμενο της εν λόγω μελέτης.
- ποιοτική έρευνα με συνεντεύξεις στα στελέχη όλων των δομών του δικτύου, Συμβουλευτικών Κέντρων και Ξενώνων.

Ποσοτικές έρευνες:

- ποσοτική έρευνα στις συμβουλευόμενες γυναίκες των Συμβουλευτικών Κέντρων και ξενώνων φιλοξενίας.
- Ποσοτική έρευνα στα στελέχη της γραμμής SOS 15900
- πανελλαδική ποσοτική έρευνα με την αποστολή online ερωτηματολογίων στα στελέχη όλων των δομών του δικτύου, Συμβουλευτικών Κέντρων και Ξενώνων.

Πίνακας 2: Ποσοτικές και ποιοτικές έρευνες για την αξιολόγηση της λειτουργίας των δομών υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας

A/A	Τίτλος έρευνας	Είδος έρευνας	Συμμετέχοντες/ Ερωτηματολόγια	Αριθμός ατόμων
1	Έρευνα σε στελέχη ΓΠΦ, ΚΕΘΙ, ΟΔΕ και Υπεύθυνες έργου, ΕΥΣΕΚΤ, ΕΥΔ ΜΔΤ και ΠΕΠ, Επιτελική Δομή, ΥΠ.ΕΣ για την αξιολόγηση των διαδικασιών σχεδιασμού και υλοποίησης των δράσεων	Ποιοτική έρευνα με τη μέθοδο των ατομικών συνεντεύξεων σε βάθος	<ul style="list-style-type: none"> • Στελέχη της ΕΥΣΕΚΤ, ΕΥΔ ΜΔΤ και ΠΕΠ • Στέλεχος της ΓΠΦ • Στελέχη του ΚΕΘΙ • Στελέχη του ΕΚΚΑ • Στελέχη της ΕΔ ΕΣΠΑ Υπ. ΕΣ 	10-12 άτομα
2	Έρευνα για την λειτουργία της βάσης δεδομένων της ΕΕΤΑΑ	Ποιοτική έρευνα με τη μέθοδο των ατομικών συνεντεύξεων σε βάθος	<ul style="list-style-type: none"> • Στέλεχος της ΕΕΤΑΑ που χειρίζεται την Βάση Δεδομένων 	1-2 άτομα
3	Έρευνα, για την λειτουργία της γραμμής ΣΟΣ.	Ποιοτική έρευνα με τη μέθοδο των ατομικών συνεντεύξεων σε βάθος Ποσοτική έρευνα μέσω διαδικτυακής πλατφόρμας on line συμπλήρωσης ερωτηματολογίων	<ul style="list-style-type: none"> • Στέλεχος υπεύθυνο για την γραμμή ΣΟΣ 15900 (με συνέντευξη) • Άλλα στελέχη της γραμμής που έρχονται σε τηλεφωνική επαφή με ωφελούμενες γυναίκες (με ερωτηματολόγιο) 	1 - 2 άτομα Το σύνολο των εργαζομένων στην γραμμή

A/A	Τίτλος έρευνας	Είδος έρευνας	Συμμετέχοντες/ Ερωτηματολόγια	Αριθμός ατόμων
4	Έρευνα για την αξιολόγηση των επιπτώσεων	Ποιοτική έρευνα με τη μέθοδο της εστιασμένης ομάδας συζήτησης (focus group)	<ul style="list-style-type: none"> Επαγγελματίες και στελέχη του χώρου που εμπλέκονται στην λειτουργία των δομών 	6-8 άτομα
5	Ποσοτική έρευνα πεδίου αξιολόγησης της λειτουργίας των δομών από τα στελέχη	Ποσοτική έρευνα μέσω διαδικτυακής πλατφόρμας on line συμπλήρωσης ερωτηματολογίων Ποιοτική έρευνα με τη μέθοδο των ατομικών συνεντεύξεων σε βάθος	<ul style="list-style-type: none"> Μέλη ΟΔΕ των δήμων Στελέχη των Συμβουλευτικών Κέντρων Στελέχη των Ξενώνων φιλοξενίας 	όλο το προσωπικό των δομών >200 άτομα Συνεντεύξεις σε 6-8 άτομα
6	Ποσοτική έρευνα πεδίου αξιολόγησης του δικτύου δομών από τις ωφελούμενες γυναίκες	Ποσοτική έρευνα μέσω της διαδικασίας που προβλέπεται στους Κανονισμούς Λειτουργίας της ΓΓΙΦ Με την ανάπτυξη πλατφόρμας συμπλήρωσης ερωτηματολογίων ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΑ Με τη συμπλήρωση έντυπων ερωτηματολογίων, τα οποία θα παρατίθενται από τα στελέχη των δομών <i>Πρωταρχικό ζήτημα είναι η αυστηρή διασφάλιση των προσωπικών δεδομένων</i>	<ul style="list-style-type: none"> Ωφελούμενες γυναίκες που έχουν συμπληρώσει το εθελοντικό ερωτηματολόγιο της ΓΓΙΦ Ωφελούμενες οι οποίες έχουν συναινέσει για τη συμμετοχή τους στην έρευνα και εμπίπτουν στη διαδικασία follow up, όπως αυτή υλοποιείται σύμφωνα με τον Κανονισμό Λειτουργίας της ΓΓΙΦ 	Το σύνολο των ερωτηματολογίων θα συμπληρωθούν στις δομές

Πράξεις ΠΕΠ και ΕΠ ΜΔΤ

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι πράξεις που έχουν ενταχθεί στα 13 ΠΕΠ, ανάλογα με τη γεωγραφική περιοχή της δομής, και ειδικότερα στην Επενδυτική Προτεραιότητα 9iii «Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση της ισότητας των ευκαιριών» εκτός του ΠΕΠ ΑΜΘ και Κρήτης, τα οποία έχουν ενταχθεί στις Ε.Π. 9i και 9iv, αντίστοιχα.

Κεντρικό χρηματοδοτικό πλαίσιο των πολιτικών αποτέλεσε το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς ΕΣΠΑ 2007-2013, Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (ΕΠ) «Διοικητική Μεταρρύθμιση», το οποίο συνεχίζεται στην παρούσα Προγραμματική Περίοδο 2014-2020 με την παραπάνω μορφή.

Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανατολική Μακεδονία Θράκη 2014-2020»

A/A	MIS	Τίτλος Πράξης	Πεδίο Παρέμβασης
1.	5000557	Συμβουλευτικό Κέντρο Δήμου Αλεξανδρούπολης	Ενεργητική ένταξη, μεταξύ άλλων και με σκοπό την προώθηση των ίσων ευκαιριών και της δραστηρίας συμμετοχής και τη βελτίωση της απασχολησιμότητας
2.	5000563	Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας Δήμου Καβάλας	Ενεργητική ένταξη, μεταξύ άλλων και με σκοπό την προώθηση των ίσων ευκαιριών και της δραστηρίας συμμετοχής και τη βελτίωση της απασχολησιμότητας
3.	5000571	Ξενώνας Φιλοξενίας Δήμου Κομοτηνής	Ενεργητική ένταξη, μεταξύ άλλων και με σκοπό την προώθηση των ίσων ευκαιριών και της δραστηρίας συμμετοχής και τη βελτίωση της απασχολησιμότητας
4.	5000694	Συμβουλευτικό Κέντρο Κομοτηνής	Ενεργητική ένταξη, μεταξύ άλλων και με σκοπό την προώθηση των ίσων ευκαιριών και της δραστηρίας συμμετοχής και τη βελτίωση της απασχολησιμότητας

Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Κεντρική Μακεδονία 2014-2020»

A/A	MIS	Τίτλος Πράξης	Πεδίο Παρέμβασης
1.	5000543	Κέντρο συμβουλευτικής υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας Δήμου Σερρών	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών
2.	5000559	Ξενώνας Φιλοξενίας Δήμου Ευόσμου Κορδελιού	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών
3.	5000596	Αναβάθμιση ξενώνων για γυναίκες - Θύματα βίας - Ξενώνας φιλοξενίας ΕΚΚΑ Θεσσαλονίκης	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών
4.	5000619	Συμβουλευτικό Κέντρο Θεσσαλονίκης	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών
5.	5000675	Ξενώνας φιλοξενίας Δήμου Θεσσαλονίκης	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών
6.	5000786	Συμβουλευτικό Κέντρο Δήμου Κατερίνης	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών
7.	5000855	Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας Δήμου Βέροιας	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών

Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Δυτική Μακεδονία 2014-2020»

A/A	MIS	Τίτλος Πράξης	Πεδίο Παρέμβασης
1.	5004028	Συμβουλευτικό Κέντρο Κοζάνης	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών
2.	5004062	Συνέχιση Λειτουργίας Κέντρου Συμβουλευτικής Υποστήριξης Γυναικών Θυμάτων Βίας Δήμου Καστοριάς	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών
3.	5004182	Ξενώνας φιλοξενίας Δήμου Κοζάνης	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών

A/A	MIS	Τίτλος Πράξης	Πεδίο Παρέμβασης
4.	5004314	Λειτουργία Κέντρου Συμβουλευτικής Υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας Δήμου Φλώρινας	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών

Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ήπειρος 2014-2020»

A/A	MIS	Τίτλος Πράξης	Πεδίο Παρέμβασης
1.	5000569	Συμβουλευτικό κέντρο Δήμου Αρταίων	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών
2.	5000595	Ξενώνας Φιλοξενίας Γυναικών Θυμάτων Βίας και των Παιδιών τους Δήμου Ιωαννιτών	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών
3.	5000604	Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας Δήμου Πρέβεζας	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών
4.	5000610	Συμβουλευτικό Κέντρο Ιωαννίνων	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών

Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Θεσσαλία 2014-2020»

A/A	MIS	Τίτλος Πράξης	Πεδίο Παρέμβασης
1.	5000584	Ξενώνας φιλοξενίας γυναικών θυμάτων βίας Δήμου Λαρισαίων	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών
2.	5000586	Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας σε τοπικό επίπεδο στη Θεσσαλία/ Δήμος Τρικκαίων	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών
3.	5000683	Ξενώνας φιλοξενίας γυναικών θυμάτων βίας Δήμου Βόλου	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών
4.	5000696	Συμβουλευτικό Κέντρο Λάρισας	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών

Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Στερεά Ελλάδα 2014-2020»

A/A	MIS	Τίτλος Πράξης	Πεδίο Παρέμβασης
1.	5000727	Συμβουλευτικό Κέντρο Λαμίας	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών
2.	5000813	Ξενώνας φιλοξενίας Δήμου Λαμιέων	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών
3.	5000935	Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας Δήμου Θηβαίων	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών
4.	5000973	Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας Δήμου Χαλκιδέων	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών

Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Δυτική Ελλάδα 2014-2020»

A/A	MIS	Τίτλος Πράξης	Πεδίο Παρέμβασης
1.	5000731	Συμβουλευτικό Κέντρο Πάτρας	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών
2.	5000738	Λειτουργία ξενώνων φιλοξενίας Δήμου Πάτρας	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών
3.	5000856	Ξενώνας φιλοξενίας Δήμου Αγρινίου	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών
4.	5001004	Συμβουλευτικό Κέντρο Δήμου Πύργου	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών

Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Πελοπόννησος 2014-2020»

A/A	MIS	Τίτλος Πράξης	Πεδίο Παρέμβασης
1.	5000936	Ξενώνας φιλοξενίας γυναικών θυμάτων βίας Δήμου Τρίπολης	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών
2.	5000956	Συμβουλευτικό Κέντρο Τρίπολης	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών
3.	5000957	Κέντρο συμβουλευτικής υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας σε τοπικό επίπεδο Δήμου Καλαμάτας	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών
4.	5000978	Κέντρο συμβουλευτικής υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας σε τοπικό επίπεδο στο Δήμο Κορινθίων	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών

Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ιόνια Νησιά 2014-2020»

A/A	MIS	Τίτλος Πράξης	Πεδίο Παρέμβασης
1.	5000528	Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας στην Κεφαλλονιά	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών
2.	5000533	Ξενώνας φιλοξενίας Δήμου Κέρκυρας	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών
3.	5000534	Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας στη Ζάκυνθο	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών
4.	5000662	Συμβουλευτικό Κέντρο Κέρκυρας	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών

Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αττική 2014-2020»

A/A	MIS	Τίτλος Πράξης	Πεδίο Παρέμβασης
1.	5000782	Ξενώνας φιλοξενίας Δήμου Αθηναίων	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών
2.	5000882	Συμβουλευτικό Κέντρο Δήμου Κερατσινίου - Δραπετσώνας	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών
3.	5000889	Συμβουλευτικό Κέντρο Δήμου Χαλανδρίου	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών
4.	5000950	Ξενώνας φιλοξενίας κακοποιημένων γυναικών και των παιδιών τους Δήμου Πειραιά	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών
5.	5000959	Συμβουλευτικό Κέντρο Δήμου Περιστερίου	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών
6.	5000971	Συμβουλευτικό Κέντρο Δήμου Φυλής	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών
7.	5001005	Ξενώνας Φιλοξενίας Γυναικών Θυμάτων Βίας Δήμου Αχαρνών	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών
8.	5000729	Συμβουλευτικό κέντρο Αθήνας και Συμβουλευτικό κέντρο Πειραιά	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών
9.	5000655	Αναβάθμιση ξενώνα για γυναίκες - θύματα βίας ΕΚΚΑ Αττικής	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών

Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Βόρειο Αιγαίο 2014-2020»

A/A	MIS	Τίτλος Πράξης	Πεδίο Παρέμβασης
1.	5000572	Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης γυναικών θυμάτων Δήμου Χίου	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών
2.	5000587	Ξενώνας φιλοξενίας Δήμου Λέσβου	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών

A/A	MIS	Τίτλος Πράξης	Πεδίο Παρέμβασης
3.	5000640	Συμβουλευτικό κέντρο Μυτιλήνης	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών

Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Νότιο Αιγαίο 2014-2020»

A/A	MIS	Τίτλος Πράξης	Πεδίο Παρέμβασης
1.	5000541	Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης Γυναικών Θυμάτων βίας Δήμου Κω	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών
2.	5000568	Ξενώνας Φιλοξενίας γυναικών θυμάτων βίας Δήμου Ρόδου	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών
3.	5000577	Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης Γυναικών Θυμάτων βίας Δήμου Ρόδου	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών
4.	5000608	Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης Γυναικών Θυμάτων Βίας Σύρου	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών

Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Κρήτη 2014- 2020»

A/A	MIS	Τίτλος Πράξης	Πεδίο Παρέμβασης
1.	5000677	Συμβουλευτικό Κέντρο Ηρακλείου	Ενίσχυση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών κοινής ωφέλειας
2.	5000757	Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας Δήμου Ρεθύμνης	Ενίσχυση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών κοινής ωφέλειας
3.	5000767	Ξενώνας Φιλοξενίας Δήμου Ηρακλείου	Ενίσχυση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών κοινής ωφέλειας
4.	5000910	Ξενώνας φιλοξενίας Δήμου Χανίων	Ενίσχυση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών κοινής ωφέλειας

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα 2014-2020»

A/A	MIS	Τίτλος Πράξης	Πεδίο Παρέμβασης
1.	5001091	Αναβάθμιση και λειτουργία βάσης δεδομένων των ωφελούμενων του δικτύου δομών πρόληψης και αντιμετώπισης της έμφυλης βίας κατά των γυναικών	Επένδυση στη θεσμική ικανότητα και στην αποτελεσματικότητα των δημόσιων διοικήσεων και υπηρεσιών σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο ενόψει των μεταρρυθμίσεων, καλύτερη κανονιστική ρύθμιση και χρηστή διακυβέρνηση

2 Βιβλιογραφική ανασκόπηση του φαινομένου της ενδοοικογενειακής βίας

2.1 Η έμφυλη βία

Πολλές προσπάθειες έχουν γίνει από τη διεθνή βιβλιογραφία για τον ορισμό της βίας γενικά. Ο Loseke (Χατζηφωτίου, 2005) δίνει έναν επαρκώς ολοκληρωμένο ορισμό αφού περιγράφει τη βία ως την επιθετική συμπεριφορά που εκφράζεται με ψυχολογικό, σωματικό, σεξουαλικό και λεκτικό τρόπο και είναι από ανεπιθύμητη μέχρι προσβλητική και ταπεινωτική για κάθε άτομο, ενώ θεωρεί ότι περιλαμβάνει ακραίες μορφές βιαιότητας, την χαρακτηρίζει η επανάληψη, προκαλεί σωματικές και ψυχολογικές πληγές και αποτελεί ηθελημένη συμπεριφορά από το θύτη που επιθυμεί να επιβάλλει τον έλεγχο και τη συμμόρφωση του θύματος.

Η έμφυλη βία είναι ένα παγκόσμιο φαινόμενο που εμφανίζεται σε όλες τις ηλικιακές, θρησκευτικές, εθνικές ομάδες, ενώ τα θύματά και οι θύτες προέρχονται από όλες τις κοινωνικές τάξεις και από όλα τα μορφωτικά επίπεδα. Δεν υπάρχουν στοιχεία που καταδεικνύουν ότι αφορά σε συγκεκριμένες κοινωνικές, θρησκευτικές, επαγγελματικές και άλλα ομάδες. Έμφυλη βία υπάρχει σε όλες τις χώρες και αποτελεί σοβαρό εμπόδιο για την επίτευξη της ισότητας ανδρών και γυναικών, ενώ αναγνωρίζεται ως παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Βασικές αιτίες εντοπίζονται κυρίως στα χαρακτηριστικά του κοινωνικού φύλου που οι κοινωνίες αποδίδουν και αναμένουν να υιοθετήσουν από τους άνδρες και τις γυναίκες. Συγκεκριμένα οι άνδρες κοινωνικοποιούνται έτσι ώστε να υιοθετηθούν διάφορες συμπεριφορές που τους κάνουν, ενώ πιστεύουν ότι είναι από τη φύση καθορισμένο ή ότι είναι φυσιολογικό να συμπεριφέρονται με πιο επιθετικούς και βίαιους τρόπους. Ο «ανδρισμός» ή η έννοια της «αρρενωπότητας» συνδέονται συχνά με την επιθετικότητα, το θάρρος, τη σωματική δύναμη, τον έλεγχο των συναισθημάτων, τις ηγετικές ικανότητες, κ.λπ. Τα παραδοσιακά «ανδρικά» χαρακτηριστικά και οι «ανδρικοί» ρόλοι θεωρούνται πιο σημαντικά από εκείνα που συνήθως αποδίδονται σε μια γυναίκα η οποία πρέπει να είναι συνεσταλμένη, υπάκουη, ευπρεπής, ευγενική, και ανιδιοτελής. Κύριος παράγοντας επομένως για την πρόκληση της βίας είναι τα πολιτισμικά πρότυπα της ανθρώπινης επικοινωνίας που συχνά βοηθούν στο να εκδηλωθεί και να υιοθετηθεί η βία ως τρόπος συμπεριφοράς.

Η έμφυλη βία μπορεί να είναι σωματική, σεξουαλική, ψυχολογική, οικονομική ή κοινωνικοπολιτισμική. Για να γίνουν κατανοητές οι βασικές της αιτίες πρέπει να εξεταστούν μέσα στο πλαίσιο των έμφυλων νορμών, αξιών και πεποιθήσεων που στηρίζουν ανισότιμες ιεραρχίες εξουσίας μεταξύ ανδρών και γυναικών, αλλά ακόμη και μεταξύ ανδρών ή μεταξύ γυναικών. Αυτές οι ιεραρχίες εξουσίας δεν καθιστούν απλώς δυνατή την έμφυλη βία, αλλά σε ορισμένες περιπτώσεις δημιουργούν ένα περιβάλλον όπου αυτή γίνεται ανεκτή ή θεωρείται ακόμα και αποδεκτή. Δράστες μπορεί να είναι μέλη της οικογένειας ή της κοινότητας, καθώς και άτομα που ενεργούν εκ μέρους πολιτισμικών, θρησκευτικών ή κρατικών θεσμών.

Η έμφυλη βία επηρεάζει τόσο τις γυναίκες όσο και τους άνδρες, αλλά πλήττει δυσανάλογα τις γυναίκες και τα κορίτσια, αντανakλώντας την υποδεέστερη θέση τους στην κοινωνία. Διαφορετικές ομάδες ανδρών και γυναικών, όπως όσοι και όσες ανήκουν σε σεξουαλικές μειονότητες, είναι επίσης πιθανό να επηρεάζονται δυσανάλογα από την έμφυλη βία. Στην

Ευρώπη, σήμερα, οι άνδρες απολαμβάνουν μεγαλύτερο κύρος από τις γυναίκες στη δημόσια ζωή και βρίσκονται σε ισχυρότερη θέση ως προς τη δυνατότητά τους να ορίζουν την πολιτική ατζέντα και το δημόσιο λόγο:

- Το 2009, οι γυναίκες στην Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ευρωζώνη αμείβονταν κατά μέσο όρο με ακαθάριστο μέσο ωρομίσθιο χαμηλότερο κατά 17% από τους άνδρες για την ίδια εργασία (EC Eurostat Service, 2010).
- Γυναίκες είναι μόνο ένα στα δέκα μέλη των διοικητικών συμβουλίων των μεγαλύτερων ευρωπαϊκών εταιρειών (περίπου 12%), και το ίδιο ισχύει μόνο για το 3% των ηγετικών θέσεων, π.χ. προέδρου ή διευθύνοντα συμβούλου (European Commission's Network to Promote Women in Decision-making in Politics and the Economy, 2011).
- Κατά μέσο όρο, οι γυναίκες έχουν το 25% των εδρών στα εθνικά κοινοβούλια των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (European Commission's Network to Promote Women in Decision-making in Politics and the Economy, 2011).
- Στοιχεία από 24 ευρωπαϊκές χώρες δείχνουν ότι οι γυναίκες αφιερώνουν περισσότερο χρόνο στο νοικοκυριό, (σε ορισμένες περιπτώσεις μέχρι και 20 επιπλέον ώρες την εβδομάδα) σε σχέση με τους άνδρες συντρόφους τους (Voicu, 2008).
- Σε πρόσφατη μεγάλη έρευνα της FRA για πρώτη φορά η βία κατά των γυναικών μελετάται στα 28 κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Βασίζεται σε 42.000 γυναίκες από όλη την ΕΕ, οι οποίες ρωτήθηκαν αναφορικά με τις εμπειρίες σωματικής, σεξουαλικής και ψυχολογικής βίας, συμπεριλαμβανομένης και της ενδοοικογενειακής βίας. Επιπλέον η έρευνα περιλάμβανε και ερωτήσεις - πληροφορίες αναφορικά με τη σεξουαλική παρενόχληση και τον ρόλο που διαδραματίζουν οι νέες τεχνολογίες στις εμπειρίες γυναικών που έχουν κακοποιηθεί και αναλογικά προχωρά σε συγκεκριμένες προτάσεις σε διάφορα πεδία που η βία απαντάται και πλήττει τις γυναίκες όπως η υγεία, η εκπαίδευση, η εργασία, οι νομοθετικές ρυθμίσεις και άλλα (European Union Agency for Fundamental Rights, 2015).

2.1.1 Ορισμός και χαρακτηριστικά της έμφυλης βίας

Ειδικότερα για την έμφυλη βία, η διεθνής σύμβαση του ΟΗΕ, γνωστή και ως CEDAW (Convention on the Elimination of all forms of Discrimination Against Women), περιλαμβάνει τον πλέον αποδεκτό ορισμό της έμφυλης βίας ως μιας μορφής βίας που κατευθύνεται προς τις γυναίκες λόγω του φύλου τους, ή ως μια μορφή βίας που πλήττει δυσανάλογα τις γυναίκες (βλ. <http://www.un.org/womenwatch>). Στην Ελλάδα, η αρχική σύμβαση κυρώθηκε το 1983 (Ν. 1342/1983) και το προαιρετικό της πρωτόκολλο το 2001 (Ν. 2952/2001).

Ως έμφυλη βία επομένως ορίζεται εκείνη η μορφή βίας που συνδέεται με την άσκηση εξουσίας σε βάρος των γυναικών ως αποτέλεσμα της πρόσληψης της θέσης τους ως κατώτερης στην κοινωνική και οικογενειακή ιεραρχία. Αποτελεί δε μια μορφή εξουσίας, που θεωρείται ως απόρροια των έμφυλων ανισοτήτων στη συγκρότηση των κοινωνιών, η οποία με τη σειρά της συμβάλλει περαιτέρω στην αναπαραγωγή των ανισοτήτων αυτών και εκφράζεται με τις εξής βασικές και ακραίες μορφές 1) Ενδοοικογενειακή βία 2) Βιασμός, σεξουαλική επίθεση και

σεξουαλική παρενόχληση 3) Εξαναγκαστικοί γάμοι, ακρωτηριασμοί γυναικείων γεννητικών οργάνων, εγκλήματα «τιμής», εμπορία ανθρώπων.

Η Εθνική Έκθεση της Ελλάδος για το 4ο Παγκόσμιο συνέδριο του ΟΗΕ για τις γυναίκες στο Πεκίνο (1994) αναφέρει ότι η βία κατά των γυναικών ασκείται με πολλαπλές μορφές συμπεριφοράς που θίγουν τη σωματική υπόσταση, την ψυχική υγεία και την πνευματική οντότητα των γυναικών. Η American Psychological Association (1996) όρισε την βία προς τις γυναίκες σαν ένα σύνολο βίαιων συμπεριφορών που περιλαμβάνει μια ποικιλία σωματικών, σεξουαλικών και ψυχολογικών μεθόδων κακομεταχείρισης, που εφαρμόζονται στα πλαίσια μιας συντροφικής σχέσης από ένα πρόσωπο προς εάν άλλο με στόχο ο ένας να κερδίσει με αθέμιτο τρόπο δύναμη ή να επιβάλλει με υποτιμητικό τρόπο τον έλεγχο, τη δύναμη και την εξουσία του προς το άλλο πρόσωπο.

Η Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας ορίζει «τη βία που προκαλείται σε μια γυναίκα από έναν σύντροφο ή πρώην σύντροφο ως ενδοοικογενειακή βία κατά των γυναικών (Domestic Violence Against Women, DVAW) ή ως βία μεταξύ συντρόφων (Intimate Partner Violence, IPV). Ο ορισμός της ενδοοικογενειακής βίας, βάσει του άρθρου 113, της Διακήρυξης του Πεκίνου αφορά «κάθε πράξη που καταλήγει ή θα μπορούσε να καταλήξει σε φυσική, σεξουαλική, ή ψυχολογική βλάβη ή κάνει τη γυναίκα να υποφέρει και περιλαμβάνονται οι απειλές τέτοιων πράξεων, ο καταναγκασμός και η στέρηση της ελευθερίας, είτε αυτά συμβαίνουν στην ιδιωτική είτε στη δημόσια ζωή». Τα Ηνωμένα Έθνη (1989) ορίζουν την βία κατά των γυναικών σαν ένα σύνολο βίαιων πράξεων που διαπράττονται από έναν άνδρα προς μια γυναίκα στα πλαίσια της συμβίωσής τους. Επίσης το φαινόμενο δεν περιορίζεται στη συζυγική οικογένεια, αλλά αφορά και άτομα που συμβιώνουν.

Η μέχρι τώρα εξέταση του θέματος αναδεικνύει το γεγονός ότι η βία κατά των γυναικών μπορεί να λάβει πολλές μορφές και αφορά όλα τα κοινωνικά στρώματα. Συχνά όμως η γυναίκα προτιμά τη σιωπή, αναλογιζόμενη την οδυνηρή διαδικασία ή το διασυρμό που θα επιφέρει μια καταγγελία. Ως συνέπεια των παραπάνω παραβιάζονται σημαντικά βασικά ανθρώπινα δικαιώματα των θυμάτων, ενώ προκαλούνται συνέπειες στη δυνατότητά τους να συμμετέχουν πλήρως στην απασχόληση, την κοινωνική ζωή και την ευημερία της ευρύτερης κοινωνίας.

Οι κύριοι παράγοντες που οδηγούν διαφορετικές κατηγορίες ατόμων σε κατάσταση κοινωνικού αποκλεισμού μπορεί να σχετίζονται (ΚΕΘΙ 2013):

- με τις διακρίσεις λόγω φύλου, όπως ύπαρξη παραδοσιακών αντιλήψεων και στερεοτύπων
- με σωματικές αναπηρίες ή ψυχικές ασθένειες
- με την εθνότητα ή/και πολιτισμικές ιδιαιτερότητες
- με οικονομικούς παράγοντες (π.χ. εισοδηματικά κριτήρια)
- με τις γεωγραφικές συνθήκες και τα πληθυσμιακά χαρακτηριστικά.

Σύμφωνα δε με το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2016 – 2020, η Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων επικεντρώνει το ενδιαφέρον της πολιτικής της παρέμβασης στις γυναίκες που ανήκουν σε ευπαθείς κοινωνικά ομάδες ή υφίστανται πολλαπλές διακρίσεις, στις οποίες συγκαταλέγονται, ενδεικτικά, οι:

- Γυναίκες στα όρια φτώχειας
- Γυναίκες αρχηγοί μονογονεϊκών οικογενειών
- Άστεγες γυναίκες
- Γυναίκες Ρομά
- Μετανάστριες
- Γυναίκες πρόσφυγες ή αιτούσες άσυλο
- Γυναίκες θύματα βίας, βασανιστηρίων ή εμπορίας ανθρώπων
- Γυναίκες με αναπηρία/χρόνιες παθήσεις
- Τοξικοεξαρτημένες γυναίκες
- Κρατούμενες ή Αποφυλακισμένες γυναίκες
- Ηλικιωμένες γυναίκες
- Μακροχρόνια Άνεργες γυναίκες

Όποιο και αν είναι το πλαίσιο προσέγγισης και η αιτιολόγηση για τη βία κατά των γυναικών, δεν αμφισβητούνται οι πολλαπλές επιπτώσεις στα θύματά της, αλλά και στην κοινωνία γενικότερα (Council of Europe, 2006). Σε επίπεδο ατόμου προκαλεί φόβο, πόνο και άγχος, μειώνει τη δυνατότητα συνεισφοράς των γυναικών στην οικογένεια, στην κοινωνική και οικονομική ζωή. Σε επίπεδο κοινωνίας επιβαρύνει το σύστημα των κοινωνικών υπηρεσιών, το νομικό σύστημα και το σύστημα υγείας και στερεί από το κάθε κράτος εργατικό δυναμικό. Υπάρχει λοιπόν ένα τεράστιο οικονομικό και κοινωνικό κόστος, το οποίο δεν επιβαρύνει μόνο τον ιδιωτικό βίο, αλλά και ολόκληρο το κοινωνικό σύνολο.

Επίσης αν εξετάσουμε το φαινόμενο της βίας μακροπρόθεσμα, ένα ακόμα πρόβλημα για τις κοινωνίες είναι η μεταφορά του, από τα θύματα ή τους θύτες, στις επόμενες γενιές, κυρίως μέσω του μηχανισμού της μάθησης π.χ. η μητέρα – θύμα ασκεί βία στα παιδιά της και τα διαπαιδαγωγεί με βάση αυτό το μοντέλο. Η μακροχρόνια έκθεση μιας γυναίκας σε βίαιο περιβάλλον προκαλεί σωματικές, αλλά και εξίσου σοβαρές ψυχολογικές συνέπειες (Σκλάβου, 2007). Επομένως οι μορφές της αποτελούν προσδιοριστικούς παράγοντες των συνεπειών που επιφέρει, δηλαδή τις άμεσες (ανθρωποκτονίες, χτυπήματα, σωματικές βλάβες κ.α.) και τις έμμεσες ή μακροχρόνιες επιπτώσεις (υιοθέτηση αυτοκαταστροφικής, βίαιης ή αντικοινωνικής συμπεριφοράς, αυτοκτονίες ή απόπειρες αυτοκτονιών, χρήση ουσιών κ.α.).

2.1.2 Ανασκόπηση ερευνητικών δεδομένων

Σήμερα είναι κοινός τόπος ότι η έμφυλη βία είναι ένα παγκόσμιο φαινόμενο που εμφανίζεται σε όλες τις κουλτούρες και αφορά όλα τα δόγματα. Το φαινόμενο είναι αποτέλεσμα της αλληλεπίδρασης οικολογικών και πολιτιστικών παραγόντων, οι οποίοι επηρεάζουν τελικά την κοινωνική συμπεριφορά¹. Ανάλογη είναι και η ενασχόληση των επιστημών με τη μελέτη της

¹ Βλ. αναλυτικά στα: Chatzifotiou S., Dobash R., «The “Last Violent Event”: The Experience of Greek Battered Women», *South European Society & Politics*, vol. 3, 2001a, pp. 58 – 82, Chatzifotiou S., Dobash

γένεσης της βίας και τη διαγενεακή κληρονομικότητά της, δηλαδή τη μεταφορά της από γενιά σε γενιά (Αγάθωνος – Γεωργοπούλου, 1990).

- Έρευνα που έγινε στο Ηνωμένο Βασίλειο σε δείγμα 1.353 ατόμων άνω των 13 ετών έδειξε ότι ενώ τα ποσοστά κοριτσιών και αγοριών που ανέφεραν ότι είχαν βιώσει συναισθηματική και σωματική βία στις ρομαντικές τους σχέσεις ήταν παρόμοια, τα κορίτσια ανέφεραν συχνότερα ότι είχαν υποστεί σοβαρές μορφές κακοποίησης αλλά και ότι η βία ήταν επαναλαμβανόμενη και παρέμενε στο ίδιο επίπεδο ή εντεινόταν με την πάροδο του χρόνου (Barter, Mc Carry, Berridge, Evans, 2009).
- Ο έμφυλος εκφοβισμός είναι η πιο συνηθισμένη μορφή σχολικής βίας στις ΗΠΑ. Έρευνες σε εθνικό επίπεδο δείχνουν ότι το 80% των εφήβων στις ΗΠΑ θα υποστούν κάποια μορφή έμφυλου εκφοβισμού μέχρι να αποφοιτήσουν από το λύκειο (Anagnostopoulos, Buchanan, Pereira, Lichty, 2009).
- Διακρατική έρευνα που πραγματοποιήθηκε με 1.850 κορίτσια, ηλικίας 18-24 ετών, στην Ελλάδα, την Κύπρο, τη Μάλτα, τη Λιθουανία και τη Λετονία έδειξε ότι 10-16% των συμμετεχουσών ανέφεραν ότι, κατά τη διάρκεια ραντεβού, είχαν κάποιας μορφής ανεπιθύμητη σεξουαλική εμπειρία, συμπεριλαμβανομένου του βιασμού ή της απόπειρας βιασμού (Mediterranean Institute for Gender Studies, 2008).
- Σε έρευνα που συμμετείχαν 486 ελληνίδες έφηβες (15-21 ετών), σχεδόν η 1 στις 2 ανέφερε ότι είχε υποστεί κάποια μορφή βίας (σωματική, ψυχολογική ή σεξουαλική) από τον ερωτικό της σύντροφο είτε στην τωρινή είτε σε προηγούμενη σχέση της (Πενταράκη, 2003).
- Σύμφωνα με τον ΟΗΕ (2003), τουλάχιστον 1 στις 3 γυναίκες σε όλο τον κόσμο έχει κακοποιηθεί σωματικά ή σεξουαλικά από άνδρα σε κάποια στιγμή της ζωής της (συνήθως από οικείο πρόσωπο).
- Σύμφωνα με στοιχεία της Παγκόσμιας Τράπεζας, οι γυναίκες ηλικίας 15-44 ετών κινδυνεύουν περισσότερο από βιασμό ή ενδοοικογενειακή βία, παρά από καρκίνο, τροχαίο ατύχημα, πόλεμο ή ελονοσία, συνδυαστικά.
- Στην Ευρώπη, υπολογίζεται ότι το 1/5 με 1/4 όλων των γυναικών έχουν υποστεί σωματική βία τουλάχιστον μία φορά κατά τη διάρκεια της ενήλικης ζωής τους, και πάνω από το 1/10 έχουν κακοποιηθεί σεξουαλικά με χρήση βίας (Council of Europe, 2011).
- Στην Ιταλία, υπολογίζεται ότι το 32% των γυναικών ηλικίας 16-70 ετών έχουν υποστεί σωματική ή σεξουαλική ανδρική βία κατά τη διάρκεια της ζωής τους. Οι νεότερες γυναίκες, δηλαδή όσες είναι 16-24 ετών, είναι πιο πιθανό να πέσουν θύματα βίας (Istituto Nazionale di Statistica, 2006).

R., «Seeking Informal Support. Marital Violence against Women in Greece», *Violence Against Women: An International and Interdisciplinary Journal*, vol. 7, no 9, 2001b, pp. 1024 – 1050, Levinson D., *Family Violence in Cross Cultural Perspective*, USA, Sage, 1989, Petridou E., Browne A., Lichter E., Dedoukou X., Alexe D., Dessypris N., «What distinguishes unintentional injuries from injuries due to intimate partner violence: a study in Greek ambulatory care settings», *Injury Prevention*, vol. 8, 2002, pp. 197 – 201.

- Η Browne (1993) αναφέρει ότι, βάσει ερευνών, στην Αμερική 2 – 3 εκατομμύρια γυναίκες κακοποιούνται κάθε χρόνο από το σύντροφό τους.
- Σύμφωνα με τα στοιχεία του National Institute of Justice (2004) το 1998 οι γυναίκες καταγράφηκαν ως θύματα σε 1,5 εκ. βίαια εγκλήματα που διαπράχθηκαν από συντρόφους ή πρώην συντρόφους.
- Κατά τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (2006), τα έτη 1982 – 1999, το ποσοστό των γυναικών που έπεσαν θύματα σεξουαλικής κακοποίησης ανερχόταν από 10 – 69%, ενώ οι θάνατοι γυναικών 45 – 65 ετών από συζυγική βία ξεπερνούν τους θανάτους από καρκίνο.
- Στην Ελλάδα, βάσει παλαιότερων στατιστικών στοιχείων που δημοσίευσε η Γενική Γραμματεία Ισότητας (2004) για τις κακοποιημένες γυναίκες που απευθύνθηκαν στα συμβουλευτικά κέντρα Αθήνας και Πειραιά, σε δείγμα 425 γυναικών οι 64 (15%) ήταν αλλοδαπές και οι 361 (85%) Ελληνίδες. Το μεγαλύτερο ποσοστό των γυναικών ήταν έγγαμες, άνεργες, απόφοιτες δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και συμβίωναν με το δράστη, ο οποίος στην πλειονότητα των ερωτώμενων ήταν ο σύζυγος. Αναφορικά με την κακοποίηση οι περισσότερες γυναίκες θύματα ανέφεραν άσκηση σωματικής, σεξουαλικής και ψυχολογικής βίας ταυτόχρονα.
- Σε έρευνα της Παπαμιχαήλ (2005) στον ελληνικό πληθυσμό για το θέμα της κακοποίησης των γυναικών από τους συντρόφους τους δίνει μια ενδεικτική εικόνα της έκτασης του προβλήματος. Το 43,2% των ερωτώμενων ανέφερε ότι γνωρίζει κάποιο συγγενικό πρόσωπο που υπήρξε θύμα βίας, 5 στους 10 εντοπίζουν τα θύματα στο φιλικό τους περιβάλλον, ενώ τέλος το 13,5% έκανε λόγο για προσωπική εμπειρία βίας (οι 8 στους 10 γυναίκες). Οι Petridou et al. (2002) σε σχετική έρευνα διαπίστωσαν επίσης ότι η βία, με θύματα κυρίως τις γυναίκες, είναι διαδεδομένη στην Ελλάδα και συναντάται συχνότερα στις αγροτικές περιοχές. Επίσης συμπέραναν ότι τα επεισόδια βίας λαμβάνουν χώρα αργά το απόγευμα ή τη νύχτα, στο σπίτι και είναι αυξημένα τα Σαββατοκύριακα ή στις αργίες και τις γιορτές.
- Σε τηλεφωνική έρευνα που έγινε στον Καναδά σε δείγμα 12.300 γυναικών, ηλικίας άνω των δεκαοχτώ, η βία συνδέεται άμεσα με την κοινωνική απομόνωση του θύματος (Johnson, 1998). Άλλοι προγνωστικοί παράγοντες της βίας είναι οι εμπειρίες κακοποίησης του θύματος ή του θύτη στην παιδική ηλικία, η σεξουαλική ζήλια του θύτη και κοινωνικοί παράγοντες όπως η ηλικία, το εκπαιδευτικό και επαγγελματικό επίπεδο και η οικονομική κατάσταση.
- Τα αποτελέσματα της έκθεσης της οργάνωσης AIHRC (2006) σχετικά με το επίπεδο ζωής των γυναικών κατέδειξαν την αδυναμία πρόσβασής τους τόσο στην εκπαίδευση, όσο και στις υπηρεσίες υγείας, καθώς και τα υψηλά ποσοστά ενδοοικογενειακής βίας (50%), ακούσιων γάμων (38%) και βιασμών. Η διαπολιτισμικότητα του φαινομένου της βίας κατά των γυναικών προκύπτει επίσημα από τα στοιχεία του τέταρτου Παγκόσμιου Συνεδρίου των Ηνωμένων Εθνών, κατά τη διάρκεια του οποίου κλήθηκαν όλα τα κράτη μέλη να παρουσιάσουν στοιχεία για την ενδοοικογενειακή βία, καθώς και τις προτάσεις τους για το θέμα (Walker, 1999).

- Οι Foster et al. (2002) υποστηρίζουν ότι οι γυναίκες πρόσφυγες είναι μια από τις ομάδες υψηλού κινδύνου για την άσκηση βίας, τη σεξουαλική κακοποίηση και το βιασμό. Πολλές ήδη κουβαλάνε μαζί τους μια ανάλογη προσωπική τραγωδία. Τα στοιχεία των ερευνών για το θέμα που διεξάγονται σε διάφορες χώρες έρχονται να επιβεβαιώσουν το φαινόμενο τόσο για τη χώρα καταγωγής, όσο και για την νέα κατάσταση στη χώρα υποδοχής. Σύμφωνα με την Mac Williams (1998) οι γυναίκες που ανήκουν σε κοινωνίες που υπάρχουν πολιτικές ή κοινωνικές αναταραχές, βιώνουν υψηλά επίπεδα στρες και υφίστανται «τριπλή θυματοποίηση», από τον θύτη, τις επίσημες υπηρεσίες (π.χ. αστυνομία) και από τους κρατικούς ή/και άλλους φορείς, που με τη στάση τους μειώνουν ή υποβαθμίζουν τη σημαντικότητα των επεισοδίων βίας.

Σύμφωνα με στοιχεία της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες (2003):

- Εκτιμάται ότι, σε παγκόσμιο επίπεδο, ένα 40 με 70 % των φόνων γυναικών διαπράττονται από πρόσωπα του στενού περιβάλλοντος, συχνά στο πλαίσιο μιας σχέσης κατά την οποία ο θύτης κακοποιεί το θύμα.
- Ανά τον κόσμο, τουλάχιστον μια στις τρεις γυναίκες έχει πέσει θύμα ξυλοδαρμού, βιασμού, ή άλλου είδους κακοποίησης στην ζωή της.
- Από το 1995 ως το 2000, το εμπόριο ανθρώπινης ζωής αυξήθηκε σχεδόν κατά 50% παγκοσμίως, ενώ σύμφωνα με τον Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης (IOM), γύρω στα 2 εκατομμύρια γυναίκες περνούν παράνομα τα σύνορα κάθε χρόνο.
- Τουλάχιστον 60 εκατομμύρια κορίτσια διαφόρων εθνοτήτων, στην Ασία κυρίως, τα οποία υπό κανονικές συνθήκες θα ήταν στη ζωή, έχουν χαθεί, ως αποτέλεσμα των εκτρώσεων μετά από επιλογή φύλου, της θανάτωσης βρεφών ή της εγκατάλειψης.
- Τα τελευταία χρόνια και λόγω των πολέμων, καταγράφηκαν μαζικοί βιασμοί στη Βοσνία, την Καμπότζη, τη Λιβερία, το Περού, τη Σομαλία και την Ουγκάντα. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις μιας ομάδας συλλογής πληροφοριών της Ε.Ε., περισσότερες από 20,000 μουσουλμάνες έπεσαν θύματα βιασμού κατά την διάρκεια του πολέμου στην Βοσνία.
- 94% των οικογενειών που εκτοπίστηκαν από τις εστίες τους στη Σιέρα Λεόνε, ανέφεραν περιστατικά σεξουαλικής επίθεσης, συμπεριλαμβανομένων αυτών του βιασμού, του βασανισμού και της σεξουαλικής δουλείας. Τουλάχιστον 250.000, ίσως ακόμα και 500.000, γυναίκες έπεσαν θύματα βιασμού κατά την διάρκεια της γενοκτονίας του 1994 στη Ρουάντα.

2.2 Βασικές Θεωρίες για την βία

Πολλές ερμηνευτικές προσεγγίσεις έχουν διατυπωθεί για τη μελέτη και την ανάλυση του φαινομένου της βίας και των διακρίσεων λόγω του φύλου. Ο Okon (1986) τις χωρίζει στις ψυχαναλυτικές, τις θεωρίες μάθησης, τις θεωρίες του ελέγχου, τις κοινωνιολογικές και τις φεμινιστικές θεωρίες, ενώ οι Mignon et al. (2002) τις συνοψίζουν στις ψυχιατρικές, τις συμπεριφοριστικές, τις γνωστικές, τη θεωρία της υποκουλτούρας της βίας, τις φεμινιστικές, τη θεωρία της κοινωνικοποίησης των δύο φύλων, τη θεωρία της κοινωνικής μάθησης, τη θεωρία των πόρων, της κοινωνικής συναλλαγής, των οικογενειακών συστημάτων, των

συναισθηματικών δεσμών και τη θεωρία της ανακολουθίας της κοινωνικής τάξης. Στη συνέχεια γίνεται επιγραμματική αναφορά στις βασικές θεωρίες και τις προσεγγίσεις που η κάθε μια αναπτύσσει.

- Κοινωνιολογικές Θεωρίες
 - Η Θεωρία των Κοινωνικά Στρεσογόνων Παραγόντων (Social Stress Models)
 - Η Θεωρία του Πολιτιστικού Μοντέλου
 - Η Θεωρία του Κοινωνικού και Βιολογικού Φύλου
- Ψυχολογικές Θεωρίες
 - Το Μοντέλο της Ατομικής Ψυχολογίας
 - Η Κοινωνική Μάθηση
 - Η Θεωρία της Επικέντρωσης στα Ειδικά Χαρακτηριστικά του Θύματος
 - Το Μοντέλο της Αλληλεπίδρασης
 - Η θεωρία της προσκόλλησης
 - Η Συμπεριφοριστική προσέγγιση της επιθετικότητας
 - Η Γνωσιακή προσέγγιση της βίας
 - Η Θεωρία της Μαθημένης Αβοηθησίας
 - Το Σύνδρομο της Κακοποιημένης Γυναίκας
- Τα Πολυπαραγοντικά Μοντέλα ανάλυσης της βίας
- Οι Οικολογικές – Πολιτιστικές Θεωρίες
- Η Φεμινιστική Θεωρία - Το Πατριαρχικό Μοντέλο
- Οι Βιολογικές Θεωρίες Προδιάθεσης στη Βία
- Εγκληματολογικές Θεωρίες

2.2.1 Πολιτικές και νομικό πλαίσιο για την έμφυλη βία

Η αρχή της ισότητας των δύο φύλων καθιερώθηκε στην Ελλάδα με το Σύνταγμα του 1975 και θεμελιώθηκε τη δεκαετία του '80 με την εισαγωγή σημαντικών νομοθετικών και θεσμικών αλλαγών που διασφαλίζουν την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών, όπως η τροποποίηση και αναθεώρηση του Οικογενειακού Δικαίου και η εισαγωγή νέων νόμων σχετικά με την εξάλειψη των διακρίσεων στην πρόσβαση των γυναικών στην εκπαίδευση, στην επαγγελματική κατάρτιση, στην απασχόληση καθώς και στις εργασιακές σχέσεις. Ανιχνεύοντας τη βιβλιογραφία για τη γυναικεία εργασία βρίσκεται κανείς αντιμέτωπος με πολλά δημοσιεύματα οικονομικής κατεύθυνσης τα οποία πραγματεύονται την εφαρμογή της αρχής της ισότητας σε

θέματα αμοιβών, διάρκειας εργασίας, συντάξεων, ασφαλίσεων. Πολλά από τα δημοσιεύματα περί γυναικείων θεμάτων οργανώνονται γύρω από την ανάγκη δράσης σχετικά με τα προβλήματα του τομέα της εργασίας. Επισημαίνουν τα μέτρα που θα βοηθήσουν στην προώθηση της πολιτικής της ισότητας, στην καταπολέμηση της ανεργίας των γυναικών και στην εναρμόνιση της χώρας μας με το ευρωπαϊκό κεκτημένο.

Οι δημοσιευμένες εργασίες ιστορικής κατεύθυνσης είναι σχετικά λιγοστές και χαρακτηρίζονται από δύο τάσεις: η μία αφορά την προσπάθεια εφαρμογής μιας ιστορικής ανάλυσης και ερμηνείας του φαινομένου της γυναικείας εργασίας και η δεύτερη σχετίζεται με την προσπάθεια σύνδεσής του με τις απαρχές του φεμινιστικού κινήματος στην Ελλάδα. Επίσης συνδέουν τη γυναικεία εργασία με την ανάπτυξη του δημόσιου τομέα και τις στρατηγικές που υιοθετούν τα μεσαία στρώματα. Οι προσεγγίσεις αυτές προσφέρουν μια πολύπλευρη θεώρηση του φαινομένου γιατί το τοποθετούν στον κοινωνικό χώρο και χρόνο, το εξετάζουν ως μέρος ενός ευρύτερου συνόλου, εντάσσοντάς το στον κατά φύλα καταμερισμό της εργασίας στο πλαίσιο της εκσυγχρονιστικής διαδικασίας του ελληνικού κράτους. Η επαγγελματική θέση της γυναίκας χαρακτηρίζεται ακόμη και σήμερα από αντιφάσεις και αδιέξοδα, διότι η ισότητα απέναντι στον νόμο και οι θεσμικές μεταρρυθμίσεις δεν προεξοφλούν στην καθημερινή πρακτική την ισότιμη πρόσβαση και εξέλιξη των δύο φύλων στην αγορά εργασίας. Εξάλλου, το ζήτημα της ίσης αμοιβής, ίσης μεταχείρισης στις εργασιακές σχέσεις και των προστατευτικών διατάξεων που αφορούν την εργαζόμενη γυναίκα συνιστούν ένα πολύ μικρό μέρος στο σύνολο των κανόνων του Εργατικού Δικαίου, σαν να πρόκειται για μία μικρή κατηγορία εργαζομένων.

Η Σύμβαση για την Εξάλειψη κάθε Μορφής Διάκρισης σε Βάρος των Γυναικών, που υιοθέτησε η Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ το 1979, αναμφίβολα αποτελεί μία ουσιαστική φάση στην ιστορία των προσπαθειών των Ηνωμένων Εθνών για προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών. Η Σύμβαση αποτελεί το πιο ολοκληρωμένο από τα υφιστάμενα σχετικά δεσμευτικά έγγραφα, καθότι επαναβεβαιώνει αρχές, που ήδη είναι ενσωματωμένες σε άλλες συμβάσεις και διακηρύξεις, συνοψίζει τα μέτρα που καθορίζουν τις αρχές που έλαβε το σύστημα των Ηνωμένων Εθνών, αλλά προσθέτει και διαστάσεις που είναι νέες και σημαντικές. Αντιπροσωπεύει, ως εκ τούτου, μία προοδευτική εξέλιξη στα ανθρώπινα δικαιώματα που απαγορεύει τη διάκριση σε βάρος των γυναικών.

Η προπαρασκευαστική εργασία για την Σύμβαση άρχισε το 1974 όταν η Επιτροπή για την Θέση των Γυναικών ίδρυσε ομάδα εργασίας για να βοηθήσει στο έργο της. Αποτελείται από ένα προοίμιο και 30 άρθρα, που καθορίζουν τι συνιστά διάκριση εις βάρος των γυναικών και δημιουργεί μία ατζέντα για την εθνική δράση των κρατών με στόχο τον τερματισμό των διακρίσεων αυτών. Με 189 κράτη-μέλη, είναι η δεύτερη πιο επικυρωμένη συνθήκη του ΟΗΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα μετά την Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού. Η Σύμβαση είναι ανοιχτή και κάθε κράτος γίνεται συμβαλλόμενο με την επικύρωση ή την προσχώρησή του σε αυτή, αποδεχόμενο παράλληλα τη νομική υποχρέωση για την αντιμετώπιση των διακρίσεων κατά των γυναικών.

Το προοίμιο της Σύμβασης τονίζει την ανάγκη για την ύπαρξη καθορισμένων τρόπων εξάλειψης των διακρίσεων σε βάρος των γυναικών πέρα από διεθνή κείμενα και διακηρύξεις. Συγκεκριμένα: μνημονεύει μια σειρά από διεθνή κείμενα που καθιερώνουν την ισότητα των δύο φύλων και απαγορεύουν τις διακρίσεις σε βάρος των γυναικών. Ανάμεσα σε αυτά που αναφέρονται ο Χάρτης του ΟΗΕ, η ΟΔΔΑ και τα Διεθνή Σύμφωνα του 1966.

Σύμφωνα με το άρθρο 1 της Σύμβασης, ο όρος «διάκριση σε βάρος των γυναικών» σημαίνει «κάθε διαφοροποίηση, αποκλεισμό ή απαγόρευση που γίνεται βασισμένη στη διαφορά του φύλου και έχει ως συνέπεια ή σκοπό να εξασθενήσει ή να ακυρώσει την αναγνώριση, απόλαυση ή άσκηση από μέρους των γυναικών, άσχετα με τη ληξιαρχική τους κατάσταση, βάσει της ισότητας ανδρών και γυναικών, των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών στον πολιτικό, οικονομικό, κοινωνικό, πολιτιστικό, αστικό ή άλλο τομέα». Ο εννοιολογικός αυτός προσδιορισμός δεν είναι καινούργιος. Το συναντάμε σε μια σειρά διεθνών πράξεων για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου σχετικά με τις διακρίσεις όπως η Σύμβαση της UNESCO κατά των διακρίσεων στην εκπαίδευση (άρθρο 1) και η Σύμβαση αριθμ. 111 της ΔΟΕ (άρθρο 1) σχετικά με τις διακρίσεις στις προσλήψεις και στην εργασία. Θεωρείται όμως χρήσιμος διότι μας παρέχει μια παραδεκτή ερμηνεία των δικαιωμάτων των γυναικών.

Περίγραμμα της Σύμβασης

- Άρθρο 1. Εξάλειψη των διακρίσεων κατά των γυναικών
- Άρθρο 2. Νομοθετική και δικαστική προστασία κατά των διακρίσεων
- Άρθρο 3. Ενταξη της διάστασης του φύλου σε όλες τις πολιτικές
- Άρθρο 4. Ποσοτώσεις και θετικά μέτρα προώθησης της ισότητας
- Άρθρο 5. Έμφυλοι ρόλοι και καταπολέμηση στερεοτύπων
- Άρθρο 6. Βία κατά των γυναικών
- Άρθρο 7. Συμμετοχή των γυναικών στα κέντρα λήψης αποφάσεων της πολιτικής και δημόσιας ζωής
- Άρθρο 8. Συμμετοχή των γυναικών σε διεθνείς και ευρωπαϊκούς θεσμούς και στο διπλωματικό σώμα
- Άρθρο 9. Ίσα δικαιώματα των γυναικών: Υπηκοότητα και πολλαπλές διακρίσεις
- Άρθρο 10. Εκπαίδευση και επαγγελματική κατάρτιση
- Άρθρο 11. Εργασία και κοινωνική ασφάλιση
- Άρθρο 12. Υγεία και οικογενειακός προγραμματισμός
- Άρθρο 13. Ίση συμμετοχή σε αθλητισμό/πολιτισμό και οικονομικές συναλλαγές
- Άρθρο 14. Γυναίκες υπαίθρου
- Άρθρο 15. Ισότητα γυναικών ενώπιον του νόμου
- Άρθρο 16. Ισότητα στην οικογένεια και το γάμο
- Άρθρο 17. Σύσταση Επιτροπής για την Εξάλειψη των Διακρίσεων κατά των Γυναικών
- Άρθρο 18. Υποβολή Εκθέσεων των κρατών μελών προς τον Γ. Γραμματέα των Η.Ε
- Άρθρο 19. Εσωτερικός κανονισμός της Επιτροπής
- Άρθρο 20. Οι συνεδριάσεις της Επιτροπής
- Άρθρο 21. Υποβολή ετήσιας έκθεσης της Επιτροπής προς τον Γ. Γραμματέα των Η.Ε

Άρθρο 22. Συμμετοχή ειδικευμένων οργανώσεων κατά την εξέταση της εφαρμογής των διατάξεων της Σύμβασης.

Άρθρο 23. Η παρούσα Σύμβαση δεν επηρεάζει άλλες συναφείς διατάξεις

Άρθρο 24. Υποχρέωση των κρατών μελών να υιοθετήσουν τα κατάλληλα μέτρα προς επίτευξη των σκοπών της Σύμβασης.

Άρθρο 25. Επικύρωση και προσχώρηση κρατών.

Άρθρο 26. Αίτηση κράτους μέλους για αναθεώρηση της Σύμβασης

Άρθρο 27. Έναρξη ισχύος της Σύμβασης

Άρθρο 28. Επιφυλάξεις των κρατών μελών

Άρθρο 29. Επίλυση διαφορών ως προς την ερμηνεία και εφαρμογή της Σύμβασης

Άρθρο 30. Κατάθεση της Σύμβασης στον Γ. Γραμματέα των Η.Ε

Όλα τα κράτη που έχουν αποδεχθεί την Σύμβαση δεσμεύθηκαν να αναλάβουν μια σειρά από μέτρα για τον τερματισμό των διακρίσεων κατά των γυναικών όπως: α) την ενσωμάτωση της αρχής της ισότητας ανδρών και γυναικών στο νομικό τους σύστημα καταργώντας όλους τους νόμους που είναι διακριτικοί και υιοθετώντας νομοθεσίες που απαγορεύουν τις διακρίσεις σε βάρος των γυναικών β) τη δημιουργία δικαστηρίων και άλλων δημόσιων οργανισμών που να διασφαλίζουν την αποτελεσματική προστασία των γυναικών έναντι των διακρίσεων, γ) την εξάλειψη του συνόλου των διακρίσεων κατά των γυναικών από άτομα, οργανώσεις ή επιχειρήσεις, δ) την λήψη όλων των απαραίτητων μέτρων κατά όλων των μορφών εμπορίας και εκμετάλλευσης των γυναικών.

Λοιπές Διεθνείς Συμβάσεις που περιλαμβάνουν διατάξεις απαγόρευσης διάκρισης σε βάρος των γυναικών:

α) Διεθνής Σύμβαση για τα Οικονομικά, Κοινωνικά και Πολιτιστικά Δικαιώματα και η Διεθνής Σύμβαση για Αστικά και Πολιτικά Δικαιώματα

β) Σύμβαση της Γενεύης σχετικά με την Προστασία των Αμάχων εν καιρώ Πολέμου της 12 Αυγούστου 1999 και το επιπρόσθετο Πρωτόκολλο στις Συμβάσεις της Γενεύης της 12 Αυγούστου 1999 που σχετίζεται με την Προστασία των Θυμάτων Διεθνών Ενόπλων Συγκρούσεων (Πρωτόκολλο 1)

γ) Η Συμπληρωματική Σύμβαση του 1956 για την Κατάργηση της Δουλείας, του Δουλεμπορίου και Θεσμών και Πρακτικών παρόμοιων με την Δουλεία περιέχει μερικές διατάξεις για την προστασία των γυναικών.

2.2.2 Ελληνική Νομοθεσία περί της αρχής ισότητας των φύλων και την έμφυλη βία

Η αρχή της ισότητας των φύλων και τα πεδία εφαρμογής της περιλαμβάνονται σε μία σειρά ρυθμίσεων τόσο σε νόμους όσο και σε επιμέρους υπουργικές αποφάσεις. Οι κυριότεροι νόμοι είναι οι εξής.

- Ο νόμος 4097/2012 καθιερώνει το νομικό πλαίσιο για την εφαρμογή και προώθηση της εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών κατά την άσκηση αυτοτελούς επαγγελματικής δραστηριότητας.
- Ο νόμος 3896/2010 καθιερώνει το νομικό πλαίσιο για την εφαρμογή και προώθηση της εφαρμογής της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών σε θέματα απασχόλησης και εργασίας.
- Ο νόμος 3769/2009 καθιερώνει το πλαίσιο για την καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω φύλου όσον αφορά την πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες και την παροχή αυτών.
- Ο νόμος 3655/2008, στο άρθρο 142, προβλέπει την ειδική παροχή προστασίας μητρότητας.
- Ο νόμος 3528/2007 (Υπαλληλικός Κώδικας), στα άρθρα 52 και 53 για την άδεια μητρότητας και την άδεια ανατροφής παιδιού αντίστοιχα.
- Ο νόμος 3488/2006 περί εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών όσον αφορά στην πρόσβαση στην απασχόληση, στην επαγγελματική εκπαίδευση και ανέλιξη, στους όρους και στις συνθήκες εργασίας και άλλων συναφών διατάξεων.
- Ο νόμος 3896/2010 για την εφαρμογή της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών σε θέματα εργασίας και απασχόλησης.

Η ένταξη στη δημόσια ατζέντα των επιμέρους εκφάνσεων της έμφυλης βίας (δηλαδή της ενδοοικογενειακής βίας, της σεξουαλικής παρενόχλησης και της εμπορίας ανθρώπων) ξεκινά από τα τέλη της δεκαετίας του '90 ως απόρροια των διεθνών υποχρεώσεων της Ελλάδας και, πιο συγκεκριμένα, είτε της ανάγκης εναρμόνισης της εθνικής με την κοινοτική νομοθεσία, είτε της συμμόρφωσης με τις τυπικές υποχρεώσεις της Ελλάδας που απορρέουν από την κύρωση της Σύμβασης του ΟΗΕ για τη Βία κατά των Γυναικών και περιλαμβάνουν το νόμο για την ενδοοικογενειακή βία του 2006, ο οποίος αντιμετωπίζει το θέμα της ενδοοικογενειακής βίας και του βιασμού εντός γάμου. Ο νόμος αυτός προέβλεπε αυστηρότερες ποινές για πράξεις που έχουν ήδη χαρακτηριστεί ως ποινικά αδικήματα σύμφωνα με τον Ποινικό Κώδικα, όταν αυτά διαπράττονται στο πλαίσιο της οικογένειας, όπως ορίζεται από το νόμο. Ο βιασμός εντός του γάμου θεωρείται ποινικό αδίκημα, ενώ η συμβίωση εκτός γάμου ανδρών και γυναικών καλύπτεται από το πεδίο εφαρμογής του νόμου.

Η σωματική βία σε βάρος ανηλίκων ως πειθαρχικό μέτρο απαγορεύεται ρητά, ενώ καθιερώνεται ο θεσμός της διαμεσολάβησης σε ποινικές υποθέσεις για ορισμένα αδικήματα ενδοοικογενειακής βίας. Επίσης, το Σεπτέμβριο του 2006, ψηφίσθηκε νόμος (Ν. 3488/2006 ΦΕΚ Α' 191/11.09.2006) για τη σεξουαλική παρενόχληση στο χώρο εργασίας, ενσωματώνοντας

σχετική κοινοτική οδηγία στο εθνικό δίκαιο. Για πρώτη φορά ορίζεται από την ελληνική νομοθεσία η σεξουαλική παρενόχληση ως μορφή διάκρισης στο χώρο εργασίας και απαγορεύεται τόσο όσον αφορά την πρόσβαση στην απασχόληση, αλλά και σε όλο το φάσμα των σχέσεων εργασίας. Επίσης, στην περίοδο αναφοράς μας, εισάγεται στον δημόσιο διάλογο και την κυβερνητική ατζέντα η προβληματική της εμπορίας ανθρώπων (trafficking) με την ψήφιση του νόμου για την Εμπορία Ανθρώπων (Ν. 3064/2002). Το ίδιο πρόβλημα επανεμφανίζεται με την ευκαιρία της ψήφισης του νόμου για τη μετανάστευση (Ν. 3386/2005), όπου ένα ειδικό κεφάλαιο είναι αφιερωμένο στα θύματα της εμπορίας ανθρώπων.

Συγκεκριμένα ο Νόμος 3500/2006 «Περί Ενδοοικογενειακής Βίας. Ποινικές συμπεριφορές — Υποχρεώσεις και Ενέργειες αστυνομικών Υπηρεσιών- Παροχή αρωγής στα θύματα», επιδιώκει να αντιμετωπίσει το φαινόμενο, μεταβάλλοντας την μέχρι τότε αντίληψη της μη παρέμβασης στην οικογένεια, με την νομική έννοια του απαραβίαστου της ενδοοικογενειακής σχέσης². Παράλληλα όμως ενισχύει την αρμονική συμβίωση των προσώπων στο πλαίσιο της οικογένειας, η οποία απειλείται από τη βίαιη συμπεριφορά ενός εκ των μελών του.

Ο Ν. 3500/2006 συγκεκριμενοποιεί τις συμπεριφορές που χαρακτηρίζονται ως πράξεις ενδοοικογενειακής βίας. Σκόπιμο θεωρείται η κατάταξη των ποινικών συμπεριφορών να κατηγοριοποιηθούν με βάση τον ποινικό τους χαρακτηρισμό. Στον ίδιο νόμο προβλέπεται η άμεση έκδοση ασφαλιστικών μέτρων όπως ο περιοριστικός όρος της απομάκρυνσής του από την οικογενειακή κατοικία, η μετοίκισή του δράστη, καθώς και η απαγόρευση να προσεγγίζει τους χώρους κατοικίας ή και εργασίας του θύματος. Επίσης, η ενδοοικογενειακή βία λειτουργεί επίσης ως τεκμήριο ισχυρού κλονισμού του γάμου, γεγονός που αποτελεί προϋπόθεση για την έκδοση διαζυγίου.

Η σημαντικότερη παρεμβατική ρύθμιση το νόμου είναι το γεγονός ότι για όλες τις παραπάνω πράξεις η ποινική δίωξη ασκείται αυτεπάγγελτα, ενώ σε βάρος του υπαίτιου ασκείται η αυτόφωρη διαδικασία, όταν διαπράττει μίας από τις πλημμεληματικού χαρακτήρα πράξεις, για την άμεση εκδίκαση της υπόθεσης και την αποκατάσταση της βλάβης που έχει προκληθεί. Τούτο σημαίνει ότι στο πλαίσιο της αυτεπάγγελτης διαδικασίας αποτελεί υπηρεσιακό καθήκον του κάθε ανακριτικού υπαλλήλου να προβεί στις απαιτούμενες ενέργειες για τον σχηματισμό δικογραφίας και τη συλλογή όλων των αναγκαίων αποδεικτικών μέσων που βεβαιώνουν τις παραβατικές πράξεις του θύτη ενδοοικογενειακής βίας. Αυτονόητο είναι ότι στις απαραίτητες ενέργειες περιλαμβάνεται η σύνταξη έκθεσης εξέτασης μάρτυρα, για το θύμα και η ιατροδικαστική εξέταση για την καταγραφή των αποδεικτικών στοιχείων και τον κλινικο-εργαστηριακό έλεγχο του θύματος.

Πράξεις ενδοοικογενειακής βίας που χαρακτηρίζονται ως πλημμελήματα είναι τα εξής:

- Απλή σωματική βλάβη και εντελώς ελαφριά σωματική βλάβη που προξενείται από συνεχή συμπεριφορά (άρθρο. 6 § 1),
- Επικίνδυνη σωματική βλάβη (άρθρο 6 § 2 εδάφιο α'),
- Σωματική βλάβη σε βάρος εγκύου ή σε βάρος μέλους της οικογένειας το οποίο, από Οποιαδήποτε αιτία, είναι ανίκανο να αντισταθεί (άρθρο 6 § 3 εδάφιο α'),

² Άρθρο 21 παρ. 1 του Συντάγματος, και άρθρο 1520 του Αστικού Κώδικα.

- Σωματική βλάβη τελεσθείσα ενώπιον ανήλικου μέλους της οικογένειας (6 § 3 εδάφιο β'),
- Παράνομη βία (εξαναγκασμός του θύματος- άρθρο 7 § 1),
- Παράνομη απειλή (πρόκληση φόβου με απειλή βίας, κ.λπ. - άρθρο 7 § 2),
- Προσβολή της γενετήσιας αξιοπρέπειας (άρθρο 9 § 1),
- Προσβολή της γενετήσιας αξιοπρέπειας σε βάρος ανηλικού (άρθρο 9 § 2) και
- Παρακώλυση απονομής της δικαιοσύνης (άρθρο 10).

Για τις ανωτέρω πράξεις, δίνεται η δυνατότητα να εφαρμοστούν διαδικασίες διαμεσολάβησης, ενώ τελεί σε εκκρεμοδικία η πράξη για την οποία κατηγορείται ο δράστης. Πράξεις ενδοοικογενειακής βίας που χαρακτηρίζονται ως κακουργήματα είναι τα εξής:

- Βαριά σωματική βλάβη (άρθρο 6 § 2 εδάφιο β') με επιβαρυντική περίπτωση αν ο υπαίτιος επεδίωκε ή γνώριζε και αποδέχθηκε το αποτέλεσμα της πράξης του (άρθρο 6 § 2 εδάφιο γ),
- Βασανιστήρια (άρθρο 6 § 4 εδάφιο α') με επιβαρυντική περίπτωση όταν το θύμα είναι ανήλικος (άρθρο 6 § 4 εδάφιο β'),
- Βιασμός εντός του γάμου (άρθρο 8 § 1),
- Κατάχρηση σε ασέλγεια εντός του γάμου (άρθρο 8 § 2) και
- Κατάχρηση ανηλικού σε ασέλγεια (άρθρο 24).

Χαρακτηριζόμενα ως θύματα ενδοοικογενειακής βίας δεν θεωρούνται μόνο τα μέλη της «παραδοσιακής» πυρηνικής οικογένειας που προκύπτει από τον έγγαμο βίο ενός ζευγαριού (ανδρόγυννο και παιδιά). Η νομοθεσία κρίνει ως πιθανά θύματα τα παρακάτω άτομα:

- Οι σύζυγοι, γονείς, συγγενείς πρώτου και δεύτερου βαθμού εξ αίματος και εξ αγχιστείας και τα εξ υιοθεσίας τέκνα τους (άρθρο 1 § 2 περ. α'), ανεξάρτητα από το εάν συγκατοικούν.
- Εφόσον ζουν μαζί, οι συγγενείς εξ αίματος ή εξ αγχιστείας μέχρι τετάρτου βαθμού και πρόσωπα των οποίων επίτροπος, δικαστικός συμπαραστάτης ή ανάδοχος γονέας έχει ορισθεί μέλος ανάδοχης οικογένειας καθώς και κάθε ανήλικο πρόσωπο που συνικειέ στην οικογένεια (άρθρο 1 § 2 περ. β').
- Εφόσον ζουν μαζί, οι μόνιμοι σύντροφοι και τα τέκνα, κοινά ή ενός εξ αυτών. (άρθρο 1 § 2 περ. γ').
- Οι τέως σύζυγοι (αρ. 1 § 2 περ. γ'), καθ' όλο το χρονικό διάστημα ολοκλήρωσης των οικογενειακών τους διαφορών, για πράξεις που πηγάζουν από τις οικογενειακές διαφορές τους.

Ο διεθνής οργανισμός του Συμβουλίου της Ευρώπης, ο οποίος σήμερα αποτελείται από συνολικά 47 κράτη-μέλη διαμόρφωσε σχετικά πρόσφατα ένα ολοκληρωμένο θεσμικό πλαίσιο για την *Πρόληψη και καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών και της Ενδοοικογενειακής*

Βίας, η οποία είναι γνωστή και ως «Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης».³ Η Σύμβαση αυτή περιλαμβάνει συστάσεις προς τα κράτη-μέλη που την υπέγραψαν για όλες τις μορφές βίας κατά των γυναικών, συμπεριλαμβανομένης και αυτής που διαπράττεται εντός της οικογένειας, ενώ προβλέπει σειρά μέτρων για την πρόληψη της βίας, την προστασία των θυμάτων και τη δίωξη του θύτη. Αποτελεί ουσιαστικά το πρώτο κείμενο με δεσμευτικό χαρακτήρα για τα κράτη-μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης, καθιερώνοντας ένα νομικό οπλοστάσιο για την προστασία των γυναικών από πράξεις βίας και θεσπίζοντας ένα διεθνή μηχανισμό για την παρακολούθηση της εφαρμογής της Σύμβασης σε εθνικό επίπεδο.⁴

Η Σύμβαση προβλέπει:

- **Πρόληψη:** περιλαμβάνονται πολιτικές που συμβάλουν στην ευαισθητοποίηση του κοινού, προκειμένου να κατανοήσει όλους τους διαφορετικούς τρόπους εκδήλωσης των μορφών βίας κατά των γυναικών. Στις πολιτικές αυτές περιλαμβάνεται: η προώθηση στην επίσημη εκπαιδευτική διαδικασία θεματολογίας προώθησης της Αρχής της ισότητας ανάμεσα στα φύλα, η εκπαίδευση επαγγελματιών που ασχολούνται με τα θύματα και τους δράστες των πράξεων βίας και παρεμβάσεις με στόχο τους θύτες ενδοοικογενειακής βίας για να υιοθετήσουν εφεξής μια μη βίαιη συμπεριφορά.
- **Προστασία και υποστήριξη:** περιλαμβάνονται νομοθετικά και άλλα μέτρα, τα οποία καθιερώνουν κατάλληλους μηχανισμούς συνεργασίας ανάμεσα σε όλους τους κρατικούς και μη φορείς που έχουν ρόλο στην προστασία και υποστήριξη των θυμάτων και των μαρτύρων πράξεων βίας (δικαστές, εισαγγελείς, Αρχές Επιβολής του Νόμου, τοπικές Αρχές, Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις και άλλοι οργανισμοί). Επιδιώκεται μία ενιαία προσέγγιση στον χειρισμό των θυμάτων, καθώς προβλέπεται στη Σύμβαση ρητά ο στόχος της δυνατότητας μιας σειράς υπηρεσιών προστασίας και υποστήριξης να παρέχονται ακόμα και στον ίδιο χώρο. Στα μέτρα υποστήριξης περιλαμβάνονται η πρόσβαση σε υγειονομικές και κοινωνικές υπηρεσίες, η επαρκής και έγκαιρη πληροφόρηση των θυμάτων, η νομική και ψυχολογική συμβουλευτική, η οικονομική βοήθεια, η στέγαση, η εκπαίδευση, η κατάρτιση και η βοήθεια για εύρεση εργασίας.
- **Ενίσχυση του ουσιαστικού Δικαίου:** αφορά στη θέσπιση νομοθετικών ρυθμίσεων, με τις οποίες παρέχονται στα θύματα τα λεγόμενα «διορθωτικά μέτρα», έναντι των κρατών τους που αποτυγχάνουν στο καθήκον τους να λάβουν τα απαραίτητα προληπτικά και προστατευτικά μέτρα που προαναφέρθηκαν. Με την επικύρωση της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης τα θύματα αποκτούν το δικαίωμα να διεκδικήσουν αποζημίωση τόσο από τους θύτες, όσο και από το ίδιο το κράτος. Επίσης τα κράτη οφείλουν να ποινικοποιήσουν συγκεκριμένες συμπεριφορές βίας όπως η παρενοχλητική παρακολούθηση, η σεξουαλική παρενόχληση, ο αναγκαστικός γάμος, ο ακρωτηριασμός γυναικείων γεννητικών οργάνων, η αναγκαστική άμβλωση και στείρωση, κ.ά.
- **Βελτίωση της έρευνας και της δίωξης / Προστατευτικά μέτρα:** προβλέπεται η υποχρέωση των κρατών να διασφαλίσουν ότι οι έρευνες και δικαστικές διαδικασίες διεξάγονται χωρίς αδικαιολόγητες καθυστερήσεις. Στη Σύμβαση αναφέρεται ο όρος

³Αριθμός Σύμβασης 210, έτους 2011.

⁴Σύμφωνα με τη Σύμβαση η παρακολούθηση εφαρμογής ανατίθεται σε *Ομάδα ειδικών σε δράση κατά της βίας εναντίον των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας*, γνωστής ως GREVIO (Group of Experts on Action against Violence against Women and Domestic Violence).

«αξιολόγηση κινδύνου» προβλέποντας ότι σε όλα τα στάδια της ανακριτικής έρευνας αξιολογείται η διακινδύνευση του θύματος και αναπροσαρμόζονται αναλόγως τα προστατευτικά μέτρα εκτάκτου ή περιοριστικού χαρακτήρα (π.χ. απομάκρυνση δράστη από την κατοικία της οικογένειας).

Στην παρούσα φάση η Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης αποτελεί νόμο του κράτους, αφού η απόφαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για τη Πρόληψη και τη Καταπολέμηση της Βίας κατά των γυναικών και της Ενδοοικογενειακής Βίας ψηφίστηκε από το Ελληνικό Κοινοβούλιο. Το νομοσχέδιο της Βουλής επικυρώνει τη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Πρόληψη και την Καταπολέμηση της Βίας κατά των γυναικών και της Ενδοοικογενειακής Βίας, ή Σύμβαση Κωνσταντινούπολης.

Με την εν λόγω Σύμβαση εισάγονται ρυθμίσεις, που μεταξύ άλλων περιλαμβάνουν:

- Την ενίσχυση της ποινικής νομοθεσίας για την αντιμετώπιση εγκλημάτων που διαπράττονται σε βάρος των γυναικών (ακρωτηριασμός γεννητικών οργάνων, stalking, «εγκλήματα τιμής»),
- Καταργείται η άκρως αναχρονιστική διάταξη του άρθρου 339 παρ. 3 ΠΚ (μη άσκηση ποινικής δίωξης εάν μεταξύ του υπαιτίου αποπλάνησης ανηλίκου και του θύματος τελέστηκε γάμος).
- Τροποποιείται ο ν. 3500/2006 για την ενδοοικογενειακή βία, με στόχο την ευρύτερη και αποτελεσματικότερη εφαρμογή του.
- Τροποποιείται ο ν. 3811/2009 για την Ελληνική Αρχή Αποζημίωσης, με στόχο την ευχερέστερη πρόσβαση των θυμάτων στην αποζημίωση που προβλέπει ο εν λόγω νόμος.
- Τροποποιείται ο ν. 2168/1993 περί όπλων, ώστε να μην χορηγούνται άδειες σε όσους διώκονται ποινικά ή έχουν καταδικασθεί για αδικήματα ενδοοικογενειακής βίας.
- Προστατεύονται από την επαναπροώθηση οι αλλοδαποί που είναι θύματα ενδοοικογενειακής βίας και προσέρχονται στις αρμόδιες αρχές για να υποβάλουν τη σχετική καταγγελία.
- Η Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων ορίζεται ως αρχή παρακολούθησης της Σύμβασης.

2.2.3 Οι επιπτώσεις της έμφυλης βίας στις γυναίκες και σε ειδικούς πληθυσμούς

Πέραν των σωματικών τραυματισμών, οι γυναίκες με ιστορικό σωματικής ή σεξουαλικής κακοποίησης έχουν υψηλά επίπεδα σωματοποιημένων διαταραχών, κατάθλιψης, γενικευμένου ή/και φοβικού άγχους, δυσκολιών στις διαπροσωπικές σχέσεις και παράνοιας. Η Basqué (2004) συσχετίζει τις ψυχοσωματικές επιπτώσεις στα θύματα ενδοοικογενειακής βίας με τις μετατραυματικές συνέπειες του πένθους. Στα προαναφερθέντα προστίθεται και η απώλεια ειρμού των σκέψεων, η διάσπαση της προσωπικότητας, οι μάθησιακές δυσκολίες και συγκέντρωσης κ.ά., ως επακόλουθα της ψυχολογικής βίας. Η σωματική, η σεξουαλική και

κυρίως η ψυχολογική βία βάλλουν σοβαρά και την καθημερινότητα των θυμάτων και προκαλούν προβλήματα στην κοινωνική αλληλεπίδραση και στην κοινωνική τους ένταξη.

Κοινές επιπτώσεις ενδ. βίας στο γενικό πληθυσμό γυναικών και στις γυναίκες πρόσφυγες και μετανάστριες	Επιπτώσεις της ενδ. βίας που αφορούν αποκλειστικά τις αλλοδαπές γυναίκες
<p>Επιπτώσεις στη σωματική υγεία</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ άμεσες σωματικές συνέπειες (τραύματα, σπασίματα, εκχυμώσεις, καψίματα κ.ά.) ■ μακροχρόνιες σωματικές συνέπειες (πονοκέφαλοι, χρόνιοι πόνοι, νευρολογικά, καρδιακά, γαστρεντερολογικά προβλήματα κ.ά) ■ χρήση ουσιών και κατανάλωση αλκοόλ <p>Επιπτώσεις στη σεξουαλική και την αναπαραγωγική υγεία</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ μολύνσεις του ουροποιητικού ή των γεννητικών οργάνων ■ αποβολή κύησης ή αιμορραγίες ■ ρήξη μήτρας ■ πρόωρος τοκετός ■ μεταδιδόμενα νοσήματα, AIDS ■ καταναγκασμός σε σεξουαλική πράξη, φυσιολογική ή μη ■ προβλήματα κατά την κύηση ή μετά ■ στειρότητα <p>Επιπτώσεις στην ψυχική υγεία</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ διαταραχές στον ύπνο και στη λήψη τροφής ■ κατάθλιψη ■ αυτοκτονικοί ιδεασμοί και απόπειρες αυτοκτονίας ■ μετατραυματικό στρες ■ αδυναμία σχεδιασμού και λήψης αποφάσεων ■ άγχος και στρες ■ άρνηση, παραίτηση, σύγχυση ■ αίσθημα αβοηθησίας ■ προσβολές, απειλές ■ μειωμένη αυτοπεποίθηση ■ φόβος, εξάρτηση και αίσθημα αδυναμίας ■ κατηγορίες προς τον εαυτό ■ παθητικότητα και αποδοχή της βίας ■ θυματοποίηση ■ αίσθημα ντροπής ■ άρνηση βοήθειας ■ παραμέληση εαυτού 	<p>Οι έρευνες συγκλίνουν στο γεγονός ότι οι πιθανότητες να υποστεί ενδ. βία μια αλλοδαπή γυναίκα είναι περισσότερες από ότι για μια γυναίκα του γενικού πληθυσμού</p> <p>Επιπτώσεις στην υγεία: οι σωματικές βλάβες είναι σοβαρότερες και η επιβάρυνση της υγείας μεγαλύτερη</p> <p>Επιπτώσεις στη σεξουαλική και την αναπαραγωγική υγεία: το ίδιο ισχύει και για τις επιπτώσεις της σεξουαλικής βίας</p> <p>Επιπτώσεις στην ψυχική υγεία: μεγαλύτερη ένταση και διάρκεια των ψυχολογικών συνεπειών</p> <p>Επιπτώσεις στην καθημερινή ζωή που επηρεάζουν βασικούς τομείς της καθημερινής δραστηριότητας, της κοινωνικής ένταξης και εντείνουν την κοινωνική απομόνωση</p>

(Σκλάβου, 2007).

Επομένως οι διαφορές **στην ένταση, το είδος και τη βαρύτητα των επιπτώσεων της βίας στις αλλοδαπές γυναίκες που συνθέτουν και το φαινόμενο των πολλαπλών διακρίσεων στον εν λόγω πληθυσμό**, αφορούν στα εξής:

- Οι **σωματικές επιπτώσεις και η επιβάρυνση της υγείας είναι μεγαλύτερες**, καθώς τα επεισόδια βίας παρουσιάζονται με μεγαλύτερη συχνότητα και ένταση, λόγω της πολιτισμικής αποδοχής της βίας, επίσης υπάρχουν περισσότερες πιθανότητες ανθρωποκτονιών, αυτοκτονιών, εγκλημάτων τιμής (αναφέρονται μεγάλα ποσοστά ξυλοδαρμών, ανθρωποκτονιών, αυτοκτονιών και εθισμού σε ουσίες, επίσης διώξεις από τις αρχές σε περίπτωση καταγγελίας, προστασία του θύτη από το νομικό και το κοινωνικό πλαίσιο κ.ά.).
- Οι **κοινωνικοπολιτισμικοί παράγοντες** των χωρών καταγωγής των γυναικών (πεποιθήσεις, θρησκεία, ήθη, έθιμα, οικονομικές συνθήκες, υπάρχον πολιτεύμα, αντιλήψεις αναφορικά με το φύλο, την ανατροφή των παιδιών, τις θέσεις και τους ρόλους ανδρών και γυναικών μέσα στην οικογένεια), συχνά προδιαγράφουν την ύπαρξη κρουσμάτων ενδοοικογενειακής βίας ανάμεσα στο ζευγάρι. Επίσης οι επικρατούσες αντιλήψεις και οι γραπτοί ή άγραφοι νόμοι μιας κοινωνίας οδηγούν τις γυναίκες στο να ανέχονται τη βία, να χάνουν την πίστη στις δυνατότητές τους και στον έλεγχο που μπορούν να ασκήσουν σε μια κατάσταση.
- Το ίδιο ισχύει και **για τη συχνότητα και τη βαρύτητα των κρουσμάτων σεξουαλικής βίας**, λόγω της σεξουαλικής εκμετάλλευσης και των βιασμών, **ενώ παρουσιάζονται διαφοροποιήσεις στα είδη της σεξουαλικής βίας**, λόγω των αναγκαστικών γάμων και των επώδυνων θρησκευτικών σεξουαλικών τελετουργιών.
- Οι αλλοδαπές που υφίστανται σεξουαλική κακοποίηση, αντιμετωπίζουν προβλήματα που επιδρούν στην αναπαραγωγική τους υγεία (σύφιλη, γονόρροια, κονδυλώματα, χλαμύδια κ.ά.) ή/και μπορούν να επιφέρουν το θάνατο (μολυσματική ηπατίτιδα, αιμορραγίες, AIDS, καρκίνος της μήτρας από σεξουαλικά μεταδιδόμενο ιό κ.ά.). Επιπροσθέτως οι συνέπειες της σεξουαλικής βίας είναι μεγαλύτερες λόγω της έλλειψης ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης στη χώρα καταγωγής, της αδυναμίας πρόσβασης στο σύστημα υγείας στη χώρα υποδοχής ή της άγνοιας για τη διαδικασία που απαιτείται.
- Η **ψυχολογική επιβάρυνση από την έκθεση στη βία είναι μεγαλύτερη**, λόγω προηγούμενων εμπειριών βίας στη χώρα καταγωγής ή κατά τη διάρκεια της άφιξης στη χώρα υποδοχής, της αδυναμίας πρόσβασης σε υπηρεσίες ψυχικής υγείας, της δυσκολίας στην επικοινωνία και της ανοχής της βίας λόγω της πολιτισμικής παραδοχής.
- Η **κοινωνική απομόνωση**, στην οποία υπόκεινται οι γυναίκες δυσχεραίνει επιπλέον την αποδέσμευσή τους, αφού η όποια αλλαγή επέρχεται μέσα από την αλληλεπίδραση με άλλους και εντείνει την ψυχολογική βία. Η κατάσταση αυτή για τις αλλοδαπές διαμορφώνεται σε συνάρτηση με την ηλικία, τη χώρα καταγωγής, την κοινωνική τάξη και το μορφωτικό επίπεδο, τις αντιλήψεις για την ισότητα των φύλων, το οικονομικό επίπεδο και το επάγγελμα, τη νομική κατάσταση, τα έγγραφα παραμονής, τη δυνατότητα επικοινωνίας με το σύντροφο, τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων κ.ά.

Οι αλλοδαποί είναι μια ομάδα με έντονες διαφοροποιήσεις, ακόμα και ανάμεσα στις υποομάδες που την αποτελούν. Συγκεκριμένα υπάρχουν αποκλίσεις στον τρόπο αντίληψης και χειρισμού θεμάτων που σχετίζονται με τη χώρα καταγωγής, το μεταναστευτικό καθεστώς, το λόγο της μετανάστευσης, τη γλώσσα, τις πολιτισμικές, εθνικές, θρησκευτικές και φυλετικές διαφοροποιήσεις, τις παρελθούσες τραυματικές εμπειρίες, την κατάσταση της υγείας και το εκπαιδευτικό επίπεδο (Family Violence Preventive Fund, 2005). Βάσει των προαναφερομένων στοιχείων όμως, οι **επιπτώσεις της ενδοοικογενειακής βίας στην κοινωνική ένταξη των αλλοδαπών γυναικών** είναι κοινές για τους εξής τομείς:

- Πρόσβαση και χρήση των υπηρεσιών υγείας και των διαθέσιμων πηγών κοινωνικής βοήθειας (π.χ. νοσοκομεία, επιδόματα)
- Γνώση δικαιωμάτων και υποχρεώσεων (νομικά, εργασιακά κ.ά.)
- Κοινωνικές σχέσεις και συναναστροφές (σχέσεις με ομοεθνείς και γηγενείς)
- Συμμετοχή σε δραστηριότητες και πολιτισμικά ή θρησκευτικά δρώμενα (σύλλογοι, ομάδες, διοργανώσεις)
- Εκτέλεση καθημερινών δραστηριοτήτων/ υποχρεώσεων (δουλειές σπιτιού, ψώνια, φροντίδα παιδιών)
- Συναισθηματική ισορροπία (έλξη από βίαια άτομα, αποδέσμευση από τον θύτη, ανεξαρτησία και λήψη αποφάσεων)
- Εργασία (εύρεση εργασίας, προσπάθειες αναζήτησης, χρόνος ανεργίας, παραγωγικότητα, σχέσεις στο εργασιακό περιβάλλον)
- Εκπαίδευση (παρακολούθηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων, προγραμμάτων κατάρτισης, σπουδές σε εκπαιδευτικά ιδρύματα)
- Οικονομική κατάσταση (οικονομικά προβλήματα, εξασφάλιση εισοδήματος)
- Κοινωνικές δεξιότητες (αυτοεκτίμηση, αυτοπεποίθηση, τρόπος επικοινωνίας και επίλυσης θεμάτων)
- Φροντίδα άλλων μελών της οικογένειας (παιδιά, ηλικιωμένοι, γονείς)
- Διαμονή (μόνιμη κατοικία, μετανάστευση σε άλλη χώρα)
- Νομική κάλυψη (πρόσβαση στο νομικό σύστημα και σε αστυνομικά τμήματα, διασφάλιση καθεστώτος παραμονής, απαραίτητα έγγραφα)
- Επικοινωνία (εκμάθηση της ομιλούσας γλώσσας, επικοινωνία σε άλλη κοινή γλώσσα)
- Γνωριμία με τον πολιτισμό και τις παραδόσεις της χώρας υποδοχής (ήθη, έθιμα, ιστορία, συνήθειες)

2.2.4 Συμπεράσματα θεωρητικής ανασκόπησης

Η μελέτη της βιβλιογραφίας για την ενδοοικογενειακή βία, μας οδηγεί στο συμπέρασμα ότι μια πολυπαραγοντική ανάλυση της βίας αποτελεί μια ολοκληρωμένη προσέγγιση του θέματος.

Συγκεκριμένα τα συμπεράσματα που προέκυψαν από τη μέχρι τώρα θεωρητική μελέτη του θέματος συνοψίζονται στα εξής:

- Το πρόβλημα της έμφυλης βίας αποτελεί ένα σύνθετο φαινόμενο που περιλαμβάνει διάφορους παράγοντες, οι οποίοι αλληλοδιαπλέκονται και αλληλεπιδρούν στην καθημερινότητα των θυμάτων. Η αντιμετώπισή του επιβάλλει τη διενέργεια ερευνητικών μελετών για τη διερεύνηση και άλλων διαστάσεων του θέματος και στη συνέχεια τη συνεργασία των αρμόδιων φορέων στη διατύπωση σειράς προτάσεων, για την πρόληψη και αντιμετώπιση του φαινομένου.
- Μια ολοκληρωμένη προσέγγιση της βίας κατά των γυναικών πρέπει να συμπεριλαμβάνει τα παρακάτω στοιχεία: τη φυλή/ εθνότητα, το οικονομικό επίπεδο, τη δομή της πατρικής ή συζυγικής οικογένειας, τυχόν προηγούμενη εμπειρία βίας, τις πολιτισμικές ιδιαιτερότητες στην αντιμετώπιση θεμάτων, τη δυνατότητα χρήσης και πρόσβασης που έχουν οι γυναίκες θύματα και οι θύτες σε αρμόδιες υπηρεσίες και φορείς και άλλα.
- Η έμφυλη βία είναι ένα σύνθετο πρόβλημα που προκαλείται από μια πληθώρα παραγόντων που αλληλεπιδρούν μεταξύ τους. Ως εκ τούτου είναι δύσκολο να προσεγγιστεί αποκλειστικά και μόνο από μια θεωρητική κατεύθυνση και για την κατανόησή του επιβάλλεται μια διεπιστημονική προσέγγιση.
- Η έμφυλη βία συναντάται στις γυναίκες διαφόρων ηλικιών, εθνοτήτων, ανεξαρτήτως εκπαιδευτικού, μορφωτικού, θρησκευτικού, κοινωνικού status, παρά το γεγονός ότι αποτελεί ένα κρυμμένο πρόβλημα, λόγω κοινωνικών, οικονομικών, πολιτισμικών και άλλων παραγόντων.
- Το περιβάλλον ανάπτυξης διδάσκει συγκεκριμένα πρότυπα και αποδίδει στις γυναίκες συγκεκριμένους τρόπους συμπεριφοράς και χαρακτηριστικά. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να τις μετατρέπει σε «εν δυνάμει» θύματα και συχνά να νομιμοποιεί την άσκηση βίας και στα μάτια των υπολοίπων. Η αδιαμφισβήτητη ανδρική κυριαρχία φαίνεται ότι μαθαίνεται στα παιδιά από τα πρώτα χρόνια της ζωής τους μέσω των χαρακτηριστικών του βιολογικού και του κοινωνικού φύλου που αποδίδονται στα αγόρια και στα κορίτσια. Γενικά η δομική βία ανά τον κόσμο μεταφέρεται από γενιά σε γενιά ως μαθημένη συμπεριφορά
- Το φαινόμενο της έμφυλης βίας και γενικά των διακρίσεων, εκτός από τις ψυχολογικές συνέπειες έχει και πολλαπλές κοινωνικές διαστάσεις για το θύμα πράγμα που ενισχύει την αδυναμία αντίδρασής του. Η ανάγκη απόκρυψης της πραγματικότητας συνάδει στην παθητικοποίηση τόσο του θύματος όσο και του κοινωνικού του περιβάλλοντος, με αποτέλεσμα το πρόβλημα να διαιωνίζεται και σταδιακά να παγιώνεται.
- Η άσκηση βίας, σε οποιαδήποτε μορφή της για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα με σταθερή συχνότητα εμφάνισης και αυξανόμενη ένταση παρεμποδίζει τη διαδικασία λήψης αποφάσεων των θυμάτων και επηρεάζει σοβαρά την κοινωνική τους ένταξη, με αποτέλεσμα να υφίστανται πολλαπλές διακρίσεις, περιορισμούς και απομόνωση.
- Τα κοινωνικό-πολιτισμικά συστήματα κάθε κοινωνίας είναι σε μια συνεχή αλληλεπίδραση με δυο βασικές διαδικασίες: την κατασκευή της πραγματικότητας και

τη νοηματοδότησή της. Στη βάση αυτή κάθε πολιτισμός δημιουργεί ένα σύστημα αξιών και κανόνων στα πλαίσια του φυσικού, κοινωνικού και ηθικού συστήματός του. Οι ρόλοι των ανθρώπων, οι κώδικες επικοινωνίας και όλο το κοινωνικό οικοδόμημα αποτελούν ένα πολιτισμό δημιούργημα και κάθε σύγκρουση εκλαμβάνεται ως απειλή για το σύνολο της κοινωνίας.

- Η πατριαρχική οικογένεια είναι ένα από τα κοινωνικά σχήματα που έχει τις ρίζες της στις κοινωνικές κατασκευές. Η υποδεέστερη θέση της γυναίκας στην κοινωνία και η άσκηση βίας αποτελούν ένα οικουμενικό – διαπολιτισμικό θέμα, αλλά ο κάθε πολιτισμός τις θεσμοθετεί και τις συντηρεί με το δικό του τρόπο. Πολλές κοινωνίες δε έχουν θεμελιώσει στις δομές τους μηχανισμούς εξουσίας με αποτέλεσμα η βία κατά των γυναικών να έχει φυσική και δομική μορφή. Η δεύτερη έχει αφομοιωθεί σε τέτοιο βαθμό που ο εντοπισμός της είναι δύσκολος για αυτό και συχνά οι γυναίκες αποδίδουν τον εγκλωβισμό τους στη βίαιη σχέση στις ίδιες ή σε άλλους παράγοντες όπως η καθημερινότητα ή τα συναισθήματά τους για το βίαιο σύντροφο.
- Ειδικά για τις αλλοδαπές γυναίκες, φαίνεται ότι δεν συμβάλλει στη βία μόνο η κατάσταση στη χώρα καταγωγής, αλλά και η διαδικασία της μετανάστευσης και οι συνθήκες στη χώρα υποδοχής. Δηλαδή οι αλλοδαπές γυναίκες αντιμετωπίζουν επιπλέον εμπόδια, πέραν της ίδιας της κακοποίησης, εξαιτίας των διακρίσεων λόγω φύλου, φυλής, θρησκείας, εθνότητας κ.ά. που συχνά υφίστανται σε μια άλλη χώρα. Επιπροσθέτως το μετατραυματικό στρες από παρελθούσες αρνητικές εμπειρίες, το άγχος της μετεγκατάστασης, το πολιτισμικό σοκ (ειδικά όταν η χώρα προέλευσής τους δεν έχει ομοιότητα με την ευρωπαϊκή κουλτούρα), η αλλαγή των ρόλων μέσα στην οικογένεια ή στην κοινωνία γενικότερα, οι πρώιμοι γάμοι, τα παιδιά, ο χωρισμός της οικογένειας από άλλους συγγενείς ή οικεία πρόσωπα.

3 Παρουσίαση και ανάλυση αποτελεσμάτων ανά αξιολογικό ερώτημα

Στο κεφάλαιο 3 παρατίθενται τα έως τώρα (15 Απριλίου 2019) στοιχεία της έρευνας. Η παράθεση των ευρημάτων της αξιολόγησης γίνεται ανά κριτήριο και αξιολογικό ερώτημα όπως αυτά τέθηκαν στο τεύχος πρόσκλησης ενδιαφέροντος. Καθώς η υλοποίηση της έρευνας βρίσκεται σε εξέλιξη στο παρόν παραδοτέο παρουσιάζεται μέρος των ευρημάτων της ποιοτικής έρευνας καθώς και ευρήματα που προέκυψαν από την ανάλυση στοιχείων του ΟΠΣ και της ΕΕΤΑΑ. Ανάλυση εις βάθος δεν έχει ακόμη διενεργηθεί καθώς αναμένονται και στοιχεία από την ποσοτική έρευνα ώστε να πραγματοποιηθεί σύνθεση για πιο σαφή αποτελέσματα.

Να σημειωθεί ότι στοιχεία από την βάση δεδομένων της ΕΕΤΑΑ, έλαβε η ομάδα έργου της αξιολόγησης την 22^α Μαρτίου 2019 και εοικαιοποιημένα την 12^η Απριλίου 2019. Εδώ παραθέτουμε κάποια στοιχεία από την ΒΔ χωρίς ανάλυση σε βάθος.

Η ποιοτική έρευνα έχει διενεργηθεί με στελέχη του ΚΕΘΙ και της ΕΥΣΕΚΤ (έως 22 Μαρτίου 2019) και τα βασικότερα στοιχεία των συζητήσεων παρατίθενται.

Τέλος, ανά ερώτημα αναφέρονται και τα επόμενα βήματα που θα διενεργηθούν στα πλαίσια της έρευνας.

3.1 Το κριτήριο της Συνάφειας και της Καταλληλότητας - Αξιολόγηση των διαδικασιών σχεδιασμού των δράσεων

Το αξιολογικό ερώτημα που έχει τεθεί ως προς το κριτήριο της Συνάφειας και της Καταλληλότητας είναι το εξής:

- Σε ποιο βαθμό ο σχεδιασμός της παρέμβασης ήταν κατάλληλος να αντιμετωπίσει τις ανάγκες των ωφελομένων γυναικών;

Η έρευνα γίνεται με συνεντεύξεις σε εκπροσώπους αρμόδιων υπηρεσιών που είχαν άμεση εμπλοκή με το σχεδιασμό και την υλοποίηση των υπό αξιολόγηση παρεμβάσεων, και συγκεκριμένα:

- Την Γ.Γ.Ι.Φ. (επικείται συνάντηση την 15/4/2019 στην οποία θα καλυφθεί και η γραμμή 15900)
- Το ΚΕΘΙ (συναντήσαμε ήδη την υπεύθυνο, την μία βοηθό υπευθύνου και 4 επόπτριες και θα συναντήσουμε τις υπόλοιπες 2 επόπτριες)
- την ΕΥΣΕΚΤ (συναντήσαμε ήδη δύο στελέχη)
- την ΕΥΔ των ΠΕΠ και του ΕΠ ΜΔΤ (θα συναντήσουμε 2-3 άτομα)
- Το Ε.Κ.Κ.Α. (θα συναντήσουμε 1 άτομο)
- Το Υπ. Εσωτερικών, (επικείται συνάντηση την 16/4/2019)
- Την ΕΕΤΑΑ (συναντήσαμε την υπεύθυνη της Βάσης Δεδομένων)

Για την απάντηση του ερωτήματος, διενεργείται έρευνα στους ακόλουθους άξονες:

1. Αξιολόγηση των διαδικασιών σχεδιασμού και υλοποίησης των δράσεων

Το μεθοδολογικό πλαίσιο της έρευνας περιλαμβάνει την διεξαγωγή σε βάθος συνεντεύξεων με την χρήση οδηγού συζήτησης/συνέντευξης για την συλλογή ποιοτικών δεδομένων που αφορούν πρωτίστως τις διαδικασίες σχεδιασμού και υλοποίησης των δράσεων αλλά και εκτίμησης των αποτελεσμάτων που αυτές είχαν ως προς τους στόχους των επιμέρους Επιχειρησιακών Προγραμμάτων. Στόχος των συζητήσεων αυτών είναι να καταγραφούν σε βάθος, με σαφήνεια και αξιοπιστία, σε όσο το δυνατό μεγαλύτερη έκταση και συνθετότητα, ζητήματα που σχετίζονται αφενός με την προσωπική εμπειρία των συνεντευξιζόμενων γύρω από τα υπό διερεύνηση θέματα και αφετέρου να εξαχθούν χρήσιμες πληροφορίες που θα συμβάλλουν στη βελτίωση του σχεδιασμού και της υλοποίησης των δράσεων.

Οι ερευνητικοί άξονες του οδηγού συζήτησης περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων τις ακόλουθες θεματικές ενότητες:

- Διερεύνηση των διαδικασιών που ακολουθήθηκαν κατά τη φάση σχεδιασμού των παρεμβάσεων στο δίκτυο δομών υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας και της επάρκειας αυτού.
- Διερεύνηση των προτεραιοτήτων και της στόχευσης των δράσεων, όσον αφορά στην κάλυψη των αναγκών του ωφελούμενου πληθυσμού.
- Προβλήματα που παρουσιάστηκαν κατά την υλοποίηση των δράσεων / εντοπισμός των διαδικασιών που δημιούργησαν τα μεγαλύτερα προβλήματα.
- Κριτική αξιολόγηση των δυνατών και αδύνατων σημείων της υλοποίησης των παρεμβάσεων.
- Καταγραφή της συνέργειας και συμπληρωματικότητας των παρεμβάσεων του δικτύου δομών και με άλλες υπηρεσίες.
- Βαθμός και επίπεδο συνεργασίας των εμπλεκόμενων φορέων στην υλοποίηση των δράσεων.
- Αξιολόγηση του μηχανισμού διαχείρισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των δράσεων.
- Αξιολόγηση του Ενιαίου Συστήματος Ποιότητας Παροχής Υπηρεσιών.
- Βαθμός επίτευξης των στόχων των επιμέρους Επιχειρησιακών Προγραμμάτων .
- Αξιολόγηση της ρεαλιστικότητας του διαθέσιμου προϋπολογισμού, ως προς την κάλυψη των αναγκών και την επίτευξη των στόχων.
- Καταγραφή παρατηρήσεων σε σχέση με τον τρόπο υλοποίησης των παρεμβάσεων.
- Καταγραφή τυχόν προτάσεων / υποδείξεων για τη βελτίωση του σχεδιασμού και της υλοποίησης των δράσεων με έμφαση στην απλοποίηση των διαδικασιών διαχείρισης.

2. Αξιολόγηση της λειτουργίας της Τηλεφωνικής Γραμμής SOS 15900.

Στο πλαίσιο της παρούσας έρευνας προβλέπεται η διεξαγωγή ποιοτικής έρευνας με τη μέθοδο των ατομικών συνεντεύξεων, με τη χρήση οδηγού συζήτησης, στο υπεύθυνο

στέλεχος της Τηλεφωνικής Γραμμής και ποσοτικής έρευνας σε όλα τα στελέχη της γραμμής που έρχονται σε επαφή με τις ωφελούμενες γυναίκες. Στόχος αυτής της συζήτησης είναι να καταγραφούν σε βάθος οι απόψεις των ερωτώμενων σχετικά με τα ακόλουθα υπό διερεύνηση θέματα:

- Βαθμός κάλυψης των αναγκών του πληθυσμού στόχου / ωφελούμενων
- Βαθμός επάρκειας των τεχνολογικών και λοιπών διατιθέμενων μέσων
- Βαθμός επάρκειας του κανονισμού λειτουργίας για την βέλτιστη παροχή υπηρεσιών στην ομάδα στόχου
- Αξιολόγηση της διαδικασίας παραπομπής προς τις δομές του δικτύου
- Αποτελεσματικότητα συνεργασίας με άλλες δομές και υπηρεσίες
- Βαθμός συμβολής των δράσεων δημοσιότητας στην αύξηση των ζητούμενων υπηρεσιών
- Κριτική αξιολόγηση των δυνατών και αδύνατων σημείων της υλοποίησης της δράσης
- Αξιολόγηση της ρεαλιστικότητας του διαθέσιμου προϋπολογισμού, ως προς την κάλυψη των αναγκών και την επίτευξη των στόχων
- Αξιολόγηση του Ενιαίου Συστήματος Ποιότητας Παροχής Υπηρεσιών
- Καταγραφή παρατηρήσεων/προτάσεων σε σχέση με τον τρόπο υλοποίησης της δράσης

3. Αξιολόγηση της λειτουργίας των συμβουλευτικών κέντρων και των ξενώνων από τα στελέχη των δομών και τα μέλη ΟΔΕ

Στο πλαίσιο της παρούσας έρευνας προβλέπεται η διεξαγωγή ποσοτικής έρευνας με τη χρήση ερωτηματολογίου, στα στελέχη των δομών (Συμβουλευτικά Κέντρα και Ξενώνες Φιλοξενίας των Δήμων, ΚΕΘΙ και ΕΚΚΑ) και τα μέλη ΟΔΕ των Δήμων.

Ενδεικτικά οι ερευνητικοί άξονες του οδηγού συζήτησης περιλαμβάνουν τις ακόλουθες θεματικές ενότητες:

- Οι ανάγκες των ωφελούμενων γυναικών
- Βαθμός κάλυψης των αναγκών του πληθυσμού στόχου / ωφελούμενων
- Αξιολόγηση του ανθρώπινου δυναμικού που εργάζεται στο δίκτυο δομών υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας
- Αξιολόγηση της βελτίωσης του βαθμού κάλυψης των αναγκών των ωφελούμενων / της επίλυσης διαδικασιών διαχείρισης / επίλυσης προβλημάτων
- Κριτική αξιολόγηση των δυνατών και αδύνατων σημείων της υλοποίησης των δράσεων των δομών του δικτύου
- Βαθμός επίτευξης των στόχων των επιμέρους Επιχειρησιακών Προγραμμάτων
- Αξιολόγηση των κανονισμών λειτουργίας των δομών και τυχόν προτάσεις για την βελτίωση του
- Αξιολόγηση της ρεαλιστικότητας του διαθέσιμου προϋπολογισμού, ως προς την κάλυψη των αναγκών και την επίτευξη των στόχων

- Αξιολόγηση των δράσεων δημοσιότητας
- Αξιολόγηση του Ενιαίου Συστήματος Ποιότητας Παροχής Υπηρεσιών
- Καταγραφή παρατηρήσεων σε σχέση με τον τρόπο υλοποίησης των δράσεων
- Καταγραφή τυχόν προτάσεων / υποδείξεων για τη βελτίωση του σχεδιασμού και της υλοποίησης των δράσεων με έμφαση στην απλοποίηση των διαδικασιών διαχείρισης
- Η εσωτερική επικοινωνία μεταξύ των δομών του δικτύου (θα εξετασθεί μέσω της ποιοτικής έρευνας σε στελέχη των δομών και των στελεχών του ΚΕΘΙ).
- Αξιολόγηση προγραμμάτων επιμόρφωσης στα στελέχη των δομών μέσω του ΕΚΔΔΑ

Τα **μέλη ΟΔΕ** θα κληθούν να συμπληρώσουν ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο. Για το σκοπό αυτό θα αποσταλεί επιστολή της ΓΓΙΦ προς την ΟΔΕ της κάθε δομής. Επιπλέον, σε κάθε δομή θα αποσταλεί στον υπεύθυνο κλειστός φάκελος ο οποίος θα περιέχει ατομικούς κωδικούς σε μορφή ξυστού. Εφόσον το κάθε στέλεχος ανοίξει τον κωδικό του, θα του δοθεί ανώνυμη πρόσβαση στο ερωτηματολόγιο. Εφόσον αυτό συμπληρωθεί θα αποστέλλεται απευθείας, σε ανώνυμη μορφή, στην πλατφόρμα του Αξιολογητή.

Τα **στελέχη των δομών** θα κληθούν να συμπληρώσουν ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο. Για το σκοπό αυτό θα αποσταλεί επιστολή της ΓΓΙΦ προς τον υπεύθυνο της κάθε δομής. Ενισχυτικό ρόλο στη συμπλήρωση των ερωτηματολογίων θα επιτελέσει η επόπτρια (ΚΕΘΙ) της κάθε δομής. Σε κάθε δομή θα αποσταλεί στον υπεύθυνο κλειστός φάκελος ο οποίος θα περιέχει ατομικούς κωδικούς σε μορφή ξυστού. Εφόσον το κάθε στέλεχος ανοίξει τον κωδικό του, θα του δοθεί ανώνυμη πρόσβαση στο ερωτηματολόγιο. Εφόσον αυτό συμπληρωθεί θα αποστέλλεται απευθείας, σε ανώνυμη μορφή, στην πλατφόρμα του Αξιολογητή.

Συνολικά προβλέπεται να ληφθούν ερωτηματολόγια από όλες τις δομές. **Επιπλέον, θα διενεργηθεί και ποιοτική έρευνα πεδίου με συνεντεύξεις 6-8 στελεχών των δομών.**

Ευρήματα της έως τώρα διεξαχθείσας έρευνας

Διεύρυνση: Η διεύρυνση αποτελεί τη βασική μεταβολή που πραγματοποιήθηκε στο δίκτυο την τρέχουσα Προγραμματική Περίοδο. Συγκεκριμένα, στις ομάδες εξυπηρέτησης προστέθηκαν γυναίκες ΑμεΑ, κακοποιημένες, προσφύγισσες, μετανάστριες, μονογονείς, άνεργες, Ρομά.

Διαπιστώνεται ότι οι γυναίκες που είναι θύματα βίας κατά ένα μεγάλο ποσοστό είναι και θύματα πολλαπλών διακρίσεων.

Η έμφυλη διάκριση υπήρχε ακόμα πριν τη διεύρυνση του δικτύου, ωστόσο η αλλαγή αυτή παρείχε τη δυνατότητα απεύθυνσης στα κέντρα και σε άλλες γυναίκες πέραν των κακοποιημένων. Ουσιαστικά η διεύρυνση των κέντρων αποτέλεσε το έναυσμα μετατροπής της έμφυλης βίας σε ένα δημόσιο, κοινωνικό ζήτημα το οποίο μέσα από τη νομιμοποίηση που ουσιαστικά πραγματοποιείται υπό την διεύρυνση, καθιστά το φαινόμενο αυτό ως ένα ζήτημα που χρήζει επίλυσης, μετατρέποντας το σε ορατό και δημόσιο.

Η διεύρυνση βοήθησε σημαντικά στον αποστιγματισμό των δομών του δικτύου. Στα ΣΚ πλέον απευθύνονται γυναίκες για άλλα θέματα πέραν της έμφυλης βίας, γεγονός που έχει περάσει και στο κοινό των περιοχών όπου βρίσκονται οι δομές. Η διεύρυνση άλλαξε τα δεδομένα των

ΣΚ και των Ξενώνων γιατί πια υποδέχονται και άλλες κατηγορίες γυναικών όπως Ρομά, μακροχρόνια άνεργες, αποφυλακισμένες, ΑμεΑ κ.λπ.

Η αύξηση του αριθμού επισκέψεων στις δομές, μέσα από την οποία αναδεικνύεται όχι μόνο η αποτελεσματικότητα αλλά και η αποδοτικότητα, οφείλεται στη δυνατότητα, ή ακόμα και στο δικαίωμα που δόθηκε στις γυναίκες να απευθυνθούν στα κέντρα προκειμένου να αντιμετωπίσουν τις διακρίσεις που υφίστανται.

Γραφειοκρατία: υφίσταται η συνήθης προβληματική της γραφειοκρατίας που εντοπίζεται στα ευρωπαϊκά προγράμματα. Πολλές φορές υπάρχουν παράπονα από τα στελέχη σχετικά με την γραφειοκρατία, που ισχύει και για τις επόπτριες του ΚΕΘΙ. Κάθε μήνα οφείλουν να κάνουν εκθέσεις πεπραγμένων, που αποτελούνται από πολλές σελίδες. Αναγνωρίζουν ωστόσο ότι είναι υποχρέωση τους και μέρος της δουλειάς τους. Τα ευρωπαϊκά προγράμματα, προκειμένου να διασφαλίσουν τη διαφάνεια και το δικαιολογημένο κόστος των υπηρεσιών, απαιτούν ένα μεγάλο όγκο γραφειοκρατίας, ο οποίος ωστόσο δυσχεραίνει τη θέση των εκάστοτε υπαλλήλων.

Βάση Δεδομένων:

Η βάση δεδομένων είχε λάθη και αβλεψίες, οι οποίες διορθώθηκαν σε έναν πρώτο χρόνο αλλά στη συνέχεια προκύπτει από τις συνεντεύξεις ότι επιβάλλεται επανασχεδιασμός και επικαιροποίηση, όσον αφορά στους δείκτες, στις παραμέτρους της βάσης και στα ίδια τα δεδομένα.

Ενδιαφέροντα κομμάτια από τις συζητήσεις:

- «ένα δίκτυο με πολλά παρακλάδια, με πολλές δικτυώσεις και δεν το εννοώ μόνο από την έννοια, με την έννοια της δικτύωσης που έχουνε πάρα πολλές επαφές, αλλά είναι ένα δίκτυο, το οποίο κάνει πάρα πολλά πράγματα ταυτόχρονα για να εξυπηρετήσει τελικά τις ανάγκες ενός συγκεκριμένου φαινομένου. Και όλο αυτό το πράγμα, το να αποτυπωθεί μέσα σε μία βάση, θεωρώ ότι είναι δύσκολο»,
- «ότι έχουμε συζητήσει κατά καιρούς ότι δεν υπάρχει σημείο να περνούν τα στελέχη τις ευαισθητοποιήσεις»,
- «τώρα θέλουμε να ζητήσουμε να κάνουμε μία συνάντηση μαζί τους για να δούμε λιγάκι για τα θέματα των γυναικών προσφύγων, αν μπορεί να υπάρξει ένα ξεχωριστό πεδίο, για να μπορούμε να υπολογίζουμε ξεχωριστά τις δράσεις για τις γυναίκες πρόσφυγες»,
- «προβλήματα μας φέρνουν τα στελέχη και μετά με τους αρμόδιους που διαχειρίζονται την συνεργασία με την ΕΕΤΑΑ, πως μπορούν να τροποποιηθούν κάποια κομμάτια, να βάλουμε κι άλλα πεδία, όλο αυτό είναι και σε εξέλιξη».

Στα αρχικά προβλήματα που διορθώθηκαν στην βάση δεδομένων φαίνεται να υπάρχει δυσκολία στην κωδικοποίηση ορισμένων δεδομένων, στην εμφάνιση των δράσεων ευαισθητοποίησης, στην διεξαγωγή απολογιστικών στοιχείων των στελεχών, στην καταχώρηση των στοιχείων, είτε λόγω φόρτου εργασίας, είτε δυσκολίας στον συντονισμό και την επεξεργασία των δεδομένων από τον εκάστοτε σύμβουλο, καθώς η χρήση της βάσης είναι θέμα τεχνικών γνώσεων αλλά και συνέπειας, ως προς τη συμπλήρωση δεδομένων. Ειπώθηκαν τα εξής:

- «είχαμε ζητήσει εξ αρχής ότι όλες οι δικτυώσεις και οι αξιολογήσεις να περνάνε στη data base με τα στοιχεία που έχουμε στους απολογισμούς. Ο στόχος από το '12 ήταν μέσα από την data base να βγαίνουν και οι απολογισμοί των στελεχών. Δηλαδή αν μιλήσετε

με στελέχη, θα δείτε ότι χάνουν αρκετό χρόνο στην καταγραφή του μηνιαίου απολογισμού που κάνουν»,

- «Τα χαρακτηριστικά της δικτύωσης όμως, αν είναι ευαισθητοποίηση, αν είναι διάδοση, αν είναι νέα επαφή, δεν είναι όμοια αυτά τα πράγματα. Έβαλα όλα τα στοιχεία, δηλαδή έγινε μ' αυτόν το φορέα αυτή η δικτύωση, μ' αυτούς τους συμβούλους, μ' αυτόν τον υπεύθυνο, απλώς δεν εξάγονται τα στοιχεία με τον τρόπο που υπήρχανε στα word».

Οι επιστημονικοί επόπτες όμως φαίνεται ότι αξιολογούν πολύ θετικά την ύπαρξη της βάσης και την θεωρούν εργαλείο δουλειάς που προσθέτει ανατροφοδότηση και μια εικόνα των παρεχόμενων υπηρεσιών.

- «Πηγαίνουνε από φορείς, από το ΚΕΘΙ, από τη ΓΓΙΦ και επεξεργάζεται τα αποτελέσματα που θέλει ο καθένας, γιατί μπορούν να βγουν πολλά αποτελέσματα»,
- «αλλά είναι δυναμική και η data base, όπως είναι δυναμικό το δίκτυο, και η data base πρέπει να ακολουθεί».

Επομένως διαφαίνεται έντονη η ανάγκη εισαγωγής ή επαναπροσδιορισμού διαφόρων στοιχείων αναφορικά με τη βάση. Θέματα όπως ο απαιτούμενος τεχνικός εξοπλισμός, η εκπαίδευση των συμβούλων, η δικτύωση ανάμεσα στις δομές και ο τρόπος αποτύπωσης αυτής μέσα στη βάση, ο συγχρονισμός των συμβούλων, η πολυπλοκότητα του δικτύου και η ανάγκη κάλυψης πολλών και διαφορετικών αναγκών των γυναικών, η διαφορετικότητα της λειτουργίας των Ξενώνων από τα συμβουλευτικά Κέντρα, η εισαγωγή νέων διαστάσεων και στοιχείων μέσα στην βάση, δηλαδή της έννοιας του φύλου, οι πολλαπλές διακρίσεις, τα άτομα που ανήκουν σε συγκεκριμένες ομάδες και υφίστανται διακρίσεις, όπως οι ΛΟΑΤΚΙ και οι αλλοδαπές γυναίκες.

- «δεν ξέρανε και οι σύμβουλοι, μάθανε και τη δουλειά και κάνω και τον διαχωρισμό συμβουλευτικών κέντρων ΚΕΘΙ και συμβουλευτικών κέντρων δήμων. Οι μεν είχανε τεχνογνωσία, εμπειρία σε ό,τι αφορά το αντικείμενό τους, το τεχνικό κομμάτι σε σχέση με τη βάση. Οι δομές των δήμων όμως πρωτοξεκίνησανε, τότε δεν ξέρανε δηλαδή πως θα κάνουνε κάποια πράγματα, τι θα κάνουνε, τι σημαίνει το ένα, υπήρχανε πολλά γραφειοκρατικά προβλήματα σε ό,τι αφορά την υποδομή, τους εργαζόμενους, τις συμβούλους, ειδικότητες»,
- «είχε τις δομές μόνο για την ενδοοικογενειακή βία. Αρα όλα τα έντυπα ήταν προσανατολισμένα σε αυτό το πράγμα. Κάναμε μια προσπάθεια, είχε γίνει ομάδα έργου κτλ., κάναμε μια προσπάθεια να το ανοίξουμε κάπως όλο αυτό, σκοντάψαμε εκεί σε μία συμφωνία με τις συμβούλους από το ΚΕΘΙ»

Επίσης ένα ακόμη θέμα αφορά στην καταχώρηση στοιχείων, η οποία γίνεται από τον εκάστοτε επαγγελματία π.χ. ο νομικός τα νομικά, ο ψυχολόγος τις συνεδρίες κ.τ.λ. Αρχικά λοιπόν η καταχώρηση ήταν προσωποποιημένη, γεγονός που προκάλεσε πολλά θέματα στη διαδικασία λόγω απουσιών, αδειών κ.τ.λ.

- «Για να έχει κάποιος πρόσβαση στην εφαρμογή, στέλνει mail, ο υπεύθυνος της δομής, δηλαδή από τον δήμο στέλνουν mail στον mail της εφαρμογής, κάνουμε εμείς του χρήστες, έτσι τους καταγράφουμε, μπαίνει ο χρήστης, δεν έχει τη δυνατότητα... στην αρχή ήτανε με βάση την ειδικότητα»,
- «ανάλογα με την ειδικότητά του έπρεπε να βλέπει ή να μπορεί να κάνει κάποια πράγματα. Δηλαδή η σύμβουλος υποδοχής μπορούσε μόνο να περάσει στοιχεία από το έντυπο υποδοχής. Η κοινωνική λειτουργός μόνο το κοινωνικό ιστορικό. Η ψυχολόγος

μόνο τις συνεδρίες ψυχολογικής στήριξης. Ο νομικός μόνο το νομικό. Και γίναν όλα στην αρχή, όλα κλειστά, πάρα πολύ ωραία, πολύς κόπος για να κάνεις αυτές τις κατηγοριοποιήσεις, να ελέγχεις. Αν είναι υποδοχής, δεν θα βλέπει τα ψυχολογικά για παράδειγμα...»

Σημαντικό στοιχείο για την ορθή λειτουργία της βάσης αποτέλεσε η ίδια η εμπειρία των ανθρώπων που διαμόρφωσαν τη βάση δεδομένων και την δούλεψαν αρχικά, ώστε στη συνέχεια να μεταβληθεί και να εξελιχθεί. Επομένως γίνεται λόγος για το χρόνο που χρειάζεται ένα εργαλείο να μεταβληθεί, να δοκιμαστεί και να αναπροσαρμοστεί ανάλογα με τις εκάστοτε αλλαγές, ώστε το προσωπικό να αποκτήσει εμπειρία και τεχνογνωσία. Εννοείται δε, ότι είναι ένα δυναμικό εργαλείο, το οποίο δεν έχει οριστικοποιηθεί ως προς τη χρήση και την εφαρμογή του, επομένως η ανάγκη προσαρμογής του σε νέα δεδομένα και σε μεταβαλλόμενες συνθήκες είναι από μόνη της μια «προβληματική» κατάσταση

- «Θα με πάρουν τηλέφωνο και θα μου πούνε βγάζει δύο παιδιά εδώ, ενώ εγώ έχω 15 παιδιά. Θα ρωτήσω εγώ, γιατί βάλατε στο πεδίο φιλοξενείται, στο παιδί; πως θα ξέρει η εφαρμογή αν, επειδή έχεις δηλώσει ότι έχει τρία παιδιά; Ναι, έχεις δηλώσει τρία παιδιά, αλλά δεν σημαίνει ότι φιλοξενούνται και τα τρία τα παιδιά. Μπορεί ναι, αλλά μπορεί και όχι. Γι'αυτό τώρα το 'χουνε μάθει αυτό. Οπότε φροντίζουνε, βάζουνε και το φιλοξενείται σε κάθε ένα παιδί»,
- «Την παρακολουθούμε και στενά, ή τα Α/Α για παράδειγμα, αν μία γυναίκα...ένα στέλεχος, μας πει το Α/Α 452 με απασχολεί, πρέπει να δούμε κάτι. Ή για παράδειγμα, θέλουνε οι γυναίκες κάποιες βεβαιώσεις παρακολούθησης συναντήσεων ή πρόσβασης στο φυσικό φάκελο, μπορεί να γίνει μία ταυτοποίηση...διοικητικά δηλαδή τουλάχιστον να παρακολουθήσεις αν γίνονται ορθά κάποιες διαδικασίες».

Ο φόρτος εργασίας των στελεχών που πρέπει να περνάνε στοιχεία και συχνά σε μορφή που δεν είναι συμβατή με τη βάση, αλλά και με τη μορφή κωδικοποίησης δεδομένων π.χ. αρχεία word. Στην εξαγωγή στοιχείων ανάλογα με τους δείκτες καταχώρησης, πρέπει να υπάρχει συνάφεια ανάμεσα στα δεδομένα που πρέπει να εξαχθούν και στα ζητούμενα αλλά και στα στοιχεία που καταχωρούνται.

- «έχουνε πολύ φόρτο εργασίας, αντικειμενικά, για το αντικείμενό τους εννοώ αυτό καθ'αυτό. Είναι σύμβουλοι, κάνουν συνεδρίες. Και τις υποχρεώνουμε να περνάνε στοιχεία με τέτοια λεπτομέρεια, είδατε περνάνε κινήσεις...»
- «μπορεί να υπάρχει μια ενδεχομένως καθυστέρηση της συμπλήρωσης της βάσης ή των παραδοτέων, αλλά είναι ενημερωμένα αυτά που πρέπει να είναι ενημερωμένα, γιατί και η περιφέρεια με τα παραδοτέα που χρειάζεται ή τα μηνιαία με τις συμπληρώσεις, φυσικά πρέπει να είναι ο κάθε δικαιούχος συνεπής, ως προς τη συμπλήρωση και την τήρηση των αρχείων. Επίσης, σ' αυτό το κομμάτι, το ΚΕΘΙ τουλάχιστον έχει δεχτεί πάρα πολλούς διαχειριστικούς ελέγχους είτε στα συμβουλευτικά του και στο πλαίσιο των οριζόντιων, στα 14 συμβουλευτικά και στο πλαίσιο των οριζόντιων παρεμβάσεων που ανήκουμε εμείς ως εργαζόμενοι».

Η συνεργασία ανάμεσα στις δομές με το ΚΕΘΙ, την ΟΔΕ, τους συμβούλους φαίνεται ικανοποιητική και αποδοτική σε μεγάλο βαθμό, γεγονός που συμβάλλει στο να υπάρχει κατάλληλος σχεδιασμός στις παρεμβάσεις των δράσεων.

- «χωρίς το ΚΕΘΙ να είναι, αυτό ακριβώς λέμε από την αρχή στις συναντήσεις, δεν είναι ελεγκτικός μηχανισμός το ΚΕΘΙ, είναι υποστηρικτικός, έχει έρθει ουσιαστικά να βοηθήσει, να επιτελέσετε καλύτερα το έργο σας. Οπότε να σας στηρίξει σε αυτό που κάνετε κι ουσιαστικά βλέπεις τα σημεία.... μια επιδίωξη δική μας να τους πούμε ότι πρέπει να λειτουργούμε σαν ομάδα, όλα στο τραπέζι, αν έχει πρόβλημα μία σύμβουλος με κάποια άλλη δεν χρειάζεται να το πει στην επόπτρια εκτός, ή με την ΟΔΕ, χρειάζεται να μπει στο τραπέζι και να συζητηθεί ενώπιων όλων»
- «Και στο πλαίσιο των οριζοντίων, πέρα από τον επιστημονικό συντονισμό και παρακολούθηση του κοινού πλαισίου το λέμε τώρα κάπως έτσι, από μέσα έχει πάρα πολλά πράγματα που μπορούμε να τα συζητήσουμε»
- «η ομάδα, σαν ομάδα διοίκησης έργου, αρμοδιότητες σε σχέσεις συνεργασίας, έρχεται πολύ συχνά στο τραπέζι συζήτησης στις επιτόπιες, δηλαδή η ομάδα διοίκησης έργου ενέκρινε τον τάδε σχεδιασμό δικτυώσεων ή δεν τον ενέκρινε. Ή για παράδειγμα κάνουμε επιστημονικές συναντήσεις μαζί τους στο πλαίσιο και τις λειτουργίες της δομής, ...άλλα στελέχη σου λένε ότι απευθύνομαι μονάχα στην υπεύθυνη έργου».

Επόμενα βήματα της έρευνας

Για την απάντηση του ερωτήματος

- θα εκτιμηθεί ο βαθμός ικανοποίησης των ωφελούμενων από τις παρεχόμενες υπηρεσίες,
- θα αξιολογηθεί ο επανασχεδιασμός των πράξεων ως προς τους στόχους των ΕΠ στην τρέχουσα Προγραμματική Περίοδο,
- θα εκτιμηθούν τυχόν αστοχίες, προβλήματα και ελλείψεις, και οι ενδεχόμενες αιτίες τους
- θα εκτιμηθεί πόσο κατάλληλος ήταν ο επανασχεδιασμός για την αντιμετώπιση των αναγκών,
- θα αξιολογηθεί η στόχευση των ωφελούμενων της παρέμβασης.

Αναφορικά με τις διαδικασίες σχεδιασμού των δράσεων, ο Σύμβουλος ειδικότερα θα εξετάσει:

- την στόχευση των σχεδιαζόμενων παρεμβάσεων σε σχέση με τις ωφελούμενες (π.χ. εάν έχουν επιλεγεί οι κατάλληλες κατηγορίες ωφελουμένων ή απουσιάζουν κάποιες άλλες)
- την συνάφεια και καταλληλότητα των σχεδιαζόμενων παρεμβάσεων σε σχέση με τις ανάγκες των ωφελουμένων
- τον βαθμό συνάφειας με τις επενδυτικές προτεραιότητες και τους ειδικούς στόχους των αντίστοιχων ΕΠ
- τον βαθμό συνάφειας με τα Εθνικά Σχέδια Δράσης
- τυχόν αλλαγές στον σχεδιασμό σε σχέση με την προηγούμενη Προγραμματική Περίοδο
- τον εντοπισμό τυχόν διαρθρωτικών αλλαγών για την βελτίωση αντίστοιχων δράσεων στο μέλλον

3.2 Το Κριτήριο της Αποτελεσματικότητας - Αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των δράσεων ως προς τον ωφελούμενο πληθυσμό

Το αξιολογικό ερώτημα που έχει τεθεί ως προς το κριτήριο της Αποτελεσματικότητας είναι το εξής:

- Σε ποιο βαθμό εκτιμάται ότι επιτυγχάνεται ο στόχος που έχει τεθεί (Ειδικοί Στόχοι και δείκτες εκροών-αποτελέσματος των Ε.Π.) για την βελτίωση της ποιότητας και τη διεύρυνση των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τις ωφελούμενες γυναίκες από τις δομές υποστήριξης;

Για να απαντηθεί το ερώτημα διενεργείται:

1. Ανάλυση των στοιχείων της Βάσης Δεδομένων.
2. Ανάλυση των στοιχείων που προκύπτουν από το ΟΠΣ
3. Έρευνα γραφείου για την συλλογή δευτερογενών στοιχείων που αφορούν στη μέτρηση των εκροών και αποτελεσμάτων των συγχρηματοδοτούμενων δράσεων
4. Αξιολόγηση της λειτουργίας των συμβουλευτικών κέντρων και των ξενώνων από τα στελέχη των δομών και τα μέλη ΟΔΕ

(Η περιγραφή γίνεται στο προηγούμενο αξιολογικό ερώτημα)

5. Αξιολόγησης της λειτουργίας του δικτύου των δομών από τις ωφελούμενες γυναίκες

Στο πλαίσιο της παρούσας έρευνας προβλέπεται η διεξαγωγή ποσοτικής έρευνας με τη μέθοδο των ερωτηματολογίων (έντυπων ή/και ηλεκτρονικών), σε ωφελούμενες γυναίκες από τις προαναφερθείσες περιφέρειες, οι οποίες έλαβαν υπηρεσίες από τις δομές από την 01/12/2015 έως και 31/12/2018. Στόχος αυτής της μελέτης είναι να καταγραφούν οι απόψεις των ερωτώμενων σχετικά με τα ακόλουθα υπό διερεύνηση θέματα:

- Την αίσθηση ασφάλειας των ωφελούμενων γυναικών και των παιδιών τους κατά την παραμονή τους στο ξενώνα,
- Την επάρκεια της ενημέρωσης για τις υπηρεσίες που προσφέρονται στον ωφελούμενο πληθυσμό και τις επιλογές τους,
- Εάν διασφαλίζεται η αρχή της αυτοδιάθεσης και γίνονται σεβαστές οι αποφάσεις και οι επιλογές των γυναικών,
- Αξιολόγηση της ποιότητας της επικοινωνίας με τους συμβούλους κοινωνικής στήριξης, ψυχολογικής στήριξης και νομικούς, καθώς και των υπολοίπων μελών του προσωπικού,
- Η επάρκεια των παροχών του ξενώνα,
- Αξιολόγηση της ποιότητας των σχέσεων με τις υπόλοιπες γυναίκες που διαμένουν στον ξενώνα και την διαμεσολάβηση του προσωπικού,
- Επάρκεια των ατομικών και ομαδικών συνεδριών για να καλύψουν τις ψυχοκοινωνικές ανάγκες των γυναικών και των παιδιών τους,

- Αξιολόγηση της βοήθειας που έχουν λάβει για να καταρτίσουν ένα ατομικό πλάνο δράσης κατά την αποχώρησή τους
- Ο βαθμός ικανοποίησής τους από τη δομή
- Η καταγραφή τυχόν διακρίσεων βάσει εθνικής καταγωγής ή/και θρησκεύματος
- Η καταγραφή τυχόν δυσκολιών στην επικοινωνία λόγω γλώσσας και πολιτιστικών διαφορών
- Η καταγραφή τυχόν παρατηρήσεων σε σχέση με τον τρόπο υλοποίησης των παρεμβάσεων

Δείκτες

Οι δείκτες που μελετώνται για τις δράσεις των ΠΕΠ είναι οι εξής:

- CO21: αριθμός έργων αφιερωμένων στη βιώσιμη συμμετοχή και την πρόοδο των γυναικών στην απασχόληση
- CO22: Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο
- 05502: Αριθμός υποστηριζόμενων δομών
- 05503: Αριθμός επωφελούμενων των υποστηριζόμενων δομών
- 05504 : Αριθμός δομών που προσφέρουν βελτιωμένες / διευρυμένες υπηρεσίες

Αναφορικά με τον τελευταίο, η μελέτη του δεν προκύπτει άμεσα από το ΟΠΣ αλλά θα προβούμε σε ανάλυση διαθέσιμων στοιχείων, όπως αναφέρεται στο Παραδοτέο Α, ώστε να μελετηθεί αν οι δομές θεωρούνται βελτιωμένες.

Οι δείκτες που θα εξεταστούν για τις δράσεις που υλοποιούνται από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Μεταρρύθμισης Δημοσίου Τομέα» είναι οι εξής:

Δείκτες Εκροής

- T4616 «Αριθμός Έργων Ενίσχυσης Επιτελικών Λειτουργιών της Δημόσιας Διοίκησης, περιλαμβανομένων μηχανισμών και συστημάτων παρακολούθησης εφαρμογής δημόσιων πολιτικών.
- T4620 «Αριθμός έργων απλοποίησης εσωτερικών διαδικασιών φορέων του Δημοσίου Τομέα
- T4621 «Αριθμός έργων απλοποίησης διαδικασιών και προτυποποίησης υπηρεσιών προς τους πολίτες.

Δείκτης Αποτελέσματος

- T4605 «Αριθμός Επιτελικών Λειτουργιών της Δημόσιας Διοίκησης που ενισχύονται»

Ευρήματα της έρευνας:

Ο παρακάτω πίνακας αποτυπώνει το πλήθος των εξυπηρετούμενων από τις 1/12/2015 έως 31/12/2018 όπως δόθηκαν από το ΟΠΣ και την ηλεκτρονική βάση της ΕΕΤΑΑ. Οι αριθμοί παρουσιάζουν μεγάλες αποκλίσεις με ακραίο παράδειγμα το ΠΕΠ Αττικής (ξενώνες). Επίσης,

δεν γίνεται ξεκάθαρο εάν και σε ποιες περιπτώσεις έχουν καταμετρηθεί τα παιδιά των φιλοξενούμενων γυναικών. Ωστόσο, μία επεξήγηση των αποκλίσεων αυτών ενδέχεται να είναι η απουσία δεικτών και της ηλεκτρονικής βάσης κατά την προηγούμενη προγραμματική περίοδο κατά την οποία οι δομές συγχρηματοδοτούνταν από το Ε.Π. της ΜΔΤ.

ΚΩΔΙΚΟΣ ΟΠΣ/ MIS	ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΔΙΚΑΟΥΧΟΣ	ΔΟΜΗ	ΕΞΥΠΗΡΕΤΟ ΥΜΕΝΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟ Σ ΟΠΣ (1.12.2015- 31.12.2018)	ΕΞΥΠΗΡΕΤΟ ΥΜΕΝΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟ Σ ΕΕΤΑΑ (1.12.2015- 31.12.2018)	ΑΠΟΚΛΙ ΣΗ ΟΠΣ - ΕΕΤΑΑ
ΠΕΠ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΘΡΑΚΗΣ						
5000557	Συμβουλευτικό Κέντρο Δήμου Αλεξανδρούπολης	Δήμος Αλεξανδρούπολης	Συμβουλευτικό Κέντρο	327	286	41
5000694	Συμβουλευτικό Κέντρο Κομοτηνής	ΚΕΘΙ	Συμβουλευτικό Κέντρο	345	325	20
5000563	Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας Δήμου Καβάλας	Δήμος Καβάλας	Συμβουλευτικό Κέντρο	492	427	65
5000571	Ξενώνας Φιλοξενίας Δήμου Κομοτηνής	Δήμος Κομοτηνής	Ξενώνας Φιλοξενίας	105	46	59
ΠΕΠ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ						
5000855	Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας Δήμου Βέροιας	Δήμος Βέροιας	Συμβουλευτικό Κέντρο	210	275	- 65
5000786	Συμβουλευτικό Κέντρο Δήμου Κατερίνης	Δήμος Κατερίνης	Συμβουλευτικό Κέντρο	136	187	- 51
5000543	Κέντρο συμβουλευτικής υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας Δήμου Σερρών	Δήμος Σερρών	Συμβουλευτικό Κέντρο	323	319	4
5000619	Συμβουλευτικό Κέντρο Θεσσαλονίκης	ΚΕΘΙ	Συμβουλευτικό Κέντρο	389	1,046	- 657
5000675	Ξενώνας φιλοξενίας Δήμου Θεσσαλονίκης	Δήμος Θεσσαλονίκης	Ξενώνας Φιλοξενίας	60	44	16
5000559	Ξενώνας Φιλοξενίας Δήμου Ευόσμου Κορδελιού	Δήμος Ευόσμου-Κορδελιού	Ξενώνας Φιλοξενίας	70	52	18
5000596	Αναβάθμιση ξενώνων για γυναίκες - θύματα βίας - Ξενώνας φιλοξενίας ΕΚΚΑ Θεσσαλονίκης	ΕΚΚΑ	Ξενώνας Φιλοξενίας	53	36	17
ΠΕΠ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ						
5004062	Συνέχιση Λειτουργίας Κέντρου Συμβουλευτικής Υποστήριξης Γυναικών Θυμάτων Βίας Δήμου Καστοριάς	Δήμος Καστοριάς	Συμβουλευτικό Κέντρο	44	94	- 50
5004314	Λειτουργία Κέντρου Συμβουλευτικής Υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας Δήμου Φλώρινας	Δήμος Φλώρινας	Συμβουλευτικό Κέντρο	47	99	- 52

ΚΩΔΙΚΟΣ ΟΠΣ/ MIS	ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΔΙΚΑΟΥΧΟΣ	ΔΟΜΗ	ΕΞΥΠΗΡΕΤΟ ΥΜΕΝΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟ Σ ΟΠΣ (1.12.2015- 31.12.2018)	ΕΞΥΠΗΡΕΤΟ ΥΜΕΝΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟ Σ ΕΕΤΑΑ (1.12.2015- 31.12.2018)	ΑΠΟΚΛΙ ΣΗ ΟΠΣ - ΕΕΤΑΑ
5004028	Συμβουλευτικό Κέντρο Κοζάνης	ΚΕΘΙ	Συμβουλευτικό Κέντρο	64	223	- 159
5004182	Ξενώνας φιλοξενίας Δήμου Κοζάνης	Δήμος Κοζάνης	Ξενώνας Φιλοξενίας	4	12	- 8
ΠΕΠ ΗΠΕΙΡΟΥ						
5000569	Συμβουλευτικό κέντρο Δήμου Αρταίων	Δήμος Αρταίων	Συμβουλευτικό Κέντρο	165	195	- 30
5000604	Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας Δήμου Πρέβεζας	Δήμος Πρέβεζας	Συμβουλευτικό Κέντρο	196	260	- 64
5000610	Συμβουλευτικό Κέντρο Ιωαννίνων	ΚΕΘΙ	Συμβουλευτικό Κέντρο	332	444	- 112
5000595	Ξενώνας Φιλοξενίας Γυναικών Θυμάτων Βίας και των Παιδιών τους Δήμου Ιωαννιτών	Δήμος Ιωαννιτών	Ξενώνας Φιλοξενίας	57	32	25
ΠΕΠ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ						
5000586	Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας σε τοπικό επίπεδο στη Θεσσαλία/ Δήμος Τρικκαίων	Δήμος Τρικκαίων	Συμβουλευτικό Κέντρο	242	235	7
5000696	Συμβουλευτικό Κέντρο Λάρισας	ΚΕΘΙ	Συμβουλευτικό Κέντρο	439	400	39
5000683	Ξενώνας φιλοξενίας γυναικών θυμάτων βίας Δήμου Βόλου	Δήμος Βόλου	Ξενώνας Φιλοξενίας	104	81	23
5000584	Ξενώνας φιλοξενίας γυναικών θυμάτων βίας Δήμου Λαρισαίων	Δήμος Λαρισαίων	Ξενώνας Φιλοξενίας	108	75	33
ΠΕΠ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ						
5000935	Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας Δήμου Θηβαίων	Δήμος Θηβαίων	Συμβουλευτικό Κέντρο	112	113	- 1
5000973	Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας Δήμου Χαλκιδέων	Δήμος Χαλκιδέων	Συμβουλευτικό Κέντρο	89	125	- 36
5000727	Συμβουλευτικό Κέντρο Λαμίας	ΚΕΘΙ	Συμβουλευτικό Κέντρο	385	360	25
5000813	Ξενώνας φιλοξενίας Δήμου Λαμιέων	Δήμος Λαμιέων	Ξενώνας Φιλοξενίας	70	28	42
ΠΕΠ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ						
5001004	Συμβουλευτικό Κέντρο Δήμου Πύργου	Δήμος Πύργου	Συμβουλευτικό Κέντρο	130	126	4
5000731	Συμβουλευτικό Κέντρο Πάτρας	ΚΕΘΙ	Συμβουλευτικό Κέντρο	611	563	48

ΚΩΔΙΚΟΣ ΟΠΣ/ MIS	ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΔΙΚΑΟΥΧΟΣ	ΔΟΜΗ	ΕΞΥΠΗΡΕΤΟ ΥΜΕΝΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ Σ ΟΠΣ (1.12.2015- 31.12.2018)	ΕΞΥΠΗΡΕΤΟ ΥΜΕΝΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ Σ ΕΕΤΑΑ (1.12.2015- 31.12.2018)	ΑΠΟΚΛΙ ΣΗ ΟΠΣ - ΕΕΤΑΑ
5000856	Ξενώνας φιλοξενίας Δήμου Αργινίου	Δήμος Αργινίου	Ξενώνας Φιλοξενίας	82	56	26
5000738	Λειτουργία ξενώνων φιλοξενίας Δήμου Πάτρας	Δήμος Πάτρας	Ξενώνας Φιλοξενίας	85	73	12
ΠΕΠ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ						
5000957	Κέντρο συμβουλευτικής υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας σε τοπικό επίπεδο Δήμου Καλαμάτας	Δήμος Καλαμάτας	Συμβουλευτικό Κέντρο	165	247	- 82
5000978	Κέντρο συμβουλευτικής υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας σε τοπικό επίπεδο στο Δήμο Κορινθίων	Δήμος Κορινθίων	Συμβουλευτικό Κέντρο	107	196	- 89
5000956	Συμβουλευτικό Κέντρο Τρίπολης	ΚΕΘΙ	Συμβουλευτικό Κέντρο	189	314	- 125
5000936	Ξενώνας φιλοξενίας γυναικών θυμάτων βίας Δήμου Τρίπολης	Δήμος Τρίπολης	Ξενώνας Φιλοξενίας	24	18	6
ΠΕΠ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ						
5000534	Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας στη Ζάκυνθο	Δήμος Ζακύνθου	Συμβουλευτικό Κέντρο	114	173	- 59
5000528	Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας στην Κεφαλλονιά	Δήμος Κεφαλονιάς	Συμβουλευτικό Κέντρο	120	133	- 13
5000662	Συμβουλευτικό Κέντρο Κέρκυρας	ΚΕΘΙ	Συμβουλευτικό Κέντρο	318	286	32
5000533	Ξενώνας φιλοξενίας Δήμου Κέρκυρας	Δήμος Κέρκυρας	Ξενώνας Φιλοξενίας	56	24	32
ΠΕΠ ΑΤΤΙΚΗΣ						
5000882	Συμβουλευτικό Κέντρο Δήμου Κερατσινίου - Δραπετσώνας	Δήμος Κερατσινίου - Δραπετσώνας	Συμβουλευτικό Κέντρο	262	674	- 412
5000959	Συμβουλευτικό Κέντρο Δήμου Περιστερίου	Δήμος Περιστερίου	Συμβουλευτικό Κέντρο	0	534	- 534
5000971	Συμβουλευτικό Κέντρο Δήμου Φυλής	Δήμος Φυλής	Συμβουλευτικό Κέντρο	69	255	- 186
5000889	Συμβουλευτικό Κέντρο Δήμου Χαλανδρίου	Δήμος Χαλανδρίου	Συμβουλευτικό Κέντρο	208	578	- 370
5000729	Συμβουλευτικό κέντρο Αθήνας και Συμβουλευτικό κέντρο Πειραιά	ΚΕΘΙ	Συμβουλευτικά Κέντρα	630	956 + 826	- 152
5000782	Ξενώνας φιλοξενίας Δήμου Αθηναίων	Δήμος Αθηναίων	Ξενώνας Φιλοξενίας	0	67	- 67
5001005	Ξενώνας Φιλοξενίας Γυναικών Θυμάτων Βίας Δήμου Αχαρνών	Δήμος Αχαρνών	Ξενώνας Φιλοξενίας	36	21	15

ΚΩΔΙΚΟΣ ΟΠΣ/ MIS	ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΔΙΚΑΟΥΧΟΣ	ΔΟΜΗ	ΕΞΥΠΗΡΕΤΟ ΥΜΕΝΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟ Σ ΟΠΣ (1.12.2015- 31.12.2018)	ΕΞΥΠΗΡΕΤΟ ΥΜΕΝΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟ Σ ΕΕΤΑΑ (1.12.2015- 31.12.2018)	ΑΠΟΚΛΙ ΣΗ ΟΠΣ - ΕΕΤΑΑ
5000950	Ξενώνας φιλοξενίας κακοποιημένων γυναικών και των παιδιών τους Δήμου Πειραιά	Δήμος Πειραιά	Ξενώνας Φιλοξενίας	0	39	- 39
5000655	Αναβάθμιση ξενώνα για γυναίκες - θύματα βίας ΕΚΚΑ Αττικής	ΕΚΚΑ	Ξενώνας Φιλοξενίας	0	36	- 36
ΠΕΠ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ						
5000572	Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης γυναικών θυμάτων Δήμου Χίου	Δήμος Χίου	Συμβουλευτικό Κέντρο	373	398	- 25
5000640	Συμβουλευτικό Κέντρο Μυτιλήνης	ΚΕΘΙ	Συμβουλευτικό Κέντρο	229	213	16
5000587	Ξενώνας φιλοξενίαςΔήμου Λέσβου	Δήμος Λέσβου	Ξενώνας Φιλοξενίας	38	28	10
ΠΕΠ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ						
5000541	Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης Γυναικών θυμάτων βίας Δήμου Κω	Δήμος Κω	Συμβουλευτικό Κέντρο	140	217	- 77
5000577	Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης Γυναικών θυμάτων βίας Δήμου Ρόδου	Δήμος Ρόδου	Συμβουλευτικό Κέντρο	237	256	- 19
5000608	Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης Γυναικών Θυμάτων Βίας Σύρου	ΚΕΘΙ	Συμβουλευτικό Κέντρο	306	278	28
5000568	Ξενώνας Φιλοξενίας γυναικών θυμάτων βίας Δήμου Ρόδου	Δήμος Ρόδου	Ξενώνας Φιλοξενίας	52	43	9
ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ						
5000757	Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας Δήμου Ρεθύμνης	Δήμος Ρεθύμνης	Συμβουλευτικό Κέντρο	216	281	- 65
5000677	Συμβουλευτικό Κέντρο Ηρακλείου	ΚΕΘΙ	Συμβουλευτικό Κέντρο	643	549	94
5000767	Ξενώνας Φιλοξενίας στο Δήμο Ηρακλείου	Δήμος Ηρακλείου	Ξενώνας Φιλοξενίας	59	55	4

Συνολικά σύμφωνα με τα στοιχεία ΟΠΣ έχουμε 10.576 ωφελούμενες ενώ ο αριθμός με τα στοιχεία της ΒΔ της ΕΕΤΑΑ είναι 14.407 ωφελούμενοι. Η διαφορά είναι 3.831 ωφελούμενοι. Η ομάδα έργου θα διερευνήσει πως προκύπτει αυτό το ζήτημα.

Αναλύσεις που προλύπτουν από τη Βάση Δεδομένων της ΕΕΤΑΑ.

Βάσει των δεδομένων που παρείχε η ΕΕΤΑΑ, πραγματοποιήθηκαν οι παρακάτω στατιστικές αναλύσεις, οι οποίες αφορούν στο έντυπο υποδοχής, όπως αυτό παρέχεται από τις δομές. Συνολικά, το δείγμα που μελετάται αφορά στο σύνολο των γυναικών (n=14407) που

καταγράφονται στη βάση κατά το διάστημα 01/12/2015 έως 31/12/2018. Ωστόσο, χρήζει σημείωσης ότι σε περιπτώσεις όπως η πολλαπλή διάκριση ή/και το αρχικό αίτημα, τα ποσοστά δεν αφορούν σε μοναδιαίες περιπτώσεις γυναικών, αλλά ενδεχομένως διαφορετικές επιλογές όπως πραγματοποιούνται από την εκάστοτε γυναίκα ή/και το εκάστοτε στέλεχος.

Πιο συγκεκριμένα, παρατηρείται ότι στον Πίνακα 3.1 παρουσιάζονται τα ποσοστά βίας όπως έχουν καταγραφεί και περισσότερο ειδικά το είδος βίας το οποίο έχουν αναφέρει οι ωφελούμενες. Έτσι, τα ποσοστιαία αποτελέσματα για την υπό μελέτη προγραμματική περίοδο διαμορφώνονται ανά είδος βίας ως εξής:

Πίνακας 3.1: Είδος βίας

Βία	2015	2016	2017	2018	Σύνολο
Ενδοοικογενειακή βία	1,54%	20,12%	23,97%	27,40%	73,03%
Σεξουαλική παρενόχληση	0,01%	0,32%	0,41%	0,59%	1,33%
Trafficking	0,01%	0,10%	0,19%	0,06%	0,36%
Βιασμός	0,01%	0,31%	0,36%	0,52%	1,20%
Πορνεία	0,00%	0,01%	0,03%	0,01%	0,06%
Άλλο	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Σύνολο	1,56%	20,87%	24,97%	28,58%	n=14407

Πιο ειδικά, για τον τελευταίο μήνα του 2015 και τα τρία εξεταζόμενα έτη, το μεγαλύτερο ποσοστό βίας που καταγράφεται αφορά στην ενδοοικογενειακή βία, ενώ τα ποσοστά, όπως καταδεικνύεται, αυξάνονται με το πέρας των ετών. Συγκεκριμένα, ενώ το 2016 το ποσοστό ενδοοικογενειακής βίας ήταν 20,12% το 2018 αυξάνεται στο 27,40%, περνώντας το 2017 από το 23,97%. Ανοδική, αν και σαφώς μικρότερη, πορεία παρατηρείται στα ποσοστά σεξουαλικής παρενόχλησης (από 0,32% το 2016 σε 0,59% το 2018) και βιασμού (0,31% το 2016 σε 0,52% το 2018). Αντίθετα, αναφορικά με το trafficking και την πορνεία, τα ποσοστά διακρίνονται από καθοδική πορεία. Συγκεκριμένα, το 2016 καταγράφονται 0,10% περιπτώσεις trafficking, το 2017 αναφέρονται 0,19%, ενώ το 2018 τα ποσοστά είναι σαφώς μειωμένα, με μόλις το 0,06% των 14407 γυναικών να κάνουν καταγραφή για σωματεμπορία. Αντίστοιχα, τα περιστατικά πορνείας του 2016 αφορούν στο 0,01% των περιπτώσεων, το 2017 αυξάνεται ελάχιστα σε 0,03% και το 2018 επιστρέφει στο 0,01%. Ωστόσο, στην επιλογή «Άλλο» που παρέχεται στο έντυπο υποδοχής, οι αναφορές είναι μηδενικές.

Πίνακας 3.2: Πολλαπλή διάκριση

Πολλαπλή διάκριση	2015	2016	2017	2018	Σύνολο
Μονογονέας	0,07%	1,01%	2,33%	2,93%	6,33%

Πολλαπλή διάκριση	2015	2016	2017	2018	Σύνολο
Άνεργη	0,92%	13,74%	17,88%	19,27%	51,81%
Πρόσφυγας	0,00%	0,76%	1,41%	2,12%	4,29%
Άσυλο	0,00%	0,28%	0,77%	1,28%	2,33%
Μετανάστρια	0,01%	0,27%	0,48%	0,64%	1,40%
Ρομα	0,01%	0,19%	0,42%	0,32%	0,94%
ΑΜΕΑ	0,01%	0,12%	0,56%	0,34%	1,03%
Άλλο	0,01%	0,20%	1,08%	1,19%	2,48%
Σύνολο	1,02%	16,58%	24,93%	28,08%	n=14407

Σε συνέχεια του παραπάνω πίνακα, ο οποίος αποτελεί το αποτύπωμα της μίας διάστασης της υπό μελέτη Π.Π. που αφορά στην έμφυλη βία, προκύπτει ο Πίνακας 3.2, ο οποίος σκιαγραφεί τις καταγεγραμμένες περιπτώσεις πολλαπλών διακρίσεων. Όπως αναφέρθηκε και νωρίτερα, τα ποσοστά του παρόντος πίνακα δεν αφορούν σε μοναδιαίες περιπτώσεις, αντίθετα αφορούν σε πολλαπλές επιλογές οι οποίες ενδέχεται να ανταποκρίνονται στην εκάστοτε γυναίκα. Έτσι, όπως έχουν διαμορφωθεί οι περιπτώσεις έως τώρα, τα μεγαλύτερα ποσοστά πολλαπλών διακρίσεων σχετίζονται με την ανεργία, τη μονογονεϊκότητα και τις προσφύγιες. Συγκεκριμένα, όπως και στις περιπτώσεις της βίας, τα ποσοστά με το πέρας των ετών ακολουθούν ανοδική πορεία: το 2016 καταγράφονται 13,74% περιπτώσεις άνεργων γυναικών, το 2017 ανεβαίνουν σε 17,88%, ενώ το 2018 σε 19,27%. Αντίστοιχα, οι μονογονείς γυναίκες αφορούν το 2016 στο 1,01%, το 2017 στο 2,33% ενώ το 2018 στο 2,93%. Τέλος, οι προσφύγιες από 0,76% το 2016 ανέρχονται σε 1,41% το 2017 και σε 2,12% το 2018. Σε σχέση με την ομάδα αυτή, τα ποσοστά αιτούντων ασύλου αυξάνονται από το 2016 με 0,28% σε 1,28% το 2018. Αντίθετα, οι ομάδες γυναικών Ρομά, ΑμεΑ και όσες ανήκουν στην κατηγορία «Άλλο» δείχνουν να αυξάνονται από το 2016 στο 2017, αλλά να μειώνονται από το 2016 στο 2017 και 2018.

Σημαντική παράμετρος η οποία λαμβάνεται υπόψη από το δίκτυο των δομών και καταγράφεται στο έντυπο υποδοχής, αποτελεί η καταγωγή των γυναικών. Ο παράγοντας αυτός αποτελεί ζήτημα το οποίο εντάσσεται στις πολλαπλές διακρίσεις και αποτελεί θεματική διαχείρισης υπό την οπτική του φύλου. Τα στοιχεία που αντλήθηκαν από τη Βάση Δεδομένων είναι τα ακόλουθα:

Πίνακας 3.3: Καταγωγή ωφελούμενων

Υπηκόοτητα	2015	2016	2017	2018	Σύνολο
Αίγυπτος	0,00%	0,01%	0,02%	0,03%	0,06%
Αιθιοπία	0,00%	0,01%	0,10%	0,03%	0,15%
Αϊτή	0,00%	0,00%	0,01%	0,00%	0,01%
Ακτή Ελεφαντοστού	0,00%	0,00%	0,03%	0,00%	0,03%
Αλβανία	0,08%	1,26%	1,90%	1,86%	5,11%
Αλγερία	0,00%	0,01%	0,03%	0,06%	0,10%
Αλλοδαπός-ή	0,00%	0,05%	0,02%	0,03%	0,10%
Αμερικανική Σαμόα	0,00%	0,00%	0,01%	0,00%	0,01%
Αργεντινή	0,00%	0,01%	0,04%	0,01%	0,06%
Αρμενία	0,00%	0,04%	0,05%	0,08%	0,17%
Αυστραλία	0,00%	0,01%	0,01%	0,01%	0,02%
Αυστρία	0,00%	0,01%	0,01%	0,01%	0,03%
Αφγανιστάν	0,00%	0,12%	0,47%	0,39%	0,98%
Βέλγιο	0,00%	0,00%	0,00%	0,01%	0,01%
Βενεζουέλα	0,00%	0,00%	0,01%	0,02%	0,03%
Βουλγαρία	0,01%	0,40%	0,45%	0,41%	1,27%
Βραζιλία	0,00%	0,00%	0,01%	0,01%	0,02%
Γαλλία	0,00%	0,03%	0,01%	0,03%	0,08%
Γερμανία	0,01%	0,03%	0,04%	0,04%	0,12%
Γεωργία	0,01%	0,08%	0,09%	0,07%	0,25%
Γουινέα	0,00%	0,00%	0,00%	0,01%	0,01%
Δανία	0,00%	0,01%	0,00%	0,00%	0,01%
Δομινικανή Δημοκρατία	0,00%	0,01%	0,01%	0,01%	0,03%
Δυτική Σαχάρα	0,00%	0,01%	0,01%	0,00%	0,03%
Εκτός ΕΕ	0,01%	0,01%	0,01%	0,03%	0,06%
Ελληνική	1,53%	21,29%	26,81%	30,07%	79,69%
Εντός ΕΕ	0,00%	0,01%	0,00%	0,00%	0,01%
Ερυθραία	0,00%	0,01%	0,04%	0,01%	0,06%
Εσθονία	0,00%	0,00%	0,04%	0,00%	0,04%
Ζάμπια	0,00%	0,00%	0,00%	0,01%	0,01%
Ηνωμένο Βασίλειο	0,00%	0,06%	0,05%	0,04%	0,15%
ΗΠΑ	0,00%	0,01%	0,00%	0,01%	0,03%
Ινδία	0,00%	0,01%	0,01%	0,03%	0,05%
Ιορδανία	0,00%	0,01%	0,00%	0,01%	0,01%
Ιράκ	0,00%	0,05%	0,15%	0,60%	0,80%
Ιράν	0,00%	0,06%	0,16%	0,24%	0,47%

CMT Prooptiki[®]
CONSULTING MANAGEMENT TRAINING

Υψηκότητα	2015	2016	2017	2018	Σύνολο
Πράσινο Ακρωτήριο	0,00%	0,00%	0,01%	0,00%	0,01%
Ρουμανία	0,02%	0,22%	0,29%	0,33%	0,86%
Ρωσία	0,01%	0,25%	0,19%	0,29%	0,74%
Σερβία	0,00%	0,06%	0,08%	0,04%	0,18%
Σιέρα Λεόνε	0,00%	0,00%	0,01%	0,00%	0,01%
Σλοβακία	0,01%	0,01%	0,03%	0,00%	0,05%
Σλοβενία	0,00%	0,01%	0,00%	0,00%	0,01%
Σομαλία	0,00%	0,01%	0,01%	0,00%	0,01%
Σουδάν	0,00%	0,00%	0,00%	0,01%	0,01%
Σουηδία	0,00%	0,01%	0,01%	0,03%	0,06%
Σουρινάμ	0,00%	0,00%	0,00%	0,01%	0,01%
Σρι Λάνκα	0,00%	0,00%	0,00%	0,01%	0,01%
Συρία	0,00%	0,60%	0,35%	0,37%	1,33%
Ταϊλάνδη	0,00%	0,01%	0,00%	0,00%	0,01%
Τανζανία	0,01%	0,00%	0,00%	0,00%	0,01%
Τουρκία	0,00%	0,01%	0,02%	0,01%	0,03%
Τσεχία	0,00%	0,01%	0,03%	0,05%	0,09%
Τυνησία	0,00%	0,01%	0,01%	0,00%	0,01%
Φιλιππίνες	0,00%	0,00%	0,02%	0,02%	0,04%
Χιλή	0,00%	0,00%	0,00%	0,01%	0,01%
ΔΓ/ΔΑ	0,06%	0,90%	1,19%	1,42%	3,57%
Σύνολο	1,83%	26,54%	33,72%	37,92%	(n=14407) 100%

Όπως διαφαίνεται από τα δεδομένα του Πίνακα 3.3, οι ωφελούμενες που έχουν απευθυνθεί στο δίκτυο των δομών κατάγονται κατά κύριο λόγο από την Ελλάδα, με το ποσοστό απεύθυνσης του 2018 να είναι 30,07%, και να αυξάνεται από το 2016 κατά 8,78%. Η αμέσως επόμενη χώρα καταγωγής, όπως παρουσιάζεται, είναι η Αλβανία· το 2016 καταγράφονται 1,26% περιπτώσεις, το 2017 αυξάνεται στο 1,90%, ενώ το 2018 υπάρχει μία ελάχιστη μείωση στο 1,86%. Ωστόσο, το τρίτο μεγαλύτερο ποσοστό αφορά σε περιπτώσεις οι οποίες δεν έχουν προσδιορίσει την καταγωγή τους (ΔΓ/ΔΑ= 1,42% το 2018). Σημαντική αύξηση στα ποσοστά παρατηρείται από περιοχές όπως αυτές του Ιράκ και του Ιράν (από 0,05% το 2016 σε 0,60% το 2018 και από 0,06% το 2016 σε 0,24% το 2018, αντίστοιχα). Παρ' όλα αυτά σε περιπτώσεις όπως η Συρία τα ποσοστά που αναφέρονται και καταγράφονται στο δίκτυο των δομών ανάμεσα στον τελευταίο μήνα του 2015 και τον τελευταίο του 2018, δείχνουν να μειώνονται. Συγκεκριμένα, για το διάστημα 01/12/2015 δεν υπάρχει καμία καταγραφή, για το 2016 η καταγραφές είναι 0,60%, για το 2017 είναι 0,35% ενώ για το 2018 οι καταγραφές είναι 0,37%.

Πίνακας 3.4: Οικογενειακή κατάσταση ωφελούμενων

Οικογενειακή κατάσταση	2015	2016	2017	2018	Σύνολο
Άλλο	0,01%	0,22%	0,10%	0,20%	0,53%
Ανύπαντρη	0,21%	3,51%	4,79%	5,15%	13,65%
Ανύπαντρη μητέρα	0,02%	1,09%	1,46%	1,49%	4,06%
Διαζευγμένη	0,16%	2,23%	3,46%	4,03%	9,87%
Έγγαμη	1,03%	13,25%	16,26%	18,04%	48,58%
Σε διάσταση	0,22%	3,18%	3,80%	4,62%	11,81%
Σε κατάσταση χηρείας	0,03%	0,64%	0,96%	1,26%	2,90%
Συμβίωση	0,06%	0,87%	1,04%	1,04%	3,01%
ΔΓ/ΔΑ	0,08%	1,55%	1,84%	2,10%	5,57%
Σύνολο	1,83%	26,54%	33,72%	37,92%	(n=14407) 100%

Η οικογενειακή κατάσταση των ωφελούμενων, αποτελεί ένα δημογραφικό στοιχείο το οποίο παρ' ότι δεν εντάσσεται στην κατάσταση της πολλαπλής διάκρισης, εντούτοις σχετίζεται, ιδιαίτερα υπό το πρίσμα της ανάλυσης, με τις περιπτώσεις βίας που υφίστανται οι γυναίκες αλλά και τις υπηρεσίες που λαμβάνουν από το δίκτυο. Συγκεκριμένα, όπως διαφαίνεται από τα ποσοστά του Πίνακα 4, οι περισσότερες καταγραφές αφορούν σε έγγαμες γυναίκες, με τα ποσοστά να αυξάνονται ανά τα έτη· 13,25% το 2016, 16,26% το 2017 και 18,04% το 2018. Το επόμενο μεγαλύτερο ποσοστό που διακρίνεται, αν και αρκετά μικρότερο από αυτό των έγγαμων γυναικών, είναι εκείνο των ανύπαντρων γυναικών, οι οποίες κατέχουν ποσοστό 5,15% το 2018. Η περίπτωση των διαζευγμένων γυναικών αφορά στο 2016 σε ποσοστό 2,23%, το 2017 σε 3,46% και το 2018 σε 4,03%. Τέλος, το σύνολο των εν διαστάσει ωφελούμενων (11,81%), κατέχει την τρίτη θέση, όπως προκύπτει, από το σύνολο των καταγεγραμμένων γυναικών, ενώ οι υπόλοιπες ομάδες ωφελούμενων διακρίνονται από χαμηλά ποσοστά.

Σε συνέχεια των δημογραφικών στοιχείων προκύπτει ο Πίνακας 3.5 ο οποίος αφορά στο εκπαιδευτικό επίπεδο των ωφελούμενων. Παρ' ότι δεν αποτελεί παράγοντα ο οποίος, όπως και η οικογενειακή κατάσταση, εντάσσεται στις πολλαπλές διακρίσεις, εντούτοις καθίσταται ως σημαντικός λαμβάνοντας υπόψη τα βιβλιογραφικά στοιχεία, βάσει των οποίων η βία δεν σχετίζεται με το εκπαιδευτικό επίπεδο, ωστόσο παρουσιάζονται αυξημένα ποσοστά σε γυναίκες οι οποίες ανήκουν στις πιο χαμηλές εκπαιδευτικές βαθμίδες.

Πίνακας 3.5: Εκπαίδευση ωφελούμενων

Εκπαίδευση	2015	2016	2017	2018	Σύνολο
Αναλφάβητη	0,02%	0,37%	0,87%	0,90%	2,15%
Δευτεροβάθμια εκπαίδευση	0,44%	6,59%	8,41%	9,77%	25,22%
Δημοτικό	0,25%	3,03%	3,81%	4,30%	11,40%
Μεταλυκειακή εκπαίδευση	0,27%	3,68%	4,57%	5,01%	13,53%
Μεταπτυχιακές σπουδές	0,03%	0,62%	0,69%	0,85%	2,20%
Πανεπιστημιακή εκπαίδευση	0,22%	3,52%	4,34%	5,03%	13,10%
Τεχνολογική εκπαίδευση	0,15%	1,78%	2,22%	2,53%	6,68%
Υποχρεωτική εκπαίδευση	0,22%	3,30%	4,07%	4,66%	12,25%

Εκπαίδευση	2015	2016	2017	2018	Σύνολο
ΔΓ/ΔΑ	0,24%	3,64%	4,74%	4,86%	13,47%
Σύνολο	1,83%	26,54%	33,72%	37,92%	100,00%

Όπως αναδεικνύεται από τον παρόν πίνακα, το μεγαλύτερο -συνολικό- ποσοστό που έχει καταγραφεί στο δίκτυο δομών κατά την τρέχουσα προγραμματική περίοδο αφορά στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και αντιπροσωπεύει το 25,22% των 14407 ωφελούμενων. Το αμέσως επόμενο μεγαλύτερο ποσοστό αφορά γυναίκες μεταλυκειακής εκπαίδευσης (13,35%), ενώ το τρίτο μεγαλύτερο ποσοστό αφορά στις γυναίκες των οποίων το επίπεδο δεν έχει καταγραφεί (ΔΓ/ΔΑ = 13,47%). Παρ' όλα αυτά, αντίστοιχα είναι τα ποσοστά της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης η οποία αντιπροσωπεύει το 13,10% των καταγεγραμμένων περιπτώσεων. Αυτά, αποτελούν δεδομένα τα οποία από τη μία πλευρά επιβεβαιώνουν την υπάρχουσα βιβλιογραφία, από την άλλη εγείρουν προβληματισμούς σχετικά με άλλους κοινωνικό-πολιτισμικούς παράγοντες.

Επιπρόσθετα, ο Πίνακας 3.6 παρέχει χρήσιμες και κρίσιμες πληροφορίες οι οποίες σχετίζονται άμεσα με τις ζητούμενες και παρεχόμενες υπηρεσίες των δομών του δικτύου. Συγκεκριμένα, λόγος γίνεται για την εργασιακή κατάσταση, η οποία επιπλέον εντάσσεται στο ευρύτερο πλαίσιο των πολλαπλών διακρίσεων και πιο ειδικά στην ομάδα των άνεργων γυναικών.

Πίνακας 3.6: Εργασιακή κατάσταση ωφελούμενων

Εργασιακή κατάσταση	2015	2016	2017	2018	Σύνολο
Άλλο	0,10%	1,19%	1,41%	1,92%	4,62%
Άνεργη	0,92%	13,72%	17,84%	19,27%	51,74%
Εργαζόμενη	0,58%	7,82%	10,05%	11,87%	30,33%
Συνταξιούχος	0,14%	1,89%	2,16%	2,26%	6,45%
ΔΓ/ΔΑ	0,09%	1,91%	2,26%	2,61%	6,87%
Σύνολο	1,83%	26,54%	33,72%	37,92%	100,00%

Όπως παρατηρείται από τον υπό συζήτηση πίνακα, το μεγαλύτερο -συνολικό- ποσοστό που καταγράφεται αφορά στις άνεργες γυναίκες (51,74%), το οποίο με το πέρασ των ετών δείχνει να αυξάνεται. Παρ' όλα αυτά, το αμέσως επόμενο μεγαλύτερο ποσοστό (30,33%) του συνόλου των ωφελούμενων σχετίζεται με τις εργαζόμενες γυναίκες· ποσοστό το οποίο αυξάνεται, όπως και των ανέργων, με το πέρασ των ετών. Σε παρόμοια ποσοστά κινούνται οι ομάδες των συνταξιούχων (6,45%) και εκείνων των οποίων η εργασιακή κατάσταση χαρακτηρίζεται ως αδιευκρίνιστη (6,87%).

Τέλος, μία παράμετρος η οποία προκύπτει από το έντυπο υποδοχής και χρήζει προσοχής, σχετίζεται με το μέσον πληροφόρησης από το οποίο οι ωφελούμενες ενημερώθηκαν για τη δομή από την οποία έλαβαν ή/και συνεχίζουν να λαμβάνουν πληροφορίες. Η παράμετρος αυτή ενέχει ενδιαφέρον εφόσον συσχετισθεί και αναλυθεί με τις πραγματοποιούμενες δράσεις δημοσιότητας, σε ένα μεταγενέστερο στάδιο της παρούσας αξιολόγησης.

Πίνακας 3.7: Μέσο πληροφόρησης

Πως μάθατε;	2015	2016	2017	2018	Σύνολο
Τηλεόραση	0,04%	0,25%	0,51%	0,33%	1,14%
Ράδιο	0,00%	0,07%	0,10%	0,10%	0,27%
Τύπος	0,01%	0,08%	0,16%	0,35%	0,59%
Έντυπα	0,08%	1,06%	0,97%	1,42%	3,53%
Διαδίκτυο	0,27%	4,19%	4,39%	4,55%	13,39%
Γραμμή SOS	0,24%	2,66%	3,43%	5,05%	11,37%
Άλλη εξυπηρετούμενη	0,10%	2,15%	3,05%	3,51%	8,82%
Φιλικό πρόσωπο	0,28%	3,55%	3,99%	4,49%	12,31%
Άλλος φορέας	0,58%	9,47%	13,25%	14,43%	37,72%
Άλλο	0,20%	2,78%	2,78%	2,44%	8,19%
Σύνολο	1,80%	26,24%	32,63%	36,66%	n=14407

Ωστόσο, όπως προκύπτει από τον Πίνακα 3.7 το μέσον που διαφαίνεται ως εκείνο από το οποίο ενημερώθηκαν οι περισσότερες ωφελούμενες είναι κάποιος άλλος φορέας (37,72%), των οποίων τα στοιχεία δεν καταγράφονται. Το επόμενο μέσον πληροφόρησης όπως προκύπτει είναι το διαδίκτυο (13,39%), ενώ τα φιλικά πρόσωπα φαίνεται να λειτουργούν ως φορείς ενημέρωσης (12,31%). Αντίστοιχης σημασίας αναφορικά με την πληροφόρηση του δικτύου είναι η Γραμμή SOS 15900 (11,37%), ενώ σε παρόμοια ποσοστά κυμαίνονται οι άλλες εξυπηρετούμενες (8,82%), καθώς και κάποια άλλη απροσδιόριστη πηγή πληροφόρησης με 8,19%. Παρ' όλα αυτά, σχετικά με τα έτη στα ποσοστά διακρίνονται αυξήσεις, πέραν του μέσου της τηλεόρασης και του ραδιοφώνου για το οποίο καταγράφονται όμοια ποσοστά ανάμεσα στα έτη 2017 και 2018.

Ειδικοί Στόχοι

Η ομάδα έργου του Συμβούλου μελετά τα δεδομένα για να αξιολογήσει το βαθμό επιτυχία των Ειδικών Στόχων των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων στα οποία υλοποιούνται οι δράσεις. Οι στόχοι αυτοί ανα ΕΠ/ΠΕΠ είναι:

➤ Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανατολική Μακεδονία Θράκη 2014-2020

(9.i.1) - Ενίσχυση της πρόσβασης στην απασχόληση για μειονεκτούντα άτομα που βρίσκονται εκτός αγοράς εργασίας, με έμφαση σε άτομα που έχουν την ευθύνη της φροντίδας παιδιών σε νοικοκυριά που απειλούνται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό.

➤ Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κρήτη 2014-2020

(9.iv1) - Προαγωγή της πρόσβασης μειονεκτούντων ατόμων σε υπηρεσίες πρόνοιας / κοινωνικής φροντίδας και υγείας.

➤ Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (υπόλοιπα)

(9iii1) - Βελτίωση της ποιότητας ζωής των Ευάλωτων (μεταξύ των οποίων ΑΜΕΑ) και των ΛοιπώνΟμάδων του Πληθυσμού της Περιφέρειας

➤ Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Μεταρρύθμιση Δημοσίου Τομέα 2014-2020

Παρακάτω αναφέρονται οι Ειδικοί Στόχοι των Αξόνων Προτεραιότητας 1,2,3 του ΕΠ ΜΔΤ 2014-2020. Οι συγκεκριμένοι ΑΠ σχετίζονται με τις αξιολογούμενες οριζόντιες πράξεις. Οι Ειδικοί Στόχοι είναι:

- Ειδικός στόχος Α.1: Αύξηση των τομέων δημόσιας δράσης στους οποίους εφαρμόζονται νέα συστήματα και διαδικασίες για την ενύσχυση του επιτελικού χαρακτήρα της δημόσιας διοίκησης.
- Ειδικός στόχος Α.2: Αύξηση των φορέων του δημοσίου τομέα στους οποίους εφαρμόζονται σχέδια λειτουργικής αναδιοργάνωσης και απλοποίησης διοικητικών διαδικασιών.
- Ειδικός στόχος Α.3: Αύξηση των φορέων του δημοσίου τομέα που εφαρμόζουν συστήματα στοχοθεσίας, αξιολόγησης και εσωτερικού ελέγχου για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της διαφάνειας στη δημόσια διοίκηση.

Με τα πρώτα ποιοτικά ευρήματα διαφαίνεται ότι πράξεις υλοποιούνται προς την κατεύθυνση αυτών των στόχων. Η περαιτέρω έρευνα που θα διενεργηθεί καθώς και η εκτεταμένη ανάλυση των υπάρχοντων δεδομένων θα δώσει στον Σύμβουλο την πλήρη εικόνα η οποία και θα αποτυπωθεί στο τελικό Παραδοτέο.

Δείκτες

Στους παρακάτω πίνακες παραθέτουμε τα στοιχεία για τους δείκτες ανά ΠΕΠ. Πρέπει να σημειωθεί ότι το πρόβλημα που προκύπτει από την αναντιστοιχία των αριθμών των ωφελουμένων (μεταξύ των πηγών του ΟΠΣ και της ΒΔ της ΕΕΤΑΑ) καθιστά επισφαλή και την μελέτη του δείκτη εκροής 05503 (Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών). Ο συγκεκριμένος δείκτης χρήζει περισσότερης διερεύνησης.

Επίσης, ο δείκτης 05504 παρουσιάζεται κενός και θα προκύψει από τα αποτελέσματα της έρευνας μας.

Ποσοστά επίτευξης δεικτών εκροών /αποτελέσματος ανά ΕΠ

Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανατολική Μακεδονία Θράκη 2014-2020»

MIS/Τίτλος Πράξης	Ονομασία Δείκτη	Κωδ. Δείκτη	Είδος	Τιμή Στόχου	Τιμή Επίτευξης (μέχρι 31/12/2018)	% Επίτευξης
5000557/Συμβουλευτικό Κέντρο Δήμου Αλεξανδρούπολης	Αριθμός έργων αφιερωμένων στη βιώσιμη συμμετοχή και την πρόοδο των γυναικών στην απασχόληση	CO21	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	CO22	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	05502	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών	05503	Εκροών	480	327	68,1%
	Αριθμός δομών που προσφέρουν βελτιωμένες διευρυμένες υπηρεσίες	05504	Αποτελέσματος	1,00		
5000563/Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας Δήμου Καβάλας	Αριθμός έργων αφιερωμένων στη βιώσιμη συμμετοχή και την πρόοδο των γυναικών στην απασχόληση	CO21	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	CO22	Εκροών	1,00	1,00	100,00%

MIS/Τίτλος Πράξης	Ονομασία Δείκτη	Κωδ. Δείκτη	Είδος	Τιμή Στόχου	Τιμή Επίτευξης (μέχρι 31/12/2018)	% Επίτευξης
	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	05502	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών	05503	Εκροών	600	492	82%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	05504	Αποτελέσματος	1,00		
5000571/Ξενώνας Φιλοξενίας Δήμου Κομοτηνής	Αριθμός έργων αφιερωμένων στη βιώσιμη συμμετοχή και την πρόοδο των γυναικών στην απασχόληση	C021	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	C022	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	05502	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών	05503	Εκροών	120	105	87,5%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	05504	Αποτελέσματος	1,00		
5000694/Συμβουλευτικό Κέντρο Κομοτηνής	Αριθμός έργων αφιερωμένων στη βιώσιμη συμμετοχή και την πρόοδο των γυναικών στην απασχόληση	C021	Εκροών	1,00	1,00	100,00%

MIS/Τίτλος Πράξης	Ονομασία Δείκτη	Κωδ. Δείκτη	Είδος	Τιμή Στόχου	Τιμή Επίτευξης (μέχρι 31/12/2018)	% Επίτευξης
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	CO22	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	05502	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών	05503	Εκροών	400	345	86,2%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	05504	Αποτελέσματος	1,00		

Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Κεντρική Μακεδονία 2014-2020»

MIS/Τίτλος Πράξης	Ονομασία Δείκτη	Κωδ. Δείκτη	Είδος	Τιμή Στόχου	Τιμή Επίτευξης (μέχρι 31/12/2018)	% Επίτευξης
5000543/ Κέντρο συμβουλευτικής υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας Δήμου Σερρών	Αριθμός έργων αφιερωμένων στη βιώσιμη συμμετοχή και την πρόοδο των γυναικών στην απασχόληση	CO21	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	CO22	Εκροών	1,00	1,00	100,00%

MIS/Τίτλος Πράξης	Ονομασία Δείκτη	Κωδ. Δείκτη	Είδος	Τιμή Στόχου	Τιμή Επίτευξης (μέχρι 31/12/2018)	% Επίτευξης
	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	05502	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών	05503	Εκροών	500,00	323	64,6%
	Αριθμός δομών που προσφέρουν βελτιωμένες διευρυμένες υπηρεσίες	05504	Αποτελέσματος	1,00		
5000559/Ξενώνας Φιλοξενίας Δήμου Ευόσμου Κορδελιού	Αριθμός έργων αφιερωμένων στη βιώσιμη συμμετοχή και την πρόοδο των γυναικών στην απασχόληση	CO21	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	CO22	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	05502	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών	05503	Εκροών	180	70	38,8%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	05504	Αποτελέσματος	1,00		

MIS/Τίτλος Πράξης	Ονομασία Δείκτη	Κωδ. Δείκτη	Είδος	Τιμή Στόχου	Τιμή Επίτευξης (μέχρι 31/12/2018)	% Επίτευξης
5000596/Αναβάθμιση ξενώνων για γυναίκες - θύματα βίας - Ξενώνας φιλοξενίας ΕΚΚΑ Θεσσαλονίκης	Αριθμός έργων αφιερωμένων στη βιώσιμη συμμετοχή και την πρόοδο των γυναικών στην απασχόληση	C021	Εκρών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	C022	Εκρών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	0502	Εκρών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών	05503	Εκρών	170	53	31,2%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	05504	Αποτελέσματος	1,00		
5000619/Συμβουλευτικό Κέντρο Θεσσαλονίκης	Αριθμός έργων αφιερωμένων στη βιώσιμη συμμετοχή και την πρόοδο των γυναικών στην απασχόληση	C021	Εκρών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	C022	Εκρών	1,00	1,00	100,00%

MIS/Τίτλος Πράξης	Ονομασία Δείκτη	Κωδ. Δείκτη	Είδος	Τιμή Στόχου	Τιμή Επίτευξης (μέχρι 31/12/2018)	% Επίτευξης
	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	05502	Εκρών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών	05503	Εκρών	1.200	389	32.4%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	05504	Αποτελέσματος	1,00		
5000675/Ξενώνας φιλοξενίας Δήμου Θεσσαλονίκης	Αριθμός έργων αφιερωμένων στη βιώσιμη συμμετοχή και την πρόοδο των γυναικών στην απασχόληση	C021	Εκρών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	C022	Εκρών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	05502	Εκρών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών	05503	Εκρών	170	60	35.2%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό	05504	Αποτελέσματος	1,00		

MIS/Τίτλος Πράξης	Ονομασία Δείκτη	Κωδ. Δείκτη	Είδος	Τιμή Στόχου	Τιμή Επίτευξης (μέχρι 31/12/2018)	% Επίτευξης
	περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο					
5000786/Συμβουλευτικό Κέντρο Δήμου Κατερίνης	Αριθμός έργων αφιερωμένων στη βιώσιμη συμμετοχή και την πρόοδο των γυναικών στην απασχόληση	C021	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	C022	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	05502	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών	05503	Εκροών	250	136	54,4%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	05504	Αποτελέσματος	1,00		
5000855/Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας Δήμου Βέροιας	Αριθμός έργων αφιερωμένων στη βιώσιμη συμμετοχή και την πρόοδο των γυναικών στην απασχόληση	CO21	Εκροών	1,00	1,00	100,00%

MIS/Τίτλος Πράξης	Ονομασία Δείκτη	Κωδ. Δείκτη	Είδος	Τιμή Στόχου	Τιμή Επίτευξης (μέχρι 31/12/2018)	% Επίτευξης
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	CO22	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	05502	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών	05503	Εκροών	500	210	42%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	05504	Αποτελέσματος	1,00		

Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Δυτική Μακεδονία 2014-2020»

MIS/Τίτλος Πράξης	Ονομασία Δείκτη	Κωδ. Δείκτη	Είδος	Τιμή Στόχου	Τιμή Επίτευξης (μέχρι 31/12/2018)	% Επίτευξης
5004028/Συμβουλευτικό Κέντρο Κοζάνης	Αριθμός έργων αφιερωμένων στη βιώσιμη συμμετοχή και την πρόοδο των γυναικών στην απασχόληση	CO21	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό	CO22	Εκροών	1,00	1,00	100,00%

MIS/Τίτλος Πράξης	Ονομασία Δείκτη	Κωδ. Δείκτη	Είδος	Τιμή Στόχου	Τιμή Επίτευξης (μέχρι 31/12/2018)	% Επίτευξης
	περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο					
	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	05502	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών	05503	Εκροών	220	64	29%
	Αριθμός δομών που προσφέρουν βελτιωμένες διευρυμένες υπηρεσίες	05504	Αποτελέσματος	1,00		
5004062/Συνέχιση Λειτουργίας Κέντρου Συμβουλευτικής Υποστήριξης Γυναικών Θυμάτων Βίας Δήμου Καστοριάς	Αριθμός έργων αφιερωμένων στη βιώσιμη συμμετοχή και την πρόοδο των γυναικών στην απασχόληση	CO21	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	CO22	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	05502	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών	05503	Εκροών	150	44	29%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό	05504	Αποτελέσματος	1,00		

MIS/Τίτλος Πράξης	Ονομασία Δείκτη	Κωδ. Δείκτη	Είδος	Τιμή Στόχου	Τιμή Επίτευξης (μέχρι 31/12/2018)	% Επίτευξης
	περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο					
5004182/Ξενώνας φιλοξενίας Δήμου Κοζάνης	Αριθμός έργων αφιερωμένων στη βιώσιμη συμμετοχή και την πρόοδο των γυναικών στην απασχόληση	C021	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	C022	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	05502	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών	05503	Εκροών	40	4	10%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	05504	Αποτελέσματος	1,00		
5004314/Λειτουργία Κέντρου Συμβουλευτικής Υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας Δήμου Φλώρινας	Αριθμός έργων αφιερωμένων στη βιώσιμη συμμετοχή και την πρόοδο των γυναικών στην απασχόληση	CO21	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό	CO22	Εκροών	1,00	1,00	100,00%

MIS/Τίτλος Πράξης	Ονομασία Δείκτη	Κωδ. Δείκτη	Είδος	Τιμή Στόχου	Τιμή Επίτευξης (μέχρι 31/12/2018)	% Επίτευξης
	περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο					
	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	05502	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών	05503	Εκροών	143	47	33%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	05504	Αποτελέσματος	1,00		

Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ήπειρος 2014-2020»

MIS/Τίτλος Πράξης	Ονομασία Δείκτη	Κωδ. Δείκτη	Είδος	Τιμή Στόχου	Τιμή Επίτευξης (μέχρι 31/12/2018)	% Επίτευξης
	Άλλα μειονεκτούντα άτομα	C017	Εκροών	59	0	0%
5000569/Συμβουλευτικό κέντρο Δήμου Αρταίων	Αριθμός έργων αφιερωμένων στη βιώσιμη συμμετοχή και την πρόοδο των γυναικών στην απασχόληση	CO21	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό	CO22	Εκροών	1,00	1,00	100,00%

MIS/Τίτλος Πράξης	Ονομασία Δείκτη	Κωδ. Δείκτη	Είδος	Τιμή Στόχου	Τιμή Επίτευξης (μέχρι 31/12/2018)	% Επίτευξης
	περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο					
	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	05502	Εκρών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών	05503	Εκρών	400	165	41,2%
	Αριθμός δομών που προσφέρουν βελτιωμένες διευρυμένες υπηρεσίες	05504	Αποτελέσματος	1,00		
5000595/Ξενώνας Φιλοξενίας Γυναικών Θυμάτων Βίας και των Παιδιών τους Δήμου Ιωαννιτών	Άλλα μειονεκτούντα άτομα	C017	Εκρών	59	0	0%
	Αριθμός έργων αφιερωμένων στη βιώσιμη συμμετοχή και την πρόοδο των γυναικών στην απασχόληση	CO21	Εκρών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	CO22	Εκρών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	05502	Εκρών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών	05503	Εκρών	140	57	40,7%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες	05504	Αποτελέσματος	1,00		

MIS/Τίτλος Πράξης	Ονομασία Δείκτη	Κωδ. Δείκτη	Είδος	Τιμή Στόχου	Τιμή Επίτευξης (μέχρι 31/12/2018)	% Επίτευξης
	υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο					
5000604/Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας Δήμου Πρέβεζας	Άλλα μειονεκτούντα άτομα	C017	Εκροών	59	0	0%
	Αριθμός έργων αφιερωμένων στη βιώσιμη συμμετοχή και την πρόοδο των γυναικών στην απασχόληση	C021	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	C022	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	0502	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών	05503	Εκροών	400	196	49%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	05504	Αποτελέσματος	1,00		
5000610/Συμβουλευτικό Κέντρο Ιωαννίνων	Άλλα μειονεκτούντα άτομα	C017	Εκροών	59	0	0%
	Αριθμός έργων αφιερωμένων στη βιώσιμη συμμετοχή και την πρόοδο των γυναικών στην απασχόληση	C021	Εκροών	1,00	1,00	100,00%

MIS/Τίτλος Πράξης	Ονομασία Δείκτη	Κωδ. Δείκτη	Είδος	Τιμή Στόχου	Τιμή Επίτευξης (μέχρι 31/12/2018)	% Επίτευξης
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	C022	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	05502	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών	05503	Εκροών	550	332	60,4%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	05504	Αποτελέσματος	1,00		

Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Θεσσαλία 2014-2020»

MIS/Τίτλος Πράξης	Ονομασία Δείκτη	Κωδ. Δείκτη	Είδος	Τιμή Στόχου	Τιμή Επίτευξης (μέχρι 31/12/2018)	% Επίτευξης
5000584/Ξενώνας φιλοξενίας γυναικών θυμάτων βίας Δήμου Λαρισαίων	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	CO22	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Μειονεκτούντα άτομα που συμμετέχουν σε εκπαίδευση κατάρτιση που αποκτούν εξειδίκευση	T1500	Αποτελέσματος	0	0	0%

MIS/Τίτλος Πράξης	Ονομασία Δείκτη	Κωδ. Δείκτη	Είδος	Τιμή Στόχου	Τιμή Επίτευξης (μέχρι 31/12/2018)	% Επίτευξης
	που κατέχουν θέση απασχόλησης συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης εντός έξι μηνών από την λήξη της συμμετοχής τους					
	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	05502	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών	05503	Εκροών	163	108	66,3%
	Αριθμός δομών που προσφέρουν βελτιωμένες διευρυμένες υπηρεσίες	05504	Αποτελέσματος	1,00		
5000586/Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας σε τοπικό επίπεδο στη Θεσσαλία/ Δήμος Τρικκαίων	Αριθμός έργων αφιερωμένων στη βιώσιμη συμμετοχή και την πρόοδο των γυναικών στην απασχόληση	CO21	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	CO22	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	05502	Εκροών	1,00	1,00	100,00%

MIS/Τίτλος Πράξης	Ονομασία Δείκτη	Κωδ. Δείκτη	Είδος	Τιμή Στόχου	Τιμή Επίτευξης (μέχρι 31/12/2018)	% Επίτευξης
	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών	05503	Εκροών	400	242	60,5%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	05504	Αποτελέσματος	1,00		
5000683/Ξενώνας φιλοξενίας γυναικών θυμάτων βίας Δήμου Βόλου	Αριθμός έργων αφιερωμένων στη βιώσιμη συμμετοχή και την πρόοδο των γυναικών στην απασχόληση	C021	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	C022	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	05502	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών	05503	Εκροών	170	104	61,2%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	05504	Αποτελέσματος	1,00		

MIS/Τίτλος Πράξης	Ονομασία Δείκτη	Κωδ. Δείκτη	Είδος	Τιμή Στόχου	Τιμή Επίτευξης (μέχρι 31/12/2018)	% Επίτευξης
5000696/Συμβουλευτικό Κέντρο Λάρισας	Αριθμός έργων αφιερωμένων στη βιώσιμη συμμετοχή και την πρόοδο των γυναικών στην απασχόληση	C021	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	C022	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	05502	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών	05503	Εκροών	550	439	80%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	05504	Αποτελέσματος	1,00		

Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Στερεά Ελλάδα 2014-2020»

MIS/Τίτλος Πράξης	Ονομασία Δείκτη	Κωδ. Δείκτη	Είδος	Τιμή Στόχου	Τιμή Επίτευξης (μέχρι 31/12/2018)	% Επίτευξης
5000727/Συμβουλευτικό Κέντρο Λαμίας	Άλλα μειονεκτούντα άτομα	CO17	Εκροών	300	0	0%

MIS/Τίτλος Πράξης	Ονομασία Δείκτη	Κωδ. Δείκτη	Είδος	Τιμή Στόχου	Τιμή Επίτευξης (μέχρι 31/12/2018)	% Επίτευξης
	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	05502	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών	05503	Εκροών	400	385	96,2%
	Αριθμός δομών που προσφέρουν βελτιωμένες διευρυμένες υπηρεσίες	05504	Αποτελέσματος	1,00		
5000813/Ξενώνας φιλοξενίας Δήμου Λαμιέων	Άλλα μειονεκτούντα άτομα	C017	Εκροών	100	0	0%
	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	05502	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών	05503	Εκροών	100	70	70%
5000935/Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας Δήμου Θηβαίων	Άλλα μειονεκτούντα άτομα	C017	Εκροών	200	0	0%
	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	05502	Εκροών	1,00	1,00	100,00%

MIS/Τίτλος Πράξης	Ονομασία Δείκτη	Κωδ. Δείκτη	Είδος	Τιμή Στόχου	Τιμή Επίτευξης (μέχρι 31/12/2018)	% Επίτευξης
	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών	05503	Εκροών	220	112	50,9%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	05504	Αποτελέσματος	1,00		
5000973/Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας Δήμου Χαλκιδέων						
	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	05502	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών	05503	Εκροών	220	89	40,4%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	05504	Αποτελέσματος	1,00		

Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Δυτική Ελλάδα 2014-2020»

MIS/Τίτλος Πράξης	Ονομασία Δείκτη	Κωδ. Δείκτη	Είδος	Τιμή Στόχου	Τιμή Επίτευξης (μέχρι 31/12/2018)	% Επίτευξης

MIS/Τίτλος Πράξης	Ονομασία Δείκτη	Κωδ. Δείκτη	Είδος	Τιμή Στόχου	Τιμή Επίτευξης (μέχρι 31/12/2018)	% Επίτευξης
5000731/Συμβουλευτικό Κέντρο Πάτρας	Αριθμός έργων αφιερωμένων στη βιώσιμη συμμετοχή και την πρόοδο των γυναικών στην απασχόληση	CO21	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	CO22	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	05502	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών	05503	Εκροών	650	611	94%
	Αριθμός δομών που προσφέρουν βελτιωμένες διευρυμένες υπηρεσίες	05504	Αποτελέσματα	1,00		
5000738/Λειτουργία ξενώνων φιλοξενίας Δήμου Πάτρας						
	Αριθμός έργων αφιερωμένων στη βιώσιμη συμμετοχή και την πρόοδο των γυναικών στην απασχόληση	CO21	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	CO22	Εκροών	1,00	1,00	100,00%

MIS/Τίτλος Πράξης	Ονομασία Δείκτη	Κωδ. Δείκτη	Είδος	Τιμή Στόχου	Τιμή Επίτευξης (μέχρι 31/12/2018)	% Επίτευξης
	Αριθμός ενεργειών για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας με θύματα γυναίκες	T3413	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	05502	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών	05503	Εκροών	125	85	66%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	05504	Αποτελέσματος	1,00		
5000856/Ξενώνας φιλοξενίας Δήμου Αγρινίου						
	Αριθμός έργων αφιερωμένων στη βιώσιμη συμμετοχή και την πρόοδο των γυναικών στην απασχόληση	C021	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	C022	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	05502	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών	05503	Εκροών	100	82	82%

MIS/Τίτλος Πράξης	Ονομασία Δείκτη	Κωδ. Δείκτη	Είδος	Τιμή Στόχου	Τιμή Επίτευξης (μέχρι 31/12/2018)	% Επίτευξης
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	05504	Αποτελέσματος	1,00		
5001004/Συμβουλευτικό Κέντρο Δήμου Πύργου						
	Αριθμός έργων αφιερωμένων στη βιώσιμη συμμετοχή και την πρόοδο των γυναικών στην απασχόληση	C021	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	C022	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	05502	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών	05503	Εκροών	400	130	32,5%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	05504	Αποτελέσματος	1,00		

Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Πελοπόννησος 2014-2020»

MIS/Τίτλος Πράξης	Ονομασία Δείκτη	Κωδ. Δείκτη	Είδος	Τιμή Στόχου	Τιμή Επίτευξης (μέχρι 31/12/2018)	% Επίτευξης
5000936/Ξενώνας φιλοξενίας γυναικών θυμάτων βίας Δήμου Τρίπολης	Αριθμός έργων αφιερωμένων στη βιώσιμη συμμετοχή και την πρόοδο των γυναικών στην απασχόληση	CO21	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	CO22	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	05502	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών	05503	Εκροών	65	24	37%
	Αριθμός δομών που προσφέρουν βελτιωμένες διευρυμένες υπηρεσίες	05504	Αποτελέσματος	1,00		
5000956/Συμβουλευτικό Κέντρο Τρίπολης	Αριθμός έργων αφιερωμένων στη βιώσιμη συμμετοχή και την πρόοδο των γυναικών στην απασχόληση	CO21	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό	CO22	Εκροών	1,00	1,00	100,00%

MIS/Τίτλος Πράξης	Ονομασία Δείκτη	Κωδ. Δείκτη	Είδος	Τιμή Στόχου	Τιμή Επίτευξης (μέχρι 31/12/2018)	% Επίτευξης
	περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο					
	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	05502	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών	05503	Εκροών	400	189	
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	05504	Αποτελέσματος	1,00		
5000957/Κέντρο συμβουλευτικής υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας σε τοπικό επίπεδο Δήμου Καλαμάτας						
	Αριθμός έργων αφιερωμένων στη βιώσιμη συμμετοχή και την πρόοδο των γυναικών στην απασχόληση	C021	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	C022	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	05502	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών	05503	Εκροών	380	165	43,4%

MIS/Τίτλος Πράξης	Ονομασία Δείκτη	Κωδ. Δείκτη	Είδος	Τιμή Στόχου	Τιμή Επίτευξης (μέχρι 31/12/2018)	% Επίτευξης
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	05504	Αποτελέσματος	1,00		
5000978/Κέντρο συμβουλευτικής υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας σε τοπικό επίπεδο στο Δήμο Κορινθίων						
	Αριθμός έργων αφιερωμένων στη βιώσιμη συμμετοχή και την πρόοδο των γυναικών στην απασχόληση	C021	Εκρών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	C022	Εκρών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	05502	Εκρών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών	05503	Εκρών	320	107	33,5%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	05504	Αποτελέσματος	1,00		

Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ιόνια Νησιά 2014-2020»

MIS/Τίτλος Πράξης	Ονομασία Δείκτη	Κωδ. Δείκτη	Είδος	Τιμή Στόχου	Τιμή Επίτευξης (μέχρι 31/12/2018)	% Επίτευξης
5000528/Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας στην Κεφαλλονιά	Αριθμός έργων αφιερωμένων στη βιώσιμη συμμετοχή και την πρόοδο των γυναικών στην απασχόληση	CO21	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	CO22	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Γυναικείος πληθυσμός που καλύπτεται από δομές που υποστηρίζουν γυναίκες που αποτελούν θύματα βίας	T2626	Εκροών	19.576,00	19.576,00	100,00%
	Αριθμός ενεργειών για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας με θύματα γυναίκες	T2714	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	05502	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών	05503	Εκροών	240	120	50%
	Αριθμός δομών που προσφέρουν βελτιωμένες διευρυμένες υπηρεσίες	05504	Αποτελέσματα	1,00		
5000533/Ξενώνας φιλοξενίας Δήμου Κέρκυρας	Αριθμός έργων αφιερωμένων στη βιώσιμη συμμετοχή και την πρόοδο	CO21	Εκροών	1,00	1,00	100,00%

MIS/Τίτλος Πράξης	Ονομασία Δείκτη	Κωδ. Δείκτη	Είδος	Τιμή Στόχου	Τιμή Επίτευξης (μέχρι 31/12/2018)	% Επίτευξης
	των γυναικών στην απασχόληση					
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	CO22	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Γυναικείος πληθυσμός που καλύπτεται από δομές που υποστηρίζουν γυναίκες που αποτελούν θύματα βίας	T2626	Εκροών	53.618,00	53.618,00	100,00%
	Αριθμός ενεργειών για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας με θύματα γυναίκες	T2714	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	05502	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών	05503	Εκροών	90	56	62,2%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	05504	Αποτελέσματος	1,00		
5000534/Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας στη Ζάκυνθο	Αριθμός έργων αφιερωμένων στη βιώσιμη συμμετοχή και την πρόοδο των γυναικών στην απασχόληση	CO21	Εκροών	1,00	1,00	100,00%

MIS/Τίτλος Πράξης	Ονομασία Δείκτη	Κωδ. Δείκτη	Είδος	Τιμή Στόχου	Τιμή Επίτευξης (μέχρι 31/12/2018)	% Επίτευξης
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	C022	Εκρών	1,00	1,00	100,00%
	Γυναικείος πληθυσμός που καλύπτεται από δομές που υποστηρίζουν γυναίκες που αποτελούν θύματα βίας	T2626	Εκρών	20.485,00	20.485,00	100,00%
	Αριθμός ενεργειών για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας με θύματα γυναίκες	T2714	Εκρών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	05502	Εκρών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών	05503	Εκρών	290	114	39,3%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	05504	Αποτελέσματος	1,00		
5000662/Συμβουλευτικό Κέντρο Κέρκυρας	Αριθμός έργων αφιερωμένων στη βιώσιμη συμμετοχή και την πρόοδο των γυναικών στην απασχόληση	C021	Εκρών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες	C022	Εκρών	1,00	1,00	100,00%

MIS/Τίτλος Πράξης	Ονομασία Δείκτη	Κωδ. Δείκτη	Είδος	Τιμή Στόχου	Τιμή Επίτευξης (μέχρι 31/12/2018)	% Επίτευξης
	υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο					
	Γυναικείος πληθυσμός που καλύπτεται από δομές που υποστηρίζουν γυναίκες που αποτελούν θύματα βίας	T2626	Εκροών	53.618,00	53.618,00	100,00%
	Αριθμός ενεργειών για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας με θύματα γυναίκες	T2714	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	05502	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών	05503	Εκροών	360	318	88,3%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	05504	Αποτελέσματος	1,00		

Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αττική 2014-2020»

MIS/Τίτλος Πράξης	Ονομασία Δείκτη	Κωδ. Δείκτη	Είδος	Τιμή Στόχου	Τιμή Επίτευξης (μέχρι 31/12/2018)	% Επίτευξης
5000782/Ξενώνας φιλοξενίας Δήμου Αθηναίων	Αριθμός έργων αφιερωμένων στη βιώσιμη συμμετοχή και την πρόοδο	CO21	Εκροών	1,00	1,00	100,00%

MIS/Τίτλος Πράξης	Ονομασία Δείκτη	Κωδ. Δείκτη	Είδος	Τιμή Στόχου	Τιμή Επίτευξης (μέχρι 31/12/2018)	% Επίτευξης
	των γυναικών στην απασχόληση					
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	CO22	Εκρών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	05502	Εκρών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών	05503	Εκρών	150	0	0%
	Αριθμός δομών που προσφέρουν βελτιωμένες διευρυμένες υπηρεσίες	05504	Αποτελέσματος	1,00		
5000882/Συμβουλευτικό Κέντρο Δήμου Κερατσινίου - Δραπετσώνας	Αριθμός έργων αφιερωμένων στη βιώσιμη συμμετοχή και την πρόοδο των γυναικών στην απασχόληση	CO21	Εκρών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	CO22	Εκρών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	05502	Εκρών	1,00	1,00	100,00%

MIS/Τίτλος Πράξης	Ονομασία Δείκτη	Κωδ. Δείκτη	Είδος	Τιμή Στόχου	Τιμή Επίτευξης (μέχρι 31/12/2018)	% Επίτευξης
	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών	05503	Εκροών	900	262	29,1%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	05504	Αποτελέσματος	1,00		
5000889/Συμβουλευτικό Κέντρο Δήμου Χαλανδρίου	Αριθμός έργων αφιερωμένων στη βιώσιμη συμμετοχή και την πρόοδο των γυναικών στην απασχόληση	C021	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	C022	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	0502	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών	05503	Εκροών	300	208	69,3%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	05504	Αποτελέσματος	1,00		

MIS/Τίτλος Πράξης	Ονομασία Δείκτη	Κωδ. Δείκτη	Είδος	Τιμή Στόχου	Τιμή Επίτευξης (μέχρι 31/12/2018)	% Επίτευξης
5000950/Ξενώνας φιλοξενίας κακοποιημένων γυναικών και των παιδιών τους Δήμου Πειραιά	Αριθμός έργων αφιερωμένων στη βιώσιμη συμμετοχή και την πρόοδο των γυναικών στην απασχόληση	C021	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	C022	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	05502	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών	05503	Εκροών	150	0	0%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	05504	Αποτελέσματος	1,00		
5000959/Συμβουλευτικό Κέντρο Δήμου Περιστερίου	Αριθμός έργων αφιερωμένων στη βιώσιμη συμμετοχή και την πρόοδο των γυναικών στην απασχόληση	C021	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	C022	Εκροών	1,00	1,00	100,00%

MIS/Τίτλος Πράξης	Ονομασία Δείκτη	Κωδ. Δείκτη	Είδος	Τιμή Στόχου	Τιμή Επίτευξης (μέχρι 31/12/2018)	% Επίτευξης
	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	05502	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών	05503	Εκροών	900	0	0%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	05504	Αποτελέσματος	1,00		
5000971/Συμβουλευτικό Κέντρο Δήμου Φυλής	Αριθμός έργων αφιερωμένων στη βιώσιμη συμμετοχή και την πρόοδο των γυναικών στην απασχόληση	C021	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	C022	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	05502	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών	05503	Εκροών	500	69	13,8%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό	05504	Αποτελέσματος	1,00		

MIS/Τίτλος Πράξης	Ονομασία Δείκτη	Κωδ. Δείκτη	Είδος	Τιμή Στόχου	Τιμή Επίτευξης (μέχρι 31/12/2018)	% Επίτευξης
	περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο					
5001005/Ξενώνας Φιλοξενίας Γυναικών Θυμάτων Βίας Δήμου Αχαρνών	Αριθμός έργων αφιερωμένων στη βιώσιμη συμμετοχή και την πρόοδο των γυναικών στην απασχόληση	C021	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	C022	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	05502	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών	05503	Εκροών	150	36	24%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	05504	Αποτελέσματος	1,00		
5000729/Συμβουλευτικό κέντρο Αθήνας και Συμβουλευτικό κέντρο Πειραιά	Αριθμός έργων αφιερωμένων στη βιώσιμη συμμετοχή και την πρόοδο των γυναικών στην απασχόληση	C021	Εκροών	2,00	2,00	100,00%

MIS/Τίτλος Πράξης	Ονομασία Δείκτη	Κωδ. Δείκτη	Είδος	Τιμή Στόχου	Τιμή Επίτευξης (μέχρι 31/12/2018)	% Επίτευξης
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	C022	Εκρών	2,00	2,00	100,00%
	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	05502	Εκρών	2,00	2,00	100,00%
	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών	05503	Εκρών	2.200	630	28,6%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	05504	Αποτελέσματος	2,00		
5000655/Αναβάθμιση ξενώνα για γυναίκες - θύματα βίας ΕΚΚΑ Αττικής	Αριθμός έργων αφιερωμένων στη βιώσιμη συμμετοχή και την πρόοδο των γυναικών στην απασχόληση	CO21	Εκρών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	CO22	Εκρών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	05502	Εκρών	1,00	1,00	100,00%

MIS/Τίτλος Πράξης	Ονομασία Δείκτη	Κωδ. Δείκτη	Είδος	Τιμή Στόχου	Τιμή Επίτευξης (μέχρι 31/12/2018)	% Επίτευξης
	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών	05503	Εκροών	250	0	0%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	05504	Αποτελέσματος	1,00		

Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Βόρειο Αιγαίο 2014-2020»

MIS/Τίτλος Πράξης	Ονομασία Δείκτη	Κωδ. Δείκτη	Είδος	Τιμή Στόχου	Τιμή Επίτευξης (μέχρι 31/12/2018)	% Επίτευξης
5000572/ Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης γυναικών θυμάτων Δήμου Χίου	Αριθμός έργων αφιερωμένων στη βιώσιμη συμμετοχή και την πρόοδο των γυναικών στην απασχόληση	CO21	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	CO22	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	05502	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών	05503	Εκροών	420,00	373,00	89,00%

MIS/Τίτλος Πράξης	Ονομασία Δείκτη	Κωδ. Δείκτη	Είδος	Τιμή Στόχου	Τιμή Επίτευξης (μέχρι 31/12/2018)	% Επίτευξης
	Αριθμός δομών που προσφέρουν βελτιωμένες διευρυμένες υπηρεσίες	05504	Αποτελέσματος	1,00		
5000587/Ξενώνας φιλοξενίας Δήμου Λέσβου	Αριθμός έργων αφιερωμένων στη βιώσιμη συμμετοχή και την πρόοδο των γυναικών στην απασχόληση	CO21	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	CO22	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	05502	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών	05503	Εκροών	100	38	38,00%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	05504	Αποτελέσματος	1,00		
5000640/Συμβουλευτικό Κέντρο Μυτιλήνης	Αριθμός έργων αφιερωμένων στη βιώσιμη συμμετοχή και την πρόοδο των γυναικών στην απασχόληση	CO21	Εκροών	1,00	1,00	100,00%

MIS/Τίτλος Πράξης	Ονομασία Δείκτη	Κωδ. Δείκτη	Είδος	Τιμή Στόχου	Τιμή Επίτευξης (μέχρι 31/12/2018)	% Επίτευξης
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	CO22	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	05502	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών	05503	Εκροών	350	229	65,00%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	05504	Αποτελέσματος	1,00		

Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Νότιο Αιγαίο 2014-2020»

MIS/Τίτλος Πράξης	Ονομασία Δείκτη	Κωδ. Δείκτη	Είδος	Τιμή Στόχου	Τιμή Επίτευξης (μέχρι 31/12/2018)	% Επίτευξης
5000541/Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης Γυναικών Θυμάτων βίας Δήμου Κω	Αριθμός έργων αφιερωμένων στη βιώσιμη συμμετοχή και την πρόοδο των γυναικών στην απασχόληση	CO21	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό	CO22	Εκροών	1,00	1,00	100,00%

MIS/Τίτλος Πράξης	Ονομασία Δείκτη	Κωδ. Δείκτη	Είδος	Τιμή Στόχου	Τιμή Επίτευξης (μέχρι 31/12/2018)	% Επίτευξης
	περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο					
	Αριθμός ενεργειών για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας με θύματα γυναίκες	T3413	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	05502	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών	05503	Εκροών	340	140	41,2%
	Αριθμός δομών που προσφέρουν βελτιωμένες διευρυμένες υπηρεσίες	05504	Αποτελέσματος	1,00		
5000568/Ξενώνας Φιλοξενίας γυναικών θυμάτων βίας Δήμου Ρόδου	Αριθμός έργων αφιερωμένων στη βιώσιμη συμμετοχή και την πρόοδο των γυναικών στην απασχόληση	CO21	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	CO22	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός ενεργειών για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας με θύματα γυναίκες	T3413	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	05502	Εκροών	1,00	1,00	100,00%

MIS/Τίτλος Πράξης	Ονομασία Δείκτη	Κωδ. Δείκτη	Είδος	Τιμή Στόχου	Τιμή Επίτευξης (μέχρι 31/12/2018)	% Επίτευξης
	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών	05503	Εκροών	80	52	65%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	05504	Αποτελέσματος	1,00		
5000577/Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης Γυναικών Θυμάτων βίας Δήμου Ρόδου	Αριθμός έργων αφιερωμένων στη βιώσιμη συμμετοχή και την πρόοδο των γυναικών στην απασχόληση	C021	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	C022	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	0502	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών	05503	Εκροών	380	237	62,4%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	05504	Αποτελέσματος	1,00		

MIS/Τίτλος Πράξης	Ονομασία Δείκτη	Κωδ. Δείκτη	Είδος	Τιμή Στόχου	Τιμή Επίτευξης (μέχρι 31/12/2018)	% Επίτευξης
5000608/Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης Γυναικών Θυμάτων Βίας Σύρου	Αριθμός έργων αφιερωμένων στη βιώσιμη συμμετοχή και την πρόοδο των γυναικών στην απασχόληση	C021	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	C022	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	05502	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών	05503	Εκροών	340	306	90%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	05504	Αποτελέσματος	1,00		

Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Κρήτη 2014- 2020»

MIS/Τίτλος Πράξης	Ονομασία Δείκτη	Κωδ. Δείκτη	Είδος	Τιμή Στόχου	Τιμή Επίτευξης (μέχρι 31/12/2018)	% Επίτευξης
5000677/Συμβουλευτικό Κέντρο Ηρακλείου	Αριθμός έργων αφιερωμένων στη βιώσιμη συμμετοχή και την πρόοδο των γυναικών στην απασχόληση	CO21	Εκροών	1,00	1,00	100,00%

MIS/Τίτλος Πράξης	Ονομασία Δείκτη	Κωδ. Δείκτη	Είδος	Τιμή Στόχου	Τιμή Επίτευξης (μέχρι 31/12/2018)	% Επίτευξης
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	CO22	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	05502	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών	05503	Εκροών	667,00	643,00	96,4%
	Αριθμός δομών που προσφέρουν βελτιωμένες διευρυμένες υπηρεσίες	05504	Αποτελέσματος	1,00		
5000757/Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας Δήμου Ρεθύμνης	Αριθμός έργων αφιερωμένων στη βιώσιμη συμμετοχή και την πρόοδο των γυναικών στην απασχόληση	CO21	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	CO22	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	05502	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών	05503	Εκροών	540,00	216,00	40%

MIS/Τίτλος Πράξης	Ονομασία Δείκτη	Κωδ. Δείκτη	Είδος	Τιμή Στόχου	Τιμή Επίτευξης (μέχρι 31/12/2018)	% Επίτευξης
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	05504	Αποτελέσματος	1,00		
5000767/Ξενώνας Φιλοξενίας Δήμου Ηρακλείου	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	CO21	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	CO22	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	05502	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών	05503	Εκροών	110,00	59	39,3%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	05504	Αποτελέσματος	1,00		

MIS/Τίτλος Πράξης	Ονομασία Δείκτη	Κωδ. Δείκτη	Είδος	Τιμή Στόχου	Τιμή Επίτευξης (μέχρι 31/12/2018)	% Επίτευξης
5000910/Ξενώνας φιλοξενίας Δήμου Χανίων	Αριθμός έργων αφιερωμένων στη βιώσιμη συμμετοχή και την πρόοδο των γυναικών στην απασχόληση	CO21	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	CO22	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	05502	Εκροών	1,00	1,00	100,00%
	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών	05503	Εκροών	150	100	66,6%
	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	05504	Αποτελέσματος	1,00		

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα 2014-2020»

MIS/Τίτλος Πράξης	Κωδικός Άξονα/Κατηγορία Περιφέρειας/Ονομασία Δείκτη			Κωδ. Δείκτη	Είδος	Τιμή Στόχου	Τιμή Επίτευξης (μέχρι 31/12/2018)	% Επίτευξης
5001091/Αναβάθμιση και λειτουργία βάσης	1	Λιγότερο ανεπτυγμένες	Αριθμός επιτελικών λειτουργιών της Δημόσιας Διοίκησης που ενισχύονται	T4605	Αποτελέσματος	0,65	0,51	78,5%

MIS/Τίτλος Πράξης	Κωδικός Άξονα/Κατηγορία Περιφέρειας/Ονομασία Δείκτη			Κωδ. Δείκτη	Είδος	Τιμή Στόχου	Τιμή Επίτευξης (μέχρι 31/12/2018)	% Επίτευξης
δεδομένων των ωφελούμενων του δικτύου δομών πρόληψης και αντιμετώπισης της έμφυλης βίας κατά των γυναικών		περιφέρειες	Αριθμός έργων ενίσχυσης επιτελικών λειτουργιών της Δημόσιας Διοίκησης περιλαμβανομένων μηχανισμών και συστημάτων παρακολούθησης εφαρμογής δημόσιων	T4616	Εκροών	0,65	0,51	78,5%
			Αριθμός επιτελικών λειτουργιών της Δημόσιας Διοίκησης που ενισχύονται	T4605	Αποτελέσματος	0,17	0,13	76,5%
	1	Μετάβαση	Αριθμός έργων ενίσχυσης επιτελικών λειτουργιών της Δημόσιας Διοίκησης περιλαμβανομένων μηχανισμών και συστημάτων παρακολούθησης εφαρμογής δημόσιων	T4616	Εκροών	0,17	0,14	82,3%
	1	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Αριθμός επιτελικών λειτουργιών της Δημόσιας Διοίκησης που ενισχύονται	T4605	Αποτελέσματος	0,09	0,07	77,8%
			Αριθμός έργων ενίσχυσης επιτελικών λειτουργιών της Δημόσιας Διοίκησης περιλαμβανομένων μηχανισμών και συστημάτων	T4616	Εκροών	0,09	0,06	66,7%

MIS/Τίτλος Πράξης	Κωδικός Άξονα/Κατηγορία Περιφέρειας/Ονομασία Δείκτη			Κωδ. Δείκτη	Είδος	Τιμή Στόχου	Τιμή Επίτευξης (μέχρι 31/12/2018)	% Επίτευξης
			παρακολούθησης εφαρμογής δημόσιων					
	2	Μετάβαση	Αριθμός επιτελικών λειτουργιών της Δημόσιας Διοίκησης που ενισχύονται	T4605	Αποτελέσματος	0,08	0,06	75%
			Αριθμός έργων ενίσχυσης επιτελικών λειτουργιών της Δημόσιας Διοίκησης περιλαμβανομένων μηχανισμών και συστημάτων παρακολούθησης εφαρμογής δημόσιων	T4616	Εκροών	0,08	0,07	87,5%
	3	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Αριθμός επιτελικών λειτουργιών της Δημόσιας Διοίκησης που ενισχύονται	T4605	Αποτελέσματος	0,01	0	0%
			Αριθμός έργων ενίσχυσης επιτελικών λειτουργιών της Δημόσιας Διοίκησης περιλαμβανομένων μηχανισμών και συστημάτων παρακολούθησης εφαρμογής δημόσιων	T4616	Εκροών	0,01	0	0%

Επόμενα βήματα της έρευνας

Για την απάντηση του ερωτήματος ο Σύμβουλος θα προβεί σε:

- Ανάλυση των προβλημάτων υλοποίησης των πράξεων και προτάσεις για διορθωτικές ενέργειες
- Αξιολόγηση προόδου επιπέδου των τιμών επίτευξης των δεικτών εκροών των επιμέρους τύπων πράξεων (ξενώνες, συμβουλευτικά κέντρα)
- Εκτίμηση του βαθμού επίτευξης σε κάθε ΠΕΠ του στόχου στον δείκτη «Αριθμός δομών που προσφέρουν βελτιωμένες/διευρυμένες υπηρεσίες
- Εξέταση των υποστηρικτικών δράσεων και τη συμβολή των οριζόντιων δράσεων εθνικής εμβέλειας στην λειτουργία των ξενώνων και των συμβουλευτικών κέντρων και την διαδικασία παραπομπής από την γραμμή SOS 15900 στα συμβουλευτικά κέντρα
- Εξέταση της αποτελεσματικότητας κάθε τύπου δομής ως προς την επίτευξη των στόχων, τη δυνατότητα παροχής υπηρεσιών προς τις ωφελούμενες

Το κριτήριο της αποτελεσματικότητας μελετάται και με το ακόλουθο αξιολογικό ερώτημα:

- Υλοποιείται η παρέμβαση σύμφωνα με τον σχεδιασμό και αν όχι ποιοι εκτιμάται ότι είναι οι λόγοι;

Για να απαντηθεί το ερώτημα, διενεργείται έρευνα που περιλαμβάνει

1. Αξιολόγηση της λειτουργίας των συμβουλευτικών κέντρων και των ξενώνων από τα στελέχη των δομών και τα μέλη ΟΔΕ

(Η περιγραφή γίνεται προηγουμένως, στο κριτήριο της συνάφειας και της καταλληλότητας)

2. Αξιολόγηση της λειτουργίας του δικτύου των δομών από τις ωφελούμενες γυναίκες

(Η περιγραφή γίνεται στο προηγούμενο αξιολογικό ερώτημα)

Αρκετά στοιχεία προκύπτουν και από την συζήτηση με τα στελέχη του ΚΕΘΙ αλλά και από την έρευνα γραφείου.

Ευρήματα της έρευνας

Από τη συζήτηση με τα στελέχη του ΚΕΘΙ προκύπτουν τα εξής:

Η οπτική: κατά το επιστημονικό έργο στις δομές του δικτύου υιοθετείται και προάγεται η οπτική του φύλου, βάσει της οποίας συμβουλευούνται και υποστηρίζονται οι γυναίκες, ενώ ο ρόλος του ΚΕΘΙ χαρακτηρίζεται ως υποστηρικτικός (επιστημονική εποπτεία) και όχι ελεγκτικός. Πρόκειται, όπως αναφέρεται στις συνεντεύξεις, για το μοναδικό δίκτυο σε όλη την Ευρώπη που υιοθετεί αυτή την οπτική. Το δίκτυο χαρακτηρίζεται από μία ιδιαιτερότητα, στην οποία προσδίδεται θετικό πρόσημο, αναφορικά με το θεωρητικό και επιστημονικό υπόβαθρο πάνω στο οποίο δομείται.

Η φιλοσοφία της λειτουργίας του δικτύου και το πλαίσιο συνεργασίας είναι εναρμονισμένη με τις προδιαγραφές των Πράξεων και του κανονιστικού πλαισίου.

- «Διακριτό ως θέμα έμφυλης βίας, με φεμινιστική προσέγγιση, με οπτική φύλου δηλαδή και με πολλαπλές διακρίσεις, νομίζω ότι είναι το μοναδικό δίκτυο ενεργό αυτή τη στιγμή σε όλη την Ευρώπη»,
- «Είναι επαρκέστατος ο κώδικας δεοντολογίας, είναι το μοντέλο με την οπτική του φύλου της συμβουλευτικής διαδικασίας, πως πρέπει να τηρείται κλπ. Μετά υπάρχουν οι κανονισμοί λειτουργίας, της κάθε δομής. Δηλαδή των συμβουλευτικών κέντρων, των ξενώνων κλπ. Εκεί μέσα περιγράφεται ο τρόπος λειτουργίας και οργάνωσης της δομής. Της δομής ως τυπολογία, ως κατηγορία του συμβουλευτικού κέντρου και ένα μέρος των καθηκόντων των συμβούλων, το καθηκοντολόγιο, το οποίο όμως αναλυτικά πάλι παραπέμπει στον οδηγό συμβουλευτικής. Δηλαδή υπάρχει ένα εργαλείο τεράστιο από πίσω, που είναι ο οδηγός συμβουλευτικής»
- «είναι ένα κανονιστικό, το ορθό πλαίσιο, το οποίο είναι σε επίπεδο πάλι αρχών, διαδικασιών. Δηλαδή τα *minimum standards*, που μπορεί να έχει η λειτουργία μιας δομής. Είναι ένα κομμάτι που είναι σημαντικό και είναι και ο ρόλος του ΚΕΘΙ, στο επιστημονικό κομμάτι, δηλαδή βάσει των κανονισμών λειτουργίας, βάσει του κώδικα δεοντολογίας, βάσει των εργαλείων συμβουλευτικής που έχουμε, κατά πόσο υπάρχει μια ομογενοποίηση των διαδικασιών σε όλες τις δομές, κατά πόσο τηρούνται οι διαδικασίες κλπ...».

Οι δράσεις δημοσιότητας: οι δράσεις έχουν θετικές επιπτώσεις ωθώντας τις γυναίκες να απευθυνθούν στα Συμβουλευτικά Κέντρα και ταυτόχρονα ευαισθητοποιώντας το ευρύτερο κοινό. Συγκεκριμένα αναφέρεται, όπως παρατηρείται, ότι μετά από κάποιες δράσεις εξωστρέφειας, το επόμενο χρονικό διάστημα αυξάνονται και τα τηλέφωνα και οι επισκέψεις, όπως και η εισροή γυναικών στις δομές. Οι δράσεις δημοσιότητας αποτελούν μια συνεχόμενη και διαρκώς εξελισσόμενη διαδικασία η οποία, μέσα από την οπτική του φύλου, προάγει την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση. Μέσα από στοχευμένες πρακτικές, αλλά και μέσα από έναν ειδικά διαμορφωμένο λόγο, όπως για παράδειγμα «δεν είσαι μόνη, δεν είσαι η μόνη», οι γυναίκες αναγνωρίζουν σημεία του εαυτού τους και μέσα από την επανάληψη και της δημοσιότητας καταφεύγουν στα Συμβουλευτικά Κέντρα. Ταυτόχρονα, η δράση αυτή λειτουργεί όπως τη μεθοδολογική προσέγγιση της χιονοστιβάδας, και από τη μία στην άλλη ενημερώνονται και καταφεύγουν στις υπηρεσίες του δικτύου.

Το άμεσο διάστημα μετά την πραγματοποίηση των δράσεων, οι περιπτώσεις απεύθυνσης αυξάνονται, δεδομένο το οποίο, παρ' ότι χρήζει περαιτέρω διερεύνησης σε ένα επόμενο στάδιο, στο παρόν αξιολογείται ως θετικό. Επιπλέον, οι δράσεις αυτές αποτελούν το εργαλείο ανάδειξης του ζητήματος της έμφυλης βίας, και θα ήταν λανθασμένο συμπέρασμα η υποστήριξη της αύξησης των περιστατικών σε παράγοντες όπως η κρίση.

Εξαιτίας των δράσεων του δικτύου γίνεται δημόσια λόγος για «έμφυλη βία» και «ενδοοικογενειακή κακοποίηση», μεταβάλλοντας αυτό που στο παρελθόν γινόταν αντιληπτό ως «έγκλημα πάθους». Συνεπώς, οι δράσεις δημοσιότητας, αφορούν μία πολυδιάστατη δράση και μία ατομική και συλλογική δέσμευση προκειμένου να επέλθουν οι αλλαγές τόσο προς όφελος των γυναικών εν γένει, όσο και των ωφελομένων, αλλά και του συνόλου της κοινωνίας.

Συνεργατικότητα: Προκειμένου να προασπισθεί η ομαλή λειτουργία του δικτύου μέσα από τη δικτύωση, προάγεται τόσο από το σύνολο αυτού όσο και από τις επόπτριες η ομαδικότητα και η συνεργατικότητα. Τα στελέχη μιλάνε μεταξύ τους, παίρνουν και δίνουν συμβουλές, και σε

διάφορες ημερίδες που γίνονται μόνο για τα στελέχη, και έρχονται από όλη την Ελλάδα, γνωρίζονται και από κοντά. Επιπλέον, η ομαδικότητα αυτή εντός των δομών ενέχει το στοιχείο της «αποφόρτισης», καθώς το μοίρασμα των εμπειριών και η παροχή συμβουλών μεταξύ τους δρα ψυχοθεραπευτικά. Υπάρχει το στοιχείο της συνεργασίας και της διεπιστημονικότητας που καλλιεργείται ανάμεσα στα στελέχη τόσο της κάθε δομής όσο και του δικτύου.

Η Δικτύωση: Η δικτύωση λαμβάνει χώρα εντός της κάθε δομής, εντός του δικτύου γενικά και ανάμεσα στους εμπλεκόμενους φορείς (αστυνομικά τμήματα, μονάδες υγείας κ.λπ). Ένας πρώτος άξονας όπως αναδύθηκε ήταν εκείνος της «ομάδας» εντός της κάθε δομής αλλά και της διαφάνειας της λειτουργίας τους.

Η δικτύωση των δομών δεν αποτελεί ευεργετική πρακτική μόνο για τις γυναίκες και για τη διαχείριση της περίπτωσης τους, αλλά ακόμα παραπάνω και για τα ίδια τα στελέχη, τα οποία λαμβάνουν εργαλεία με τα οποία θα μπορέσουν να διαχειριστούν τις περιπτώσεις πιο αποτελεσματικά.

Η άλλη πλευρά της δικτύωσης αφορά στη συνεργασία μεταξύ φορέων, από τους οποίους εκείνος που διακρίνεται ιδιαίτερα είναι ο φορέας της αστυνομίας. Παρ' ότι το δίκτυο πραγματοποιεί ενημερωτικά και εκπαιδευτικά προγράμματα στις αστυνομικές αρχές, προκειμένου να αντιμετωπισθούν τυχόν διενέξεις ή/και ζητήματα που επηρεάζουν την αποτελεσματική διαχείριση της γυναίκας, εντούτοις οι περιπτώσεις στις οποίες πράγματι το αποτέλεσμα είναι θετικό είναι ελάχιστες. Οι επόπτριες εξέθεσαν τον προβληματισμό τους σχετικά με τη συνεργασία των δομών με την αστυνομία αναφέροντας ότι τις περισσότερες φορές δεν πραγματοποιείται υπό ένα θετικό κλίμα. Ενίοτε, ωστόσο, υπάρχουν θετικές αντιδράσεις, ιδιαίτερα από τα ανώτατα στελέχη του Σώματος.

Κατά την προσέγγιση της αστυνομίας, το φύλο δεν αποτελεί παράγοντα διάκρισης απέναντι στην γυναίκα (π.χ. αν ο αστυνομικός υπάλληλος είναι άνδρας ή γυναίκα), αλλά η ιεραρχία και η διοίκηση του Σώματος είναι οι καθοριστικοί και κρίσιμοι παράγοντες που θα παρακωλύσουν την υπόθεση που θα καταφθάσει στο Τμήμα. Επίσης, οι ενημερώσεις που γίνονται στο Αστυνομικό Σώμα και τα σεμινάρια, είναι διαρκή και επιστημονικά εστιασμένα, ώστε σταδιακά να επιτευχθεί το επιθυμητό αποτέλεσμα και οι γυναίκες να αντιμετωπίζονται βάσει νόμου και όχι βάσει διακρίσεων.

Επίσης, είναι σημαντική η δικτύωση αλλά και οι καλές πρακτικές συνεργασίας με μονάδες υγείας, δήμους κ.λπ. Οι ομιλίες στην τοπική κοινωνία, ενημερώσεις στα σχολεία, καμπάνιες και δράσεις οι οποίες αφορούν στο σύνολο του πληθυσμού και όχι μόνο ομάδες ή/και υπό-ομάδες. Για την ακρίβεια, στο πλαίσιο λειτουργίας του δικτύου η κάθε δομή οφείλει να πραγματοποιεί τουλάχιστον μία δράση δημοσιότητας ανά μήνα.

Προσφύγιση: Η διεύρυνση που πραγματοποιήθηκε, παρ' ότι έλαβε χώρα σε χρόνο προγενέστερο του μεταναστευτικού κύματος που δέχθηκε η Ελλάδα, κλήθηκε να αντιμετωπίσει γυναίκες από χώρες με διαφορετικό κοινωνικό-πολιτισμικό παρελθόν και υπόβαθρο.

Οι δομές του δικτύου προσαρμόστηκαν στα νέα δεδομένα και τις νέες απαιτήσεις προκειμένου να παρέχουν στις γυναίκες τα εφόδια που χρειάζονται ώστε να ανταπεξέλθουν κοινωνικά. Παρ' ότι κάποιες από τις προαναφερθείσες υπηρεσίες δεν ανήκουν στο πλαίσιο λειτουργίας του δικτύου, εντούτοις, μέσα από τη δικτύωση και τις δράσεις δημοσιότητας, αλλά και μέσα από τη

διεπιστημονική προσέγγιση που ακολουθείται, παρέχονται οι δυνατότητες και οι ευκαιρίες για την κάλυψη όλων των αναγκών των γυναικών.

Από τα ποιοτικά δεδομένα προκύπτει η προσαρμοστικότητα του δικτύου στις ανάγκες των προσφυγισσών και των μεταναστών, για την κάλυψη των οποίων εντάχθηκαν στο προσωπικό διερμηνείς και διαπολιτισμικοί διαμεσολαβητές. Οι διαμεσολαβητές παρείχαν πληροφορίες στα στελέχη για το πολιτισμικό υπόβαθρο των γυναικών, το οποίο χρήζει ιδιαίτερης αντιμετώπισης.

Αντίστοιχα, πέραν των διαμεσολαβητών, οι διερμηνείς που προσλήφθηκαν εκπαιδεύτηκαν προκειμένου να εκτελούν το ρόλο τους ως διερμηνείς χωρίς να αλλοιώνουν ή/και να μεταβάλλουν το περιεχόμενο της συζήτησης ανάμεσα στα στελέχη και τις γυναίκες.

Εργασιακή συμβουλευτική: η διεύρυνση του δικτύου αποτέλεσε κρίσιμο παράγοντα και τρόπο αντιμετώπισης της ανεργίας, ένα φαινόμενο το οποίο τα τελευταία χρόνια βρίσκεται στα ύψη, εξαιτίας της οικονομικής κρίσης. Μέσα από την ένταξη των άνεργων γυναικών στις παρεχόμενες υπηρεσίες, αλλά και μέσα από την παροχή εργασιακής συμβουλευτικής, οι γυναίκες της ομάδας αυτής λαμβάνουν την ενδυνάμωση προκειμένου να αναζητήσουν μία θέση εργασίας.

Ψυχολογική/κλινική υποστήριξη των στελεχών και των εποπτριών: Καθώς ο ρόλος τους, πέραν των ευθυνών, εμπεριέχει ψυχολογικό φορτίο είναι απαραίτητη η ψυχολογική υποστήριξη των εμπλεκόμενων. Ωστόσο, θα πρέπει οι ψυχολόγοι να είναι κατάλληλα εκπαιδευμένοι, με εξειδικευμένες δεξιότητες προκειμένου να ανταπεξέλθουν στις απαιτήσεις. Υπάρχει δυσκολία να βρεθούν οι κατάλληλοι επιστήμονες ιδιαίτερα στην επαρχία.

Στελέχωση: η πολυπλοκότητα της θέσης των ατόμων του ΚΕΘΙ είναι υπαρκτή, ωστόσο καθίσταται διαχειρίσιμη επειδή την γνωρίζουν εξ' αρχής, καθώς παρακολουθούν το έργο από την αρχή του σχεδιασμού του. Όμως, ακόμα και σε περιπτώσεις κατά τις οποίες πραγματοποιήθηκε η προσπάθεια εξεύρεσης προσωπικού προκειμένου να διευκολυνθεί το έργο τους, διαπιστώθηκε ότι η θέση τους απαιτεί όχι μόνο γνωστικά εργαλεία αλλά κυρίως εμπειρικά.

Συμπερασματικά:

Η συνεργασία της διεπιστημονικής ομάδας, η εποπτεία των συμβούλων σε όλα τα επίπεδα και η διάχυση της πληροφορίας των καλών πρακτικών, των πληροφοριών και δεδομένων, οι δράσεις ευαισθητοποίησης και η δικτύωση φαίνεται ότι συμβάλλουν σημαντικά στην αποτελεσματικότητα των έργων και των παρεχόμενων υπηρεσιών, ως έμμεση δράση της βελτίωσης των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τις ωφελούμενες

- «Έχουμε την επιστημονική εποπτεία σε όλο το κομμάτι της συμβουλευτικής διαδικασίας των στελεχών. Ψυχολογική, συνεργασιακή απασχόληση, προώθηση στην εργασία δηλαδή, στη νομική στήριξη των στελεχών, προς τις γυναίκες βέβαια, προς τις ωφελούμενες»
- «μετά την πολύχρονη συνεργασία, βασικά οι σύμβουλοι έχουν δύο βασικές, το οποίο ήταν σ' αυτό το πλαίσιο μεθοδολογίας, συνεργασίας μεταξύ τους. Είχαμε πει ότι χρειάζονται να γίνονται διεπιστημονικές συναντήσεις του προσωπικού, ανά συμβουλευτικό κέντρο ας πούμε ή ανά ξενώνα και οργανωτικές, διοικητικές»,
- «συνεργαζόμαστε με τα στελέχη, δεν ερχόμαστε σε άμεση επαφή με τις γυναίκες, απλά με τις αφηγήσεις που δεχόμαστε από τα στελέχη, προσπαθούμε να βάλουμε το κοινό

πλαίσιο για την καλύτερη εργασία που κάνουν οι ίδιοι. Να τεθεί δηλαδή η οπτική του φύλου, όπως ορίζει η μεθοδολογία της ΓΠΦ, καλές πρακτικές, το συντονισμό τους στα διάφορα πεδία, στις ευαισθητοποιήσεις που τρέχουνε κάθε μέρα και στις δικτυώσεις που κάνουνε»,

- «προσπαθούμε και λέμε και για την καλύτερη συνεργασία μεταξύ τους και για την καλύτερη ενημέρωση, όπου μπορούν και στην ίδια πόλη που υπάρχουνε ξενώνες και συμβουλευτικά κέντρα, να κάνουνε αυτό, κοινές συναντήσεις, ανά τακτά χρονικά διαστήματα, για να μοιράζονται...».

Οι υπηρεσίες του δικτύου φαίνεται ότι λειτουργούν και υποστηρικτικά προς τους δράστες, εφόσον δεν τους αποβάλλουν από τη διαδικασία, τους υποδέχονται και τους εξυπηρετούν στις υπηρεσίες τους, καθορίζοντας το πλαίσιο εργασίας που αυτόματα λειτουργεί αποτρεπτικά προς τη βία.

- «είναι μία δομή και αυτό παίζει έναν ρόλο και στους δράστες όταν επισκέπτονται τις δομές. Όταν οι σύμβουλοι τους ενημερώνουνε ότι υπαγόμαστε στο Υπουργείο Εσωτερικών, ότι ελέγχονται από τα υπουργεία, ότι έχουν επικοινωνία με τις εισαγγελικές και τις αστυνομικές αρχές, μαζεύεται ο δράστης. Αντιλαμβάνεται ότι δεν απευθύνεται σε μία οργάνωση μεμονωμένη, αλλά υπάρχει ένα υπουργείο, υπάρχουνε φορείς συνεργαζόμενοι, είναι επίσημες δομές, κρατικές, οπότε είναι ένας τρόπος ενημέρωσης και στον δράστη, έτσι ώστε να ξέρει ότι έρχεται σε ποια υπηρεσία».

Ένα πολύ βασικό σημείο αύξησης της πρόσβασης στον πληθυσμό που αναμφίβολα θεωρείται και ένα από τα δυνατά σημεία των δράσεων των δομών του δικτύου είναι η εισαγωγή της έννοιας των πολλαπλών διακρίσεων, γεγονός που αποστιγματίζει τις γυναίκες από την βία, αυξάνει την προσβασιμότητα, καλύπτει μεγαλύτερο εύρος αναγκών και ομάδων π.χ. αλλοδαπές, και συμβάλλει στην ανίχνευση νέων περιστατικών ενδοοικογενειακής ή άλλων μορφών βίας

- «Όταν μία γυναίκα περνάει το κέντρο ενός συμβουλευτικού κέντρου δεν σημαίνει ότι είναι περίπτωση ενδοοικογενειακής βίας ή οτιδήποτε. Μπορεί να πηγαίνει για εργασιακή συμβουλευτική, μπορεί να πηγαίνει για νομική υποστήριξη. Δηλαδή στην ουσία, δεν μπαίνει ταμπέλα πάνω από το συμβουλευτικό ότι είναι μόνο γυναίκες για βία. Είναι ένα διευρυμένο πλαίσιο παροχής υπηρεσιών, σε γυναίκες, ευπαθείς ομάδες που χρειάζονται συμβουλευτική σε κάποια κατεύθυνση»
- «εκ των πραγμάτων από τη στιγμή που διευρύνεται η ομάδα στόχος, έχεις μεγαλύτερη απεύθυνση στον πληθυσμό των γυναικών που βιώνουνε ευαλωτότητα, πολλαπλές μορφές ευαλωτότητας. Οπότε εκ των πραγμάτων είναι θετική ενέργεια, γιατί μπορείς να έχεις μεγαλύτερη απεύθυνση. Αυτή τώρα η μεγαλύτερη απεύθυνση, εκτός ότι συναντά περισσότερο, μπορεί να απαντήσει περισσότερες ανάγκες, σε περισσότερες γυναίκες, ποιοτικά, όντως έχει δώσει τη δυνατότητα, να λειτουργήσουν τα συμβουλευτικά σε κάποιες μικρές περιοχές ή πιο δύσκολες περιοχές, πιο ανοικτά στην τοπική κοινωνία. Όταν άνοιξαν οι δομές, δεν καλωσορίστηκαν από όλες τις τοπικές κοινωνίες ή από τις τοπικές αρχές, ή από τους κατοίκους, έγινε πολύ μεγάλη δουλειά...»
- «υπάρχουν δομές που το λειτούργησαν πολύ καλά. Δηλαδή αυξήσανε πάρα πολύ τον αριθμό των γυναικών που δέχονται, από εκεί που είχες ένα συγκεκριμένο αριθμό εξυπηρέτησης, σε μικρές πόλεις της Ελλάδας έχουνε εκτοξευθεί οι αριθμοί...»

- «Γιατί υπάρχει και εδώ ένα συγκεκριμένο προφίλ γενικό, να μην συναντήσεις πολλαπλή διάκριση, δηλαδή αυτή η γυναίκα να μην έχει μια μορφή αναπηρίας, ή να μην είναι άνεργη ή να μην είναι μακροχρόνια άνεργη ή να είναι μονογονεϊκή οικογένεια ή ότι η εξοικείωση με τις πολλαπλές διακρίσεις υπήρχε πολύ πριν...».

Ένας δείκτης αποτελεσματικότητας που πρέπει σταθερά και συστηματικά να επικαιροποιείται και να παγιωθεί ως έμμεση πρακτική αύξησης του οφέλους για το προσωπικό και τις εξυπηρετούμενες είναι η διαρκής εκπαίδευση, η χρήση εργαλείων ειδικά για τους ειδικούς πληθυσμούς που υφίστανται πολλαπλές διακρίσεις, η ανταλλαγή εμπειριών και τεχνογνωσίας, η διεπιστημονική συνεργασία και η εξωστρέφεια στην επικοινωνία ανάμεσα στα στελέχη. Επιπλέον η αντιμετώπιση εκτάκτων καταστάσεων όλο το 24ωρο και ανά πάσα στιγμή για την υποστήριξη των συμβούλων να αντιμετωπίσουν δύσκολες καταστάσεις, καθώς και η διασφάλιση της προστασίας των εργαζομένων.

- «η εμπειρία, είναι και οι διεπιστημονικές συναντήσεις που κάνουν και τα στελέχη μεταξύ τους, δηλαδή, τα στελέχη ανά ειδικότητα και στο σύνολο, συζητούν περιπτώσεις γυναικών. Ή το δίκτυο, συζητά μεταξύ του. Νομικός με νομικό για παράδειγμα. Μπορεί ο νομικός της Σύρου να μιλήσει με τον νομικό της Βέροια.... η διάχυση της εμπειρίας να γίνει και μέσα απ' αυτό τον τρόπο. Γίνονται και κάποιες συναντήσεις, κάποιες ημερίδες.... επιβάλλεται νομίζω η συνεργασία, η διεπιστημονική συνεργασία. Και εκτός της δομής και εντός της δομής με τα υπόλοιπα στελέχη εντός του δικτύου... το κομμάτι των πολλαπλών διακρίσεων που κουβεντιάσαμε πριν, είναι ότι βρεθήκαμε σε μία πολύ νέα συνθήκη με τα περιστατικά των γυναικών προσφυγισσών. Αντιμετωπίσαμε..όταν σχεδιάστηκε δηλαδή το πρόγραμμα, δεν ξέραμε αυτό το κύμα ότι θα έρθει στην Ελλάδα και θα παραμείνει εδώ, δεν θα είναι η Ελλάδα πια μόνο πέρασμα. Αυτό είναι πάρα πολύ δύσκολο πράγμα. Στην αρχή χωρίς πρωτόκολλο, κληθήκαμε να αντιμετωπίσουμε το γεγονός ότι άνοιξαν οι ξενώνες και τα συμβουλευτικά κέντρα για τις γυναίκες πρόσφυγες και έπρεπε να αντιμετωπίσουμε γυναίκες με άλλη πολιτιστική κουλτούρα»,
- «οι συνθήκες που αντιμετωπίζουν τα στελέχη με τις γυναίκες είναι δύσκολες. Οπότε προσπαθούμε να μην αγχώνονται, να μην μπαίνουν σε πανικό, να αισθάνονται ότι έχουν μια δικλείδα ασφαλείας. Θα πάρουν ένα τηλέφωνο και θα γίνει και ένα brainstorming»
- «κόκκινο κουμπί, ακριβώς, το οποίο είναι στην ουσία συνδεδεμένο με το πλησιέστερο αστυνομικό τμήμα της πόλης ή του χωριού ή του σημείου που εδράζει ο ξενώνας, σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης, δηλαδή ένας δράστης είναι από κάτω ή απειλεί ή γίνεται μια φασαρία ή οτιδήποτε, γιατί αυτά είναι πάρα πολύ συνήθη περιστατικά, μπορεί το κουμπί να πατηθεί, να ενεργοποιηθεί το αντίστοιχο σημείο στο αστυνομικό τμήμα και ο αξιωματικός υπηρεσίας οφείλει να διατάξει να στείλει μια ομάδα ή ένα περιπολικό ή κάπου πάνω σε αυτό το σημείο έτσι ώστε να δούμε τι συμβαίνει».

Απαιτείται ένα κοινό πλαίσιο λειτουργίας στη συνεργασία με τους συμβούλους, η διά δράση με τους συμβούλους, το θέμα της δικτύωσης και της ευαισθητοποίησης για την ανάδειξη της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τις γυναίκες. Επιπρόσθετα η δικτύωση μπορεί να επιτευχθεί και με άλλους τρόπους μέσω των συμβούλων π.χ. με άρθρα και επιστημονικές δημοσιεύσεις.

- «και αρχίζεις μετά και κάνεις τον τρίτο κύκλο δικτυώσεων που πας σε σχολεία..να σε ΔΕΠΠΣ,ΠΕΠΙΣ ας πούμε, ήρθαμε σε δικτύωση με όλους αυτούς και έχουμε κάνει και δράσεις κ.ο.κ.»,

- «Τώρα έχουμε συμβούλους που είναι πολύ ευαισθητοποιημένοι και πολύ καλοί σ' όλα αυτά και δίνουμε την τεχνογνωσία και μοιράζουν τα δελτία τύπου σε δομές, συμβουλευτικά κτλ, οι οποίοι γράφουνε άρθρα, επιστημονικού περιεχομένου. Τα οποία δημοσιεύονται επίσης. Αυτό είναι ένα δεύτερο άλλο κομμάτι της ενημέρωσης. Υπάρχει ένα τρίτο ότι έχουν αρχίσει ήδη να φτιάχνουνε εργαλεία ευαισθητοποίησης, επειδή πλέον υπάρχει συμμετοχή του σταθερά και αυξανόμενα μάλλον στις θεματικές εβδομάδες των σχολείων, οπότε έχουν φτιαχτεί πλέον και δικά τους εργαλεία που έχουν προσαρμοσείς ευαισθητοποίησης στα σχολεία. Οπότε έχουμε και ένα τεράστιο κομμάτι πλέον που μετράμε σε ωφελούμενους της σχολικής μονάδας να ξέρετε»,
- «βάσει αυτού, να δουλέψουν όλοι κάτω από ένα κοινό πλαίσιο λειτουργίας. Δηλαδή, μία γυναίκα που θα απευθυνθεί στη Θεσσαλονίκη και μετά μετακομίζει στην Αθήνα, να ξέρει ότι την ίδια παροχή υπηρεσιών, απλώς από άλλους συμβούλους... το κομμάτι συμβουλευτικής διαδικασίας, περιστατικά που παρουσίασαν δυσκολίες, περιπτώσεις γυναικών που παρουσίασαν δυσκολία στους συμβούλους... Υπάρχει δηλαδή η διάδραση με τους συμβούλους που..και τις συμβούλους που τους κρατάει σε μία ασφάλεια, ότι οτιδήποτε χρειαστούν μπορούν να απευθύνονται... εκτός από τη νομική υποστήριξη, τη προώθηση συνεργασίας, την ψυχολογική υποστήριξη που ανέφερε η συνάδελφος, έχουμε και την κοινωνική στήριξη που είναι κομμάτι της συμβουλευτικής διαδικασίας... τις δικτυώσεις και τις ευαισθητοποιήσεις».

Όσον αφορά τις αλλοδαπές γυναίκες εξέχουσας σημασίας φαίνεται να είναι, εκτός από την ανταλλαγή καλών πρακτικών ανάμεσα στους συμβούλους και η εκπαίδευση – επιμόρφωση, η χρήση επαγγελματιών διερμηνέων, η σωστή εκπαίδευση των ανθρώπων αυτών στη διερμηνεία αλλά και στην εργασία με την οπτική του φύλου και στη σωστή συνεργασία με τον επαγγελματία.

- «εκτός από την διαμεσολάβηση τη συμβουλευτική ή την διερμηνεία, οι διαμεσολαβητές..οι διερμηνείς και διαμεσολαβητές πολλές φορές αναλαμβάνουν και τις συνοδείες των γυναικών στα νοσοκομεία, προκειμένου να γίνουν οι απαραίτητες εξετάσεις, ή τέλος πάντων υπάρχει μία, μία μέριμνα γι' αυτό»
- «κάτι το οποίο μπορεί να λειτουργήσει θετικά. Θα επανέλθω στην αλλοίωση απλώς, μας βοήθησαν πάρα πολύ οι διερμηνείς στο κομμάτι των πολιτιστικών στοιχείων. Δηλαδή, αν μία γυναίκα πχ φορούσε μαντήλι, δεν έπρεπε κάποιες ερωτήσεις να γίνουν από το κοινωνικό ιστορικό, γιατί μπορεί να σημαίνει προσβολή»
- «Προσπαθείς και αυτό που γίνεται και στις ομάδες, που τους λέει και ο υπεύθυνος των διερμηνέων και σε κάποια σεμινάρια που κάνουν, είναι ότι δεν αλλοιώνουμε. Είναι ο ανθρώπινος παράγοντας. Αλλά ουσιαστικά η λογική είναι ότι δεν αλλοιώνουμε, είμαστε διερμηνείς. Η σύσταση που γίνεται προς τους διερμηνείς, είμαστε διερμηνείς».

Εξίσου σημαντική είναι η προσέγγιση και σε άλλες ειδικές ομάδες, όπου επίσης χρειάζονται εργαλεία και εξειδικευμένη εργασία από τους συμβούλους και η προσαρμογή και χρήση των κατάλληλων μεθοδολογικών εργαλείων με την οπτική του φύλου, ακόμη και στον τομέα της διαπολιτισμικότητας.

- «είτε είναι Ρομά, είτε είναι με άλλες πολιτιστικές, θρησκευτικές ιδιαιτερότητες, αυτό αντιμετωπίζεται μέσα σε ένα άλλο πλαίσιο, πάλι με τα στελέχη. Εκεί δεν χρειάζεται διερμηνεία φυσικά ή διαμεσολάβηση, αλλά το πλαίσιο το οποίο δημιουργείται ή

υφίσταται μέσα σε ένα συμβουλευτικό και το περιβάλλον δεν είναι ούτε εχθρικό ούτε επικίνδυνο, ούτε εκδικητικό»

- «η ίδια η προσέγγιση φύλου, λαμβάνει εκ των πραγμάτων στον ορισμό της όλο το κομμάτι της διαπολιτισμικότητας εκ των πραγμάτων. Τώρα, συγκεκριμένα εργαλεία συμβουλευτικής στήριξης από τους ψυχολόγους και τις ψυχολόγους δεν υπάρχουν, ακριβώς γιατί υπάρχει μια ανοιχτότητα προσέγγισης ανάλογα με το background της κάθε ψυχολόγου... απλά έρχεται και προσαρμόζεται στο μοντέλο της οπτικής φύλου. Αυτά που λέμε εμείς εργαλεία, εννοούμε τα κοινωνικά ιστορικά, τα έντυπα των κοινωνικών συναντήσεων...»
- «ας πούμε με τις προσφύγισες, σε σχέση με τις μετανάστριες, έρχονται από πλαίσια στα οποία μπορεί πραγματικά να μη γνωρίζουν τι είναι ψυχολόγος. Και τα ψυχολογικά εργαλεία, και της κοινωνικής στήριξης είναι ιδιαίτερα σκληρά, εντός εισαγωγικών, γι'αυτές τις περιπτώσεις, και κατά πόσον μπορούνε αυτά να προσαρμοστούνε στις ανάγκες των γυναικών και όχι οι γυναίκες στα εργαλεία τελικά».

Οι δράσεις δικτύωσης και ευαισθητοποίησης αναδεικνύονται πολύ σημαντικοί δείκτες αναφορικά με το βαθμός δικτύωσης των δομών με εξωτερικούς φορείς και για την αποτελεσματική διάχυση πληροφοριών και τη δημοσιότητα μεταξύ τους. Επιπρόσθετα σημαντική είναι και η διάρκεια και συνέχιση των δράσεων αυτών, επιπλέον ως εργαλεία δουλειάς και ανατροφοδότησης.

- «επίσης αυτό το κομμάτι με τις δικτυώσεις και τις δράσεις ευαισθητοποίησης, είναι ένα πολύ βασικό κομμάτι τις..που πρέπει να κάνουν οι σύμβουλοι στα συμβουλευτικά κέντρα, που χρειάζεται να κάνουν. Ήταν ένα κομμάτι που όταν ξεκινήσαμε, η αλήθεια ήταν ότι δεν είχαν δραστηριοποιηθεί τόσο πολύ σ'αυτό. Αυτό είναι επίσης πολύ σημαντικό και για να ενημερωθεί ο πληθυσμός για την ύπαρξη των συμβουλευτικών κέντρων, αλλά και για να έρθουν σε επαφή με επαγγελματίες, με φορείς, όταν κάνουν δικτυώσεις, για την καλύτερη παροχή υπηρεσιών. Δηλαδή, ανάλογα με τα αιτήματα της γυναίκας μπορεί να χρειαστεί κάτι άλλο. Με επιδόματα δηλαδή, κοινωνικοί λειτουργοί να ξέρουν που θα στείλουν την γυναίκα. Οι φορείς για τα παιδιά, που μπορεί να έχουν παιδιά και μπορούν να την πληροφορήσουν. Οπότε ουσιαστικά τα συμβουλευτικά, οι σύμβουλοι των συμβουλευτικών συζητήσαμε αυτό το πράγμα. Χρειάζεται να έχουν μια εξωστρέφεια, να μην μένουν μόνο στο να παρέχουν υπηρεσίες στις γυναίκες εντός του χώρου των συμβουλευτικών κέντρων, αλλά να δικτυώνονται με φορείς που θα τις βοηθήσει στην καλύτερη εξυπηρέτηση των γυναικών από τη μία, αλλά και για την ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης»
- «η δικτύωση και η ευαισθητοποίηση δεν σταματάει ποτέ. Δηλαδή είναι μία συνεχής διαδικασία, η οποία μπορεί για παράδειγμα, κι αυτό φαίνεται και από τις βάσεις δεδομένων, για τις δικτυώσεις τουλάχιστον, ότι φαίνεται ότι για παράδειγμα έχουμε, λέω τυχαία νούμερα, εκατό φορείς, αλλά οι επικοινωνίες δεν είναι μία κι έξω. Είναι πολλαπλές, πολλές φορές αλλάζουν τα πρόσωπα επικοινωνίας, οπότε οι σύμβουλοι ανατρέχουν».

Τα βασικά προβλήματα στην εργασία με τα στελέχη των δομών που ενδέχεται να μειώνουν την αποτελεσματικότητα των φορέων και την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών φαίνεται να είναι σε μεγάλο βαθμό ο φόρτος εργασίας των στελεχών σε συνάρτηση με το φόρτο εργασίας

- «σε όλες τις διαβουλεύσεις και τις επικοινωνίες και για την παράταση, έχει πει ότι πρέπει να δούμε ένα σχέδιο βιωσιμότητας, ένα σχήμα βιωσιμότητας, μετά τη λήξη τους».

Αυτό πλήττει τους δείκτες της αποτελεσματικότητας σε βάθος χρόνου, καθώς η συνέχιση παροχής συγκεκριμένων υπηρεσιών συνδέεται άμεσα με την πολιτική βούληση της εκάστοτε πολιτικής ηγεσίας, τη βαρύτητα που θέλει να δώσει σε συγκεκριμένες δράσεις, τις αποφάσεις σε επίπεδο σε επίπεδο κεντρικών θεσμικών φορέων π.χ. ΓΓΙΦ. Αναμένεται δε η εξαγωγή συμπερασμάτων από την παρούσα αξιολόγηση να συμβάλλει θετικά και σημαντικά στην αναδιαμόρφωση στόχων, στην αποτίμηση δεδομένων, στην αναπροσαρμογή πολιτικών και στην αύξηση του βαθμού συνάφειας των ειδικών στόχων δράσης και των δεικτών του έργου με τις παρεχόμενες υπηρεσίες και τις δράσεις.

- «νομίζω είναι καθαρά θέμα πολιτικών επιλογών, αλλά στην ουσία όταν λέμε για βιωσιμότητα, είναι εργασιακός ή με χρηματοδότηση.....στο που προσανατολίζεται να κάνει η ΓΓΙΦ και η κεντρική πολιτική για τις δομές αυτές την επόμενη προγραμματική περίοδο»
- «όταν λέμε για βιωσιμότητα, το ιδανικό θα ήταν ότι αυτοί οι άνθρωποι θα έπρεπε να μονιμοποιηθούν, με κάποιο τρόπο που να είναι συμβατός με το πλαίσιο και να εξασφαλιστεί η χρηματοδότηση. Εκτός κι αν επιλεγούν άλλες λύσεις, προκήρυξη από την αρχή, ίσως με κάποια μοριοδότηση όσων έχουνε εμπειρία κτλ. Αυτά είναι και πολιτικές βέβαια επιλογές»

Διαφάνεται ότι η λειτουργία των δομών υποστήριξης των γυναικών θυμάτων βίας και πολλαπλών διακρίσεων συμβάλλει στην επίτευξη των ειδικών στόχων των επιχειρησιακών δεικτών και των δεικτών αποτελέσματος.

- «προσαρμοστήκανε δράσεις, δείκτες με ειδικούς στόχους, άρα θεωρούμε ότι είμαστε σε, τουλάχιστον σε επίπεδο προγραμματισμού, σε πλήρης συνάφεια ειδικού στόχου δράσης και δεικτών. Τώρα βέβαια, ευελπιστούμε και η μελέτη να επιβεβαιώσει αυτές τις αρχικές μας εκτιμήσεις και τη δουλειά που κάναμε ως υπηρεσία σε αυτή την αναδιοργάνωση, δηλαδή να αντιστοιχίζουμε πιο σωστά ή και να αλλάξουμε ειδικούς στόχους με παρεμβάσεις».

Επιβεβαιώνεται ένα «κενό» στην παροχή υπηρεσιών π.χ. στη διαδικασία απομάκρυνσης των γυναικών από το βίαιο σύντροφο και μέχρι να μεταβεί η γυναίκα σε έναν ξενώνα φιλοξενίας. Δεν υπάρχει κάποια ενδιάμεση δομή που μπορεί να φιλοξενεί προσωρινά τις γυναίκες μέχρι για παράδειγμα να μπορούν να κάνουν τον απαραίτητο ιατρικό έλεγχο. Αυτό φαίνεται να καλύπτεται μέσω της εργασίας των συμβούλων και την εύρεση λύσεων για την αντιμετώπιση ενός περιστατικού σε κατάσταση κρίσης

- «δεν πάνε κατευθείαν δηλαδή. Και το κενό αυτό μπορεί να είναι προβληματικό για τη γυναίκα, που θα πρέπει να γυρίσει στο σπίτι της»
- «αυτές οι εξετάσεις παίρνουν κάποιο χρόνο. Αν είναι επείγον, θα ψάξει να βρει η κοινωνική λειτουργός χώρο επείγουσας φιλοξενίας, που επαναλαμβάνω δεν το 'χουν όλοι οι ξενώνες. Οπότε ουσιαστικά στο μεταξύμιο θα μείνει στο χώρο της επείγουσας φιλοξενίας. Δεν είμαι όμως όλες οι περιπτώσεις επείγουσες. Οπότε σ'αυτή τη περίπτωση η γυναίκα παίρνει τον χρόνο της, να κάνει τις εξετάσεις, που πρέπει εδώ να πούμε ότι υπήρχε και παλαιότερα έγγραφο και σε αυτό βοηθάνε οι δικτύσεις, αν

έχουν κάνει δικτυώσεις σε νοσοκομεία τα στελέχη μιλάνε. Με αυτή που είναι στην κοινωνική υπηρεσία να βάλουν πιο γρήγορα τα ραντεβού για τις εξετάσεις. Οπότε πολλές φορές μπορεί το διάστημα για τις εξετάσεις να μην είναι τόσο μακρύ».

Επίσης διαφαίνεται ένα «κενό» και εντός των ξενώνων και των παρεχόμενων υπηρεσιών, αυτό αφορά σε μεγάλο βαθμό την εκπαίδευση των γυναικών, είτε αυτή αφορά την απόκτηση τυπικών προσόντων, την επιμόρφωσή τους και τη δια βίου μάθηση για την αναβάθμιση των ήδη υπάρχοντων προσόντων ή και την εκμάθηση ειδικών γνώσεων π.χ. την εκμάθηση ελληνικών στις αλλοδαπές γυναίκες

- «υπήρχε ένα κενό σε αυτό, αλλά υπήρχε ένα κενό και στη δια βίου εκπαίδευση και μάθηση. Δηλαδή αυτές οι γυναίκες άμα δεν έχουνε τουλάχιστον ένα πτυχίο τουλάχιστον να έχουνε την υποχρεωτική εκπαίδευση. Τι κάνει το δίκτυο γι' αυτό; Δηλαδή, γίνεται, υπάρχει μια συνέργεια; Γίνεται μια συνεργασία με τα σχολεία δεύτερης ευκαιρίας για παράδειγμα ή με ΙΕΚ ή με κάποιες φορείς κατάρτισης; Να πάει να καταρτιστεί ή να ξεκινήσει σε ένα σχολείο δεύτερης ευκαιρίας;. Είναι βασικό αυτό, γιατί είναι και πάρα πολύ βασικό και για την ίδια ψυχοσύνθεση, της γυναίκας»
- «ειδικά για τις προσφυγίνες ότι, άντε τρίμηνο ή λίγο ακόμα αν δεν το έχουνε αλλάξει αυτό γιατί δεν είναι ξενοδοχεία, αλλά κι αυτές άμα δεν υπάρχει μετά ένας περίγυρος κοινωνικός, σου λέει μετά το τρίμηνο που να πάει άμα δεν έχει μία..ένα μονοπάτι να πάνε στο σχολείο να πάνε να μάθουνε γλώσσα...»

Η στελέχωση των υπηρεσιών του δικτύου φαίνεται να έχει πληγεί από την οικονομική κρίση, αλλά με τη δικτύωση των υπηρεσιών φαίνεται ότι οι ανάγκες με προσπάθεια καλύπτονται και με την παροχή παρόμοιων υπηρεσιών σε όλες τις δομές οι γυναίκες μπορούν να παραπεμφθούν πχ σε μια άλλη ψυχολόγο εντός του δικτύου.

- «τα συμβουλευτικά νομίζω του ΚΕΘΙ έχουνε προβλέψει από την πρώτη στιγμή και τις τέσσερις θέσεις και λόγω κάποιων έτσι δημοσιονομικών και οικονομικών δεδομένων το 2015 και της επιτροπείας που υπήρχε και λόγω της, της τρόικας κλπ, όταν έγινε η διεύρυνση, έπρεπε να κρατηθεί ένα όριο προσλήψεων»
- «Οπότε πάλι ένα θετικό του δικτύου πως λειτουργεί στο ότι αυτό ακριβώς, ότι έχει την ίδια παροχή υπηρεσιών σε όλες τις δομές και πολύ απλά επειδή δεν υπάρχει ψυχολόγος αυτή τη στιγμή στο συμβουλευτικό για Χ λόγους, μπορεί να εξυπηρετηθεί σε άλλη δομή».

Το δίκτυο φαίνεται ότι εστιάζει και εξατομικεύει σε προβλήματα διαφόρων ομάδων γυναικών.

- «για την στήριξη των γυναικών προσφύγων που είναι θύματα βίας ή και εν δυνάμει θύματα βίας ή και αρχηγοί μονογονεϊκών οικογενειών και των παιδιών τους. Οπότε στο πλαίσιο αυτού του πρωτοκόλλου, το οποίο δείτε το κάποια στιγμή είναι χρήσιμο κείμενο, γιατί καλύπτει πάρα πολύ τα θέματα των πολλαπλών διακρίσεων και με εστίαση στις γυναίκες πρόσφυγες. Το δίκτυο προσαρμόστηκε έτσι ώστε, να παρέχει υπηρεσίες, όλο το δίκτυο, εντάξει; Να παρέχει υπηρεσίες άμεσα στον πληθυσμό αυτό. Ε..οπότε σε αυτό το πλαίσιο εμείς αναλάβαμε και ως μέρος του πρωτοκόλλου, όλη την εποπτεία της διαδικασίας στις δομές, στο πως παραπέμπουμε»
- «δημιουργήθηκε και μια ομάδα διερμηνέων από τον Οκτώβριο του '16 στο ΚΕΘΙ. Αρχικά με χρηματοδότηση από τον τακτικό του προϋπολογισμό, για αρκετά μεγάλο χρονικό

διάστημα, δηλαδή για ενάμιση χρόνο, για να καλύψουμε τις ανάγκες διερμηνείας των γυναικών»

Επιβάλλεται δε και αξιολόγηση θέματα που φορούν την κάλυψη αναγκών των γυναικών, αν αυτές επιτυγχάνονται και σε πιο βαθμό, καθώς και νέες διαστάσεις που αφορούν ένα πολύ σημαντικό θέμα, αυτό της παιδικής προστασίας στις περιπτώσεις βίας, πως τα παιδιά προστατεύονται, μειώνεται το ψυχικό τραύμα κατά τη διαδικασία της απομάκρυνσής και δεν βιώνουν μια ακόμη κακοποίηση με την απομάκρυνση από την μητέρα τους.

- *«το ζητούμενο δεν είναι αν είναι θύμα βίας ή όχι, είναι το ζητούμενο αυτές οι γυναίκες που πάνε, τι ανάγκες έχουν και γιατί πάνε; Μπορεί πράγματι να μην είναι θύμα βίας, αλλά να έχει ένα κάρο προβλήματα, να την διώχνουνε, να είναι φτωχή, να είναι άνεργη, να είναι χαμηλό εκπαιδευτικό επίπεδο, να έχει κι 2 παιδιά, που δεν ξέρει πως να τα μεγαλώσει...»*
- *«το βασικό είναι στους ξενώνες προσοχή ότι, ωφελούμενος πληθυσμός είναι και τα παιδιά, δεν είναι μόνο οι γυναίκες».*

Η διαμονή χρονικά για κάθε γυναίκα αλλά και η διαδικασία της μεταπαρακολούθησης αποτελεί ένα βασικό ζητούμενο στην παρούσα αξιολόγηση, προκειμένου να μελετηθεί η αποτελεσματικότητα τόσο της παρέμβασης, όσο και της βελτίωσης της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών και της επέκτασης των υπηρεσιών σε μεγαλύτερο κομμάτι του πληθυσμού – στόχου, σε άλλες εν δυνάμει ωφελούμενες.

- *«υπάρχουν και δομές για παιδιά, αντίστοιχες φιλοξενίας. Αλλά εκεί, επειδή ούτως ή άλλως η συμβουλευτική και η στήριξη των γυναικών δεν είναι καθοδηγητική, δεν επιλέγει η γυναίκα. Έχουμε αυτή τη λογική στους ξενώνες, χρειάζεται η γυναίκα να αποφασίσει αν τελικά θέλει να αποχωριστεί και το παιδί να πάει σε άλλη δομή. Της δίνεται όμως και αυτή η δυνατότητα, το παιδί μήπως φιλοξενηθεί σε κάποια άλλη δομή, που είναι για παιδιά και να είναι όσο το δυνατόν πιο κοντά και στη δομή που θα φιλοξενηθεί η μητέρα»,*
- *«Συνάφεια υπάρχει και σε επίπεδο προγραμματισμού....τα αποτελέσματα είναι το θέμα»*

Το κόστος λειτουργίας των δομών φαίνεται να καλύπτεται από τον υπάρχοντα εκάστοτε προϋπολογισμό, αλλά υπάρχουν ποσοτικές και ποιοτικές διαφορές στη λειτουργία των δομών. Η αποτύπωση της πραγματικότητας επιβάλλει τη διενέργεια αξιολόγησης με ποιοτικά και ποσοτικά δεδομένα.

- *«άλλαξε η ομάδα στόχου, αυξήθηκε, προστέθηκε η υπηρεσία της εργασιακής στήριξης, η οποία αρχικά για να σας το πω τώρα, δεν είναι για την συνέντευξη, απλά για να καταλάβετε λίγο πως λειτουργούν τα πράγματα και λίγο στην Ελλάδα. Η εργασιακή στήριξη είχε αρχικά προβλεφθεί στον σχεδιασμό, αλλά ήταν με την πρώτη κυβέρνηση στην περίοδο της οικονομικής κρίσης και όταν ζητήθηκαν οι περικοπές στο δημόσιο τομέα, έγινε οριζόντια περικοπή για να μην απολυθούν ενεργοί εργαζόμενοι. Τι έκαναν όλοι οι φορείς; Για να μην απολύουν ας πούμε ενεργούς εργαζόμενους, έκοβαν από τα υπό εξέλιξη προγράμματα τις προβλεπόμενες θέσεις»*
- *«Έχουμε σύμφωνα με τους κανονισμούς λειτουργίας συγκεκριμένο προσωπικό, άρα θα είναι συγκεκριμένο το κόστος. Εκτός από κάποιες περιπτώσεις γι' αυτό μπορεί να δεις κάποιες διαφορές στους προϋπολογισμούς, γιατί ας πούμε μπορεί κάποιες δομές ή*

όπως κάποιες ξενώνες φιλοξενίας, να έχουνε κάποια σύμβαση για τη φύλαξη, γιατί δεν έχουν άλλο τρόπο φύλαξης ας πούμε για παράδειγμα ή να έχουνε για το catering ή να έχουν ενοίκιο. Αυτά είναι τα βασικά, τα οποία μπορούνε να διαφοροποιούνε το κόστος της μίας δομής από την άλλη»

- «είναι η σχέση κόστους – οφέλους. Και η σχέση κόστους – οφέλους, έχει να κάνει με τον αριθμό των επωφελούμενων. Δηλαδή, ε, παρέχουν οι υπηρεσίες αρκετό αριθμό; Ή δεν παρέχουνε; Και ιδίως αυτό θα το δεις στους ξενώνες φιλοξενίας. Δηλαδή υπήρχαν στην προηγούμενη προγραμματική το μέσο κόστος ανά άτομο, πήγαινε..ήταν πάρα πολύ διαφορετικό. Γιατί άλλοι ξενώνες ήτανε άδεια, άλλοι ξενώνες ήταν με μέση ας πούμε πληρότητα κι άλλοι ήτανε γεμάτοι. Εκεί πέρα θα δεις τις διαφορές».

Επόμενα βήματα της έρευνας

Για την απάντηση του ερωτήματος θα αναλυθούν από τον Σύμβουλο:

- Ο βαθμός κάλυψης των αναγκών του πληθυσμού στόχου / ωφελοúμενων
- Οι παρεχόμενες υπηρεσίες των δομών φιλοξενίας και συμβουλευτικής με έμφαση:
 - Στην κατάσταση των ωφελοúμενων γυναικών μετά την τρίμηνη παροχή φιλοξενίας (ή την πιθανή παράτασή της) και η ύπαρξη μέριμνας για την επιστροφή τους σε ασφαλές περιβάλλον
 - στην αίσθηση ασφάλειας των ωφελοúμενων γυναικών και των παιδιών τους κατά την παραμονή τους στον ξενώνα,
 - στον βαθμό διασφάλισης της αρχής της αυτοδιάθεσης και του σεβασμού των αποφάσεων και επιλογών των γυναικών
 - στην επάρκεια και ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών του ξενώνα,
 - στην ποιότητα της επικοινωνίας με τους συμβούλους κοινωνικής στήριξης, ψυχολογικής στήριξης και νομικούς, καθώς και των υπολοίπων μελών του προσωπικού,
 - στην ποιότητα των σχέσεων με τις υπόλοιπες γυναίκες που διαμένουν στο ξενώνα και την διαμεσολάβηση του προσωπικού,
 - στην καταγραφή τυχόν διακρίσεων βάσει εθνικής καταγωγής ή/και θρησκεύματος
 - στην καταγραφή τυχόν δυσκολιών στην επικοινωνία λόγω γλώσσας και πολιτιστικών διαφορών
 - στην επάρκεια των ατομικών και ομαδικών συνεδριών για να καλυφθούν οι ψυχοκοινωνικές ανάγκες των γυναικών και των παιδιών τους,
- η αξιολόγηση του κανονισμού λειτουργίας των δομών και τυχόν προτάσεις για την βελτίωση του
- η αξιολόγηση οριζοντίων δράσεων
- η αξιολόγηση των επιμέρους εργαλείων του Ενιαίου Συστήματος όπως οι οδηγοί και η βάση δεδομένων
- η αξιολόγηση της βοήθειας που έχουν λάβει για να καταρτίσουν ένα ατομικό πλάνο δράσης κατά την αποχώρησή τους
- η συμβολή των δράσεων δημοσιότητας ως προς την ενημέρωση και αξιοποίηση των υπηρεσιών του δικτύου από τον ωφελοúμενο πληθυσμό

- η καταγραφή τυχόν προτάσεων / υποδείξεων για τη βελτίωση του τρόπου λειτουργίας των δομών
- η αποτύπωση των αποτελεσμάτων από την αξιολόγηση των οριζόντιων παρεμβάσεων και ειδικότερα:
 - της ομάδας και των υπηρεσιών συντονισμού του δικτύου ως προς την αποτελεσματικότητα, τον βαθμό συνεργασίας και την επίλυση προβλημάτων, την παροχή οδηγιών στις επιμέρους δομές, τον βέλτιστο συντονισμό με άλλες υπηρεσίες εκτός δικτύου κ.λπ.
 - τα αποτελέσματα της αξιολόγησης των παρεχόμενων υπηρεσιών της τηλεφωνικής γραμμής SOS 15900
- Βαθμός επάρκειας των τεχνολογικών και λοιπών διατιθέμενων μέσων
- Βαθμός επάρκειας του κανονισμού λειτουργίας για την βέλτιστη παροχή υπηρεσιών στην ομάδα στόχου
- Αποτελεσματικότητα συνεργασίας με άλλες δομές και υπηρεσίες (υπηρεσιών διαχείρισης με δικαιούχους, των δικαιούχων με τους υπευθύνους των δομών, τη συνεργασία μεταξύ δομών δικτύου στη τήρηση των προγραμματικών συμφωνιών, του εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας και του οδηγού δικτύωσης, καθώς και τη συνεργασία μεταξύ συμβουλευτικών κέντρων και ξενώνων).
- Κριτική αξιολόγηση των δυνατών και αδύνατων σημείων της υλοποίησης της δράσης
- Αξιολόγηση της ρεαλιστικότητας του διαθέσιμου προϋπολογισμού, ως προς την κάλυψη των αναγκών και την επίτευξη των στόχων
- Αποτελεσματικότητα της δικτύωσης των δομών με εξωτερικούς φορείς αλλά και μεταξύ τους (συμπληρωματικότητα, η σύνδεση, η συνέργεια και η συνεργασία)
- Αξιολόγηση δράσεων ευαισθητοποίησης
- Καταγραφή παρατηρήσεων/προτάσεων σε σχέση με τον τρόπο υλοποίησης της δράσης
 - Η ποιότητα, επάρκεια και ο βαθμός αξιοποίησης του υποστηρικτικού υλικού των δομών που αναπτύχθηκε κατά την προηγούμενη προγραμματική περίοδο.
 - Ο βαθμός επίτευξης των στόχων των ενεργειών επιμόρφωσης του στελεχιακού δυναμικού των δομών (π.χ. βαθμός αναβάθμισης γνώσεων και δεξιοτήτων, πρακτικότητα των νέων γνώσεων που αποκτήθηκαν σε σχέση με τις ανάγκες των ωφελουμένων γυναικών, βαθμός αξιοποίησής τους στο εργασιακό τους περιβάλλον, ποιότητα και πληρότητα εκπαιδευτικού υλικού, κ.λπ.
 - Η αποτελεσματικότητα των δράσεων δημοσιότητας (ανά είδος δομής και ενέργεια) προς την ομάδα στόχου και η συμβολή τους στην ενημέρωση και διευκόλυνση της πρόσβασης των ωφελουμένων στις δομές και υπηρεσίες του δικτύου.

3.3 Το Κριτήριο της Αποδοτικότητας - Αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των δράσεων ως προς τους στόχους των επιμέρους Επιχειρησιακών Προγραμμάτων

Στο κριτήριο της αποδοτικότητας αντιστοιχεί το ερώτημα:

**- Σε ποιο βαθμό η παρέμβαση υλοποιείται κατά τρόπο αποτελεσματικό σε σχέση με το κόστος;
Οι επιθυμητές εκροές επιτεύχθηκαν με το λιγότερο κόστος;**

Για την απάντηση του ερωτήματος θα διενεργηθεί **Ανάλυση κόστους- αποτελεσματικότητας (Cost-effectiveness analysis)**. Ωστόσο, με την διαφορά που προκύπτει στον αριθμό των ωφελούμενων δεν καθίσταται δυνατός ο υπολογισμός σε αυτήν την φάση της μελέτης, έως ώτου αποσαφηνιστεί ο ακριβής αριθμός ωφελουμένων ανα δομή.

Παρ' όλα αυτά παρατίθενται παρακάτω τα ποσοστά υλοποίησης οικονομικού αντικειμένου των πράξεων ανά ΕΠ, στοιχεία που δείχνουν την πορεία του έργου όσον αφορά στο οικονομικό αντικείμενο.

Ποσοστά υλοποίησης οικονομικού αντικειμένου των πράξεων

Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανατολική Μακεδονία Θράκη 2014-2020»

A/A	MIS	Τίτλος Πράξης	Πεδίο Παρέμβασης	Ημερομηνία Απόφασης Ένταξης Πράξης	Επλέξιμη/πληρωτέα Δαπάνη (μέχρι 31/12/2018)	Προϋπολογισμός Απόφασης Ένταξης Πράξης	Ποσοστό υλοποίησης οικονομικού αντικειμένου (αρχικός προγραμματισμός/δαπάνη έως 31/12/2018)
1.	5000557	Συμβουλευτικό Κέντρο Δήμου Αλεξανδρούπολης	Ενεργητική ένταξη, μεταξύ άλλων και με σκοπό την προώθηση των ίσων ευκαιριών και της δραστήριας συμμετοχής και τη βελτίωση της απασχολησιμότητας	01/12/2015	177.269,46	411.683,88	43,1%
2.	5000563	Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας Δήμου Καβάλας	Ενεργητική ένταξη, μεταξύ άλλων και με σκοπό την προώθηση των ίσων ευκαιριών και της δραστήριας συμμετοχής και τη βελτίωση της απασχολησιμότητας	01/12/2015	210.206,25	366.000,00	57,5%
3.	5000571	Ξενώνας Φιλοξενίας Δήμου Κομοτηνής	Ενεργητική ένταξη, μεταξύ άλλων και με σκοπό την προώθηση των ίσων ευκαιριών και της δραστήριας συμμετοχής και τη βελτίωση της απασχολησιμότητας	01/12/2015	372.470,03	757.000,00	49,2%
4.	5000694	Συμβουλευτικό Κέντρο Κομοτηνής	Ενεργητική ένταξη, μεταξύ άλλων και με σκοπό την προώθηση των ίσων ευκαιριών και της δραστήριας συμμετοχής και τη βελτίωση της απασχολησιμότητας		244.948,59	460.000,00	53,3%
Σύνολο					1.004.894,33	1.994.683,88	51%

Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Κεντρική Μακεδονία 2014-2020»

A/A	MIS	Τίτλος Πράξης	Πεδίο Παρέμβασης	Ημερομηνία Απόφασης Ένταξης Πράξης	Επιλέξιμη/πληρωτέα Δαπάνη (μέχρι 31/12/2018)	Προϋπολογισμός Απόφασης Ένταξης Πράξης	Ποσοστό υλοποίησης οικονομικού αντικειμένου (αρχικός προγραμματισμός/δαπάνη έως 31/12/2018)
1.	5000543	Κέντρο συμβουλευτικής υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας Δήμου Σερρών	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών	08/03/2016	220.438,94	413.000,00	54,3%
2.	5000559	Ξενώνας Φιλοξενίας Δήμου Ευόσμου Κορδελιού	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών	08/03/2016	457.839,51	1.076.930,00	42,5%
3.	5000596	Αναβάθμιση ξενώνων για γυναίκες - θύματα βίας - Ξενώνας φιλοξενίας ΕΚΚΑ Θεσσαλονίκης	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών	12/04/2016	201.192,00	639.000,00	32%
4.	5000619	Συμβουλευτικό Κέντρο Θεσσαλονίκης	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών	08/03/2016	329.468,96	593.400,00	55,5%
5.	5000675	Ξενώνας φιλοξενίας Δήμου Θεσσαλονίκης	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών	11/04/2016	415.866,18	895.993,4	46,4%
6.	5000786	Συμβουλευτικό Κέντρο Δήμου Κατερίνης	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών	05/04/2016	198.667,34	444.400,00	44,7%
7.	5000855	Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας Δήμου Βέροιας	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών	12/04/2016	147.140,72	327.325,00	45,5%
Σύνολο					1.970.613,69	4.390.048,40	45,8%

Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Δυτική Μακεδονία 2014-2020»

A/A	MIS	Τίτλος Πράξης	Πεδίο Παρέμβασης	Ημερομηνία Απόφασης Ένταξης Πράξης	Επιλέξιμη/πληρωτέα Δαπάνη (μέχρι 31/12/2018)	Προϋπολογισμός Απόφασης Ένταξης Πράξης	Ποσοστό υλοποίησης οικονομικού αντικειμένου (αρχικός προγραμματισμός/δαπάνη έως 31/12/2018)
1.	5004028	Συμβουλευτικό Κέντρο Κοζάνης	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών	06/02/2017	96.705,06	280.000,00	34,5%
2.	5004062	Συνέχιση Λειτουργίας Κέντρου Συμβουλευτικής Υποστήριξης Γυναικών Θυμάτων Βίας Δήμου Καστοριάς	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών	22/02/2017	131.701,77	322.000,00	41%
3.	5004182	Ξενώνας φιλοξενίας Δήμου Κοζάνης	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών	10/03/2017	164.616,4	440.000,00	37,4%
4.	5004314	Λειτουργία Κέντρου Συμβουλευτικής Υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας Δήμου Φλώρινας	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών	22/02/2017	64.255,18	145.000,00	44,3%
Σύνολο					457.278,41	1.187.000,00	38,5%

Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ήπειρος 2014-2020»

A/A	MIS	Τίτλος Πράξης	Πεδίο Παρέμβασης	Ημερομηνία Απόφασης Ένταξης Πράξης	Επιλέξιμη/πληρωτέα Δαπάνη (μέχρι 31/12/2018)	Προϋπολογισμός Απόφασης Ένταξης Πράξης	Ποσοστό υλοποίησης οικονομικού αντικειμένου (αρχικός προγραμματισμός/δαπάνη έως 31/12/2018)
1.	5000569	Συμβουλευτικό κέντρο Δήμου Αρταίων	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών	04/03/2016	159.345,05	287.750,00	55,4%
2.	5000595	Ξενώνας Φιλοξενίας Γυναικών Θυμάτων Βίας και των Παιδιών τους Δήμου Ιωαννιτών	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών	02/03/2016	534.744,18	1.023.000,00	52,3%

A/A	MIS	Τίτλος Πράξης	Πεδίο Παρέμβασης	Ημερομηνία Απόφασης Ένταξης Πράξης	Επιλέξιμη/πληρωτέα Δαπάνη (μέχρι 31/12/2018)	Προϋπολογισμός Απόφασης Ένταξης Πράξης	Ποσοστό υλοποίησης οικονομικού αντικειμένου (αρχικός προγραμματισμός/δαπάνη έως 31/12/2018)
3.	5000604	Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας Δήμου Πρέβεζας	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών	04/03/2016	154.346,99	301.000,00	51,3%
4.	5000610	Συμβουλευτικό Κέντρο Ιωαννίνων	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών	04/03/2016	249.413,83	435.000,00	57,3%
Σύνολο					1.097.850,05	2.046.750,00	53,6%

Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Θεσσαλία 2014-2020»

A/A	MIS	Τίτλος Πράξης	Πεδίο Παρέμβασης	Ημερομηνία Απόφασης Ένταξης Πράξης	Επιλέξιμη/πληρωτέα Δαπάνη (μέχρι 31/12/2018)	Προϋπολογισμός Απόφασης Ένταξης Πράξης	Ποσοστό υλοποίησης οικονομικού αντικειμένου (αρχικός προγραμματισμός/δαπάνη έως 31/12/2018)
1.	5000584	Ξενώνας φιλοξενίας γυναικών θυμάτων βίας Δήμου Λαρισαίων	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών	27/04/2016	306.807,69	732.700,00	41,9%
2.	5000586	Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας σε τοπικό επίπεδο στη Θεσσαλία/ Δήμος Τρικκαίων	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών	27/04/2016	214.701,24	413.460,00	52%
3.	5000683	Ξενώνας φιλοξενίας γυναικών θυμάτων βίας Δήμου Βόλου	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών	27/04/2016	345.392,42	746.101,00	46,3%
4.	5000696	Συμβουλευτικό Κέντρο Λάρισας	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών	27/04/2016	210.069,50	390.000,00	54%
Σύνολο					1.076.970,85	2.282.261,00	48,6%

Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Στερεά Ελλάδα 2014-2020»

A/A	MIS	Τίτλος Πράξης	Πεδίο Παρέμβασης	Ημερομηνία Απόφασης Ένταξης Πράξης	Επιλέξιμη/πληρωτέα Δαπάνη (μέχρι 31/12/2018)	Προϋπολογισμός Απόφασης Ένταξης Πράξης	Ποσοστό υλοποίησης οικονομικού αντικειμένου (αρχικός προγραμματισμός/δαπάνη έως 31/12/2018)
1.	5000727	Συμβουλευτικό Κέντρο Λαμίας	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών	27/04/2016	184.975,54	349.500,00	53%
2.	5000813	Ξενώνας φιλοξενίας Δήμου Λαμιέων	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών	15/04/2016	380.170,16	731.600,00	52%
3.	5000935	Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας Δήμου Θηβαίων	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών	27/04/2016	146.536,10	282.885,73	52%
4.	5000973	Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας Δήμου Χαλκιδέων	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών	27/04/2016	161.724,92	343.550,00	47%
Σύνολο					873.406,72	1.707.535,73	51%

Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Δυτική Ελλάδα 2014-2020»

A/A	MIS	Τίτλος Πράξης	Πεδίο Παρέμβασης	Ημερομηνία Απόφασης Ένταξης Πράξης	Επιλέξιμη/πληρωτέα Δαπάνη (μέχρι 31/12/2018)	Προϋπολογισμός Απόφασης Ένταξης Πράξης	Ποσοστό υλοποίησης οικονομικού αντικειμένου (αρχικός προγραμματισμός/δαπάνη έως 31/12/2018)
1.	5000731	Συμβουλευτικό Κέντρο Πάτρας	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών	20/04/2016	252.286,80	470.000,00	53,7%

A/A	MIS	Τίτλος Πράξης	Πεδίο Παρέμβασης	Ημερομηνία Απόφασης Ένταξης Πράξης	Επιλέξιμη/πληρωτέα Δαπάνη (μέχρι 31/12/2018)	Προϋπολογισμός Απόφασης Ένταξης Πράξης	Ποσοστό υλοποίησης οικονομικού αντικειμένου (αρχικός προγραμματισμός/δαπάνη έως 31/12/2018)
2.	5000738	Λειτουργία ξενώνων φιλοξενίας Δήμου Πάτρας	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών	27/04/2016	558.415,26	1.107.213,43	50,4%
3.	5000856	Ξενώνας φιλοξενίας Δήμου Αργινίου	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών	27/04/2016	449.219,39	1.017.500,00	44,1%
4.	5001004	Συμβουλευτικό Κέντρο Δήμου Πύργου	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών	27/04/2016	144.539,32	292.000,00	49,5%
Σύνολο					1.404.460,77	2.886.713,43	49%

Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Πελοπόννησος 2014-2020»

A/A	MIS	Τίτλος Πράξης	Πεδίο Παρέμβασης	Ημερομηνία Απόφασης Ένταξης Πράξης	Επιλέξιμη/πληρωτέα Δαπάνη (μέχρι 31/12/2018)	Προϋπολογισμός Απόφασης Ένταξης Πράξης	Ποσοστό υλοποίησης οικονομικού αντικειμένου (αρχικός προγραμματισμός/δαπάνη έως 31/12/2018)
1.	5000936	Ξενώνας φιλοξενίας γυναικών θυμάτων βίας Δήμου Τρίπολης	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών	27/04/2016	312.744,72	771.832,12	40,5%
2.	5000956	Συμβουλευτικό Κέντρο Τρίπολης	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών	27/04/2016	218.635,34	400.000,00	54,6%
3.	5000957	Κέντρο συμβουλευτικής υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας σε τοπικό επίπεδο Δήμου Καλαμάτας	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών	27/04/2016	159.405,85	300.817,80	53%

A/A	MIS	Τίτλος Πράξης	Πεδίο Παρέμβασης	Ημερομηνία Απόφασης Ένταξης Πράξης	Επιλέξιμη/πληρωτέα Δαπάνη (μέχρι 31/12/2018)	Προϋπολογισμός Απόφασης Ένταξης Πράξης	Ποσοστό υλοποίησης οικονομικού αντικειμένου (αρχικός προγραμματισμός/δαπάνη έως 31/12/2018)
4.	5000978	Κέντρο συμβουλευτικής υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας σε τοπικό επίπεδο στο Δήμο Κορινθίων	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών	27/04/2016	155.052,53	319.078,00	48,6%
Σύνολο					845.838,44	1.791.727,92	47,2%

Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ιόνια Νησιά 2014-2020»

A/A	MIS	Τίτλος Πράξης	Πεδίο Παρέμβασης	Ημερομηνία Απόφασης Ένταξης Πράξης	Επιλέξιμη/πληρωτέα Δαπάνη (μέχρι 31/12/2018)	Προϋπολογισμός Απόφασης Ένταξης Πράξης	Ποσοστό υλοποίησης οικονομικού αντικειμένου (αρχικός προγραμματισμός/δαπάνη έως 31/12/2018)
1.	5000528	Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας στην Κεφαλλονιά	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών	21/04/2016	86.604,05	201.112,92	43,1%
2.	5000533	Ξενώνας φιλοξενίας Δήμου Κέρκυρας	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών	20/04/2016	49.932,55	885.000,00	5,6%
3.	5000534	Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας στη Ζάκυνθο	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών	13/04/2016	247.665,54	449.439,40	55,1%
4.	5000662	Συμβουλευτικό Κέντρο Κέρκυρας	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών	13/04/2016	172.307,20	450.000,00	38,3%
Σύνολο					556.509,34	1.985.552,32	28%

Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αττική 2014-2020»

A/A	MIS	Τίτλος Πράξης	Πεδίο Παρέμβασης	Ημερομηνία Απόφασης Ένταξης Πράξης	Επιλέξιμη/πληρωτέα Δαπάνη (μέχρι 31/12/2018)	Προϋπολογισμός Απόφασης Ένταξης Πράξης	Ποσοστό υλοποίησης οικονομικού αντικειμένου (αρχικός προγραμματισμός/δαπάνη έως 31/12/2018)
1.	5000782	Ξενώνας φιλοξενίας Δήμου Αθηναίων	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών	26/04/2016	117.710,49	1.391.479,68	8,4%
2.	5000882	Συμβουλευτικό Κέντρο Δήμου Κερατσινίου - Δραπετσώνας	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών	28/04/2016	138.497,17	530.976,32	26,1%
3.	5000889	Συμβουλευτικό Κέντρο Δήμου Χαλανδρίου	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών	26/04/2016	178.605,16	394.340,72	45,3%
4.	5000950	Ξενώνας φιλοξενίας κακοποιημένων γυναικών και των παιδιών τους Δήμου Πειραιά	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών	28/04/2016	206.354,90	1.084.923,21	19%
5.	5000959	Συμβουλευτικό Κέντρο Δήμου Περιστερίου	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών	28/04/2016	118.193,77	410.580,00	28,8%
6.	5000971	Συμβουλευτικό Κέντρο Δήμου Φυλής	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών	28/04/2016	172.863,92	357.000,00	48,4%
7.	5001005	Ξενώνας Φιλοξενίας Γυναικών Θυμάτων Βίας Δήμου Αχαρνών	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών	28/04/2016	87.955,63	671.000,00	13,1%
8.	5000729	Συμβουλευτικό κέντρο Αθήνας και Συμβουλευτικό κέντρο Πειραιά	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών	19/04/2016	634.431,49	1.391.479,68	45,6%

A/A	MIS	Τίτλος Πράξης	Πεδίο Παρέμβασης	Ημερομηνία Απόφασης Ένταξης Πράξης	Επιλέξιμη/πληρωτέα Δαπάνη (μέχρι 31/12/2018)	Προϋπολογισμός Απόφασης Ένταξης Πράξης	Ποσοστό υλοποίησης οικονομικού αντικειμένου (αρχικός προγραμματισμός/δαπά νη έως 31/12/2018)
9.	5000655	Αναβάθμιση ξενώνα για γυναίκες - θύματα βίας ΕΚΚΑ Αττικής	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών	19/04/2016	181.947,76	928.304,00	19,6%
Σύνολο					1.836.560,3	7.044.603,93	26,1%

Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Βόρειο Αιγαίο 2014-2020»

A/A	MIS	Τίτλος Πράξης	Πεδίο Παρέμβασης	Ημερομηνία Απόφασης Ένταξης Πράξης	Επιλέξιμη/πληρωτέα Δαπάνη (μέχρι 31/12/2018)	Προϋπολογισμός Απόφασης Ένταξης Πράξης	Ποσοστό υλοποίησης οικονομικού αντικειμένου (αρχικός προγραμματισμός/δαπά νη έως 31/12/2018)
1.	5000572	Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης γυναικών θυμάτων Δήμου Χίου	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών	01/12/2015	200.861,94	389.457,00	51,57%
2.	5000587	Ξενώνας φιλοξενίας Δήμου Λέσβου	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών	01/12/2015	463.834,19	879.722,88	52,7%
3.	5000640	Συμβουλευτικό Κέντρο Μυτιλήνης	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών	01/12/2015	183.319,81	377.500,00	48,7%
Σύνολο					848.015,94	1.646.679,88	51%

Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Νότιο Αιγαίο 2014-2020»

A/A	MIS	Τίτλος Πράξης	Πεδίο Παρέμβασης	Ημερομηνία Απόφασης Ένταξης Πράξης	Επιλέξιμη/πληρωτέα Δαπάνη (μέχρι 31/12/2018)	Προϋπολογισμός Απόφασης Ένταξης Πράξης	Ποσοστό υλοποίησης οικονομικού αντικειμένου (αρχικός προγραμματισμός/δαπάνη έως 31/12/2018)
1.	5000541	Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης Γυναικών θυμάτων βίας Δήμου Κω	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών	30/04/2016	183.305,92	378.800,00	48,4%
2.	5000568	Ξενώνας Φιλοξενίας γυναικών θυμάτων βίας Δήμου Ρόδου	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών	24/04/2016	421.198,00	920.000,00	45,8%
3.	5000577	Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης Γυναικών θυμάτων βίας Δήμου Ρόδου	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών	24/04/2016	140.539,42	325.000,00	43,3%
4.	5000608	Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης Γυναικών Θυμάτων Βίας Σύρου	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών	24/04/2016	201.244,38	390.000,00	51,6%
Σύνολο					946.287,72	2.013.800,00	50,00%

Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Κρήτη 2014- 2020»

A/A	MIS	Τίτλος Πράξης	Πεδίο Παρέμβασης	Ημερομηνία Απόφασης Ένταξης Πράξης	Επιλέξιμη/πληρωτέα Δαπάνη (μέχρι 31/12/2018)	Προϋπολογισμός Απόφασης Ένταξης Πράξης	Ποσοστό υλοποίησης οικονομικού αντικειμένου (αρχικός προγραμματισμός/δαπάνη έως 31/12/2018)
1.	5000677	Συμβουλευτικό Κέντρο Ηρακλείου	Ενίσχυση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών κοινής ωφέλειας	07/04/2016	67.489,67	430.000,00	15,7%

A/A	MIS	Τίτλος Πράξης	Πεδίο Παρέμβασης	Ημερομηνία Απόφασης Ένταξης Πράξης	Επιλέξιμη/πληρωτέα Δαπάνη (μέχρι 31/12/2018)	Προϋπολογισμός Απόφασης Ένταξης Πράξης	Ποσοστό υλοποίησης οικονομικού αντικειμένου (αρχικός προγραμματισμός/δαπάνη έως 31/12/2018)
2.	5000757	Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας Δήμου Ρεθύμνης	Ενίσχυση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών κοινής ωφέλειας	07/04/2016	168.756,97	320.482,00	52,6%
3.	5000767	Ξενώνας Φιλοξενίας Δήμου Ηρακλείου	Ενίσχυση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών κοινής ωφέλειας	26/04/2016	211.273,64	770.374,34	27,4%
4.	5000910	Ξενώνας φιλοξενίας Δήμου Χανίων	Ενίσχυση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών κοινής ωφέλειας	28/04/2016		885.000,00	
Σύνολο						2.405.856,34	

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα 2014-2020»

A/A	MIS	Τίτλος Πράξης	Πεδίο Παρέμβασης	Ημερομηνία Απόφασης Ένταξης Πράξης	Κωδικός Άξονα/Κατηγορία Περιφέρειας		Επιλέξιμη/πληρωτέα Δαπάνη (μέχρι 31/12/2018)	Προϋπολογισμός Απόφασης Ένταξης Πράξης	Ποσοστό υλοποίησης οικονομικού αντικειμένου (αρχικός προγραμματισμός/δαπάνη έως 31/12/2018)
5.	5001091	Αναβάθμιση και λειτουργία βάσης δεδομένων των ωφελούμενων του δικτύου δομών πρόληψης και αντιμετώπισης της έμφυλης βίας κατά των γυναικών	Επένδυση στη θεσμική ικανότητα και στην αποτελεσματικότητα των δημόσιων διοική-σεων και υπηρεσιών σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο ενόψει των μεταρρυθ-μίσεων, καλύτερη κανονιστική ρύθμιση και χρηστή διακυβέρνηση	12/08/2016	1	Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	44.585,53	95.121,84	46,9%
					1	Μετάβαση	11.973,77	25.545,66	46,9%
					1	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	6.128,52	13.075,02	46,9%
					2	Μετάβαση	5.561,96	11.866,28	46,9%
					3	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	842,93	1.798,37	46,9%
Σύνολο						69.092,71	147.407,16	46,9%	

Ευρήματα της έρευνας:

Από την ποιοτική έρευνα αναδεικνύεται ότι η παρέμβαση των υπηρεσιών λειτουργεί αρκετά ικανοποιητικά παρόλα αυτά προτείνονται επιπλέον ενέργειες για την βελτίωση της αποδοτικότητας του δικτύου και των υπηρεσιών του αναφορικά με την εκπαίδευση, την κλινική εποπτεία των συμβούλων και των στελεχών, της υποστήριξη των συμβούλων, την πρόσληψη ανθρώπινου δυναμικού, τη διεύρυνση των δράσεων ευαισθητοποίησης, τη βιωσιμότητα των υπηρεσιών σε βάθος χρόνου, την ευελιξία στις παραπομπές και στη συνεργασία ανάμεσα στους φορείς εντός και εκτός του δικτύου, τη διεύρυνση της οπτικής του φύλου και στον ανδρικό πληθυσμό, προκειμένου να εντοπιστούν και εκεί οι υπάρχουσες διακρίσεις, τη σταθερή και θεσμική συνεργασία με άλλους φορείς και κυρίως την Αστυνομία, τη δημιουργία emergency units και νέων ξενώνων φιλοξενίας.

- «όταν τα στελέχη εργάζονται κατά μέσο όρο δύο και δυόμιση χρόνια και έχουν αφηγήσεις γυναικών, δύσκολες περιπτώσεις και διαχείρισης αλλά και λόγω της παραμονής τους, πολλές φορές λείπει μια κλινική εποπτεία ... σαφώς όταν αντιμετωπίζεις ένα κοινό θέμα σε μια ομάδα, που θα μιλήσουμε με τις ειδικότητες τους, με άλλους συμβούλους και είναι όντως βοηθητικό, να κουβεντιάσουμε δηλαδή, οποιαδήποτε στιγμή και μεταξύ μας όντως, δημιουργούνται υποομάδες, αλλά πιστεύω στον κλινικό ψυχολόγο, ότι σαφώς υπάρχουν θέματα που θα μπορούσαν να συζητηθούν σε μια κλινική εποπτεία και δικά μας θέματα»,
- «Δηλαδή μιλάμε για ένα ανθρώπινο δυναμικό διαχείρισης, πέρα από τα ζητήματα, είναι πάρα πολύ μεγάλο. Δηλαδή φανταστείτε... μια ερώτηση να κάνουν κάθε μέρα»,
- «Δηλαδή έχουμε αναλάβει να βρούμε ψυχολόγους, επόπτες και επόπτριες για την κλινική εποπτεία, για όλο το βάρος που κουβαλάνε και την αποφόρτιση και την καλύτερη διαχείριση των..θεμάτων»,
- «έτσι κι αλλιώς στις δράσεις ευαισθητοποίησης είναι σε ανοιχτό κοινό. Δεν καλούμε μόνο γυναίκες, μπορεί να παρακολουθήσει οποιαδήποτε δράση, οποιοσδήποτε. Δεν αποκλείουμε δηλαδή τους άνδρες»,
- «δηλαδή λέγονται emergency units αυτά, δηλαδή είναι οι ξενώνες επείγουσας φιλοξενίας και βραχυχρόνιας διαμονής, λέγεται στα ελληνικά, που σημαίνει ότι φιλοξενούνται για λίγες μέρες εκεί οι γυναίκες, ενημερώνονται καλά, προσαρμόζονται για την ένταξή τους στους ξενώνες κτλ κτλ και επίσης, ολοκληρώνονται οι ιατρικές τους εξετάσεις στα νοσοκομεία, για να μπορούν να εισαχθούν στους ξενώνες.. αυτό λείπει. Δεν το έχουμε εμείς σαν δίκτυο»
- «πχ με τα αστυνομικά τμήματα, που κάνουμε πάρα πολλές δράσεις δικτύωσης και δράσεις ευαισθητοποίησης τα στελέχη με τα αστυνομικά τμήματα. Τα οποία πριν λίγα χρόνια..η κατάσταση ήταν πάρα πολύ δύσκολη. Λοιπόν, τι έχει συμβεί τώρα τα τελευταία δύο χρόνια και εγώ συνέχεια τους λές κάντε δικτύωσης και δράσεις στα αστυνομικά τμήματα. Τα τελευταία χρόνια κάνουμε συναντήσεις καταρχήν στο αρχηγείο. Ο αρχηγός της Ελληνικής αστυνομίας, προσωπικά ο ίδιος συμμετέχει σε αυτές τις συναντήσεις. Οπότε αυτό από μόνο του, στον τελευταίο αστυνομικό εισπράττεται ότι η υπηρεσία μου ενδιαφέρεται για το κομμάτι...»
- «να έχουμε περισσότερες επόπτριες, τουλάχιστον να καλύπτουμε τις επιτόπιες συναντήσεις... ότι είναι..απαραίτητη η ψυχολογική υποστήριξη και για τα στελέχη βασικά, γιατί για τις γυναίκες υπάρχει, αλλά ότι σε όσες ανακοινώσεις έχουνε γίνει, σε

- Θεωρητικές προσεγγίσεις για την αντιμετώπιση του προβλήματος της βίας και του ρόλου του δικτύου δομών
- Διερεύνηση των διαδικασιών που ακολουθήθηκαν κατά τη φάση σχεδιασμού των παρεμβάσεων στο δίκτυο δομών υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας και της επάρκειας αυτού
- Διερεύνηση των προτεραιοτήτων και της στόχευσης των δράσεων, όσον αφορά στην κάλυψη των αναγκών του ωφελούμενου πληθυσμού
- Βαθμός κάλυψης των αναγκών του πληθυσμού στόχου / ωφελούμενων
- Διερεύνηση της γνώσης και της γνώμης τους σχετικά με τη δικτύωση των φορέων και των δομών
- Κριτική αξιολόγηση των δυνατών και αδύνατων σημείων της υλοποίησης της δράσης
- Καταγραφή παρατηρήσεων σε σχέση με τον τρόπο υλοποίησης των δράσεων
- Καταγραφή τυχόν προτάσεων / υποδείξεων για τη βελτίωση του σχεδιασμού και της υλοποίησης των δράσεων
- Διερεύνηση ζητημάτων όπως προκύπτουν από τις εμπειρίες τους στις δομές
- Αξιολόγηση της μείζονος αλλαγής που πραγματοποιήθηκε στην παρούσα προγραμματική περίοδο (διεύρυνση της ομάδας στόχου)

Συνολικά προβλέπεται να συμμετέχουν στην ομαδική συζήτηση 6-8 άτομα, με τη βοήθεια οδηγού συζήτησης που θα διαμορφωθεί ειδικά για αυτό το σκοπό.

4 Αποτίμηση της πορείας υλοποίησης του έργου

4.1 Παρουσίαση της προόδου και των εργασιών έως την υποβολή του παραδοτέου Β

Στο προηγούμενο κεφάλαιο (κεφ.3 Κριτήρια) έγινε αναφορά στην πορεία της εργασίας της ομάδας έργου. Συνοψίζοντας, από την κατάθεση της επικαιροποιημένης έκδοσης του Παραδοτέου Α (τέλη Φεβρουαρίου 2019) έως σήμερα (15/4/2019) έχουν πραγματοποιηθεί τα ακόλουθα:

- Συναντήσεις με την ΕΠΠΕ για την ολοκλήρωση των οδηγιών συνέντευξης.
- Ολοκλήρωση των οδηγιών συνέντευξης και ερωτηματολογίων.
- Έναρξη των συνεντεύξεων. Έχουμε συναντήσει τους υπευθύνους του ΚΕΘΙ, της Βάσης Δεδομένων και τα στελέχη της μονάδας Β της ΕΥΣΕΚΤ και έχουν προγραμματιστεί οι υπόλοιπες.
- Επικοινωνία με συνεντευξιζόμενους για την υλοποίηση των υπόλοιπων συνεντεύξεων.
- Συζητήσεις για την ολοκλήρωση των ερωτηματολογίων της ποσοτικής έρευνας.
- Ανάλυση στοιχείων ΟΠΣ.
- Παραλαβή των στοιχείων της ΒΔ της ΕΕΤΑΑ.

4.2 Συνολικά συμπεράσματα της ενδιάμεσης έκθεσης

Σε αυτήν την φάση είναι περιορισμένα τα συμπεράσματα που προκύπτουν από την ανάλυση των δεδομένων της έρευνας διότι μεγάλο μέρος της ποιοτικής έρευνας δεν έχει ολοκληρωθεί, ενώ η ποσοτική έρευνα αναμένεται να ξεκινήσει. Υπάρχουν τα ευρήματα της βιβλιογραφικής επισκόπησης και ορισμένα δεδομένα από τις έως τώρα συνεντεύξεις, τα οποία ωστόσο κρίνονται ως υποκειμενικά (συνεντεύξεις ΚΕΘΙ).

Τα έως τώρα ευρήματα δίνουν την παρακάτω εικόνα:

Συνάφεια / Καταλληλότητα

- Η **Βάση Δεδομένων** είχε λάθη και αβλεψίες, οι οποίες διορθώθηκαν σε έναν πρώτο χρόνο αλλά επιβάλλεται επανασχεδιασμός και επικαιροποίηση, όσον αφορά τους δείκτες, τις παραμέτρους της βάσης και τα ίδια τα δεδομένα. Στα αρχικά προβλήματα που διορθώθηκαν στην βάση δεδομένων περιλαμβάνονται η κωδικοποίηση ορισμένων δεδομένων, η εμφάνιση των δράσεων ευαισθητοποίησης, η διεξαγωγή απολογιστικών στοιχείων των στελεχών, η καταχώρηση των στοιχείων. Τα στελέχη αξιολογούν ως θετική την ύπαρξη της βάσης και την θεωρούν εργαλείο δουλειάς που προσθέτει ανατροφοδότηση και μια εικόνα των παρεχόμενων υπηρεσιών. Επομένως διαφαίνεται έντονη η ανάγκη εισαγωγής ή επαναπροσδιορισμού διαφόρων στοιχείων αναφορικά με τη βάση. Σημαντικό στοιχείο για την ορθή λειτουργία της βάσης αποτέλεσε η ίδια η εμπειρία των ανθρώπων που διαμόρφωσαν τη βάση δεδομένων και την δούλεψαν αρχικά, ώστε στη συνέχεια να μεταβληθεί και να εξελιχθεί.

- Η **συνεργασία** ανάμεσα στις δομές με το ΚΕΘΙ, την ΟΔΕ, τους συμβούλους φαίνεται ικανοποιητική και αποδοτική σε μεγάλο βαθμό, γεγονός που συμβάλλει στο να υπάρχει κατάλληλος σχεδιασμός στις παρεμβάσεις των δράσεων

Αποτελεσματικότητα

- Η φιλοσοφία της λειτουργίας του δικτύου και το πλαίσιο συνεργασίας βασίζονται στην **οπτική του φύλου** και φαίνονται εναρμονισμένα με τις προδιαγραφές των Πράξεων και του κανονιστικού πλαισίου.
- Η εισαγωγή της έννοιας των **πολλαπλών διακρίσεων**, αποστιγματίζει τις γυναίκες από την βία, αυξάνει την προσβασιμότητα, καλύπτει μεγαλύτερο εύρος αναγκών και ομάδων π.χ. αλλοδαπές, και συμβάλλει στην ανίχνευση νέων περιστατικών ενδοοικογενειακής ή άλλων μορφών βίας.
- Η διαρκή εκπαίδευση, η χρήση εργαλείων ειδικά για τους ειδικούς πληθυσμούς που υφίστανται πολλαπλές διακρίσεις, η ανταλλαγή εμπειριών και τεχνογνωσίας, η διεπιστημονική συνεργασία και η εξωστρέφεια στην επικοινωνία ανάμεσα στα στελέχη πρέπει σταθερά και συστηματικά να επικαιροποιούνται.
- Όσον αφορά στις **αλλοδαπές** γυναίκες εξέχουσας σημασίας φαίνεται να είναι, εκτός από την ανταλλαγή καλών πρακτικών ανάμεσα στους συμβούλους και η εκπαίδευση / επιμόρφωση, η χρήση επαγγελματιών διερμηνέων, η σωστή εκπαίδευση των ανθρώπων αυτών στη διερμηνεία αλλά και στην εργασία με την οπτική του φύλου και στη σωστή συνεργασία με τον επαγγελματία.
- Σημαντική είναι η προσέγγιση και σε άλλες ειδικές ομάδες, όπου επίσης χρειάζονται εργαλεία και εξειδικευμένη εργασία από τους συμβούλους και η προσαρμογή και χρήση των κατάλληλων μεθοδολογικών εργαλείων με την οπτική του φύλου, ακόμη και στον τομέα της διαπολιτισμικότητας.
- Η συνεργασία της διεπιστημονικής ομάδας, η εποπτεία των συμβούλων σε όλα τα επίπεδα και η διάχυση της πληροφορίας των καλών πρακτικών, των πληροφοριών και δεδομένων, οι δράσεις **ευαισθητοποίησης και η δικτύωση** φαίνεται ότι συμβάλλουν σημαντικά στην αποτελεσματικότητα των έργων και των παρεχόμενων υπηρεσιών, ως έμμεση δράση της βελτίωσης των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τις ωφελούμενες. Οι δράσεις δικτύωσης και ευαισθητοποίησης αναδεικνύονται πολύ σημαντικοί δείκτες αναφορικά με το βαθμό δικτύωσης των δομών με εξωτερικούς φορείς και για την αποτελεσματική διάχυση πληροφοριών και τη δημοσιότητα μεταξύ τους. Επιπρόσθετα σημαντική είναι και η διάρκεια και συνέχιση των δράσεων αυτών, επιπλέον ως εργαλεία δουλειάς και ανατροφοδότησης. Απαιτείται ένα κοινό πλαίσιο λειτουργίας στη συνεργασία με τους συμβούλους, η διά δράση με τους συμβούλους, το θέμα της δικτύωσης και της ευαισθητοποίησης για την ανάδειξη της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τις γυναίκες.
- Τα βασικά προβλήματα στην εργασία με τα στελέχη των δομών που ενδέχεται να μειώνουν την αποτελεσματικότητα των φορέων και την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών φαίνεται να είναι σε μεγάλο βαθμό ο φόρτος εργασίας των στελεχών.
- Ένα επιπλέον θέμα είναι η **βιωσιμότητα** των φορέων μετά τη λήξη της χρηματοδότησης στη λειτουργία των δομών, προγραμμάτων, παρεμβάσεων

- Επιβεβαιώνεται ένα «κενό» στην παροχή υπηρεσιών π.χ. στη διαδικασία απομάκρυνσης των γυναικών από το βίαιο σύντροφο και μέχρι να μεταβεί η γυναίκα σε έναν ξενώνα φιλοξενίας. Επίσης διαφαίνεται ένα «κενό» και εντός των ξενώνων και των παρεχόμενων υπηρεσιών, αυτό αφορά σε μεγάλο βαθμό την εκπαίδευση των γυναικών, είτε αυτή αφορά την απόκτηση τυπικών προσόντων, την επιμόρφωσή τους και τη δια βίου μάθηση για την αναβάθμιση των ήδη υπαρχόντων προσόντων ή και την εκμάθηση ειδικών γνώσεων
- Η **στελέχωση** των υπηρεσιών του δικτύου φαίνεται να έχει πληγεί από την οικονομική κρίση, αλλά με τη δικτύωση των υπηρεσιών φαίνεται ότι οι ανάγκες με προσπάθεια καλύπτονται και με την παροχή παρόμοιων υπηρεσιών σε όλες τις δομές οι γυναίκες μπορούν να παραπεμφθούν πχ σε μια άλλη ψυχολόγο εντός του δικτύου
- Το κόστος λειτουργίας των δομών φαίνεται να καλύπτεται από τον υπάρχοντα εκάστοτε προϋπολογισμό, αλλά υπάρχουν ποσοτικές και ποιοτικές διαφορές στη λειτουργία των δομών.

Αποδοτικότητα

- Εκτιμάται ότι η παρέμβαση των υπηρεσιών λειτουργεί αρκετά ικανοποιητικά παρόλα αυτά προτείνονται επιπλέον ενέργειες για την βελτίωση της αποδοτικότητας του δικτύου και των υπηρεσιών.

4.3 Παρουσίαση προβλημάτων που αντιμετώπισε η ομάδα έργου

- Παρά την αμέριστη βοήθεια της Αναθέτουσας Αρχής, η παραλαβή των στοιχείων του ΟΠΣ έγινε έπειτα από εκτενή επικοινωνία με τους υπευθύνους (αρχή ΟΠΣ, ΕΥΣΕΚΤ, ΠΕΠ). Αυτό δεν αποτέλεσε εμπόδιο για την πραγματοποίηση μιας πρώτης ανάλυσης των στοιχείων, που παρατίθενται στην παρούσα αναφορά με τη μορφή πινάκων.
- Αντίθετα, υπήρξε καθυστέρηση στην παραλαβή στοιχείων από την ΒΔ της ΕΕΤΑΑ. Ως εκ τούτου δεν ήταν εφικτή η εκτεταμένη ανάλυση των στοιχείων στην παρούσα έκθεση και ιδιαίτερα η παραμετροποίηση των δεδομένων.
- Υπάρχει σοβαρή απόκλιση στον αριθμό των ωφελουμένων όπως προκύπτουν από τις δύο κύριες πηγές στοιχείων (ΟΠΣ και ΒΔ της ΕΕΤΑΑ). Υπάρχει απόκλιση μεγάλη και αυτό το δεδομένο έχει συνέπειες στην περαιτέρω ανάλυση των δεικτών στα πλαίσια της αξιολόγησης.

Παράθεση των βιβλιογραφικών πηγών που ανασκοπήθηκαν

- Αγάθωνος – Γεωργοπούλου Ε., «Η βία στην Οικογένεια. Ανασκόπηση», *Σύγχρονα Θέματα*, τευχ. 43- 44, 1990, σσ. 78 – 100.
- Acosta F., Bronz A., Filhois A.A., «Reflexive groups engage Brazilian men in preventing gender-based violence», *Psychology International*, vol. 15, no. 2, 2004, pp.1 – 3.
- Acosta F., Barker G., «Brazilian research project confronts gender-based violence against women», *Psychology International*, vol. 15, no. 1, 2004, pp. 4 – 5.
- Αδαμάκη Ν., *Έρευνα για τη βία κατά των γυναικών στην Ελλάδα*, Αθήνα, ΚΕΘΙ, 2000.
- Afghanistan Independent Human Rights Commission, «Evaluation report on General Situation of Women in Afghanistan», 2006, rep_eng_wom_situation_8_march.htm at. www.aihrc.org.af.
- American Psychological Association, *APA Presidential task force on violence and the family report*, Washington DC, Author, 1996.
- Anagnostopoulos, D., Buchanan, N.T., Pereira, C., & Lichty, L.F. School staff responses to genderbased bullying as moral interpretation: An exploratory study. *Educational Policy*, 23, 2009, 519-553.
- Anagnostopoulos, D., School Staff Responses to Gender-Based Bullying as Moral Interpretation: An Exploration Study, Educational Press, 2007.
- Alexander J., «Action and Its Environment», in Alexander J., Giesen B., Munch R., Smelser N. (ed.), *The Micro-Macro Link*, USA, University of California Press, 289 – 318, 1987.
- Αρχηγείο Ελληνικής Αστυνομίας, «Εγχειρίδιο για την Αντιμετώπιση της Ενδοοικογενειακής Βίας», Τυπογραφείο Ελληνικής Αστυνομίας, Απρίλιος 2005.
- Arredondo P., Perez P., «Historical Perspectives on the Multicultural Guidelines and Contemporary Applications», *American Psychological Association*, vol. 37, no. 1, 2006, pp. 1 – 5.
- Αρτινοπούλου, Β. *Ενδοοικογενειακή Κακοποίηση Γυναικών*, Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη, 2006.
- Αρτινοπούλου Β., Παπαθεοδώρου Θ., *Σεξουαλική Παρενόχληση στην Εργασία*, Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη, 2006.
- Αρτινοπούλου Β., Φαρσεδάκης Ι., *Ενδο-οικογενειακή βία κατά των γυναικών: πρώτη πανελλαδική επιδημιολογική έρευνα*, Αθήνα, ΚΕΘΙ, 2003.
- Αρτινοπούλου Β., Αιμομιξία. Θεωρητικές Προσεγγίσεις και Ερευνητικά Δεδομένα, Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη, 2000.
- Αρτινοπούλου Β., Μαγγανάς Α., *Θυματολογία και όψεις θυματοποίησης*, Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη, 1996.
- Ashcroft J., Daniels D., Hart S., «Violence against Women: Identifying Risk Factors», Nov. 2004, pdffiles1/nij/197019.pdf at. www.ncjrs.gov/
- Asling-Momeni K., Pena R., Ellseberg M.C., Ake Person L., «Violence Against Women increases the risk of infant and child mortality: a case-referent study in Nicaragua», 2006, bulletin/2003/Vol81-No1/bulletin_2003_81(1)_10-18.pdf at. whqlibdoc.who.int/
- Bailey S., Whittle N., «Young people: Victims of Violence», 2004, viewpublication/828 at. www.medscape.com.
- Barter, C.A., McCarry, M., Berridge, D., & Evans, K.M., *Partner exploitation and violence in teenage intimate relationships*. London: NSPCC, 2009.
- Baybock R., «Farewell to Multiculturalism? Sharing Values and Identities in Societies of Immigration», *Journal of International Migration and Integration*, vol. 3, no 1, 2002, pp. 1 – 16.
- Beck A., *Prisoners of hate. The cognitive basis of anger, hostility and violence*, 1st ed., New York, Harper Collins Publishers, 1999.
- Βεϊκου Μ., «Αναγκαστική Μετανάστευση: Στοιχεία Κοινωνικού Αποκλεισμού και Εθελοντικής Αποδοχής Ανισοτήτων», στο: *Κοινωνικές ανισότητες και κοινωνικός αποκλεισμός*, Πρακτικά 6^{ου} Επιστημονικού Συνεδρίου Παν/μιου Μακεδονίας, Αθήνα, Ίδρυμα Σ. Καραγιώργα, 1998, σσ. 479 – 487.
- Benjamin W., *Για μια κριτική της βίας*, Αθήνα, Ελευθεριακή Κουλτούρα, 2002.
- Berkel La V., Furlong A., Hickman A., Blue E., «A qualitative examination of Black College Women's Beliefs About Abuse in Relationships», *Professional Psychology: Research and Practice*, vol. 36, no 3, 2005, pp. 283 – 290.
- Bernard C., Schaffer E., *Η καθημερινή βία στο γάμο. Κείμενα για μια κοινωνιολογία της εξουσίας και του έρωτα*, Θεσσαλονίκη, Παρατηρητής, χ.χ.
- Blundells S., *Γυναίκα στην Αρχαία Ελλάδα*, Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα, 2004.
- Book A. S., Quinsey V. L., «Re – examining the issues: A response to Archer et al.», *Aggression and Violent Behavior*, vol. 10, 2005, pp. 637 – 646.
- Browne A., *Overview of Intimate Partner Violence*, notes from the course on «Intimate Partner Violence for Health Care Professionals», Athens, University Medical School, Sept. 2001.
- Browne A., «Violence Against Women by Male Partners. Prevalence, Outcomes, and Policy Implications», *American Psychologist*, vol. 48, no. 10, 1993, pp. 1077 – 1087.
- Browne K., Herbert M., *Preventing Family Violence*, USA, John Wiley & Sons, 1999.
- Brownmiller S., *Against our will. Men, women and rape*, USA, Penguin Books-Cox & Wyman Ltd, 1976.
- Βωβού Σ., «Μια φεμινιστική προσέγγιση για τις μετανάστριες», στο: Μαρβάκης Α. Παρσανόγλου Δ. Παύλου Μ. (επιμ.), *Μετανάστες στην Ελλάδα*, Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα, 2003, 411 - 426.
- Cardemil E., Battle C., «Guess Who's Coming to Therapy? Getting Comfortable With Conversations about Race and Ethnicity in Psychotherapy in Professional Psychology: Research and Practice», *American Psychological Association*, vol. 3, 2003, pp. 278 – 286.

- Carroll, J. L., *Sexuality Now: Embracing Diversity*. Third Edition, Wadsworth - Cengage Learning Publishers, Pacific Grove, CA, 2010.
- Chatzifotiou S., *Keeping Domestic Violence in Silence: The Case of Greece*, presentation at the Cyprus International Conference, Nicosia, 2002.
- Chatzifotiou S., Dobash R., «The “Last Violent Event”: The Experience of Greek Battered Women», *South European Society & Politics*, vol. 3, 2001a, pp. 58 – 82.
- Chatzifotiou S., Dobash R., «Seeking Informal Support. Marital Violence against Women in Greece», *Violence Against Women: An International and Interdisciplinary Journal*, vol. 7, no 9, 2001b, pp. 1024 – 1050.
- Council of Europe, Committee of Ministers. *Council of Europe Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence: Explanatory Report*. Downloaded from: <http://goo.gl/C96ID>, 2011.
- Γενική Γραμματεία Ισότητας, *Οδηγός Συμβουλευτικής για τη Βία. Βία κατά των Γυναικών, Τώρα μπορείς να μιλήσεις*, διαθέσιμο στο <http://www.isotita.gr/wp-content/uploads/2018/91.pdf>, 2018.
- Γενική Γραμματεία Ισότητας, *Η πρόοδος των πολιτικών ισότητας των φύλων στη χώρα. Η εφαρμογή των πολιτικών ισότητας στους Δήμους*, διαθέσιμο στο <http://www.isotita.gr/wp-content/uploads/2018.pdf>, 2018.
- Γενική Γραμματεία Ισότητας, *Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2016 - 2020*, διαθέσιμο στο <http://www.isotita.gr/wp-content/uploads/2017/04/ESDIF.pdf>, 2017.
- Γενική Γραμματεία Ισότητας, *Δειγματοληπτική και Στατιστική – Αξιοποίηση Στοιχείων που αφορούν στην κακοποίηση γυναικών που απευθύνθηκαν στα Συμβουλευτικά Κέντρα Αθήνας – Πειραιά*, Αθήνα, Γενική Γραμματεία Ισότητας, 2004.
- Γιαρένη Ι., *Γυναίκα και Ανθρώπινα Δικαιώματα*, Αθήνα, Έλλην, 2004.
- Clements C., Sabourin C., Spiby L., «Dysphoria and Hopelessness Following Battering: The Role of Perceived Control, Coping, and Self – Esteem», *Journal of Family Violence*, vol. 19, no. 1, 2004, pp. 25 – 36.
- Cohen D., *Νόμος Σεξουαλικότητα και Κοινωνία. Η επιβολή της ηθικής στην Κλασική Αθήνα*, Αθήνα, Κάτοπτρο, 1991.
- Council of Europe, «Combating violence against women. Stocktaking study on the measures and actions taken in Council of Europe member States», 2006, T/E/Human_Rights/Equality/05_Violence_against_women at www.coe.int/Council_of_Europe_Gender_Matters, A Manual on Addressing GBV Affecting Young People, downloaded from: <http://eycb.coe.int/gendermatters/>, 2007.
- Council of Europe, *Final Activity Report: Task Force to Combat Violence Against Women, Including Domestic Violence*, downloaded from: http://coe.int/t/dg2/equality/domesticviolencecampaign/Source/final_Activity_report.pdf, <http://goo.gl/Ny5Yo>, 2008.
- Council of Europe, *Committee of Ministers' Explanatory Report: Council of Europe Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence*, downloaded from: [https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?Ref=CM\(2011\)49&Language=lanEnglish&Ver=final](https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?Ref=CM(2011)49&Language=lanEnglish&Ver=final), <http://goo.gl/DPUH4>, 2011.
- Currie, C. et al., *Inequalities in Young People's Health, HBSC International Report from the 2005/2006 Survey*, 2008.
- Conseil de l'Europe, *Actes du Colloque sur la violence au sein de la famille: mesures dans le domaine social*, Strasbourg, 1990.
- Consiglio Italiano per Refuti, *Οδηγός Καλών Πρακτικών - βία λόγω φύλου σε γυναίκες πρόσφυγες, Πρόγραμμα Daphne – Malika*, Italia – Athina, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Νοέμβριος 2002.
- Dattilio F.M., Padesky C.A., *Συμβουλευτική Ζευγαριών – Γνωσιακή Συμπεριφοριστική Προσέγγιση*, Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα, 1995.
- Davis J., Lyon E., *Safety Planning with Battered Women. Complex lives/ difficult choices*, London New Delhi, Sage Publications, 1999.
- Δεδούκου Ξ., Μπελεχρή Μ., *Βία μεταξύ συντρόφων και συζύγων – Σημασία του προβλήματος και ο ρόλος της ιατρικής κοινότητας*, εισήγηση σε εκπαιδευτικό σεμινάριο του Εργαστηρίου Υγιεινής και Επιδημιολογίας της Ιατρικής Σχολής Αθηνών, Αθήνα, 2002.
- Δεδούκου Ξ., Alexe D., *Χαρακτηριστικά θυμάτων σύμφωνα με τα στοιχεία του συστήματος καταγραφής εξωτερικών ιατρείων – Προοπτικές*, εισήγηση σε εκπαιδευτικό σεμινάριο του Εργαστηρίου Υγιεινής και Επιδημιολογίας της Ιατρικής Σχολής Αθηνών, Αθήνα, 2001.
- Δεληγιάννη – Κουϊμτζή Β., *Θεωρίες για τις Διαφορές των Φύλων*, Θεσσαλονίκη, Βάνιας, 1993.
- Departement of Injuries and Violence Prevention of World Health Organization, «The economic dimensions of interpersonal violence», 2004, http://www.who.int/violence_injury_prevention/publications/violence/economic_dimensions/en/at.
- Δημητρίου Σ., *Μορφές βίας*, Αθήνα, Σαββάλας, 2003.
- Δημουλάς Κ., Παπαδοπούλου Δ. (επιμ.), «Έρευνα για τις Μορφές Κοινωνικής Ένταξης των Οικονομικών Μεταναστών στην Περιφέρεια Αττικής 2003 – 2004», 2004, <http://www.inegsee.gr/>.
- Dobash E., Dobash R., Wilson M., Daly M., «The Myth of Sexual Symmetry in Marital Violence», in: Renzetti C., Kennedy B. (ed.), *Violence against Women*, USA, Rowman & Littlefield Publishers, 2005, 31 – 54.
- Dobash E., Dobash R., «The politics and policies of responding to violence against women», in: Hanmen J., Itzin C. (ed.), *Home truths about domestic violence. Feminist influences on policy and practice*, New York, Routledge, 2000, 187 – 204.
- Dobash E., Dobash P., «Cross border encounters challenges and opportunitie», in: Dobash E., Dobash R. (ed.), *Rethinking Violence against Women*, London, Sage, 1998, 1 – 21.
- Dobash E., Dobash P., «Do we need new methods for studying wife abuse? The context specific approach», in: Finkelhor D., Gelles R., Hotaling G., Straus M. (ed.), *The dark side of families. Curent family violence research*, USA, Sage, 1983, 261 – 272.
- Dubisch J., «Introduction», in: Dubisch J. (ed.), *Gender and Power in Rural Greece*, New Jersey, Princeton University Press, 1986, 5 – 41.
- Dugan L., Mattingly M.J., «Family and Employment Consequenses of Intimate Family Violence: A Longitudinal Analysis», 2005, <http://www.ncjrs.gov/pdffiles1/nij/grants/209295.pdf>.
- Dutton D. G., Nicholls T. L., «The gender paradigm in domestic violence research and theory: Part 1 – The conflict of theory and data», in: *Agression and Violent Behavior*, vol.10, 2005, pp. 680 – 714.

- Εθνική Έκθεση της Ελλάδας για το 4^ο Παγκόσμιο Συνέδριο του ΟΗΕ για τις Γυναίκες, *Η κατάσταση των γυναικών στην Ελλάδα κατά τη δεκαετία 1984 – 1994* Πεκίνο, Αθήνα, Εθνικό Τυπογραφείο, 1995.
- Eisikovits Z., Buchbinder E., *Locked in a violent embrace. Understanding and intervening in domestic violence*, London, Sage, 2000.
- El Bassel N., Gilbert L., Witte S., Wu E., Gaeta T., Schilling R., Wada T., «Intimate partner violence and substance abuse among minority women receiving care from an inner-city emergency department», 2003, [entrez/query.fcgi at. www.ncbi.nlm.nih.gov](http://entrez/query.fcgi?at=www.ncbi.nlm.nih.gov).
- Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες (ΕΣΠ), *Όψεις του Ζητήματος των Προσφύγων στην Ελληνική Κοινωνία*, Αθήνα, Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες, 2004.
- Ellsberg M., Caldera T., Herrera A., Winkvist A., Kullgren G., «Domestic Violence and Emotional Distress Among Nicaraguan Women: Results From a Population-Based Study», *American Psychologist*, vol. 54, no. 1, 1999, pp. 30-36.
- Ερευνητικό πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Αστικού Περιβάλλοντος & Ανθρώπινου Δυναμικού (Ι.Α.Π.Α.Δ.), *Ερευνα - Μελέτη για το σχεδιασμό του επιχειρησιακού προγράμματος του Υπουργείου Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης «Για τους Μετανάστες στην Ελλάδα»*, Αθήνα, Πάντειο Πανεπιστήμιο, 2002.
- Evans M., *Φύλο και Κοινωνική Θεωρία*, Αθήνα, Μεταίχμιο, 2003.
- European Anti-Violence Network, *Master Package: GEAR against IPV - Gender Equality Awareness Raising against Intimate Partner Violence*, downloadable from: <http://gear-ipv.eu>, 2010.
- European Commission Eurostat Service, *Gender Pay Gap in Europe*, sourced from: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/Gender_pay_gap_statistics, <http://goo.gl/n32Un> (data from October 2010).
- European Commission Advisory Committee on Equal Opportunities for Women and Men, *Opinion Report "Breaking Gender Stereotypes in the Media"*, downloaded from: http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/files/opinions_advisory_committee/2010_12_opinion_on_breaking_gender_stereotypes_in_the_media_en.pdf, <http://goo.gl/3IHQW>, 2010.
- European Commission's Network to Promote Women in Decision-making in Politics and the Economy *Working Paper The Quota-instrument: Different Approaches Across Europe*, downloaded from: http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/files/quota-working_paper_en.pdf, <http://goo.gl/DHToj>, July 2011.
- European Youth Centre Budapest, *Online Compasito Manual on Human Rights Education*, downloaded from: <http://eycb.coe.int/compasito/>
- European Parliament, *Resolution of 26 November 2009 on the Elimination of Violence Against Women*, sourced from: <http://europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&reference=P7-TA2009-0098&language=EN>, <http://goo.gl/2TH2k>, 2009.
- Fahlberg V., *Domestic Violence in Immigrant Communities: Barriers to service utilization*, May 2003.
- Family Violence Preventive Fund, «Understanding Children Immigration, and Family Violence: a National Examination of the Issues», 2005, health/enews/November2005.htm at. www.endabuse.org/
- Family Violence Preventive Fund, «Domestic Violence in Immigrants», 1995, [programs/immigrant at. endabuse.org](http://programs/immigrant.at.endabuse.org).
- Fantham E., Peet Foley H., Boumel Kampen N., Pomeroy S., Shapiro A., *Οι Γυναίκες στον Αρχαίο Κόσμο*, Αθήνα, Πατάκης, 2004.
- Farrington D., «Childhood Origins of Antisocial Behavior», *Clinical Psychology and Psychotherapy. An International Journal of Theory and Practice*, vol. 12, 2005, pp. 177 – 190.
- Feder L., «Domestic Violence: An interdisciplinary approach», in: Feder L. (ed.), *Women and domestic violence: An interdisciplinary approach*, New York, London, Haworth Press, 1999, 1 – 6.
- Foster J., Micklin D., Newell B., Kemp C., «Refugee Women», 2002, refugee_women.htm at. www.baylor.edu/Charles_Kemp.
- FRA-European Union Agency for Fundamental Rights (2015), *Violence against women: an EU-wide survey. Main results*. Luxembourg: Publication Office of the European Union.
- Gelles R.J., Strauss M.A., *Intimate Violence*, New York, Simon & Schuster, 1988.
- Gelles R., «An exchange/ Social Control Theory», in: Finkelhor D., Gelles R., Hotaling G., Straus M. (ed.), *The dark side of families. Current family violence research*, USA, Sage, 1983, 151 – 165.
- Goldthorpe J., «Social inequality and social integration in modern Britain», in: Wedderburn D. (ed.), *Poverty inequality and class structure*, New York, London, Cambridge University, 1974, 217 – 234.
- Goodman M., Fallon B., *Supplement to Pattern Changing for Abused Women. An educational program*, London New Delhi, Sage Publications, 1999.
- Goodman M., Fallon B., *Pattern Changing for Abused Women. An educational program*. London New Delhi, Sage, 1995.
- Green K., *Family Violence in Aboriginal Communities: An Aboriginal Perspective*, Canada, National Clearing House on Family Violence, 1997.
- Green N., *Οι Δρόμοι της Μετανάστευσης. Σύγχρονες Θεωρητικές Προσεγγίσεις*, Αθήνα, Σαββάλας, 2004.
- Hadidi M., Kulwicki A., Jahsan, H., «A review of 16 cases of honour killing in Jordan in 1995», *International Journal of Legal Medicine*, vol. 114, 2001, pp. 357 – 359.
- Hadjiyanni A., Kamoutsi F., «Dimensions of Public Debate on Sexual Violence against Women: Similarities and Differences between Greece and EU Policy Framing», *The Greek Review of Social Research*, vol. 117, B', 2005, pp. 189 – 220.
- Hagemann-White, C. et al., *Review of Research on Factors at Play in Perpetration*, Publications Office of the European Union, 2010.
- Hamberger K., Holtzworth – Munroe A., Partner Violence, in: Dattilio F., Freeman A. (ed.), *Cognitive Behavioral Strategies in Crisis Intervention*, New York, The Guilford Press, 2000, 339 – 384.
- Harrison L., *Effects of Race and Victim Drinking on Domestic Violence Attributions*, Lincoln, University of Nebraska, 2000.
- Hassens V., «Εξουσία, Βία και Πόνος στη Διαπροσωπική Επικοινωνία: Η κακοποίηση των παιδιών», στο: Ναυρίδης Κ. (επιμ.), *Εξουσία, Βία, Πόνος*, 2^{ος} τόμος, Αθήνα, Καστανιώτης, 2003, 58 – 68.
- Hayes N. (ed.), *Doing Qualitative Analysis in Psychology*, U.K., Psychology Press, 1997.

- Hazen A., Soriano F., «Experiences of Intimate Partner Violence Among U.S. Born, Immigrant and Migrant Latinas», 2005, pdf/files1/nij/grants/211509.pdf at: <http://www.ncjrs.gov/>
- Herman J., *Η Βία – επακόλουθα, ψυχικά τραύματα, θεραπεία* Αθήνα, Θετίλη, 1996.
- Hirigoyen M. F., *Ηθική παρενόχληση. Η κρυμμένη βία στην καθημερινή ζωή*, Αθήνα, Πατάκης, 2000.
- Hobart M., «Washington State Domestic Violence Fatality Review», December 2002, www.wscadv.org
- Holmqvist R., Andersen K., «Therapists' Reactions to Treatment of Survivors of Political Torture», *Professional Psychology: Research and Practice*, vol. 3, 2003, pp. 294 – 300.
- Horne S., «Domestic Violence in Russia», *American Psychologist*, vol. 54, no.1, 1999, pp. 55 – 61.
- Huuki, T., *Popularity, Real Lads and Violence on the Social Field of School, Chapter from: Gendered and Sexualised Violence in Educational Environments*, 2nd Edition, University of Oulu Press, 2003.
- Θεοδώρου Β., *Ενδοοικογενειακή βία: η κακοποιημένη γυναίκα και οι επαγγελματίες υγείας πρόνοιας*, Βιβλιοθήκη Ινστιτούτου Έρευνας Θεραπείας Συμπεριφοράς, 2002.
- Ινστιτούτο Εργασίας ΓΣΕΕ/ΑΔΕΔΥ, *Έρευνα για τις μορφές κοινωνικής ένταξης των οικονομικών μεταναστών στην Περιφέρεια Αττικής. 2003-2004*, Αθήνα, ΙΝΕ ΓΣΕΕ, 2004.
- Institute of Equality, *Honour Based Violence Greece: Status Report*, Athens, October 2004.
- Instituto Nazionale di Statistica, *Violence and abuse against women inside and outside the family*. Downloaded from: <http://goo.gl/pt2PH>, 2006.
- «Ισότητα και Πολυμορφία στο Περιβάλλον Εργασίας: Θεσμικό Πλαίσιο – Τρέχουσες Εξελίξεις», έρευνα της αναπτυξιακής σύμπραξης «Αθηνά», στα πλαίσια του «Μέτρου 4.2., Κοινωνική Πρωτοβουλία Equal», Αθήνα, 2002.
- James K., Seddon B., Brown J., «“Using it” or “losing it”: Men's constructions of their violence towards female partners», Australian Domestic and Family Violence Clearinghouse research paper, 2002, www.austdvclearinghouse.unsw.edu.au.
- Jankowiak W.R., Fischer E., «A cross-cultural perspective of Romenatic love», *Ethnology*, vol. XXXI, no 1, 1992, pp. 149 – 155.
- Johnson H., «Rethinking Survey Research on Violence against Women», in: Dobash E., Dobash R. (ed.), *Rethinking Violence against Women*, London, Sage, 1998, 23 – 51.
- Jukes A.E., *Men who Batter Women*, London New York, Routledge, 1999.
- Jumper Thurman P., Bubar R., Plested B., Edwards R., LeMaster P., Bystrom E., Hardy M., Tahe D.W., Burnside M., Oetting E.R., *Final Revised Report of National Institute of Justice. Violence Against Indian Women*. Rockville, National Criminal Justice References Service, 2003.
- Kang D.S., Kahler L.R., Tesar C.M., «Cultural aspects of caring for refugees», American Academy of Family Physicians, 1998, afp/980315ap/medsoc.html at: www.aafp.org.
- Καψάλης Α., «Μετανάστριες και Απασχόληση στην Ελλάδα», 2006, enimerwsi-main.htm at: www.inegsee.gr.
- Κέντρο Ερευνών για θέματα Ισότητας, *Οδηγός για τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας για την Εξάλειψη των Φυλετικών Διακρίσεων και του Ρατσισμού*, Αθήνα, https://kethi.gr/wp-content/uploads/2018/03/%CE%9F%CE%94%CE%97%CE%93%CE%9F%CE%A3_mme_publ.pdf 2018.
- Κέντρο Ερευνών για θέματα Ισότητας, *Σύμβαση για την Εξάλειψη όλων των Μορφών Διακρίσεων κατά των Γυναικών/CEDAW/ Έκδοση για νέες και νέους*, https://kethi.gr/wp-content/uploads/2018/04/CEDAW_Web_Spreads-1.pdf, 2017.
- Κέντρο Ερευνών για θέματα Ισότητας, *Διακρίσεις Λόγω Φύλου, Ταυτότητας και Σεξουαλικού Προσανατολισμού. Δεδομένα, θεσμικό πλαίσιο και ποιοτική διερεύνηση*, Αθήνα, <https://kethi.gr/diakrisis-logo-taftotitas-fylou-ke-sexualikou-prosanatolismou-dedomena-thesmiko-plesio-ke-piotiki-diervnisi/>, 2018.
- Κέντρο Ερευνών για θέματα Ισότητας, *Ενδοοικογενειακή Βία κατά των Γυναικών. Πρώτη Πανελλαδική Επιδημιολογική Έρευνα*. Αθήνα, http://www.kethi.gr/attachments/111_ENDOOIKOGENEIAKH_BIA_KATA_GYNAIKWN.pdf, 2013.
- Κέντρο Ερευνών για θέματα Ισότητας, *Το δικαίωμα στην Ισότητα. Θεωρητικές προσεγγίσεις και θεσμικές κατοχυρώσεις*, πρακτικά ημερίδας, Αθήνα, ΚΕΘΙ, 2002.
- Κέντρο Ερευνών για θέματα Ισότητας, *Στάζοντας τη Σιωπή: Βία στην Οικογένεια – Ένα έγκλημα πίσω από κλειστά παράθυρα*, πρακτικά διήμερου συνεδρίου, Αθήνα, ΚΕΘΙ, 2000.
- Kiser L. J., Black M. M., «Family processes in the midst of urban poverty: What does the trauma literature tell us?», *Agression and Violent Behavior*, vol. 10, 2005, pp. 715 – 750.
- Knox C., Monaghan R., «Violence in a changing political context, Northern Ireland and South Africa», in: Stanko E. (ed.), *The Meaning of Violence*, New York, Routledge 2003, 184 – 202.
- Koenig M., Lutalo T., Zhao F., Nalugoda F., Wabwire-Mangen F., Kiwanuka N., Wag man J., Serwadda D., Wawer M., Gray R., «Domestic Violence in rural Uganda: evidence from a community – based study», 2003, [bulletin/2003/Vol81-No1/bulletin_2003_81\(1\)_53-60.pdf](http://bulletin/2003/Vol81-No1/bulletin_2003_81(1)_53-60.pdf) at: <http://whqlibdoc.who.int/>
- Κορωναίου Α., (επιμ.) *Γυναίκες στα Μ.Μ.Ε. Γυναίκες και Μ.Μ.Ε.*, Αθήνα, Ευρυμάθεια Α.Ε., Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης και Εκπαίδευσης, 2006.
- Κορωναίου Α., *Η ψυχοκοινωνιολογία της εργασίας. Πανεπιστημιακές σημειώσεις*, Αθήνα, Βιβλιοθήκη Παντείου Πανεπιστημίου, 1999.
- Κορωναίου Α., *Η κοινωνιολογία του ελεύθερου χρόνου*, Αθήνα, Νήσος, 1996.
- Κράτσα – Τσαγκαροπούλου Ρ., *Σχέδιο έκθεσης σχετικά με τη γυναικεία μετανάστευση: ο ρόλος και η θέση των μεταναστριών στην Ευρωπαϊκή Ένωση*, Επιτροπή Δικαιωμάτων των Γυναικών και Ισότητας των Φύλων – Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Αθήνα, 2006.
- Krishnan S., Hilbert J., McNeil K., *Understanding domestic violence in multi ethnic rural communities: A focus on collaborations among the courts, the law enforcement agencies and the shelters*, Rockville, National Criminal Justice Reference Service, 2002.

- Krizsan A., Paantjens M., van Lamoen I., «Domestic Violence: Who's Problem?», *The Greek Review of Social Research*, vol. 117, B', 2005, pp. 63 – 92.
- Krug E., Dahlberg L., Mercy J., Zwi A., Lozano R. (ed.), *World report on violence and health*, Geneva, World Health Organization, 2002.
- Kulke C., «Impacts of Globalization on Gender Politics and Gender Arrangements», *Transition in Eastern and Central Europe – Gender*, Humboldt University of Berlin, September 2000, pp. 1 – 12.
- Kvinnoforum/ Founder of Women's Forum, «Manual Honour Related Violence. Prevention of Violence against women and girls in patriarchal families», Stockholm, 2005, projects/heder/manualHRV2005.pdf at www.qweb.kvinnoforum.se.
- Kwiatkowska A., «Gender stereotypes and beliefs about family violence in Poland», in: Klein R. C.A. (ed.), *Multidisciplinary Perspectives on Family Violence*, New York, Routledge, 1998, 129 – 152.
- Κώδικας Δεοντολογίας Αστυνομικού Προσωπικού (π.δ. 253/2004).
- Κωσταβάρα – Παπαρήγα Κ., «Η σεξουαλική παρενόχληση στους χώρους εργασίας», *Νομικό Βήμα*, τευχ. 4, 1995, σσ. 617 – 629.
- Κωσταβάρα Κ., «Η ενδοοικογενειακή βία και η αντιμετώπισή της», στο Ζώη Λ. Ν. (επιμ.), *Οικογένεια και Οικογενειακή Πολιτική σε ένα μεταβαλλόμενο κόσμο*, Αθήνα, Επτάλοφος, 1994, 427 – 432.
- La Violette A.D., Barnett O.W., *It could happen to anyone*, 2nd ed. USA, Sage, 2000.
- Laqueur T., *Κατασκευάζοντας το φύλο – Σώμα και κοινωνικό φύλο από τους αρχαίους Έλληνες έως τον Φρόιντ*, Αθήνα, Πολύτροπον, 2003.
- Leijenaar M., *Η ένταξη της ισότητας σε όλες τις πολιτικές: από τη θεωρία στην πράξη*, πρακτικά ευρωπαϊκού συνεδρίου με θέμα Στρατηγικές για την Ισότητα των Φύλων. Ευρώπη – Ελλάδα 1996 – 2005, Αθήνα, ΚΕΘΙ, 2001.
- Lentz S., «Revisiting the rule of thumb: an overview of the history of wife abuse», in: Lentz S. (ed.), *Women and domestic violence: An interdisciplinary approach*, New York, London, Haworth Press, 1999, 9 – 27.
- Levinson D., *Family Violence in Cross Cultural Perspective*, USA, Sage, 1989.
- Leung K., Van De Vijver F., «Cross Cultural Research Methodology », in: Leon F. , Austin J. (ed.) *The Psychology Research Handbook. A guide for graduate students and research assistants*, Sage, USA, 1996, 351 – 358.
- Mac Williams M., «Violence against Women on Societies Under Stress», in: Dobash E., Dobash R. (ed.), *Rethinking Violence against Women*, London, Sage Publications, 1998, 111 – 140.
- Madianos M.G., Madianu D.C., Stefanis C.N., A cross cultural study on immigration and mental health implications for Prevention, *Neurologie et Psychiatria*, vol. 4, 1981, pp. 71 – 79.
- Mahoney M., *Constructive Psychotherapy. A practical Guide*, New York, Guilford Press, 2003.
- Mahmood C., Armstrong S., «Do ethnic Groups exist? A cognitive perspective on the concept of cultures», *Ethnology*, vol. XXXI, no 1, 1992, pp. 1 – 14.
- Mama A., «Violence against black women in the home», in: Hanmen J., Itzin C. (ed.), *Home truths about domestic violence. Feminist influences on policy and practice*, New York, Routledge, 2000, 44 – 56.
- Μαρβάκης Α., Παρσανόγλου Δ., Παύλου Μ. (επιμ.), *Μετανάστες στην Ελλάδα*, Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα, 2001.
- Martin D., *Battered Wives*, USA, Volcano Press, 1981α.
- Martin D., *Woman – Battering. Victims and their experiences*, USA, Sage, 1981β.
- Mediterranean Institute for Gender Studies, MIGS, *Date Rape Cases among Young Women: Strategies for Support and Intervention*. Nicosia: University of Nicosia Press. Downloaded from: <http://goo.gl/v4cel>.2008b.
- Mediterranean Institute of Gender Studies, MIGS, *Fourth Report: Causes of Image-based Violence among the Adolescent Population in the Republic of Cyprus and Values that Contribute to its Prevention, Daphne II project: Secondary Education Schools and Education in Values*. [Project Ref 2005-1-127-Y], downloaded from: <http://medinstgenderstudies.org/wp-content/uploads/daphne-ii-fourth-report.pdf>, <http://goo.gl/JOR1y>, 2008a.
- Mediterranean Institute of Gender Studies, MIGS *REACT to Domestic Violence: Building a Support System for Victims of Domestic Violence*, downloaded from: http://medinstgenderstudies.org/wp-content/uploads/REACT_ENG.pdf, <http://goo.gl/TIwVY>, 2010a.
- Mediterranean Institute of Gender Studies, MIGS, Daphne III project: Perspective: Peer Education Roots for School Pupils to Enhance Consciousness of Tackling and Impeding Women Violence in Europe, downloaded from: <http://medinstgenderstudies.org/currentprojects/perspective-peer-education-rootsfor-school-pupils-to-enhance-consciousness-of-tackling-and-impeding-women-violence-in-europe/>, <http://goo.gl/n1MJr>, 2010b.
- Middleton H., *Οι γυναίκες στην Αρχαία Ελλάδα – Ο Κόσμος των Αρχαίων*, Αθήνα, Σαββάλας, 2003.
- Michel A., *Κοινωνιολογία της Οικογένειας και του Γάμου*, Αθήνα, Gutenberg, 1993.
- Mignon S.I., Larson C.J., Holmes W.M., *Family Abuse: Consequences, Theories and Responses*, USA, Allyn & Bacon, 2002.
- Μπακαλάκη Α. (επιμ.), *Ανθρωπολογία Γυναίκες και Φύλο*, Αθήνα, Αλεξάνδρεια, 1994.
- Munch R., Smelser N., «Relating the Micro and Macro», in Alexander J., Giesen B., Munch R., Smelser N. (ed.), *The Micro-Macro Link*, USA, University of California Press, 1987, 357 – 387.
- Natarajan M., «Victimization of women: A theoretical perspective on dowry deaths in India», 2005, onlinpub/national/in-dowryfinal.gr at www.victimology.nl.
- Natarajan M., «Domestic Violence Among Immigrants from India: What We Need to Know – And What We Should Do», 2002, onlinpub/national/in-domviolence.gr at www.victimology.nl.
- National Center for Injury Prevention and Control, Centers for Disease Control and Prevention, «Costs of Intimate Partner Violence Against Women in the United States», March 2003, ncipc/pub-res/ipv_cost/IPVBook-Final-Feb18.pdf at www.cdc.gov/
- Nations Unis, *La Violence Contre les femmes dans la famille*, New York, Nations Unis, 1989.

- Native American Circle, Ltd (NAC), «Domestic Violence, Sexual Assault and Stalking. Prevention and Intervention Programs in Native American Communities», 1998, resources.asp at www.nativeamericancircle.org/
- Νόμος 3500/2006 «Για την αντιμετώπιση της Ενδοοικογενειακής Βίας και άλλες Διατάξεις».
- NOW Legal Defense and Educational Fund, «The impact of Violence in the Lives of Working Women. Creating Solutions – Creating Change», 2002, www.nowdelf.org
- Ντόουλινγκ Κ., *Το σύνδρομο της σταχτοπούτας*, (μτφρ. Μ. Λώμη), Αθήνα, Γλάρος, 1983.
- Okyn L., *Woman abuse. Facts replacing myths*, USA, State University of New York Press, 1986.
- Olatokunbo J.B., «Mentoring: the long sought solution to family violence-the Nigerian perspective», in: Pirog M. (ed.), *Violence in the family, achievements and goals, Presentations at the Cyprus International Conference*, Cyprus, Nicosia, 2002, 342 – 348.
- Ortner S., «Είναι το αρσενικό για το θηλυκό ότι η φύση για τον πολιτισμό», στο: Μπακαλάκη Α. (επιμ.), *Ανθρωπολογία, γυναίκες και φύλο*, Αθήνα, Αλεξάνδρεια, 1994, 75 – 108.
- Ουάντσε Σ., *Μια αποτίμηση της Ιρακινής Κοινότητας στην Ελλάδα*, Αθήνα, UNHCR, 2004.
- Παπαμιχαήλ Σ. *Κοινωνικές αναπαραστάσεις της κακοποίησης των γυναικών από τους συζύγους/ συντρόφους τους*, Αθήνα – Κομοτηνή, Σάκκουλας, 2005.
- Προεδρικό Διάταγμα 233/2003 «Προστασία και Αρωγή στα θύματα των εγκλημάτων των άρθρων 323, 323Α, 349, 351 και 351Α του Ποινικού Κώδικα, κατά το άρθρο 12, ν. 3064/2002»
- Peck P., «Poverty, Substance Abuse, and Ignorance Drive Violence Against Women. As Study Data Mount, Supreme Court May Weaken Protections», 1999, WebMD/Lycos-Article-Povertyat. at www.lycos.com.
- Pence E., Paymar M., *Power and Control: Tactics of Men Who Batter*, Minnesota Program Development Inc., Duluth, 1986.
- Πενταράκη Μ. Έκταση, μορφές και συνέπειες της βίας που υφίστανται έφηβες, μαθήτριες λυκείου, στις συντροφικές τους σχέσεις. Αδημοσίευτη διδακτορική διατριβή, Τμήμα Κοινωνιολογίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, Αθήνα, 2003, Έρευνα που αναφέρεται στην έκθεση του Ευρωπαϊκού Δικτύου κατά της Βίας, για το πρόγραμμα PERSPECTIVE, Workstream 2.
- Πενταράκη Μ., «Σωματικές συνέπειες της συντροφικής βίας σε γυναίκες και η αναγκαιότητα παρέμβασης του συστήματος υγειονομικής περίθαλψης», *Κοινωνική Εργασία*, τευχ. 74, 2004, σσ. 101 – 113.
- Petridou E., Browne A., Lichter E., Dedoukou X., Alexe D., Dessypris N., «What distinguishes unintentional injuries from injuries due to intimate partner violence: a study in Greek ambulatory care settings», *Injury Prevention*, vol. 8, 2002, pp. 197 – 201.
- Pickup F., Williams S., Sweetman C., *Ending Violence against Women. A challenge for development and humanitarian work*, USA, Oxfam, 2001.
- Rea A., Tripiet M., *Sociologie de l'immigration*, La Découverte, Paris, 2003.
- Refuge for women and children against domestic violence, «The effects of Domestic Violence on Mental Health», 2006, policyAndResearch.html at www.refuge.org.uk.
- Rosenthal M., Auerbach C., «Cultural and Social Assimilation of Israeli Immigrants in the united States», *International Migration Review*, vol. 26, 1992, pp. 982 – 991.
- Russo A., *Taking back our lives. A call to action for the feminist movement*, New York, London, Routledge, 2001.
- Schulz A., Israel B., Williams D., Parker E., Becker A., James S., «Social inequalities, stressors and self reported health status among African American and white women in the Detroit metropolitan area», *Social Science & Medicine*, vol. 51, 2000, pp. 1639 – 1653.
- Segall M., Dasen P., Berry J., Poortinga Y., *Διαπολιτιστική Ψυχολογία – Η μελέτη της ανθρώπινης συμπεριφοράς σε παγκόσμιο οικολογικό πολιτιστικό πλαίσιο*, Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα, 1996.
- Seligman M., *Helplessness on Depression, Development and Death*, San Francisco, W.h. Freeman and Company, 1975.
- Shannon – Lewy C., Dull V.T., «The response of Christian clergy to domestic violence: Help or Hindrance», *Aggression and Violent Behavior*, vol. 10, 2005, pp. 647 – 659.
- Σκλάβου Κ., *Ενδοοικογενειακή βία και κοινωνική ένταξη αλλοδαπών γυναικών*, Αθήνα: Gutenberg, 2007.
- Σκλάβου Κ., Ενδοοικογενειακή Βία στους Πληθυσμούς Προσφύγων και Μεταναστών, *Κοινωνική Εργασία*, τευχ. 67, 2002, σσ. 167 – 174.
- Σκλάβου Κ., Πρόσφυγες και Μετανάστες στην Ελλάδα. Η εμπειρία της κοινωνικής υπηρεσίας των Γιατρών του Κόσμου, *Κοινωνική Εργασία*, τευχ. 62, 2001, σσ.117 – 122.
- Σκόδρα Ε., *Η Ψυχολογία της Γυναίκας*, Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα, 1998.
- Strauss M. A., «A sociological perspective on causes of family violence», in: Green M.R. (ed.), *Violence and the Family*, New York, Bould and Westvoew, 1980.
- Sue D.W., Sue D., *Counseling the Culturally Different*, 3rd ed., USA, Wiley & Sons, 1999.
- Swanberg J., Logan T., «Domestic Violence and Employment: A Qualitative Study», *Journal of Occupational Health Psychology*, vol. 10, no. 1, 2005, pp. 3 – 17.
- Tammi, L. *Telling it like it is: An Introduction to Peer Education and Training*. Article 12, Angus, Scotland, 2003.
- Terry D., Hogg M., «Attitudes, Behavior, and Social context: The role of norms and Groups Membership in Social influence Processes», in: Forgas J., Williams K. (ed.), *Social influence. Direct and Indirect Processes*, USA, Psychology Press-Taylor & Francis group, 2001, 1980, 253 – 270.
- Τζωρτζοπούλου Μ., «Τα βασικά χαρακτηριστικά του αλλοδαπού πληθυσμού», στο: Ζιώμας Δ., Καπλή Χ., Παπαλιού Ο., Παπαπέτρου Γ., Φαγαδάκη Ε. (επιμ.), *Το κοινωνικό πορτραίτο της Ελλάδας 2003 – 2004*, Αθήνα, ΕΚΚΕ – Ινστιτούτο Κοινωνικής Πολιτικής, 2005, 76 – 85.

- Timmerman I.G.H., Emmelkamp P.M.G., «An Integrated Cognitive – Behavioural Approach to the Aetiology and Treatment of Violence», *Clinical Psychology and Psychotherapy. An International Journal of Theory and Practice*, vol. 12, 2005, pp. 167 – 176.
- Tjaden P., Thoennes N., «Extent, Nature and Consequences of Intimate Partner Violence. Research report», July 2000, [txtfiles1/nij/183781.txt](http://www.ncjrs.gov/txtfiles1/nij/183781.txt) at www.ncjrs.gov/
- Tjaden P., Thoennes N., «Prevalence, Incidence, and Consequences of Violence Against Women: Findings from the National Violence Against Women Survey», Nov. 1998, [pdffiles/172837.pdf](http://www.ncjrs.gov/pdffiles/172837.pdf) at www.ncjrs.gov/
- Turner P.J., *Βιολογικό φύλο, κοινωνικό φύλο και ταυτότητα του Εγώ*, έκδοση Ε', Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα, 1998.
- Υπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, «Σεξουαλική βία και βία που βασίζεται στο φύλο εναντίον προσφύγων, επαναπατρισθέντων και εσωτερικά εκτοπισμένων ατόμων – Οδηγίες για την πρόσληψη και αντιμετώπισή της», 2003α, [partners/sgbv-f~1.doc](http://www.unhcr.gr/partners/sgbv-f~1.doc) at www.unhcr.gr.
- Υπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, *Πολιτική της Υπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τις γυναίκες Πρόσφυγες* (μτφρ. Δαούτη Κ.), Αθήνα, Υπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, 1996.
- UNICEF, *World Report on Violence Against Children Chapter 4: Violence Against Children in Schools and Educational Settings*, 2006.
- United Nations Women's Development Fund (UNIFEM), *Not a Minute More: Ending Violence against Women*, New York: UNIFEM, 2003.
- Valls, R. et al., *Gender Violence Amongst Teenagers: Socialisation and Prevention*, *Violence Against Women* 14(7), 2008, 759-785.
- Verloo M., Marattou-Alipranti K., Tertinegg J., Van Beveren J., «Framing the Organisation of Intimacy as a Policy Problem», *The Greek Review of Social Research*, vol. 117, 2005, pp. 119 – 147.
- Vigarello G., *Ιστορία του θιασμού 16^{ος} – 20^{ος} αιώνας*, Αθήνα, Αλεξάνδρεια, 2001.
- Vollebergh W.A.M., Iedema J., Meeus W., «The Emerging Gender Gap: Cultural and Economic Conservatism in the Netherlands 1970 – 1922», *Political Psychology*, vol. 20, no. 2, 1999, pp. 291 – 321.
- Voicu, M. et al., *Housework's Division in 24 European Societies: A Cross-National Comparison*, *The Institute for Sociology*, Slovak Academy of Science, 2008.
- Walker L., «Psychology and Domestic Violence Around the World», *American Psychologist*, vol. 54, no. 1, 1999, pp. 21 – 29.
- Walker L., *Όταν η Αγάπη Σκοτώνει*, Αθήνα, Φυτράκης, 1997.
- Walker L., *Η Κακοποιημένη Γυναίκα*, Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα, 1989.
- Walker L., «The Battered Woman Syndrome Study», in: Finkelhor D., Gelles R., Hotaling G., Straus M. (eds.), *The dark side of families. Current family violence research*, USA, Sage, 1983, pp. 31 - 48.
- Warwick, L. et al. *Homophobia, Sexual Orientation and Schools: a Review and Implications for Action*, University of London, 2004.
- West C., «Partner Violence in Ethnic Minority Families», *Family Research Laboratory of University of New Hampshire*, 1997, www.nnfr.org.
- Williams K.R., «Arrest and intimate partner violence: Toward a more complete application of deterrence theory», *Aggression and Violent Behavior*, vol. 10, 2005, pp. 660 – 679.
- World Health Organization, «Gender, women and health», 2006, [gender/en/](http://www.who.int/gender/en/) at www.who.int/
- Χαρίτου – Φατούρου Μ., Τατά – Άρσελ Λ., Καββαδία Α., Χλιόβα Α. (επιμ.), *Οδηγός Συμβουλευτικής Γυναικών του Κέντρου Ερευνών για Θέματα Ισότητας*, Αθήνα, Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας, 2003.
- Χατζηφωτίου Σ., *Ενδοοικογενειακή Βία Κατά των Γυναικών και Παιδιών*, Θεσσαλονίκη, Τζιόλας, 2005.
- Χατζηφωτίου Σ., «Σεξουαλική παρενόχληση κατά των γυναικών στους χώρους εργασίας. Μια σύντομη περιγραφή του φαινομένου», *Κοινωνική Εργασία*, τευχ. 74, 2004, σσ. 87 – 98.
- Χατζηφωτίου Σ., «Συζυγική κακοποίηση στην Ελλάδα και κοινωνική υποστήριξη: μια πιλοτική έρευνα», *Κοινωνική Εργασία*, τευχ. 49, 1998, σσ. 7 – 15.
- Χάφτον Ο., *Ιστορία των Γυναικών στην Ευρώπη (1500 – 1800)*, Αθήνα, Νεφέλη, 2003.
- Χρονάκης Ζ., «Το γυναικείο κίνημα στην Ελλάδα: Οι σπουδαιότεροι σταθμοί», *Πολιτιστικό Πανόραμα – Νέα Ελληνικά και Πολιτισμός*, Αθήνα, Βάνιας, 1994, σσ. 217 – 325.
- Χρονάκης Ζ., «Το γυναικείο κίνημα στην Ελλάδα», *Ιστορία και Πολιτισμός*, 7^{ος} τόμος, Αθήνα, Μαλλιάρης – Παιδεία, 1982, σσ. 297 – 316.
- Zink T., Sandra R., Goldenhar L., Pabst S., Rinto B. «Intimate Partner Violence: What Are Physicians' Perceptions?», 2004, [viewpublication/67](http://www.medscape.com/viewpublication/67) at www.medscape.com.